

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
SAKON NAKHON PROVINCIAL PUBLIC HEALTH OFFICE

รายงานประจำปี

2563

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

คำนำ

รายงานผลการพัฒนาสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 เป็นเอกสารที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้รวบรวมข้อมูลของหน่วยงานในสังกัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ในรอบปีที่ผ่านมาแสดงถึงผลรวม โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นในอันที่จะร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาหน่วยงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสาธารณสุขของจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญผลการดำเนินงานตามนโยบายทั่วไป

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารรายงานฉบับนี้ นอกจากจะได้เผยแพร่การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด เพื่อนำไปพัฒนางานในอนาคต ขอขอบคุณหัวหน้ากลุ่มงาน/งาน นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการรวบรวมและจัดทำข้อมูล หากมีข้อบกพร่องประการใด คณะผู้จัดทำยินดีรับไว้เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	
ข้อมูลทั่วไป	1
ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุข	
กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล	8
กลุ่มงานควบคุมโรค	10
กลุ่มงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ	26
กลุ่มงานนิติการ	67
กลุ่มงานทันตสาธารณสุข	72
กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข	79
กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ	96
กลุ่มงานประกันสุขภาพ	113
กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ	120
กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก	140
กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข	152
กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย	162

การปกครอง

จังหวัดสกลนครแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ 125 ตำบล 1,521 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลตำบล 65 แห่ง องค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) 74 แห่ง และแบ่งเขตพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงอาณาเขตการปกครองจังหวัดสกลนครปี พ.ศ.2563

อำเภอ	เขตการปกครอง		รูปแบบการปกครอง				หลังคาเรือน	พื้นที่ (ตร.กม)
	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทน.	ทต.	อบต.		
เมืองสกลนคร	16	173	1	1	9	8	78,217	1,023.4
กุสุมาลย์	5	71	-	-	1	5	14,811	454.0
กุศบาก	3	40	-	-	4	0	10,425	455.0
พรรณานิคม	10	135	-	-	8	3	27,355	673.8
พังโคน	5	69	-	-	4	2	20,844	383.8
วาริชภูมิ	5	71	-	-	4	2	17,184	476.1
นิคมน้ำอูน	4	29	-	-	0	4	4,485	162.0
วานรนิวาส	14	183	-	-	6	9	35,603	1,001.0
คำตากล้า	4	61	-	-	2	3	13,547	402.0
บ้านม่วง	9	98	-	-	2	8	20,637	850.0
อากาศอำนวย	8	94	-	-	6	3	23,214	585.0
สว่างแดนดิน	16	189	-	-	7	11	45,168	970.0
ส่องดาว	4	46	-	-	5	0	9,117	317.8
เต่างอย	4	32	-	-	0	4	8,377	328.0
โคกศรีสุพรรณ	4	53	-	-	1	3	12,924	212.0
เจริญศิลป์	5	59	-	-	1	5	12,579	401.0
โพนนาแก้ว	5	53	-	-	3	2	13,048	352.0
ภูพาน	4	65	-	-	2	2	12,116	559.0
รวม	125	1,521	1	1	65	74	379,651	9,605.8

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2563)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกรายอำเภอ จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2563

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม
เมืองสกลนคร	96,858	100,090	196,948
กุสุมาลย์	23,847	24,094	47,941
กุตบัก	16,612	16,482	33,094
พรรณานิคม	40,123	40,612	80,735
พังโคน	26,156	26,899	53,055
วาริชภูมิ	26,137	26,750	52,887
นิคมน้ำอูน	7,448	7,385	14,833
วานรนิวาส	62,943	63,346	126,289
คำตากล้า	20,035	20,043	40,078
บ้านม่วง	35,831	35,258	71,089
อากาศอำนวย	35,991	35,922	71,913
สว่างแดนดิน	75,407	76,198	151,605
ส่องดาว	17,699	17,162	34,861
เต่างอย	12,190	12,139	24,329
โคกศรีสุพรรณ	17,126	17,385	34,511
เจริญศิลป์	22,765	22,490	45,255
โพนนาแก้ว	18,461	18,423	36,884
ภูพาน	18,713	18,370	37,083
รวม	574,342	579,048	1,153,390

ที่มา : โปรแกรม HDC (สำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย) ณ วันที่ 1 มกราคม 2563

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรแยกตามกลุ่มอายุ จังหวัดสกลนคร ปี 2563

กลุ่มอายุ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
0-4	29,608	28,186	57,794	5.01
5-9	35,844	34,274	70,118	6.08
10-14	37,888	36,299	74,187	6.43
15-19	38,841	37,092	75,933	6.58
20-24	41,495	41,388	82,883	7.19
25-29	43,032	40,993	84,025	7.29
30-34	39,862	37,997	77,859	6.75
35-39	48,466	46,382	94,848	8.22
40-44	49,522	48,189	97,711	8.47
45-49	51,182	51,006	102,188	8.86
50-54	45,715	46,867	92,582	8.03
55-59	36,132	38,267	74,399	6.45
60-64	27,840	31,042	58,882	5.11
65-69	19,591	23,116	42,707	3.70
70-74	13,370	16,298	29,668	2.57
75-79	8,243	10,500	18,743	1.63
>=80	7,711	11,152	18,863	1.64
รวม	574,342	579,048	1,153,390	100

ที่มา : โปรแกรม HDC (สำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย) ณ วันที่ 1 มกราคม 2563

ตารางที่ 4 สถานบริการสาธารณสุขจำแนกรายอำเภอ ปี 2563

โรงพยาบาล	ระดับ รพ.	จำนวนเตียง ตามกรอบ	จำนวน เตียงจริง	จำนวนศูนย์ สุขภาพ ชุมชนเมือง	จำนวน ศูนย์ สุขภาพ ชุมชน	จำนวน รพ.สต.
สกลนคร	A	768	882	3	-	24
กุสุมาลย์	F2	60	40	-	1	6
กุตุบาก	F2	30	39	-	1	5
พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	F2	90	90	-	1	14
พังโคน	F1	120	114	-	1	7
วาริชภูมิ	F2	30	38	-	1	9
นิคมน้ำอูน	F3	10	15	-	1	4
วานรนิวาส	M1	120	214	-	1	18
คำตากล้า	F2	30	38	-	1	6
บ้านม่วง	F1	70	78	-	1	10
อากาศอำนวย	F1	90	119	-	1	11
สว่างแดนดิน	M1	320	240	2	-	20
ส่องดาว	F2	30	45	-	1	4
เต่างอย	F2	30	38	-	1	4
โคกศรีสุพรรณ	F2	30	42	-	1	5
เจริญศิลป์	F2	30	40	-	1	6
โพนนาแก้ว	F2	30	34	-	1	7
พระอาจารย์แบน ธนากโร	F2	30	46	-	1	8
ค่ายกฤณสีวะรา (กลาโหม)		60	60	1	-	-
รักษาสกล		50	50	-	-	-
รวม		2,028	2,262	7	16	168

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข

ตารางที่ 5 จำนวนสถานพยาบาลเอกชน ประเภทไม่มีเตียงค้างคืน จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

ประเภทสถานพยาบาล	จำนวน
สถานพยาบาลเวชกรรม (คลินิก)	124
สถานพยาบาลทันตกรรม ชั้นหนึ่ง	31
สถานพยาบาลผดุงครรภ์	149
กายภาพบำบัด	3
สถานพยาบาลเทคนิคการแพทย์	6
การแพทย์แผนไทย	5
สหคลินิก	5

ที่มา : งานคุ้มครองผู้บริโภค

ตารางที่ 6 จำนวนร้านขายยา จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

ประเภทร้านขายยา	จำนวน
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	115
ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ	23
ร้านขายยาแผนโบราณ	42
ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ สำหรับสัตว์	12
สถานที่ผลิตยาแผนโบราณ	9
ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 3และประเภท 4	4
จำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 3	5

ที่มา : งานคุ้มครองผู้บริโภค

ตารางที่ 7 สถิติชีพ จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2554 – 2563

สถิติชีพ	ปี พ.ศ.									
	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
อัตราเกิด ต่อประชากร พันคน	8.5	11.8	12.3	11.0	10.2	8.1	9.6	9.1	7.9	7.44
อัตราตายต่อประชากร พันคน	4.5	5.8	6.5	6.4	6.0	6.5	6.1	6.4	6.8	7.09
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.4	0.6	0.6	0.5	0.4	0.3	0.3	0.3	0.1	0.03
อัตราทารกตายต่อการ เกิดมีชีพพันคน	7.1	4.0	5.6	3.0	3.1	6.5	6.6	5.6	5.0	5.59
อัตรามารดาตาย ต่อการ เกิดมีชีพแสนคน	7.8	14.7	0	16.4	59.5	33.1	27.4	28.0	10.9	34.94

ตารางที่ 8 สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก 10 อันดับแรก จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

สาเหตุการป่วย (กลุ่มโรค)	จำนวน (ครั้ง)	อัตราป่วย ต่อแสน ปชก
1. เบาหวาน	325,958	28,311.80
2. เนื้อเยื่อผิดปกติ	324,009	28,142.52
3. ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุ	294,306	25,562.60
4. การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่น ๆ	168,569	14,641.43
5. ฟันผุ	99,900	8,677.03
6. ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	94,159	8,178.39
7. การบาดเจ็บกระดูกเฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณใน ร่างกาย	81,038	7,038.73
8. โรคอื่น ๆ ของหลอดเลือด กระเพาะและดูโอเดนม	80,145	6,961.17
9. พยาธิสภาพของหลังส่วนอื่น ๆ	66,648	5,788.86
10. จิตเภท พฤติกรรมแบบจิตเภทและความหลงผิด	35,820	3,111.22

ที่มา : ฐานข้อมูล Health Data Center ณ 30 กันยายน 2563

ตารางที่ 9 สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน 10 อันดับแรก จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

สาเหตุการป่วย (กลุ่มโรค)	จำนวน (คน)	อัตราป่วยต่อ แสน ปชก
1.ปอดบวม	5,193	451.05
2.โลหิตจางอื่น ๆ	4,197	364.54
3.การดูแลมารดาอื่น ๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับทารกในครรภ์ และถุงน้ำคร่ำ และปัญหาที่อาจจะเกิดได้ในระยะคลอด	3,778	328.15
4. การบาดเจ็บภายในกระโหลกศีรษะ	2,718	236.08
5. การบาดเจ็บกระดูกเฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณในร่างกาย	2,529	219.66
6. เบาหวาน	2,427	210.80
7. ภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ ของการตั้งครรภ์ และการคลอด	2,397	208.20
8. โรคอักเสบติดเชื้อของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	2,271	197.25
9. หลอดลมอักเสบเฉียบพลันและหลอดลมเล็กอักเสบเฉียบพลัน	2,151	186.83
10.เนื้องอกสมองตาย	2,132	185.18

ที่มา : ฐานข้อมูล Health Data Center ณ ณ 30 กันยายน 2563

ตารางที่ 10 สาเหตุการตาย 10 อันดับแรก จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2563

กลุ่มสาเหตุการตาย	จำนวน	อัตราตาย ต่อแสน ปชก
1. โรคเสื่อมอื่นๆของระบบประสาทไม่ระบุรายละเอียด	491	42.57
2. เนื้องอกร้ายของตับ ไม่ระบุรายละเอียด	479	41.53
3. ติดเชื้อในกระแสเลือด ไม่ระบุชนิด	425	36.85
4. โรคชรา	422	36.59
5. ปอดบวม	356	30.87
6. ไตวาย ไม่ระบุรายละเอียด	345	29.91
7. เนื้องอกร้ายหลอดลมและปอด	220	19.07
8. เนื้องอกร้ายของท่อน้ำดีนอกตับ	193	16.73
9. เลือดออกในสมอง	175	15.17
10. ไตเรื้อรัง ไม่ระบุรายละเอียด	170	14.74

ที่มา : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ข้อมูล ณ ธันวาคม 2563

กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล

ตัวชี้วัด จำนวนองค์กรแห่งความสุข ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน (Happy Organization) รอบ 3 เดือน ร้อยละ 80 ของหน่วยงานในจังหวัด มีกระบวนการนำองค์กรสู่องค์กรแห่งความสุขมีการประเมินสุขภาวะองค์กร (HPI) และความสุขของบุคลากร

2.สถานการณ์

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ทุกหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้นำดัชนีความสุขของคนทำงานไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีบุคลากรเข้ามาประเมินคิดเป็นร้อยละ 80.15 ซึ่งผลสรุปการประเมินความสุขคนทำงาน บุคลากรสาธารณสุขมีระดับความสุขเฉลี่ย ร้อยละ 65.34 พบว่า คะแนนความสุขด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money) อยู่ในระดับคะแนนต่ำสุด คือ ร้อยละ 54.15 และคะแนนรองลงมาคือ ด้านการผ่อนคลายความเครียด (Happy Relax) ร้อยละ 58.37 และมีหน่วยงานที่เป็นองค์กรแห่งความสุขต้นแบบ คปสอ.ละ 1 แห่ง คือ รพ.เจริญศิลป์

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร มีการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรแห่งความสุข เพื่อบรรลุตามองค์ประกอบขององค์กรแห่งความสุข 3 ประการ คือ

1. คนทำงานมีความสุข (Happy People)
2. ที่ทำงานน่าอยู่ (Happy Home)
3. ชุมชนสมานฉันท์ (Happy Teamwork)

กระบวนการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย 5 ชั้น ดังนี้

- ชั้นที่ 1 กระบวนการนำองค์กรสู่องค์กรแห่งความสุข
- ชั้นที่ 2 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการสร้างองค์กรแห่งความสุข
- ชั้นที่ 3 กระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นองค์กรแห่งความสุข
- ชั้นที่ 4 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์กรแห่งความสุข
- ชั้นที่ 5 มีผลลัพธ์ที่ครอบคลุมองค์ประกอบขององค์กรแห่งความสุข

3. การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงานตามมาตรการสำคัญ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายสร้างสุขขององค์กร/ถ่ายทอดนโยบายและชี้แจงไปยังบุคลากรได้รับทราบทุกระดับมีการสร้างอัตลักษณ์หรือค่านิยมองค์กร ทุกหน่วยงาน
2. สำรวจและวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยความสุข (Happinometer) ของบุคลากรในหน่วยงานและสุขภาวะขององค์กร (Happy Public Organization Index : HPI)
3. วางแผน ออกแบบ กิจกรรมสร้างสุขให้ครอบคลุมเพื่อแก้ปัญหาขององค์กรและบรรลุองค์ประกอบขององค์กรแห่งความสุขและดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด
4. การแลกเปลี่ยนความรู้การทำงานองค์กรแห่งความสุขและเรียนรู้จากแนวทางการปฏิบัติที่ดีจากหน่วยงานอื่นนำมาประยุกต์ใช้และสร้างนวัตกรรมในการดำเนินงานเสริมสร้างความสุขในการทำงาน
5. สรุปผลการประเมินองค์กรแห่งความสุข และผลการประเมินความพึงพอใจในกิจกรรมพัฒนาองค์กรแห่งความสุข

5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค/ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับตรวจ	สิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการรับไปประสาน หรือ ดำเนินการต่อ
1. กระทรวงไม่เปิดให้ศิษย์ข้อมูลในโปรแกรมการประเมินดัชนีความสุขของคนทำงาน (Happinometer) และการประเมินสุขภาพองค์กร (HPI) ในปีงบประมาณ 2563	1. ควรปรับปรุงโปรแกรมและเปิดให้ศิษย์ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	1. ประสานผู้รับผิดชอบโปรแกรมการประเมินดัชนีความสุขของคนทำงาน (Happinometer) และประเมินสุขภาพองค์กร (HPI) ถึงการเปิดโปรแกรมนี้ จะให้หน่วยงานดำเนินการต่อหรือไม่
2. ไม่มี template และแนวทางในการดำเนินงาน ตัวชี้วัด องค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพมาตรฐาน	2. ควรมีแนวทางในการดำเนินงานและนิยามตัวชี้วัด โดยเฉพาะ ความหมาย “องค์กรแห่งความสุขที่ได้คุณภาพมาตรฐาน” ให้ชัดเจน	2. ประสานผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดถึงแนวทางการดำเนินงานเพื่อบรรลุตัวชี้วัด

6. ข้อเสนอแนะ

กระทรวงฯ ควรมีแนวทางในการดำเนินงานและนิยามตัวชี้วัดให้ชัดเจน

7. นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง

มีการสร้างแบบสำรวจความสุขของคนทำงานและสุขภาพองค์กร โดยให้บุคลากรในองค์กรศิษย์ข้อมูลได้ง่ายและวิเคราะห์ข้อมูลได้เอง เช่น รพ.เจริญคูศิลป์

10 อันดับโรคติดต่อที่เฝ้าระวังด้านระบาดวิทยา จังหวัดสกลนคร ปี 2563

ลำดับ	โรคติดต่อที่เฝ้าระวัง	จำนวน(ราย)	อัตราป่วย(ต่อแสนประชากร)
1	Pyrexia	7892	685.48
2	Diarrhoea	6532	567.35
3	Pneumonia	1851	160.77
4	H.conjunctivitis	652	56.63
5	Influenza,total(15,91)	473	41.08
6	Food Poisoning	464	40.30
7	D.H.F.,Total(26,27,66)	355	29.10
8	Chickenpox	221	19.20
9	S.T.D.,total(37-41,79-81,88-89)	115	9.99
10	Hand,foot and mouth disease	112	9.73

ที่มา : โปรแกรม R506 กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สน. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

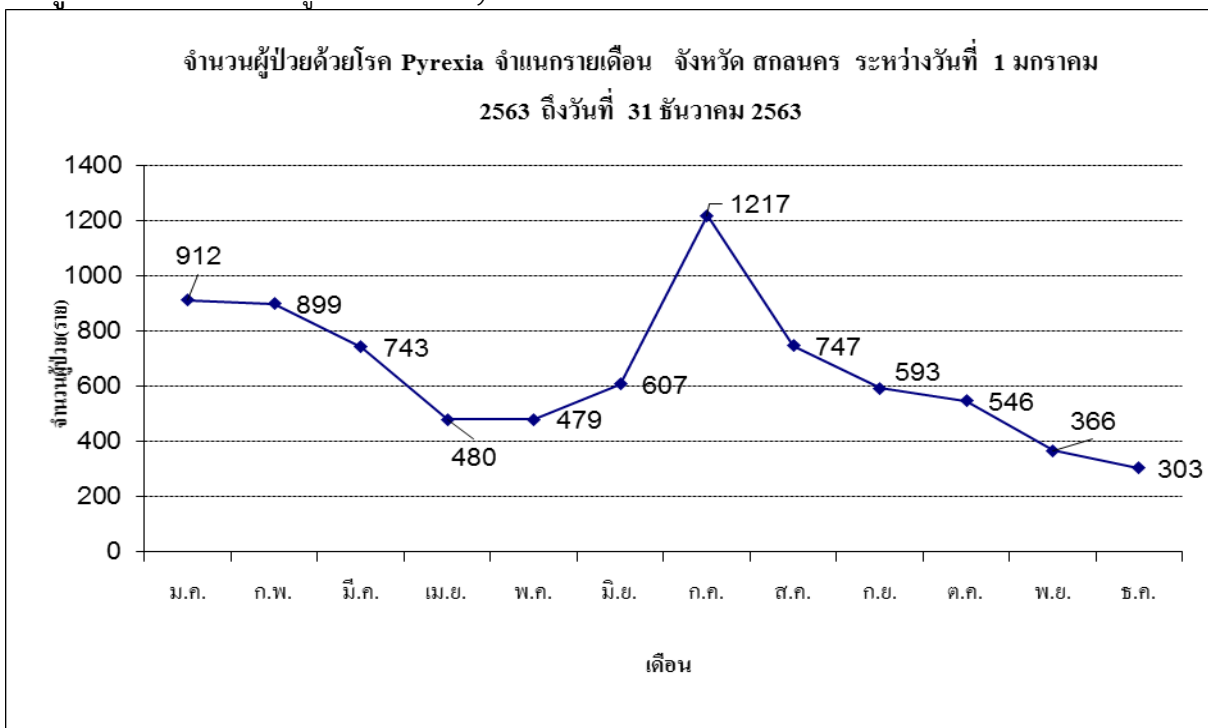
สรุปสถานการณ์โรคติดต่อเฝ้าระวัง จังหวัดสกลนครปี 2563

1.โรค Pyrexia

1.1 สถานการณ์

ปี 2563 จังหวัดสกลนคร มีรายงานโรค Pyrexia จำนวน 7,892 ราย อัตราป่วย 685.48 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต แยกเป็นผู้ป่วยเพศหญิง ร้อยละ 51.44 เพศชาย ร้อยละ 48.56 อัตราส่วน ชาย : หญิง เท่ากับ 1.00 : 1

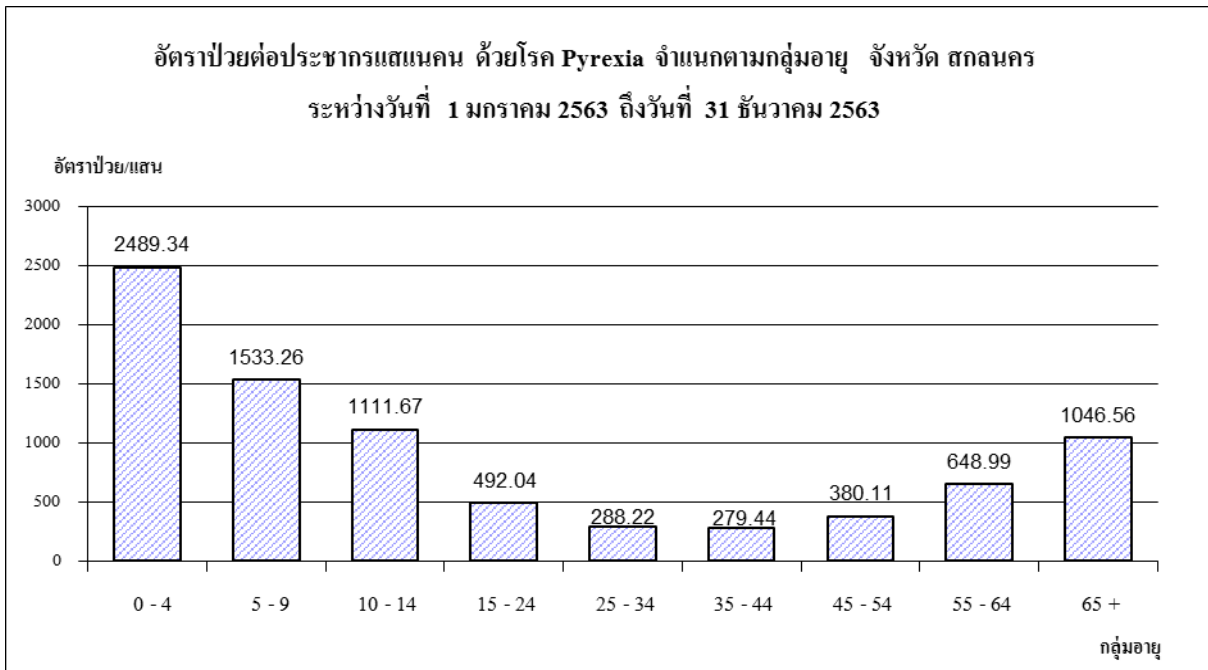
รูปที่ 1 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค Pyrexia จังหวัดสกลนคร ปี 2563 จำแนกรายเดือน

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

ปี 2563 จังหวัดสกลนคร ผู้ป่วยมีแนวโน้มการเกิดโรคเพิ่มขึ้นในช่วงเดือน มิ.ย.-ก.ค.63 พบมากที่สุดในเดือน กรกฎาคม 1,217 ราย โดยมีรายงานผู้ป่วยเดือน มกราคม (912) กุมภาพันธ์ (899) มีนาคม (743) เมษายน (480) พฤษภาคม (479) มิถุนายน (607) สิงหาคม (747) กันยายน (593) ตุลาคม (546) พฤศจิกายน (366) และ ธันวาคม (303) ราย

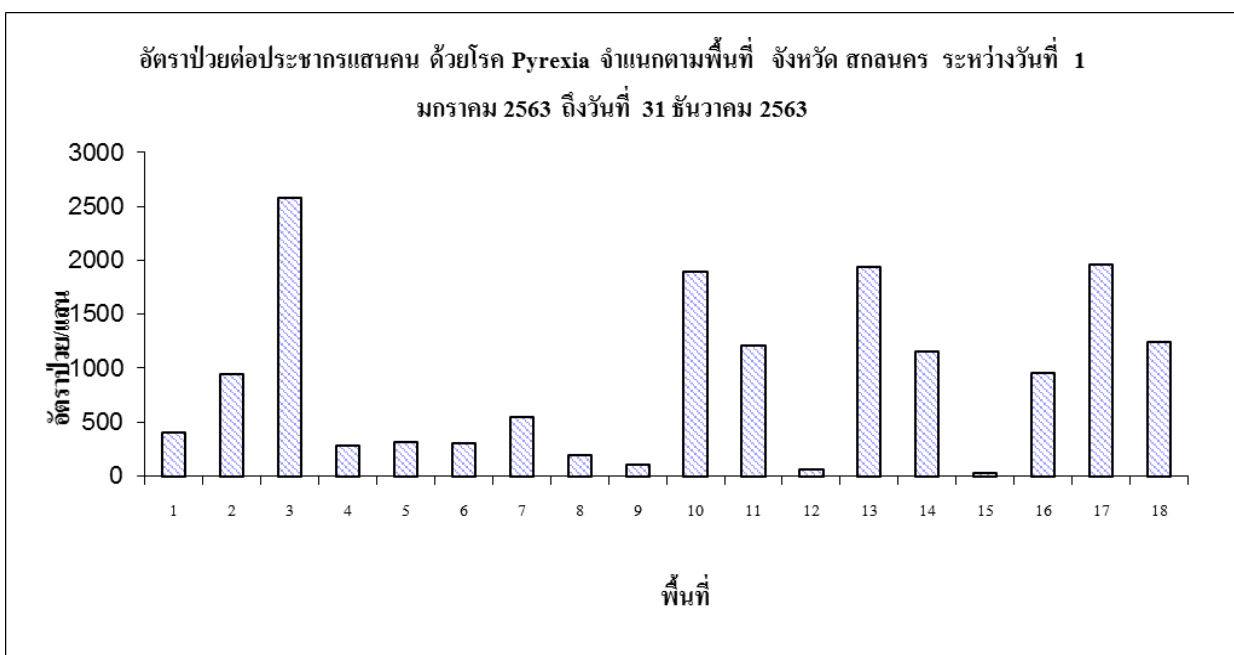
รูปที่ 2 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค Pyrexia จังหวัดสกลนคร ปี 2563 จำแนกรายตามกลุ่มอายุ

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี อัตราป่วย 2,489.34 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 5-9 ปี(1,533.26) กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป(1,046.56) และพบน้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุ 35-44 ปี (279.44)

รูปที่ 3 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค Pyrexia จังหวัดสกลนคร ปี 2563 จำแนกรายตามสถานที่

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

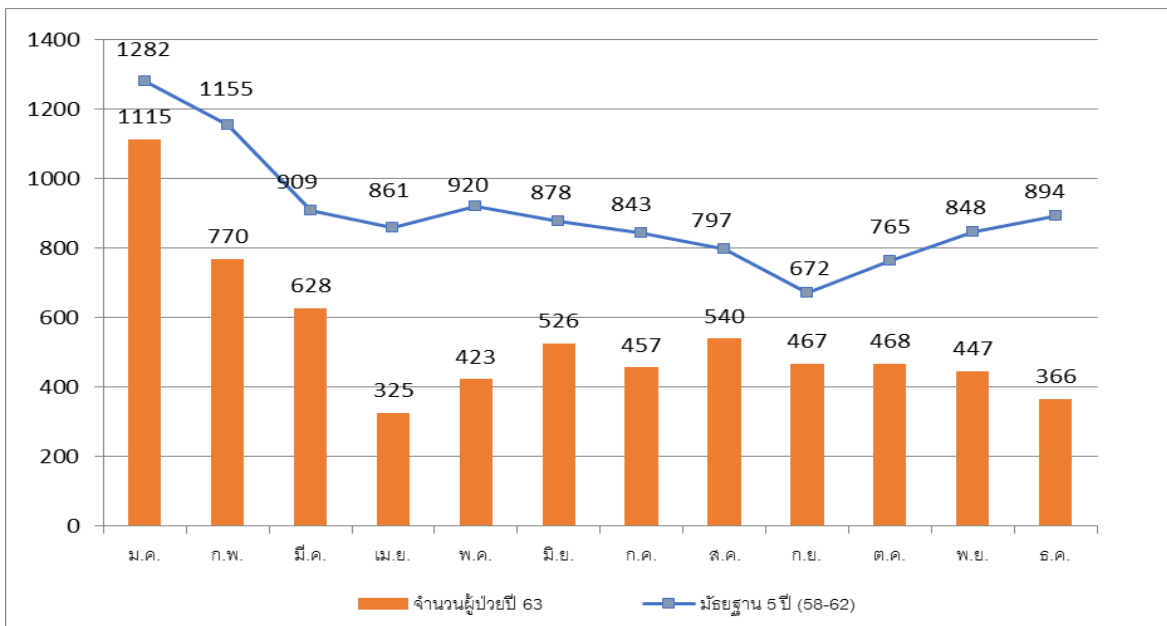
จังหวัดสกลนคร อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอกุตุบาค คิดเป็นอัตราป่วย 2,581.93 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ โพนนาแก้ว (1,962.65) และ บ้านม่วง (1,941.72) ต่อประชากรแสนคน

2.โรคอุจจาระร่วง

2.1สถานการณ์

ปี 2563 จังหวัดสกลนคร มีรายงานโรคอุจจาระร่วง จำนวน 7,667 ราย อัตราป่วย 669.05 ต่อแสนประชากร ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต แยกเป็นผู้ป่วยเพศชาย ร้อยละ 59.72 เพศหญิง ร้อยละ 40.28 สัดส่วน ชาย : หญิง เท่ากับ 1.48 : 1

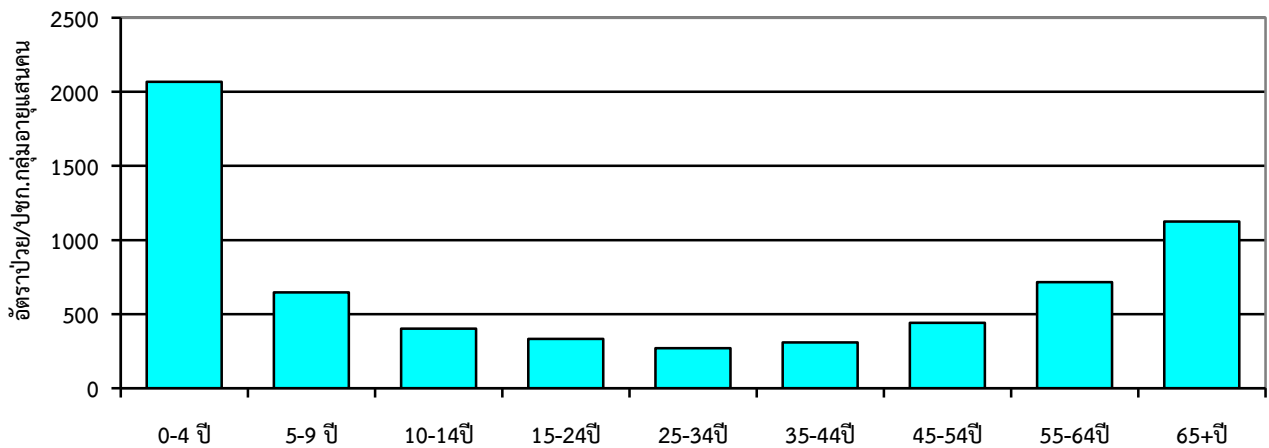
รูปที่ 4 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง เปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558 - 2562) รายเดือน จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2563

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

2.2. การกระจายของโรคตามกลุ่มอายุ

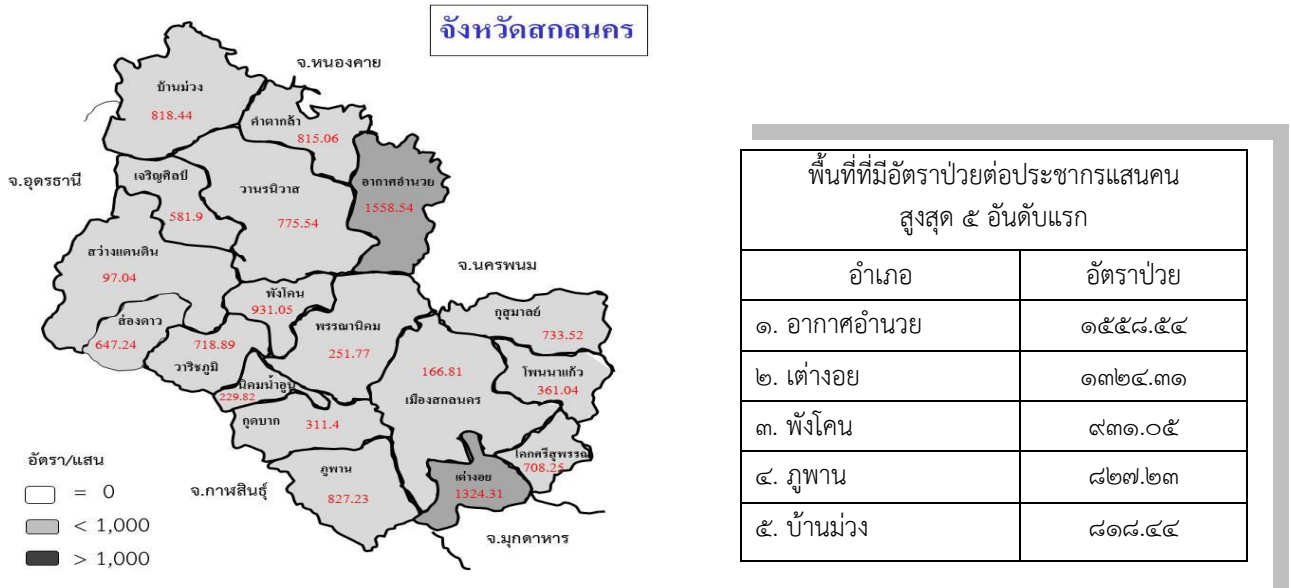
รูปที่ 5 แสดงอัตราป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง ปี 2562 แยกตามกลุ่มอายุ จังหวัดสกลนคร

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 0 – 4 ปี อัตราป่วย 2,068.1 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป (1,124.86) กลุ่มอายุ 55-64 ปี (716.65) และพบน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุ 25-34 ปี (269.53)

2.3.การกระจายของโรคตามสถานที่

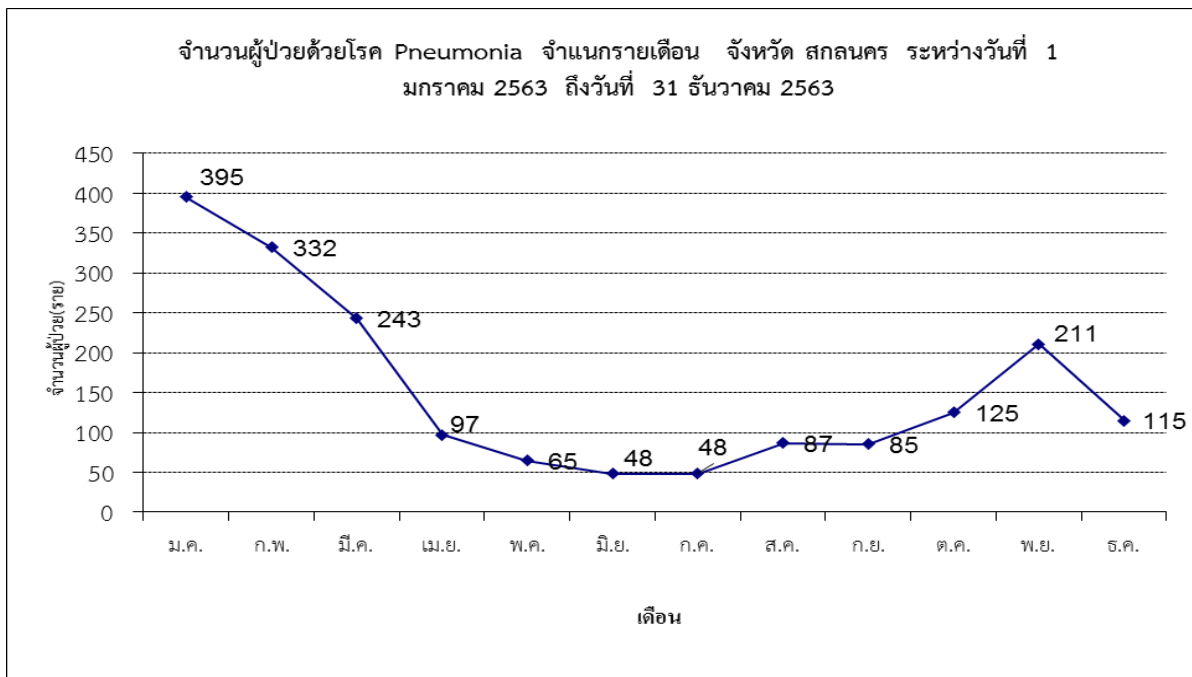
ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

3.โรค Pneumonia

3.1 สถานการณ์

สถานการณ์โรค Pneumonia ระดับประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2563 มีรายงานผู้ป่วยจำนวน 1,851 ราย อัตราป่วย 160.77 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานเสียชีวิต

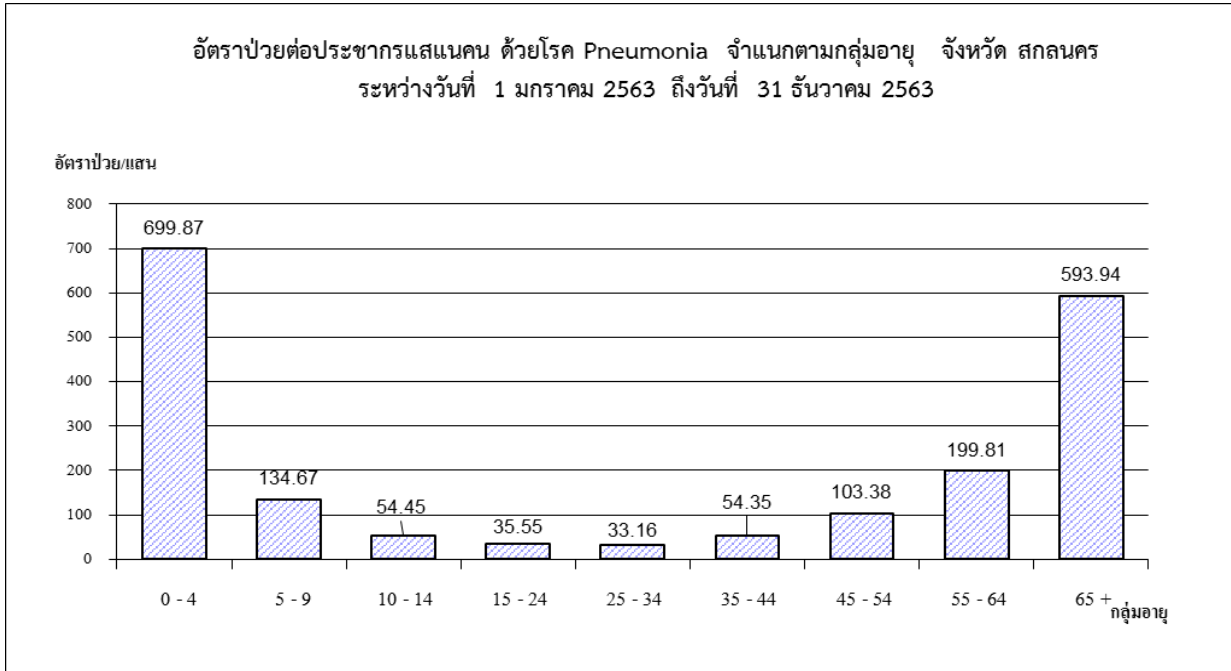
รูปที่ 6 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค Pneumonia จังหวัดสกลนคร ปี 2562 จำแนกรายเดือน

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

ปี 2562 จังหวัดสกลนคร ผู้ป่วยมีแนวโน้มการเกิดโรคเพิ่มขึ้นเล็กน้อย พบมากที่สุดในเดือน มกราคม 395 ราย โดยมีรายงานผู้ป่วยเดือน กุมภาพันธ์ (332) มีนาคม (243) เมษายน (97) พฤษภาคม (65) มิถุนายน (48) กรกฎาคม (48) สิงหาคม (87) กันยายน (85) ตุลาคม (125) พฤศจิกายน (211) และธันวาคม (115) ราย

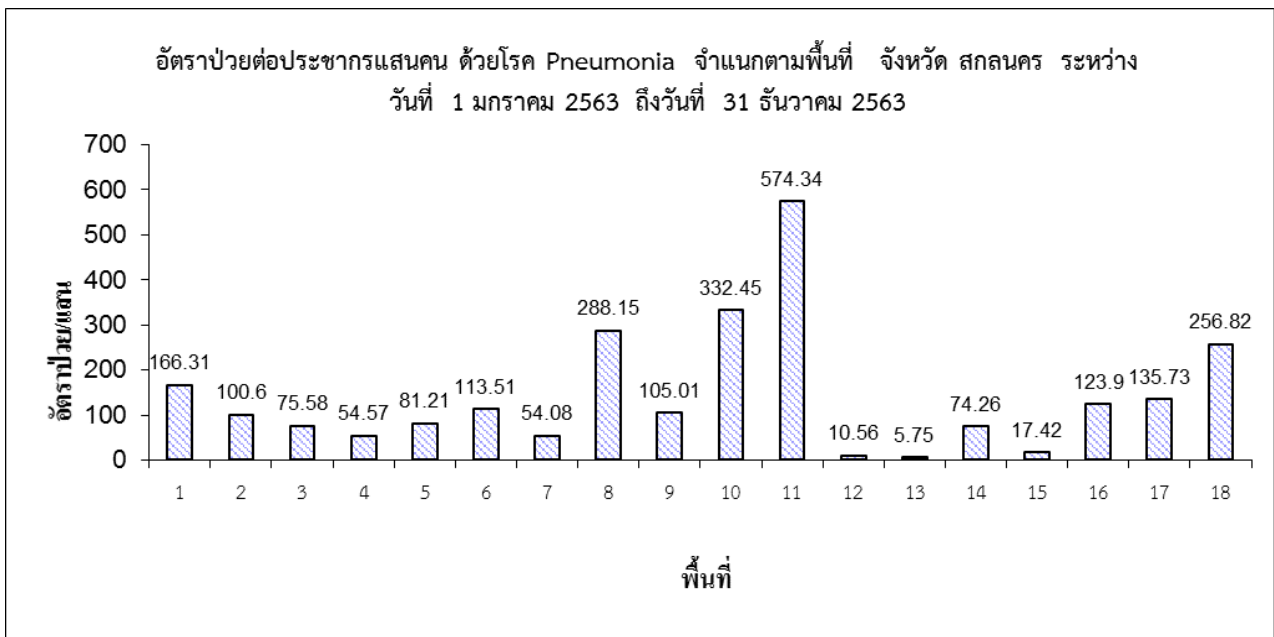
รูปที่ 7 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค Pneumonia จังหวัดสกลนคร ปี 2563 จำแนกรายตามกลุ่มอายุ

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี อัตราป่วย 699.87 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป (593.94) กลุ่มอายุ 55-64 ปี(199.81) และพบน้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี (33.16)

รูปที่ 8 แสดงจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค Pneumonia จังหวัดสกลนคร ปี 2562 จำแนกรายตามสถานที่

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สสจ.สกลนคร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

จังหวัดสกลนคร อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อากาศอำนวย อัตราป่วย 574.34 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ วานรนิวาส (288.15) ภูพาน (256.82) และอำเภอที่ไม่ผู้ป่วยคือ ส่องดาว (5.75)

ตารางที่ 11 รายงานจำนวนผู้ตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปี 2563 จังหวัดสกลนคร จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	PUIทั้งหมด	ผลบวก	ผลลบ	Active case	ผลบวก	ผลลบ
เมืองสกลนคร	160	0	160	509	0	509
กุสุมาลย์	18	0	18	46	0	46
กุศบาก	5	0	5	11	0	11
พรรณานิคม	11	0	11	93	0	93
พังโคน	6	0	6	28	0	28
วาริชภูมิ	6	0	6	27	0	27
นิคมน้ำอูน	5	0	5	10	0	10
วานรนิวาส	20	0	20	124	0	124
คำตากล้า	28	0	28	35	0	35
บ้านม่วง	54	0	54	108	0	108
อากาศอำนวย	12	0	12	38	0	38
สว่างแดนดิน	39	0	39	69	0	69
ส่องดาว	14	0	14	2	0	2
เต่างอย	9	0	9	49	0	49
โคกศรีสุพรรณ	15	0	15	23	0	23
เจริญศิลป์	17	1	16	26	0	26
โพนนาแก้ว	2	0	2	18	0	18
ภูพาน	25	0	25	7	0	7
รวม	446	1	445	1223	0	1223

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ วันที่ 1 ม.ค. - 31 ธ.ค. 2563

สรุปผลการดำเนินงานวัณโรค ปีงบประมาณ 2563
จังหวัดสกลนคร

1. สถานการณ์วัณโรค ปี 2560-2563

สถานการณ์วัณโรคจังหวัดสกลนคร ในปี 2560 – 2563 ได้มีการค้นหาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ทุกประเภท ได้ทั้งสิ้น 989 1083 และ 1145 ราย ตามลำดับ อัตราอุบัติการณ์ 86.3 94.2 และ 99.6 ต่อประชากรแสนคน ปี 2563 ค้นหาได้ทั้งสิ้น 809 ราย(ณ วันที่ 30 มิถุนายน 63) อัตราอุบัติการณ์ 70.0 อัตราความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment coverage) ร้อยละ 50.5(จากค่าคาดประมาณ 171ต่อประชากรแสนคน) 55.1 (จากค่าคาดประมาณ 172 ต่อประชากรแสนคน) และ 63.9 (จากค่าคาดประมาณ 156 ต่อประชากรแสนคน) ปี 2563 อยู่ที่ ร้อยละ 42.1 (จากค่าคาดประมาณ 153 ต่อประชากรแสนคน) อัตราผลสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคทุกประเภท ปี 2559-2561 เท่ากับร้อยละ 87.9 89.3 และ 87.5 ตามลำดับ ส่วนปี 2562 อัตราผลสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคทุกประเภท อยู่ที่ 81.8 ยังรักษาอยู่ ร้อยละ 7.2 เมื่อครบกำหนดการประเมินอัตราผลสำเร็จ จะอยู่ที่ ร้อยละ 90.1 ซึ่งผ่านเกณฑ์เป้าหมาย($\geq$ ร้อยละ 85) แต่เมื่อดูในระดับอำเภอ พบว่า ยังมีอำเภอที่ไม่ถึง ร้อยละ 85 ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ปี 2559 มี 4 อำเภอได้แก่อำเภอพรรณานิคม นิคมน้ำอุ่น โพนนาแก้ว และ ภูพาน ปี 2560 มี 5 อำเภอ ได้แก่ เมือง พรรณานิคม ส่องดาว โพนนาแก้ว และภูพาน ร้อยละ 84.7 83.3 76.7 79.2 และ76.2 และ ปี 2561 มี 6 อำเภอ ได้แก่อำเภอกุสุมาลย์ พังโคน นิคมน้ำอุ่น บ้านม่วง เต่างอย และภูพาน ร้อยละ 82.5 78.3 81.3 80.0 80.9 และ 60.7 ตามลำดับ อัตราการเสียชีวิต อยู่ที่ร้อยละ 7.1 7.5 และ 7.9 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด ($\leq$ ร้อยละ 5) และอัตราการขาดยา อยู่ที่ ร้อยละ 2.2 2.1 และ 2.3 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 0)

สถานการณ์วัณโรคในเรือนจำ ปี 2560-2563 ปี 2560 ดำเนินการคัดกรองวัณโรคในเรือนจำด้วยการถ่ายภาพรังสีทรวงอกผู้ต้องขัง ทุกราย จำนวน 2,428 ราย พบป่วยเป็นวัณโรค 1 ราย ปี 2561 คัดกรองวัณโรคในเรือนจำด้วยการถ่ายภาพรังสีทรวงอกผู้ต้องขัง ทุกราย จำนวน 3,637 ราย พบป่วยเป็นวัณโรค 10 ราย ปี 2562 คัดกรองคัดกรองวัณโรคในเรือนจำด้วยการถ่ายภาพรังสีทรวงอกผู้ต้องขัง ทุกราย จำนวน 4,537 ราย พบป่วยเป็นวัณโรค 36 ราย ปี 2563 คัดกรองคัดกรองวัณโรคในเรือนจำด้วยการถ่ายภาพรังสีทรวงอกผู้ต้องขัง ทุกราย จำนวน 4,651 ราย พบป่วยเป็นวัณโรค 25 ราย

ตารางที่ 12 แสดงสถานการณ์วัณโรคในเรือนจำ

การคัดกรอง	ปีงบประมาณ			
	2560	2561	2562	2563
การถ่ายภาพรังสีทรวงอก	2428	3637	4537	6233
ป่วยเป็นวัณโรค	1	10	30	36
ร้อยละ	0.05	0.28	0.67	0.57

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

การบันทึกและการรายงานผู้ป่วยวัณโรคในโปรแกรม NTIP

จังหวัดสกลนคร มีโรงพยาบาลของรัฐ ทั้งหมด 19 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชน 1 แห่งรวมเป็น 20 แห่ง เป็นโรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง คือโรงพยาบาลสกลนคร โรงพยาบาลทั่วไป 2 แห่ง คือโรงพยาบาลวานรนิวาส และโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน เป็นโรงพยาบาลชุมชน 15 แห่ง โรงพยาบาลของรัฐสังกัดกระทรวงกลาโหม 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลค่ายภูพานสีกะรา และ โรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง คือโรงพยาบาลรักษาสกล ปัจจุบันผู้รับผิดชอบงานวัณโรคของโรงพยาบาลทั้ง 20 แห่งผ่านการอบรมการใช้งานโปรแกรม ครบทุกแห่ง

สถานการณ์วัณโรคดื้อยา ปี 2560 – 2563 ในปี 2560 พบผู้ป่วยวัณโรคดื้อหลายขนาน (MDR-TB) อยู่ในอำเภอเมืองสกลนคร บ้านม่วง และวานรนิวาส จำนวน 6 ,1,1 ราย รวมจำนวน 8 ราย ปี 2561 พบผู้ป่วยวัณโรคดื้อหลายขนาน (MDR-TB) ในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร วาริชภูมิ อากาศอำนวย สว่างแดนดิน โคกศรีสุพรรณ และ เจริญศิลป์ จำนวน 6 ,1,1,1,1,1 ราย รวมจำนวน 11 ราย ปี 2562 พบผู้ป่วยวัณโรคดื้อหลายขนาน (MDR-TB) ในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร 3 ราย ปี 2563 พบผู้ป่วยวัณโรคดื้อหลายขนาน (MDR-TB) ในพื้นที่อำเภอเมืองสกลนคร 2 ราย และ วานรนิวาส จำนวน 1 ราย

ตารางที่ 13 แสดงสถานการณ์วัณโรคดื้อยา

อำเภอ	ปีงบประมาณ			
	2560	2561	2562	2563
เมืองสกลนคร	6	6	3	2
กุสุมาลย์	-	-	-	-
กุศบาก	-	-	-	-
พรรณานิคม	-	-	-	-
พังโคน	-	-	-	-
วาริชภูมิ	-	1	-	-
วานรนิวาส	1	-	-	1
คำตากล้า	-	-	-	-
บ้านม่วง	1	-	-	-
อากาศอำนวย	-	1	-	-
สว่างแดนดิน	-	1	-	-
ส่องดาว	-	-	-	-
เต่างอย	-	-	-	-
โคกศรีสุพรรณ	-	1	-	-
เจริญศิลป์	-	1	-	-
โพนนาแก้ว	-	-	-	-
ภูพาน	-	-	-	-
รวม	8	11	3	3

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

การประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค (QTB)

จังหวัดสกลนครได้รับการประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค (QTB) จากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 จังหวัดอุบลราชธานีทุกอำเภอ ตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2557 และมีการประเมินต่ออายุในปี 2559 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสกลนคร โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร โรงพยาบาลพังโคน และโรงพยาบาลบ้านม่วง ประเมินต่ออายุในปี 2560 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลวานรนิวาส โรงพยาบาลคำตากล้า และโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน และ ได้รับการประเมินจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี ในปี 2562 จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลอากาศอำนวย

ตารางที่ 14 การประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค (QTB) ปี2557-2563

ปีงบประมาณ	หน่วยงานที่ทำการประเมิน	ผลการประเมิน	จำนวน(แห่ง)	โรงพยาบาล
2557	สคร. 10 อุบลราชธานี	ผ่าน	18	ทุกแห่ง
2559	สคร. 10 อุบลราชธานี	ผ่าน	4	รพ.สกลนคร, รพ.พังโคน
2560	สคร. 10 อุบลราชธานี	ผ่าน	3	วานรนิวาส,คำตากล้า
2562	สคร. 8 อุดรธานี	ผ่าน	1	รพ.อากาศอำนวย
2563	สคร. 8 อุดรธานี	เลื่อนการประเมิน		

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการรับรองปฏิบัติราชการ(PA) ปี2562

ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษาในไตรมาส 1/2562 (ตุลาคม - ธันวาคม 2561) จำนวน 175 ราย มีอัตราผลสำเร็จการรักษาจำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.6 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด(ร้อยละ85) และมีผู้ป่วยเสียชีวิตก่อนการรักษาสำเร็จ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.7 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (น้อยกว่าร้อยละ5) (ข้อมูล ณวันที่ 15 มกราคม 2563) ในระดับอำเภอมี 5 อำเภอที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งมีอัตราสำเร็จการรักษา อยู่ระหว่างร้อยละ 50.0 – 83.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการสำเร็จการรักษา คือการเสียชีวิตระหว่างการรักษา ซึ่งอัตราการเสียชีวิต อยู่ระหว่างร้อยละ(15.4 – 50.0)

ตารางที่ 15 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการรับรองปฏิบัติราชการ(PA) ปี 2562

อำเภอ	ขึ้นทะเบียน	รักษาหาย/ครบ(%)	เสียชีวิต(%)	ล้มเหลว(%)	ขาดยา(%)	กำลังรักษา(%)
เมืองสกลนคร	31	25 (80.6)	5 (16.1)	0	1 (3.2)	0
กุสุมาลย์	12	8 (66.7)	4 (33.3)	0	0	0
กุดบาก	9	8 (88.9)	0	0	0	1 (11.1)
พรรณานิคม	6	6 (100)	0	0	0	0
พังโคน	9	8 (88.9)	1 (11.1)	0	0	0
วาริชภูมิ	7	7 (100)	0	0	0	0
นิคมคำนูน	2	1 (50.0)	1 (50.0)	0	0	0
วานรนิวาส	20	20 (100)	0	0	0	0
คำตากล้า	6	5 (83.3)	1 (16.7)	0	0	0
บ้านม่วง	11	10 (90.9)	1 (9.1)	0	0	0
อากาศอำนวย	12	11 (91.7)	1 (8.3)	0	0	0
สว่างแดนดิน	12	11 (91.7)	1 (8.3)	0	0	0
ส่องดาว	ไม่พบผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่					
เต่างอย	1	1 (100)	0	0	0	0
โคกศรีสุพรรณ	10	10 (100)	0	0	0	0
เจริญศิลป์	3	3 (100)	0	0	0	0
โพนนาแก้ว	11	11 (100)	0	0	0	0
ภูพาน	13	10 (76.9)	2 (15.4)	0	1 (7.7)	0
รวม	175	155 (88.6)	17 (9.7)	0	2 (1.1)	1 (0.6)

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการรับรองปฏิบัติราชการ(PA) ปี2563

ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษาในไตรมาส 1/2563 (ตุลาคม - ธันวาคม 2562) จำนวน 188 ราย มีอัตราผลสำเร็จการรักษาจำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.5 ยังรักษาอยู่ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.2 และมีผู้ป่วยเสียชีวิตก่อนการรักษาสำเร็จ จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (น้อยกว่าร้อยละ5) (ข้อมูล ณวันที่ 30 กันยายน 2563)

ตารางที่ 16 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคุ้มครองปฏิบัติราชการ(PA) ปี 2563

อำเภอ	ขึ้นทะเบียน	รักษาหาย/ครบ(%)	เสียชีวิต(%)	ล้มเหลว(%)	ขาดยา(%)	กำลังรักษา(%)
เมืองสกลนคร	22	19(86.4)	1(4.5)	0	2(9.1)	0
กุสุมาลย์	11	8(72.7)	3 (27.3)	0	0	0
กุศบาก	11	10 (90.9)	1(9.1)	0	0	0
พรรณานิคม	19	1 6 (84.2)	3(15.8)	0	0	0
พังโคน	10	8 (80.0)	2 (20.0)	0	0	0
วาริชภูมิ	3	3 (75.0)	1(25.0)	0	0	0
นิคมน้ำอูน			0			
วานรนิวาส	26	23 (88.5)	1(3.8)	0	0	0
คำตากล้า	7	5 (71.4)	2 (28.6)	0	0	0
บ้านม่วง	9	6(66.76)	1(11.1)	0	1(11.1)	0
อากาศอำนวย	11	8 (72.7)	3(27.3)	0	0	0
สว่างแดนดิน	29	27 (93.1)	1 (3.4)	0	0	0
ส่องดาว	7	6(85.7)	1(14.3)	0	0	0
เต่างอย	1	1(100)	0	0	0	0
โคกศรีสุพรรณ	3	1(33.3)	0	0	0	0
เจริญศิลป์	6	5(83.3)	1(16.7)	0	0	0
โพนนาแก้ว	9	6 (75.0)	2(25.0)	0	0	0
ภูพาน	4	2 (66.7)	1 (33.3)	0	1 (33.3)	0
รวม	188	155 82.5)	22 (11.1)	0	4(2.1)	6(3.2)

ในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้มีการกำหนดมาตรการในการดำเนินงานด้านวัณโรค 3 มาตรการ คือลดการเสียชีวิต ลดการขาดยา พัฒนาคุณภาพและระบบการกำกับติดตามดูแลรักษา

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- ผลการดำเนินการโดยรวม ปี 2562 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด
  - ค่าความครอบคลุมการขึ้นทะเบียนการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ปี 2563 (54.4) ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด (ร้อยละ 82.5)
  - อุบัติการณ์ (99.6 ต่อประชากรแสนคน) (156/ประชากรแสนคน)ค่าเป้าหมายที่กำหนด
  - อัตราการเสียชีวิตสูง (ร้อยละ 11.1) (น้อยกว่า ร้อยละ5)
  - อัตราการขาดยา (ร้อยละ 2.1) (ไม่มีผู้ป่วยขาดยา)

2. มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การดำเนินตามมาตรการได้เข้มข้น เนื่องจากมีการระดมสรรพกำลัง ร่วมดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่

3. การประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค (QTB) ตั้งแต่ปี งบประมาณ 2560 เป็นต้นมาเป็นช่วงที่รอการปรับปรุงมาตรฐานในการประเมิน จึงทำให้มีหลายโรงพยาบาลไม่ได้รับการประเมินนานเกิน 2 ปี ในปี 2563 มีการระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 จึงทำให้เลื่อนการประเมินออกไป

สรุปผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ประจำปีงบประมาณ 2563

รายละเอียดประกอบด้วย

1. รายงานผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (ตุลาคม 62- 30 มิถุนายน 63)
2. ปัญหา/การวิเคราะห์ปัญหา
3. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

1. รายงานผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค (ตุลาคม 62 - 30 มิถุนายน 63)

ความเป็นมา

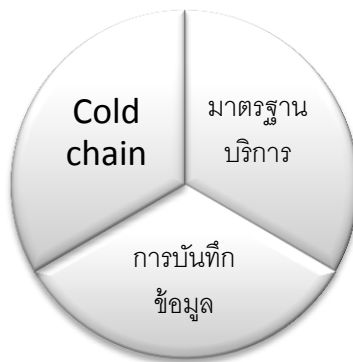
กระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคอย่างจริงจังมาตั้งแต่ พ.ศ.2520 และได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตัวชี้วัดในการดำเนินงานจากเดิมร้อยละ 80 เป็นร้อยละ 90 ในปี 2550 และ ปรับเกณฑ์ตัวชี้วัดวัคซีนโรคหัด ร้อยละ 95 ในปี 2558 โดยใช้ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนเป็นเกณฑ์ชี้วัดที่สำคัญ และประเมินผลด้วยวิธีการออกนิเทศติดตามผลการดำเนินงานในสถานบริการสุขภาพโดยการสุ่มในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด ประกอบกับรายงานจากฐานข้อมูลจาก Health Data Center (HDC) เป็นหลักนั้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการประมวลผลของส่วนกลางยังมีข้อจำกัดคือ มีความล่าช้าในขั้นตอนอยู่มาก และรวมถึงการใช้ฐานข้อมูลยังไม่ครอบคลุมถึงสถานบริการเอกชน สถานบริการของรัฐบาลบางแห่งที่ไม่ได้สังกัดอยู่ในกระทรวงสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม ทำให้ความครอบคลุมที่ได้จากรายงานผลปฏิบัติงานนี้ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน ในภาพรวมของจังหวัดสกลนคร อย่างไรก็ตามเด็กส่วนใหญ่ ที่มารับบริการวัคซีนจากภาครัฐมีมากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนประชากรกลุ่มอายุ 0-5 ปี ตามเกณฑ์ที่กำหนดในปีงบประมาณ 2563 (1 ตุลาคม 62- 30 มิถุนายน 63)

สถานการณ์การดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

1. ระบบการเบิก/การจัดส่งวัคซีน (Cold chain) จังหวัดสกลนครเบิกวัคซีนผ่านระบบ Vendor managed inventory (VMI) ขององค์การเภสัชกรรม การเบิกวัคซีนพื้นฐานในปี 2563 ไม่พบปัญหาเรื่องการเบิกจ่าย การจัดเก็บวัคซีนที่คลังผ่านเกณฑ์การประเมินทุกแห่ง

2. มาตรฐานการให้บริการวัคซีนในหน่วยบริการ 2 ระดับดังนี้

- 2.1 โรงพยาบาล จำนวน 18 แห่ง
- 2.2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/ศสม. จำนวน 192 แห่ง

ดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคปี 2563

3. การบันทึกผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคผ่าน 2 โปรแกรมดังนี้

3.1 โรงพยาบาลบันทึกผ่านโปรแกรม Hos_xp

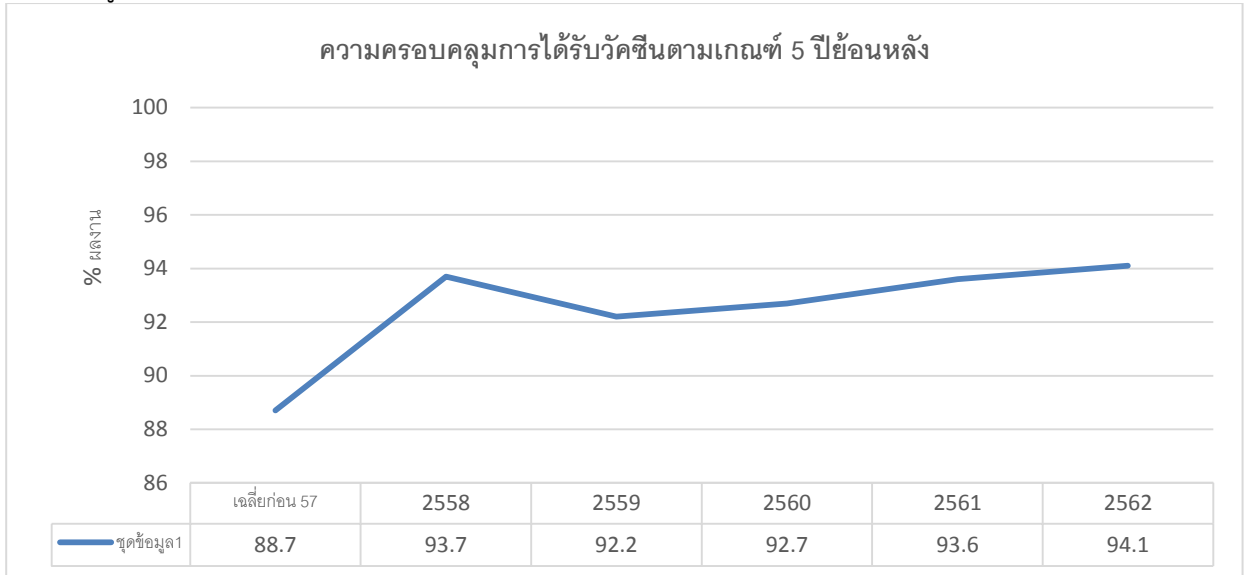
3.2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/ศูนย์สุขภาพชุมชน บันทึกผ่านโปรแกรม JHCIS ยกเว้นหน่วยบริการสุขภาพในอำเภอโคกศรีสุพรรณ บันทึกผ่านโปรแกรม Hos_xp on PCU

ผลการดำเนินงานเมื่อบันทึกเสร็จข้อมูลจะถูกส่งไปยังฐานข้อมูล HDC ของกระทรวง แล้วนำข้อมูลกลับมาแสดงผลในรูปแบบของ HDC หรือ Cockpit ต่อไป

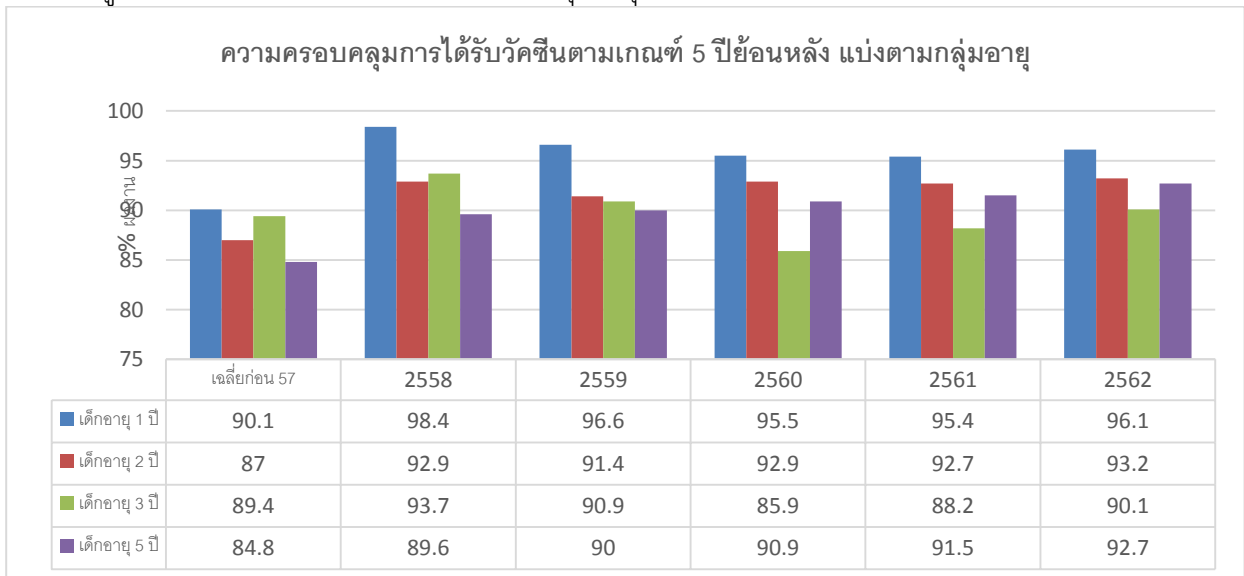
ผลการดำเนินงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

ปี 2563 จังหวัดสกลนครดำเนินการให้บริการวัคซีนพื้นฐานตามเกณฑ์ในเด็กเป้าหมายกลุ่มอายุ 0-5 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 ถึง 30 มิถุนายน 2563 จำนวน 30,022 คน ให้บริการวัคซีนครบตามเกณฑ์แล้ว จำนวน 27,899 คน คิดเป็นร้อยละ 92.93 ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กระทรวงกำหนดร้อยละ 90

รูปภาพที่ 9 ผลการดำเนินงาน 5 ปี ย้อนหลัง 2557-2562 ดังนี้

รูปภาพที่ 10 ผลการดำเนินงานแยกตามกลุ่มอายุได้ดังนี้

2. ปัญหา/การวิเคราะห์ปัญหา

งานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคประกอบด้วยงาน 3 ส่วนหลักๆ คือ

1. ระบบ Cold chain เริ่มตั้งแต่การขอเบิกวัคซีนจากส่วนกลางผ่านระบบ VMI รวมไปถึงการจัดส่ง และการจัดเก็บที่คลังวัคซีน ทั้งในระดับคลังอำเภอ และคลังหน่วยบริการระดับตำบล เมื่อทำการวิเคราะห์แล้วพบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นดังนี้

คลังอำเภอ

- ยังไม่พบปัญหา

คลังระดับตำบล

1. กระจกวัคซีนชำรุด

2. เครื่องวัดอุณหภูมิตู้เย็นไม่ได้รับการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง ครบทุกแห่ง
2. ระบบการให้บริการ พบปัญหา บุคลากรใหม่ไม่ผ่านการอบรมงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค 12%
3. ระบบบันทึก/รายงานผลการดำเนินงานผ่านโปรแกรม

3.1 การบันทึกผลการดำเนินงาน ล่าช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนด (15 วัน หลังให้บริการ)

3.2 รายงานแสดงผลจาก HDC กระทรวง และ Cockpit เขต มีการจัดเก็บตัวชี้วัดต่างกัน ที่เป็นปัญหาเป็นอย่างมากในเรื่องรูปแบบการแสดงผลจากรายงาน **HDC ไม่มีประโยชน์**สำหรับการทำงานในพื้นที่ เช่น บอกเฉพาะจำนวน แต่ไม่บอกถึงรายละเอียดที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้จริง **Cockpit ไม่ได้รับการพัฒนา**ให้ตรงตามความต้องการของผู้กำกับงาน/ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ในรูปแบบที่ชัดเจน เช่น การแสดงผลรายงานในส่วนที่เป็นปัญหาเพื่อนำไปสู่การแก้ไข หรือ ระบบกรองข้อมูลภาพรวมจังหวัดแต่ละงานก่อนส่งส่วนกลาง

3.3 ระบบการจัดการข้อมูลยังไม่ครอบคลุม และถูกต้อง ตามเงื่อนไขการรับวัคซีนใหม่ HPV ในกลุ่มเด็กนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งระบบ HDC และ Cockpit ทำให้ไม่สามารถรายงานผลผ่านฐานข้อมูลทั้ง 2 แหล่งได้ **ทำให้เกิดปัญหา การทำงานซ้ำซ้อน** ดังนี้ ในการให้บริการวัคซีน HPV เสร็จแล้วต้องมาบันทึกข้อมูลการบริการอื่นๆ ตามปกติ แต่การประมวลผลการบันทึกผ่านโปรแกรมที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากไม่มีตารางนักเรียนในฐานข้อมูล HDC / Cockpit ทำให้ผู้ปฏิบัติต้องจัดทำรายงานมือผ่านโปรแกรม excel เพิ่มอีก และยังไม่ได้รับการแก้ไขจากส่วนกลาง

3. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ปี 2563

ประจำเดือน กรกฎาคม 2563
สัปดาห์ที่ 41 ประมวลผลข้อมูล ณ วันที่ 4 กรกฎาคม 2563 เวลา 16.45 น.

ผลงาน ร้อยละ 92.93

KPI 2563

เกณฑ์ตัวชี้วัด งานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เด็กอายุ 0-5 ปี ตามเกณฑ์กระทรวงสาธารณสุข กำหนดร้อยละ 90 ยกเว้น MMR ร้อยละ 95 จังหวัดสกลนคร กำหนดให้วัดขึ้นตามเกณฑ์ชนิด ร้อยละ 95

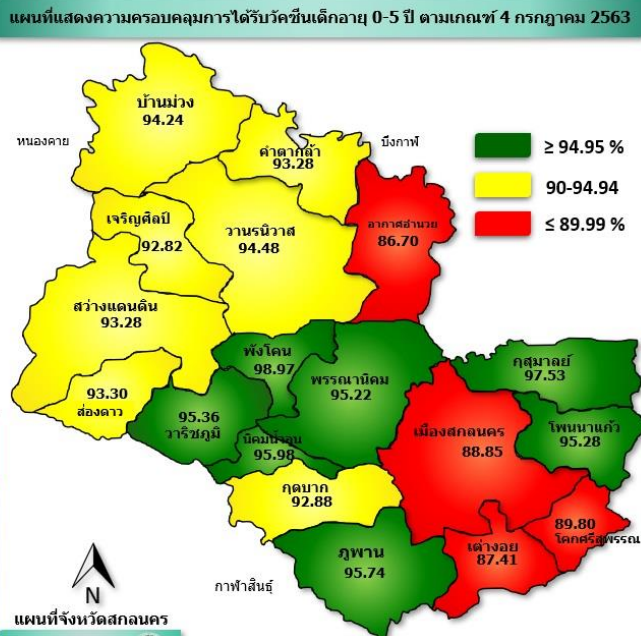
การประเมิน 1. การเก็บ-จ่าย จัดเก็บ (Cold Chain) 2. คุณภาพการให้บริการ (Service) 3. การบันทึกข้อมูล (43 แห่ง)

กราฟแสดง ผลการให้บริการวัคซีนเด็กอายุ 0-5 ปี ตามเกณฑ์ เดือน กรกฎาคม 2563

อันดับ	อำเภอ	ผลงาน %
1	พังโคน	98.97
2	กุสุมาลย์	97.53
3	นิคมคำอุ่น	95.98
4	ภูพาน	95.74
5	วาริชภูมิ	95.36
6	โพนนาแก้ว	95.28
7	พรรณานิคม	95.22
8	วานรนิวาส	94.48
9	บ้านม่วง	94.24
10	ส่องดาว	93.30
11	สว่างแดนดิน	93.28
12	คำตากล้า	93.28
13	กุศมาภ	92.88
14	เจริญศิลป์	92.82
15	โคกศรีสุพรรณ	89.80
16	เมืองสกลนคร	88.85
17	เต่างอย	87.41
18	อากาศอำนวย	86.70
รวม	สสจ.สกลนคร	92.93

แผนที่แสดง ความครอบคลุมการได้รับวัคซีนเด็กอายุ 0-5 ปี ตามเกณฑ์ 4 กรกฎาคม 2563

อำเภอ	ผลงาน %
บ้านม่วง	94.24
คำตากล้า	93.28
วังสามหมอ	86.70
เจริญศิลป์	92.82
วานรนิวาส	94.48
สว่างแดนดิน	93.28
ส่องดาว	93.30
วาริชภูมิ	95.36
โพนนาแก้ว	95.28
พรรณานิคม	95.22
กุสุมาลย์	97.53
เมืองสกลนคร	88.85
โพนนาแก้ว	95.28
กุศมาภ	92.88
ภูพาน	95.74
เต่างอย	87.41
โคกศรีสุพรรณ	89.80
อากาศอำนวย	86.70
พังโคน	98.97
นิคมคำอุ่น	95.98

ภาพรวมวัคซีนแยกตามกลุ่มอายุ 1,2,3 และ 5 ปี เปรียบเทียบรอบรายงานสัปดาห์ที่ 40 (วันที่ 30 มิ.ย. 2563 - 4 ก.ค. 2563) ดังนี้

เด็กกลุ่มอายุครบ 1 ปี

สัปดาห์	ผลงาน%
week 38	93.10
week 39	93.30
week 40	93.82
week 41	93.85

เด็กกลุ่มอายุครบ 2 ปี

สัปดาห์	ผลงาน%
week 38	93.32
week 39	93.12
week 40	91.07
week 41	93.61

เด็กกลุ่มอายุครบ 3 ปี

สัปดาห์	ผลงาน%
week 38	90.24
week 39	90.54
week 40	91.07
week 41	91.15

เด็กกลุ่มอายุครบ 5 ปี

สัปดาห์	ผลงาน%
week 38	91.70
week 39	92.70
week 40	90.90
week 41	90.93

วัคซีน	ผลงาน%	เพิ่ม/ลดลง
BCG	97.87	0.00
HBV1	96.90	0.02
IPV-P	94.79	0.04
OPV3	94.74	0.02
DTPHB-HIB	84.86	0.00
MMR1	93.90	0.05
รวม	93.85	0.02

วัคซีน	ผลงาน%	เพิ่ม/ลดลง
OPV4	92.52	0.01
DTP4	93.87	0.05
JEL1	94.46	0.02
รวม	93.61	0.03

วัคซีน	ผลงาน%	เพิ่ม/ลดลง
JEL2	88.65	0.14
MMR2	93.66	0.03
JEL1	91.15	0.09
รวม	91.15	0.09

วัคซีน	ผลงาน%	เพิ่ม/ลดลง
OPV5	89.69	-0.02
DTP5	92.17	0.08
รวม	90.93	0.03

เป้าหมาย	ให้วัคซีน	ผลงาน%
6,862	6,440	93.85

เป้าหมาย	ให้วัคซีน	ผลงาน%
7,509	7,030	93.61

เป้าหมาย	ให้วัคซีน	ผลงาน%
7,618	6,944	91.15

เป้าหมาย	ให้วัคซีน	ผลงาน%
8,033	7,304	90.93

ที่มา : กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

วิเคราะห์การดำเนินงาน

สรุปผลการให้บริการวัคซีนตามเกณฑ์มาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ปีงบประมาณ 2563																				สัปดาห์ที่ 41												
ประจำเดือน กรกฎาคม 2563 อ้างอิงข้อมูล ณ วันที่ 4 กรกฎาคม 2563 เวลา 16.45 น.																				รายงานการเปรียบเทียบผลงานรายเดือน ตั้งแต่วันที่ 30 มิ.ย. 2563 - 4 ก.ค. 2563												
ผู้รายงาน : นายวีรพล วงศ์สูง กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร																																
ลำดับ	อำเภอ	เด็กกลุ่มอายุครบ 1 ปี								เด็กกลุ่มอายุครบ 2 ปี				เด็กกลุ่มอายุครบ 3 ปี			เด็กกลุ่มอายุครบ 5 ปี			รวม DTP 0-5 ปี		Ranking	% เติบโตขึ้น/ลดลง	เป้าหมาย เติบโตขึ้น/ลดลง	เป้าหมาย เด็กทั้งหมด	เด็กรับบริการทั้งหมด	ผลงานประจำปี 2562	ผลงานประจำปี 2563	ไม่ผ่าน			
		เป้าหมาย (ราย)	BCG	HBV1	IPV-P	OPV3	DTPHB-HIB	MMR1	รวม	เป้าหมาย (ราย)	OPV4	DTP4	JEL1	รวม	เป้าหมาย (ราย)	JEL2	MMR2	รวม	เป้าหมาย (ราย)	OPV5	DTP5									รวม	เป้าหมาย (ราย)	95%
1	เมืองสกลนคร	1,068	97.9	95.3	91.4	91.6	84.1	90.3	91.8	1,184	88.4	90.1	89.0	89.2	1,263	78.7	90.3	84.5	1,211	82.1	86.0	84.0	3,463	86.7	16	-0.02	16	4,726	4,199	91.3	88.85	12
2	กุสุมาลย์	343	95.6	97.1	98.6	97.8	96.7	98.6	97.4	375	97.1	98.6	98.6	98.1	369	97.0	99.3	98.2	369	94.3	98.6	96.5	1,087	98.0	2	0.02	5	1,456	1,420	97.0	97.53	1
3	กุศุดา	172	98.3	97.8	91.8	94.0	70.2	93.3	90.9	180	95.6	98.6	98.6	97.6	205	93.2	97.1	95.1	220	87.7	91.5	89.6	572	86.7	13	-0.03	1	777	722	96.6	92.88	8
4	พรรณานิคม	474	97.9	97.7	98.2	97.7	93.8	97.4	97.1	658	92.9	94.2	93.5	93.5	531	92.5	96.0	94.2	619	92.9	93.5	93.2	1,751	93.8	7	0.20	5	2,282	2,173	94.0	95.22	8
5	พังโคน	291	99.7	100.0	100.0	100.0	99.6	100.0	99.9	297	98.0	99.2	100.0	99.1	332	97.6	98.9	98.3	354	96.1	97.6	96.8	942	98.8	1	0.00	1	1,274	1,261	91.4	98.97	0
6	วาริชภูมิ	296	98.3	99.2	98.4	97.5	91.8	96.7	97.0	312	91.0	92.2	97.5	93.6	332	89.5	95.8	92.6	389	94.1	97.8	95.9	997	93.9	5	-0.01	4	1,329	1,267	97.0	95.36	6
7	นิคมคำนูน	92	100.0	98.8	98.8	98.8	95.2	98.8	98.4	97	95.9	98.7	100.0	98.2	138	89.1	92.5	90.8	96	89.6	91.6	90.6	285	95.2	3	0.01	1	423	406	97.6	95.98	4
8	วานรนิวาส	842	99.2	96.8	95.9	95.8	92.5	95.5	95.9	943	94.1	94.6	96.9	95.2	908	92.3	94.1	93.2	1,030	89.6	91.0	90.3	2,815	92.7	8	0.07	12	3,723	3,517	95.2	94.48	8
9	คำตากล้า	267	91.4	91.4	95.9	95.5	85.5	94.6	92.4	272	96.7	98.2	93.4	96.1	259	91.1	95.5	93.3	381	91.6	91.9	91.8	920	91.9	12	0.00	4	1,179	1,100	95.8	93.28	9
10	บ้านม่วง	404	99.5	98.2	94.4	95.6	80.8	93.8	93.7	481	93.1	94.4	96.7	94.7	440	93.0	96.7	94.8	465	93.3	95.8	94.6	1,350	90.3	9	0.08	1	1,790	1,687	96.6	94.24	8
11	อากาศอำนวย	439	97.3	92.4	90.2	90.5	83.4	86.5	90.0	462	82.9	83.7	88.0	84.9	467	78.6	87.0	82.8	488	81.4	85.3	83.3	1,389	84.1	18	0.02	5	1,856	1,609	91.4	86.70	13
12	สว่างแดนดิน	789	99.2	98.8	93.7	93.3	72.8	92.5	91.7	768	95.6	96.3	95.9	95.9	843	92.2	94.9	93.6	878	93.7	93.7	93.7	2,435	87.6	11	0.00	8	3,278	3,058	94.0	93.28	9
13	ส่องดาว	200	97.5	97.0	97.0	95.8	95.2	95.2	96.3	241	90.0	91.3	94.9	92.1	246	86.6	92.0	89.3	217	89.4	91.1	90.2	658	92.5	10	0.05	2	904	843	96.7	93.30	8
14	เต่างอย	188	97.9	98.7	91.3	92.6	54.4	91.3	87.7	226	90.7	89.3	91.0	90.4	186	81.2	83.4	82.3	194	86.1	88.5	87.3	608	77.4	17	0.03	1	794	694	93.6	87.41	12
15	โคกศรีสุพรรณ	214	92.5	91.9	89.4	88.8	88.1	88.8	89.9	208	91.4	96.3	92.1	93.3	235	81.7	88.5	85.1	223	86.1	91.9	89.0	645	92.1	15	0.35	1	880	790	95.5	89.80	13
16	เจริญศิลป์	322	98.1	99.6	94.7	94.3	70.2	94.7	91.9	316	94.9	95.0	96.7	95.5	334	90.1	92.3	91.2	381	92.4	93.6	93.0	1,019	86.3	14	-0.04	5	1,353	1,256	94.2	92.82	10
17	โพนนาแก้ว	247	96.8	96.8	97.4	97.4	92.1	97.4	96.3	231	92.6	96.8	96.8	95.4	279	91.0	96.2	93.6	274	91.2	96.2	93.7	752	95.0	6	-0.03	8	1,031	982	93.0	95.28	4
18	ภูพาน	214	100.0	100.0	98.8	98.8	79.5	97.1	95.7	258	94.6	97.6	97.1	96.4	251	94.4	97.9	96.2	244	91.0	97.9	94.5	716	91.7	4	-0.07	4	967	926	94.3	95.74	5
▶ สสจ.สกลนคร		6,862	97.9	96.9	94.8	94.7	84.9	93.9	93.8	7,509	92.5	93.9	94.5	93.6	7,618	88.6	93.7	91.2	8,033	89.7	92.2	90.9	22,404	94.2	*	0.03	84	30,022	27,899	94.1	92.93	12

***หมายเหตุ : สีสแดง ไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดจังหวัด สีสเหลือง ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดจังหวัด
 * ตัวชี้วัดไม่ผ่าน 6 ตัวขึ้นไป ให้ตรวจสอบผลงานเร่งด่วนพร้อมรายงานผลให้ทราบภายในวันที่ 30 ของทุกเดือน (ยกเว้นเดือน ก.พ.เป็นวันสุดท้ายของเดือน)
 กรณีสัปดาห์ให้เลื่อนเป็นวันแรกของการทำงานสัปดาห์ถัดไป

ตัวชี้วัด	มาตรการ	ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน 2563 แต่ละไตรมาส	
		9 เดือน (90%ของพื้นที่)	12 เดือน
เป้าหมาย ปี 2563 1. ร้อยละ 95 มีผลการดำเนินงาน ความครอบคลุม การให้วัคซีนครบตามเกณฑ์	1. ประชุมติดตาม ผู้รับผิดชอบงาน และผู้รับผิดชอบฐานข้อมูล43 แห่ง ทุกเดือน 2. คืบข้อมูลการบันทึกการบริการรายสถานบริการทุกระดับ 3. อบรมเจ้าหน้าที่ ผู้บันทึกข้อมูล และ Admin ผู้ดูแลระบบ ทุกระดับในสถานบริการ 4. นิเทศติดตาม ผลงาน	Coverage ทุกกลุ่มอายุ = 91.6 มีวัคซีนที่ผ่านเกณฑ์ ทำหายจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 95 มี 2 ชนิด คือ BCG, HBV1 ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กระทรวงกำหนดร้อยละ 90 และ MMR ร้อยละ 95 มี 3 ชนิด คือ DTPHB-HIB, LAJE2 และ MMR1-2	

ตารางที่ 17 ข้อมูลการตายด้วยโรคพยาธิใบไม้ตับ ปีงบประมาณ 2559 - 2563 จังหวัดสกลนคร

สถานการณ์ : การเสียชีวิตจากโรคพยาธิใบไม้ตับ จังหวัดสกลนคร ในแต่ละปีมีอัตราการตายเพิ่มมากขึ้น โดยปีงบประมาณ 2559 มีอัตราการตาย 15.57 ต่อแสนประชากร ,ปีงบประมาณ 2560 มีอัตราการตาย ต่อแสนประชากร ,ปีงบประมาณ 2561 อัตราการตาย 19.84 ต่อแสนประชากร ,และปีงบประมาณ 2562 อัตรา 16.33 ต่อแสนประชากร

อำเภอ	ปีงบประมาณ 2559			ปีงบประมาณ 2560			ปีงบประมาณ 2561			ปีงบประมาณ 2562			ปีงบประมาณ 2563		
	ประชากร กลางปี	ข้อมูลการตายด้วย โรคพยาธิใบไม้ตับ		ประชากร กลางปี	ข้อมูลการตายด้วย โรคพยาธิใบไม้ตับ		ประชากร กลางปี	ข้อมูลการตายด้วย โรคพยาธิใบไม้ตับ		ประชากร กลางปี	ข้อมูลการตายด้วย โรคพยาธิใบไม้ตับ		ประชากร กลางปี	ข้อมูลการตายด้วย โรคพยาธิใบไม้ตับ	
	จำนวน (คน)	จำนวน	อัตราตาย ต่อแสน	จำนวน (คน)	จำนวน	อัตราตาย ต่อแสน	จำนวน (คน)	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน	จำนวน (คน)	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน	จำนวน (คน)	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน
เมืองสกลนคร	194,767	34	17.46	195,242	54	27.66	195,908	44	22.46	196,626	37	18.82	196,948	51	25.90
กุสุมาลย์	47,141	7	14.85	47,333	7	14.79	47,576	11	23.12	47,715	10	20.96	47,941	4	8.34
กุศุดาบ	32,849	5	15.22	32,880	6	18.25	33,067	7	21.17	33,076	4	12.09	33,094	8	24.17
พรรณานิคม	80,266	15	18.69	80,456	22	27.34	80,497	18	22.36	80,630	26	32.25	80,735	20	24.77
พังโคน	52,852	7	13.24	52,893	4	7.56	52,990	9	16.98	52,951	13	24.55	53,055	25	47.12
วาริชภูมิ	52,573	7	13.31	52,673	4	7.59	52,699	4	7.59	52,859	3	5.68	52,887	10	18.91
นิคมน้ำอูน	14,776	3	20.30	14,822	2	13.49	14,930	2	13.40	14,794	2	13.52	14,833	4	26.97
วานรนิวาส	125,009	23	18.40	125,284	13	10.38	125,718	33	26.25	125,976	25	19.85	126,289	29	22.96
คำตากล้า	39,694	2	5.04	39,874	3	7.52	39,989	3	7.50	39,997	2	5.00	40,078	5	12.48
บ้านม่วง	70,529	4	5.67	70,577	4	5.67	70,940	11	15.51	70,989	4	5.63	71,089	9	12.66
อากาศอำนวย	70,871	15	21.17	71,213	11	15.45	71,474	4	5.60	71,734	9	12.55	71,913	10	13.91
สว่างแดนดิน	150,778	28	18.57	151,261	23	15.21	151,481	46	30.37	151,489	20	13.20	151,605	33	21.77
ส่องดาว	34,444	2	5.81	34,545	4	11.58	34,757	3	8.63	34,763	0	0.00	34,861	0	0.00
เต่างอย	24,091	3	12.45	24,163	3	12.42	24,275	6	24.72	24,239	9	37.13	24,329	5	20.55
โคกศรีสุพรรณ	34,258	3	8.76	34,370	5	14.55	34,401	7	20.35	34,451	8	23.22	34,511	3	8.69
เจริญศิลป์	44,726	9	20.12	44,992	4	8.89	45,106	8	17.74	45,197	6	13.28	45,255	5	11.05
โพนนาแก้ว	36,557	7	19.15	36,613	5	13.66	36,788	6	16.31	36,838	7	19.00	36,884	9	24.40
ภูพาน	36,736	4	10.89	36,758	2	5.44	36,876	6	16.27	36,991	3	8.11	37,083	4	10.79
รวม	1,142,917	178	15.57	1,145,949	176	15.36	1,149,472	228	19.84	1,151,315	188	16.33	1,153,390	234	20.29

ที่มา : ทะเบียนราษฎร์ โดยงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข ณ วันที่ 5 มกราคม 2564

ICD 10 : C22.1 มะเร็งท่อน้ำดีในตับ, C24.0 เนื้องอกร้ายของท่อน้ำดีในตับนอกตับ, C24.8 เนื้องอกร้ายของบริเวณหลอดเลือดกันของทางเดินน้ำดี, C24.9 เนื้องอกร้ายของทางเดินน้ำดี ไม่ระบุตำแหน่ง

จากตารางพบว่า : ในปี 2563 อัตราการตายจากโรคพยาธิใบไม้ตับและท่อน้ำดีตับเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2562 คือ มีอัตราตาย 20.29 ต่อแสนประชากร อำเภอที่มีการตายจากโรคพยาธิใบไม้ตับและท่อน้ำดีสูงสุด คือ

อำเภอพังโคน อัตรา 47.12 ต่อแสนประชากร, อำเภอนิคมน้ำอูน อัตรา 26.97 ต่อแสนประชากร, อำเภอเมือง อัตรา 25.90 ต่อแสนประชากร

ผลการตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับ (OV) โดยวิธีการตรวจอุจจาระ ในประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ภายใต้
โครงการกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เสด็จขึ้นครองราชย์ครบ 70 ปี ในปีพุทธศักราช 2559

พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จะเจริญพระชนมพรรษา 85 พรรษา" จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

ตารางที่ 18 การตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับ (OV) โดยวิธีการตรวจอุจจาระ ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

อำเภอ	ตำบลต้นแบบ	การตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับ (OV) โดยวิธีการตรวจอุจจาระ ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			
		(1) ประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในตำบลต้นแบบ ปี 2563	(2) ประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและได้รับการตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับโดยวิธีการตรวจอุจจาระ	(3) ประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและตรวจอุจจาระพบติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ OV	
		จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	โคกก่อง	100	100	1	1.00
	จิวดอน	100	100	1	1.00
	ท่าแร่	100	100	0	0.00
กุสุมาลย์	นาเพียง	905	905	145	16.02
กุตบาก	นาม่อง	905	905	145	16.02
พรรณานิคม	บะฮี	905	905	55	6.08
	พอกน้อย	100	100	4	4.00
พังโคน	ไฮหย่อง	100	100	3	3.00
	ต้นผึ้ง	905	905	69	7.62
วาริชภูมิ	ค้อเขียว	100	100	0	0.00
	คำบ่อ	100	100	0	0.00
นิคมน้ำอูน	สุวรรณคาม	100	100	4	4.00
วานรนิวาส	หนองสนม	100	100	0	0.00
	ธาตุ	100	100	0	0.00
	นาคำ	100	100	0	0.00
คำตากล้า	คำตากล้า	905	905	28	3.09
บ้านม่วง	ดงหม้อทองใต้	905	905	29	3.20
อากาศอำนวย	โพนงาม	905	905	58	6.41
	ท่าก้อน	100	100	4	4.00
สว่างแดนดิน	บ้านถ่อน	100	100	2	2.00
	บงเหนือ	100	100	1	1.00
	ทรายมูล	100	100	0	0.00
ส่องดาว	ท่าศิลา	100	100	0	0.00
เต่างอย	นาตาล	905	905	103	11.38
โคกศรีสุพรรณ	เหล่าโพนค้อ	962	962	67	6.96
เจริญศิลป์	ห้วยแก	100	100	3	3.00
โพนนาแก้ว	นาแก้ว	905	905	25	2.76
ภูพาน	โคกภู	909	909	75	8.25
รวมจังหวัด	28ตำบล	9,602	9,602	720	7.50
รวมเขต	185 ตำบล	18,500	59,472	2,628	4.42
รวมประเทศ	932 ตำบล	864,275	129,864	5,436	4.18

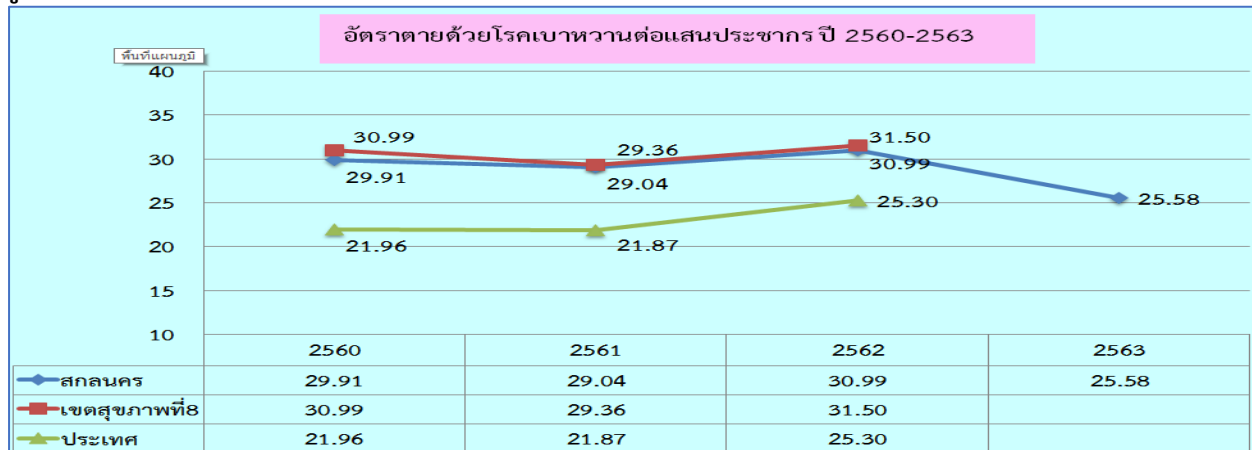
ที่มา: จากอำเภอรายงาน ณ วันที่ 30 กันยายน 2563

เกณฑ์: (1) ลดการติดเชื้อ OV ในคนไม่เกิน1% (ในปี 2568), (2) ลดการติดเชื้อ OV ในปลาไม่เกิน1% (ในปี 2568) และ (3) ลดอัตราตาย2ใน3 (ในปี 2578)

จากตาราง: ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในตำบลต้นแบบ จำนวน 11,716 ราย ได้รับการตรวจอุจจาระ จำนวน 11,716 ราย 100%

พบพยาธิใบไม้ตับ (OV) จำนวน 822 ราย 7.02% พบติดเชื้อสูงสุดที่อำเภอกุสุมาลย์ 16.02% อำเภอกุตบาก 16.02% และอำเภอเต่างอย 11.38%

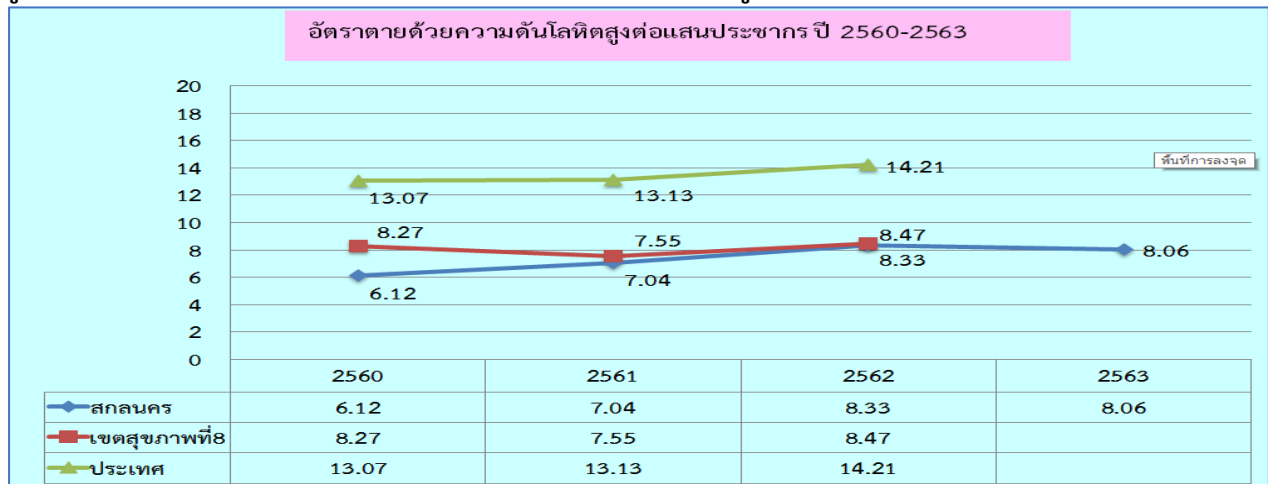
รูปภาพที่ 11 อัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2560-2563

ที่มา : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

จากรูปภาพ จังหวัดสกลนคร พบอัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคเบาหวานในปี 2560-2563 ไม่คงที่คือ อัตรา 30.99, 29.36, 31.50 ต่อแสนประชากรในปี 2560 2561 และ 2562 และมีแนวโน้มลดลงในปี 2563 คือ 25.58 ต่อแสนประชากร เมื่อเทียบกับอัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคเบาหวานของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่า อัตราตายด้วยโรคเบาหวานของจังหวัดสกลนคร น้อยกว่า เขตสุขภาพที่ 8 และสูงกว่าประเทศในปี 2562 คือ เขตสุขภาพที่ 8 อัตรา 31.50 ต่อแสนประชากร และ ของประเทศ อัตรา 25.30 ต่อแสนประชากร

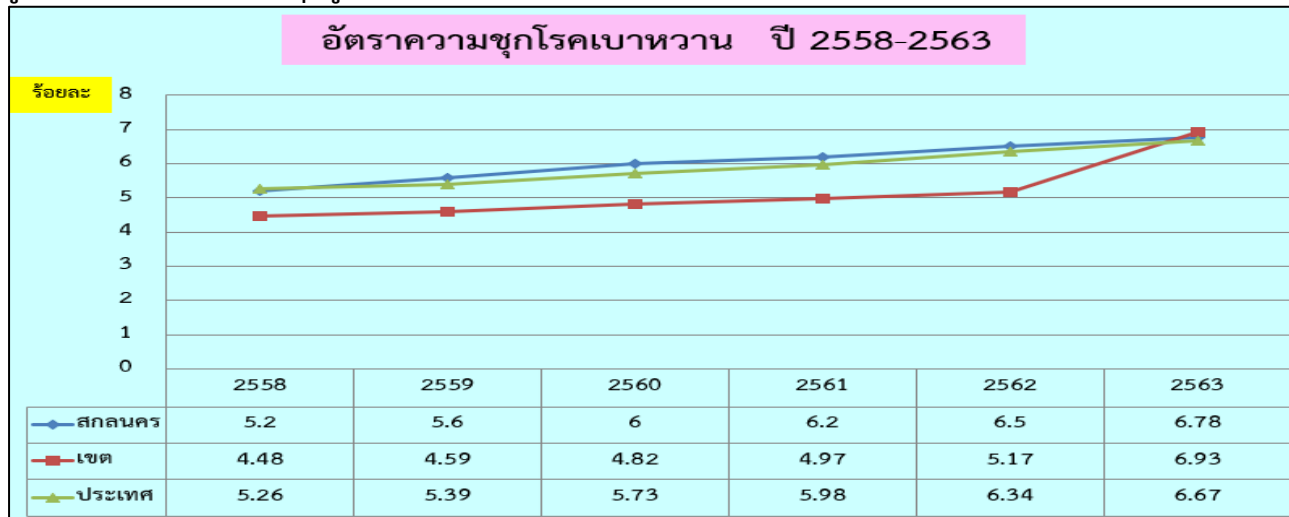
รูปภาพที่ 12 อัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคความดันโลหิตสูงจังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2560-2563

ที่มา : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

จากรูปภาพ อัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคความดันโลหิตสูงในปี 2560-2562 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคือ จาก อัตรา 6.12 ต่อแสนประชากรในปี 2560 เป็น 7.04 และ 8.33 ในปี 2561 และ 2562 และในปี 2563 มีแนวโน้มลดลงค่อนข้างน้อยคือ 8.06 ต่อแสนประชากร เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคความดันโลหิตสูงของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่าอัตราตายต่อแสนประชากรด้วยโรคความดันโลหิตสูงของจังหวัดสกลนครต่ำกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และของประเทศในปี 2562 คือเขตสุขภาพที่ 8 อัตรา 8.47 ต่อแสนประชากร และของประเทศ อัตรา 14.21 ต่อแสนประชากร

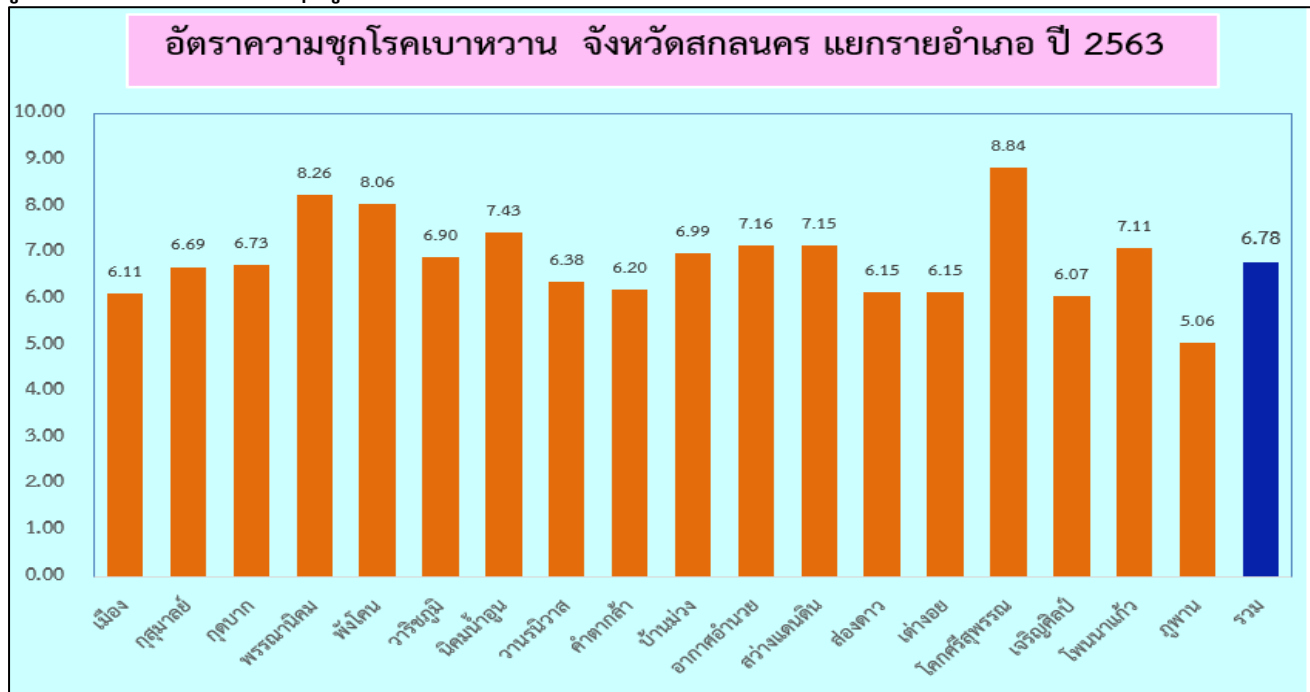
รูปภาพที่ 13 อัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2558-2563

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากรูปภาพ อัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปี 2558-2563 พบว่าอัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 5.20 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 6.5 และ 6.78 ในปี 2562 และ 2563 เมื่อเทียบกับอัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวาน ของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่าจังหวัดสกลนคร มีอัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวาน ต่ำกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และสูงกว่าประเทศ ในปี 2563 คือ เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 6.93 และประเทศ ร้อยละ 6.67

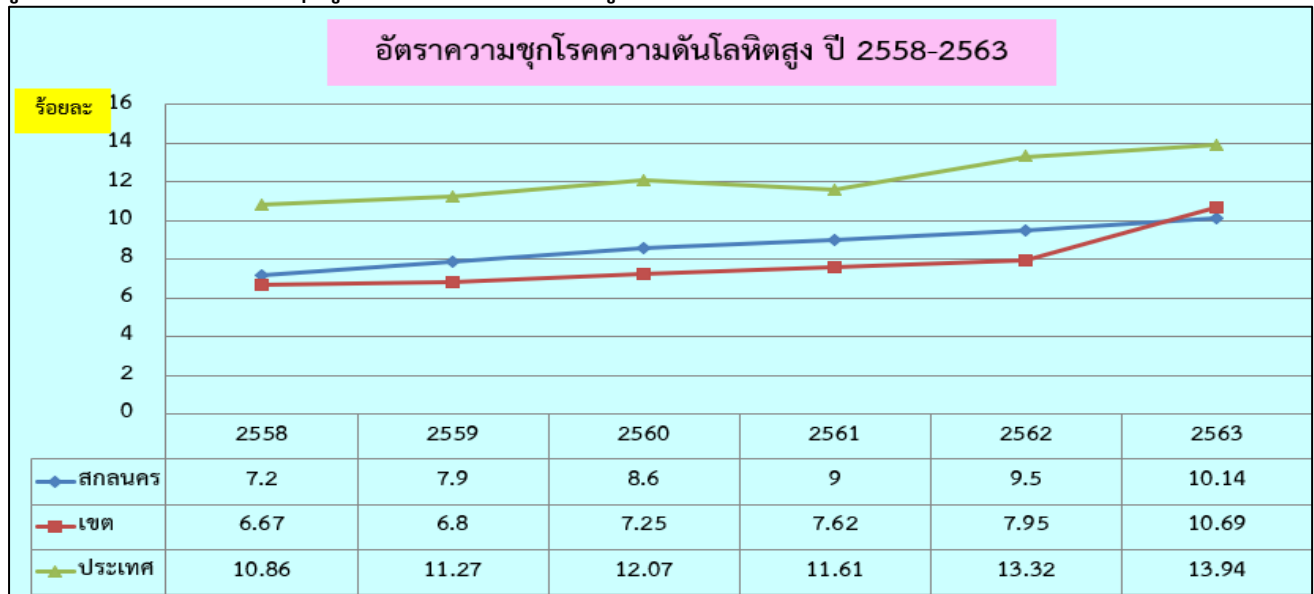
รูปภาพที่ 14 อัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร แยกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2563

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากรูปภาพ อัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปี 2563 ร้อยละ 6.78 และ พบว่า อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอพรรณานิคมและอำเภอพังโคนมีอัตราความชุกผู้ป่วยโรคเบาหวานสูงกว่าอำเภออื่นๆคือ ร้อยละ 8.84 , 8.26 และ 8.06

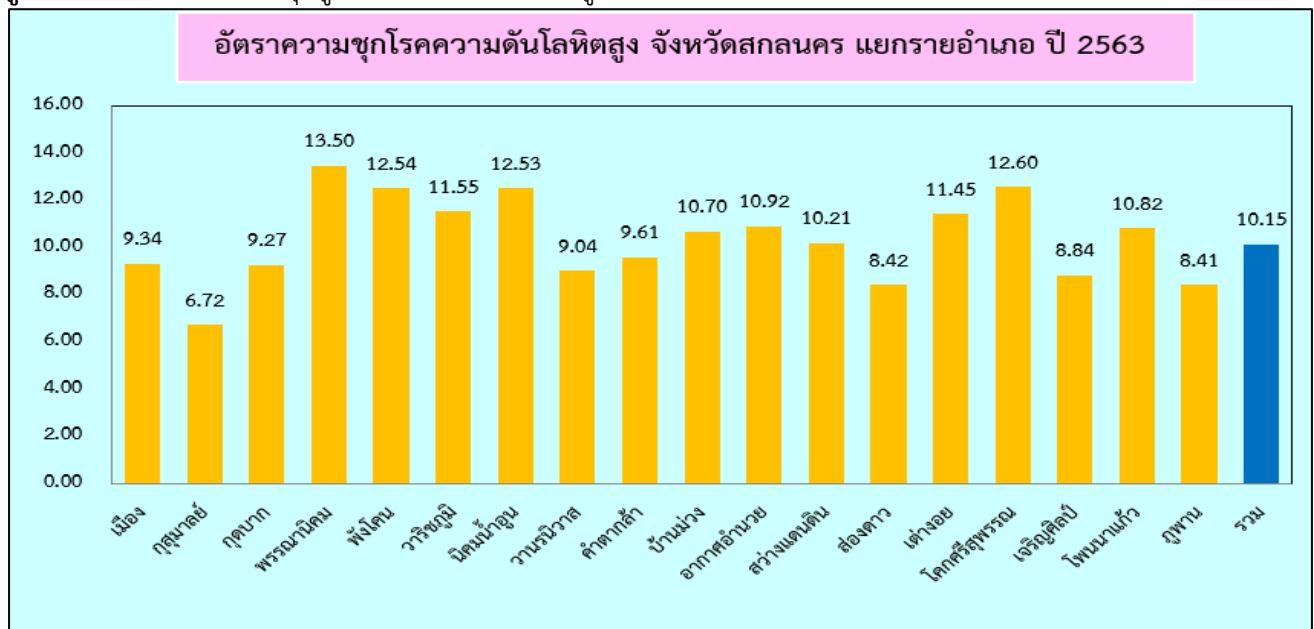
รูปภาพที่ 15 อัตราความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2558-2563

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากรูปภาพ ความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงของ จังหวัดสกลนคร ปี 2558-2563 พบว่าอัตราความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก ร้อยละ 7.20 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 9.5 และ 10.14 ในปี 2562 และ 2563 เมื่อเทียบกับอัตราความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่า จังหวัดสกลนคร มีอัตราความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ต่ำกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ ในปี 2563 คือ เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 10.69 และประเทศ ร้อยละ 13.94

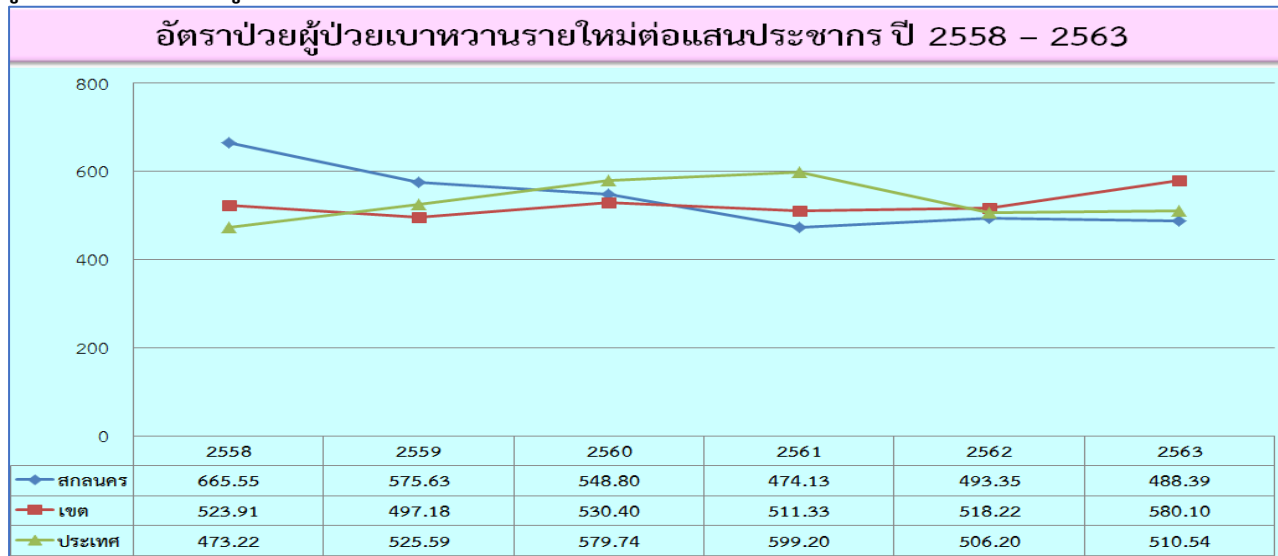
รูปภาพที่ 16 อัตราความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จังหวัดสกลนคร แยกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2563

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากรูปภาพ อัตราความชุกผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงจังหวัดสกลนครปี 2563 ร้อยละ 10.15 และพบว่า อำเภอพรรณานิคม อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอพังโคนและอำเภอนิคมน้ำอูน มีอัตราความชุกของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง สูงกว่าอำเภอ อื่นๆคือ ร้อยละ 13.50, 12.60, 12.54 และ 12.53

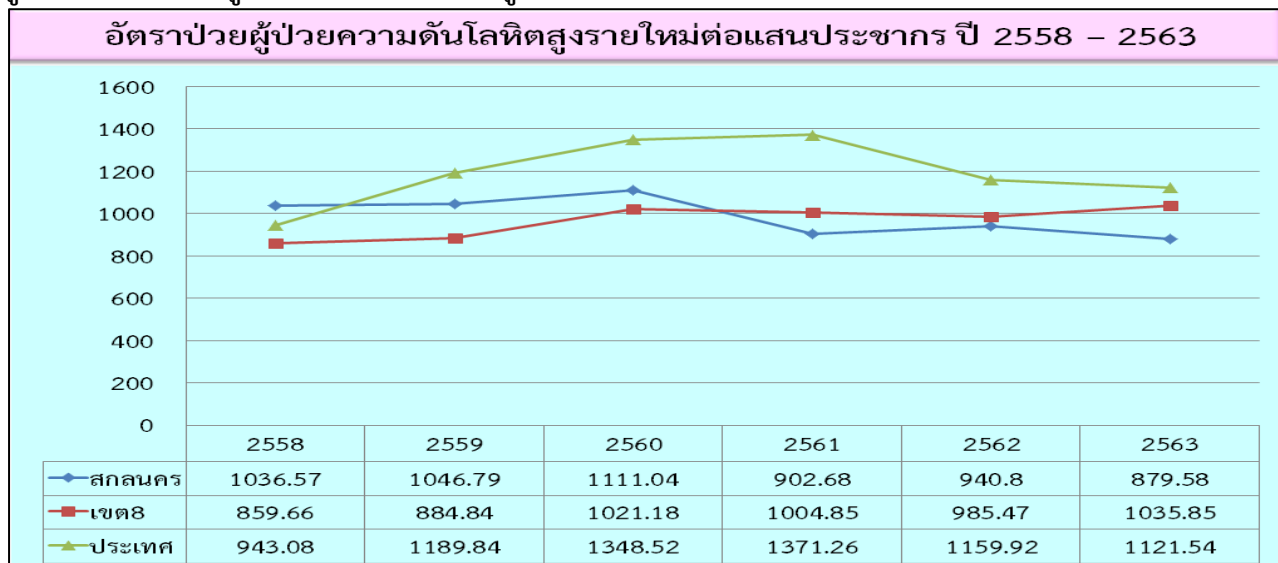
รูปภาพที่ 17 อัตราผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ต่อแสนประชากร จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2558-2563

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากรูปภาพ อัตราการเกิดโรคเบาหวานรายใหม่ต่อแสนประชากรจังหวัดสกลนคร ปี 2558-2563 พบว่ามีแนวโน้มลดลง ในปี 2562 และ 2563 คือ 493.35 เป็น 488.39 ต่อแสนประชากร เมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่าอัตราการเกิดโรคเบาหวานรายใหม่ของจังหวัดสกลนคร น้อยกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และ ประเทศในปี 2563 คือเขตสุขภาพที่ 8 อัตรา 580.10 ต่อแสนประชากรและ ประเทศ อัตรา 510.54 ต่อแสนประชากร

รูปภาพที่ 18 อัตราผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงต่อแสนประชากร จังหวัดสกลนครปีงบประมาณ2558-2563

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากรูปภาพ อัตราการเกิดโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ต่อแสนประชากรจังหวัดสกลนคร ปี 2558-2563 พบว่ามีแนวโน้มลดลง ในปี 2562และ2563 คือ อัตรา 940.8 เป็น879.58 ต่อแสนประชากร เมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่ 8 พบว่าอัตราการเกิดโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่จังหวัดสกลนคร น้อยกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศในปี 2563 คือ เขตสุขภาพที่ 8 อัตรา 1,035.85 ต่อแสนประชากร และประเทศอัตรา1121.54 ต่อแสนประชากร

ตารางที่ 19 อัตราผู้ป่วยโรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ต่อแสนประชากรจังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ2563

อำเภอ	อัตราผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่			อัตราผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่		
	ประชากรทุก กลุ่มอายุ	ผู้ป่วยรายใหม่		ประชากรทุก กลุ่มอายุ	ผู้ป่วยรายใหม่	
		จำนวน(คน)	อัตราต่อแสน		จำนวน(คน)	จำนวน(คน)
เมืองสกลนคร	196,948	996	505.72	196,948	1,566	795.13
กุสุมาลย์	47,941	265	552.76	47,941	380	792.64
กุดบาก	33,094	210	634.56	33,094	244	737.29
พรรณานิคม	80,735	362	448.38	80,735	646	800.15
พังโคน	53,055	226	425.97	53,055	394	742.63
วาริชภูมิ	52,887	190	359.26	52,887	314	593.72
นิคมน้ำอูน	14,833	81	546.08	14,833	167	1,125.87
วานรนิวาส	126,289	705	558.24	126,289	1,214	961.29
คำตากล้า	40,078	210	523.98	40,078	339	845.85
บ้านม่วง	71,089	294	413.57	71,089	530	745.54
อากาศอำนวย	71,910	396	550.69	71,910	763	1,061.05
สว่างแดนดิน	151,605	665	438.64	151,605	1,216	802.08
ส่องดาว	34,861	119	341.36	34,861	306	877.77
เต่างอย	24,329	116	476.80	24,329	238	978.26
โคกศรีสุพรรณ	34,511	196	567.93	34,511	424	1,228.59
เจริญศิลป์	45,255	239	528.12	45,255	657	1,451.77
โพนนาแก้ว	36,884	211	572.06	36,884	413	1,119.73
ภูพาน	37,083	152	409.89	37,083	334	900.68
รวมจังหวัด	1,153,387	5,633	488.39	1,153,387	10,145	879.58
เขต8	5,560,760	32,258	580.10	5,560,760	57,600	1,035.83
ประเทศ	60,882,849	310,829	510.54	60,882,849	682,826	1121.54

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

จากตารางที่ 19 จังหวัดสกลนคร ปี2563 พบว่าอำเภอที่มีอัตราผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ต่อแสนประชากรสูง ได้แก่ อำเภอ กุดบาก อำเภอ โพนนาแก้ว อำเภอ โคกศรีสุพรรณ อำเภอบ้านม่วง และอำเภอ กุสุมาลย์ คือ อัตรา 634.56, 572.06, 567.93, 558.24 และ 552.76 ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีอัตราผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ต่อแสนประชากรสูง ได้แก่ อำเภอ เจริญศิลป์ อำเภอ โคกศรีสุพรรณ อำเภอ นิคมน้ำอูน อำเภอ โพนนาแก้ว และอำเภอ อากาศอำนวย คืออัตรา 1,451.77, 1,228.59, 1,125.87, 1,119.73 และ 1,061.05 ตามลำดับ

2.กิจกรรมการดำเนินงาน

- 2.1 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนครกำหนดงาน P&P NCD (DM HT) เป็นนโยบายและเข็มมุ่งของปี 2563
- 2.2 มี Project Manager งานโรคเบาหวาน,ความดันโลหิตสูง
- 2.3 กิจกรรมเน้น Primary Prevention ลดผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูงรายใหม่
- 2.4 สร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย
- 2.5 ใช้หลัก นคร 2ส. ติดตามปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3อ 2ส
- 2.6 ส่งเสริมให้ประชาชนมี Health literacy ให้ความรู้ประชาชนและกระตุ้นการตระหนักรู้ในเรื่อง Self Care (Self monitor BMI,รอบเอว ,น้ำหนัก)
- 2.7 สร้างกระแสสร้างสุขภาพ ช่องทาง Social Media (การออกกำลังกาย พฤติกรรมบริโภค การจัดการความเครียด ลด /เลิกบุหรี่ และแอลกอฮอล์)
- 2.8 จัดการปัจจัยเสี่ยง อาหาร บุหรี่ สุรา แต่ละSetting (บ้าน วัด โรงเรียน สถานประกอบการ อปท. หน่วยงานราชการ)
- 2.9 พัฒนา NCD Screen, NCD Clinic Plus, CKD Clinic คุณภาพม DPAC คุณภาพ
- 2.10 บูรณาการงาน คลินิกลด/เลิกบุหรี่และแอลกอฮอล์ คลินิกสุขภาพจิตและยาเสพติด
- 2.11 ประชุม ติดตามผลดำเนินงาน CM/ผู้รับผิดชอบงานสสอ. ทุก 2 เดือน
- 2.12 พัฒนาศักยภาพ อสม./พชอ. ในเรื่อง Self Care
- 2.13 บุคลากรสาธารณสุข วัดรอบเอว นน. BM I(บุคคลต้นแบบ ใส่ใจสุขภาพ)
- 2.14 พัฒนาระบบข้อมูลต่อเนื่อง
  - คืนข้อมูลพื้นที่ทุก 1 สัปดาห์ ทางไลน์ กลุ่ม NCD จังหวัดสกลนคร
  - ตรวจสอบข้อมูลใน 43 แฟ้ม/ทะเบียนให้ตรงกัน ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน
  - นำข้อมูลมาวิเคราะห์ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มป่วย(เน้นวิเคราะห์กลุ่มปกติที่มาป่วยผู้ป่วยรายใหม่จำนวนมาก วิเคราะห์หาสาเหตุและนำมาจัดการแก้ไข)
- 2.15 เลือกพื้นที่ Best/ Good Practice 1 รพ.สต./1อำเภอ
- 2.16 นำเสนอในที่ประชุม คปสจ.ทุก 1 เดือน

ตารางที่ 20 ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไป ที่มีค่าระดับน้ำตาลอดอาหาร (FPG) อยู่ระหว่าง 100-125 mg/dl หรือมีค่าระดับน้ำตาลโดยไม่วอดอาหาร (RPG) อยู่ระหว่าง 140-199 mg/dl ในปี 2562	ประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไป ที่มีค่าระดับน้ำตาลอดอาหาร (FPG) อยู่ระหว่าง 100-125 mg/dl หรือมีค่าระดับน้ำตาลโดยไม่วอดอาหาร (RPG) อยู่ระหว่าง 140-199 mg/dl ในปีที่ผ่านมา ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวานรายใหม่ในปี 2563	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	5,141	87	1.69
กุสุมาลย์	1,522	48	3.15
กุดบาก	948	19	2.00
พรรณานิคม	5,738	75	1.31
พังโคน	634	14	2.21
วาริชภูมิ	1,401	13	0.93
นิคมน้ำอูน	999	21	2.10
วานรนิวาส	2,792	44	1.58
คำตากล้า	1,339	18	1.34
บ้านม่วง	2,030	33	1.63
อากาศอำนวย	2,951	62	2.10
สว่างแดนดิน	4,656	70	1.50
ส่องดาว	978	10	1.02
เต่างอย	672	15	2.23
โคกศรีสุพรรณ	1,475	43	2.92
เจริญศิลป์	1,481	28	1.89
โพนนาแก้ว	1,434	50	3.49
ภูพาน	1,138	14	1.23
รวมจังหวัด	37,329	664	1.78
เขต 8	163,834	3,844	2.35
ประเทศ	1,688,586	35,067	2.08

ที่มา: HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน ไม่เกินร้อยละ 1.95

จากตารางพบว่า ร้อยละผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน ภาพรวมจังหวัดสกลนครผ่านเกณฑ์ คือ ร้อยละ 1.78 รายอำเภอผ่านเกณฑ์ 10 อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 8 อำเภอ คืออำเภอโพนนาแก้วร้อยละ 3.49 อำเภอกุสุมาลย์ร้อยละ3.15 อำเภอโคกศรีสุพรรณร้อยละ 2.92 อำเภอเต่างอยร้อยละ 2.23 อำเภอพังโคนร้อยละ2.21 อำเภอนิคมน้ำอูน และ อำเภออากาศอำนวย ร้อยละ 2.10 และอำเภอกุดบากร้อยละ2.00 ตามลำดับเมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่8 และประเทศพบว่า ร้อยละผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงเบาหวานของจังหวัดสกลนครปี 2563 น้อยกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ คือ เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 2.35 และประเทศร้อยละ 2.08

ตารางที่ 21 ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูงจังหวัดสกลนครปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไป ที่มีค่าระดับความดันโลหิตครั้งสุดท้ายอยู่ในช่วง SBP 130-139 mmHg ,DBP 85-89 mmHgในปี 2562	ประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไป ที่มีค่าระดับความดันโลหิตครั้งสุดท้ายในปี 2562 อยู่ในช่วง SBP 130-139 mmHg ,DBP 85-89 mmHg ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ปี 2563	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	479	29	6.05
กุสุมาลย์	164	6	3.66
กุดบาก	182	6	3.30
พรรณานิคม	552	15	2.72
พังโคน	174	7	4.02
วาริชภูมิ	41	1	2.44
นิคมน้ำอูน	91	4	4.40
วานรนิวาส	133	2	1.50
คำตากล้า	106	7	6.60
บ้านม่วง	87	2	2.30
อากาศอำนวย	254	9	3.54
สว่างแดนดิน	457	18	3.94
ส่องดาว	46	1	2.17
เต่างอย	142	3	2.11
โคกศรีสุพรรณ	270	3	1.11
เจริญศิลป์	106	5	4.72
โพนนาแก้ว	174	13	7.47
ภูพาน	56	1	1.79
รวมจังหวัดสกลนคร	3,514	132	3.76
รวมเขต 8	15,212	622	4.09
รวมประเทศไทย	233,188	11,249	4.82

ที่มา :HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูง ไม่เกินร้อยละ 5

จากตารางที่ พบว่า ร้อยละผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูง ภาพรวมจังหวัด สกลนครผ่านเกณฑ์คือร้อยละ 3.76 รายอำเภอผ่านเกณฑ์ 15อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 3อำเภอคืออำเภอโพนนาแก้ว อำเภอคำตากล้า และอำเภอเมืองสกลนครคือ ร้อยละ 7.46,6.60และ 6.05 ตามลำดับเมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่าร้อยละผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูงจังหวัด สกลนครปี 2563 น้อยกว่าของเขตสุขภาพที่8 และประเทศ คือ เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 4.09และประเทศร้อยละ 4.82

ตารางที่ 22 ผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ลดลง จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ผู้ป่วย ที่ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรก จากแพทย์ว่าด้วยโรคเบาหวาน ใน ปีงบประมาณ2562	ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรกจากแพทย์ ว่าด้วยโรคเบาหวาน ในปีงบประมาณ2563	
	จำนวน (คน)	จำนวน(คน)	ลดลงร้อยละ
เมืองสกลนคร	1,089	996	8.54
กุสุมาลย์	236	265	-12.29
กุศบาก	206	210	-1.94
พรรณานิคม	414	362	12.56
พังโคน	214	226	-5.61
วาริชภูมิ	205	190	7.32
นิคมน้ำอูน	82	81	1.22
วานรนิวาส	644	705	-9.47
คำตากล้า	236	210	11.02
บ้านม่วง	237	294	-24.05
อากาศอำนวย	387	396	-2.33
สว่างแดนดิน	774	665	14.08
ส่องดาว	133	119	10.53
เต่างอย	76	116	-52.63
โคกศรีสุพรรณ	181	196	-8.29
เจริญศิลป์	264	239	9.47
โพนนาแก้ว	174	211	-21.26
ภูพาน	130	152	-16.92
รวมจังหวัดสกลนคร	5,682	5633	0.86
รวมเขต 8	28,844	32,257	-11.83
รวมประเทศไทย	309,356	311,576	-0.72

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ ลดลงมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5

จากตารางที่ 22 พบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ลดลง ภาพรวมจังหวัดสกลนครไม่ผ่านเกณฑ์ คือ ร้อยละ 0.86 รายอำเภอผ่านเกณฑ์ 7 อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 11 อำเภอ อำเภอที่มีผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ลดลงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอพรรณานิคม อำเภอคำตากล้า คือร้อยละ 14.08, 12.56 และ11.02 ตามลำดับเมื่อเทียบกับ เขตสุขภาพที่8 และประเทศพบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ลดลงของจังหวัด สกลนครปี2563 ลดลงมากกว่าของเขตสุขภาพที่8 และประเทศ คือเขตสุขภาพที่8 และประเทศ ไม่ผ่านเกณฑ์และ ร้อยละของการเกิดโรคเบาหวานรายใหม่เพิ่มขึ้น เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ -11.83 และประเทศร้อยละ -0.72

ตารางที่ 23 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ลดลง จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรกจาก แพทย์ว่าด้วยโรคความดันโลหิตสูง ในปีงบประมาณ2562	ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรกจาก แพทย์ว่าด้วยโรคความดันโลหิตสูง ในปีงบประมาณ2563	
	จำนวน(คน)	จำนวน(คน)	ลดลงร้อยละ
เมืองสกลนคร	1,810	1,566	13.48
กุสุมาลย์	371	381	-2.70
กุศบาก	327	244	25.38
พรรณานิคม	764	646	15.45
พังโคน	476	394	17.23
วาริชภูมิ	415	314	24.34
นิคมน้ำอุน	128	167	-30.47
วานรนิวาส	1,465	1,214	17.13
คำตากล้า	301	339	-12.62
บ้านม่วง	437	530	-21.28
อากาศอำนวย	754	763	-1.19
สว่างแดนดิน	1,485	1,216	18.11
ส่องดาว	274	306	-11.68
เต่างอย	256	238	7.03
โคกศรีสุพรรณ	377	424	-12.47
เจริญศิลป์	574	657	-14.46
โพนนาแก้ว	297	413	-39.06
ภูพาน	285	334	-17.19
รวมจังหวัดสกลนคร	10,796	10,146	6.02
รวมเขต 8	54,425	57,595	-5.82
รวมประเทศไทย	697,088	684,268	1.84

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ลดลง มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 2.5

จากตารางพบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ลดลง ภาพรวมจังหวัดสกลนครผ่านเกณฑ์ คือ ร้อยละ 6.02 รายอำเภอผ่านเกณฑ์ 8 อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 10 อำเภอ อำเภอที่มีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง รายใหม่ลดลงมากที่สุด ได้แก่อำเภอกุตุบาก อำเภวาริชภูมิ อำเภอสว่างแดนดิน คือร้อยละ 25.38, 24.34 และ 18.11ตามลำดับ เมื่อเทียบกับ เขตสุขภาพที่8 และประเทศพบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ลดลง ของจังหวัดสกลนครปี 2563 ลดลงมากกว่าของเขตสุขภาพที่8และประเทศ คือ เขตสุขภาพที่8และประเทศ ไม่ผ่าน เกณฑ์และ เขตสุขภาพที่8 มีการเกิดโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่เพิ่มขึ้น ร้อยละ -5.82 และประเทศ ผู้ป่วยโรค ความดันโลหิตสูงรายใหม่ลดลง ร้อยละ 1.84

ตารางที่ 24 การตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ2563

อำเภอ	ประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไป ที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวานและเป็นกลุ่มสงสัยป่วยโรคเบาหวาน	ประชากรสงสัยป่วยโรคเบาหวานอายุ 35 ปี ขึ้นไปได้รับการตรวจยืนยันโดยการตรวจระดับพลาสมากลูโคสหลังอดอาหารมากกว่า 8 ชั่วโมง (FPG) ภายในปีงบประมาณ	
	จำนวน(คน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	692	312	45.09
กุสุมาลย์	333	182	54.65
กุตุบาก	163	133	81.60
พรรณานิคม	414	102	24.64
พังโคน	118	95	80.51
วาริชภูมิ	99	82	82.83
นิคมน้ำอูน	63	17	26.98
วานรนิวาส	356	234	65.73
คำตากล้า	143	95	66.43
บ้านม่วง	234	189	80.77
อากาศอำนวย	320	258	80.63
สว่างแดนดิน	777	138	17.76
ส่องดาว	49	28	57.14
เต่างอย	174	69	39.66
โคกศรีสุพรรณ	273	180	65.93
เจริญศิลป์	247	70	28.34
โพนนาแก้ว	368	91	24.73
ภูพาน	160	106	66.25
รวมจังหวัดสกลนคร	4,983	2,381	47.78
รวมเขต 8	22,121	14,698	66.44
รวมประเทศไทย	212,943	127,746	59.99

ที่มา :HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : การตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคเบาหวาน มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 30

จากตารางพบว่า ร้อยละการตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 ภาพรวมผ่านเกณฑ์คือร้อยละ 47.78 รายอำเภอ ผ่านเกณฑ์ 13 อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 5 อำเภอ อำเภอที่ติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคเบาหวานมากที่สุด ได้แก่ อำเภวาริชภูมิ อำเภอกุดบาก อำเภอบ้านม่วง อำเภออากาศอำนวย อำเภอพังโคน คือร้อยละ 82.83, 81.60 ,80.77,80.63 และ80.51ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่8 และประเทศ พบว่า ร้อยละการตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคเบาหวาน จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 น้อยกว่าของเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ คือ เขตสุขภาพที่8 ร้อยละ 66.44 และประเทศร้อยละ 59.99

ตารางที่ 25 การตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูง จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ2563

อำเภอ	ประชากรอายุ 35 ปี ขึ้นไปที่ได้รับการคัดกรองความดันโลหิตสูงและเป็นกลุ่มสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูง ในปี2563	ประชากรสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูงอายุ 35 ปี ขึ้นไป ที่ได้รับการวัดความดันโลหิตที่บ้าน	
	จำนวน(คน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	2,616	1,556	59.48
กุสุมาลย์	556	116	20.86
กุดบาก	462	416	90.04
พรรณานิคม	1,242	736	59.26
พังโคน	512	463	90.43
วาริชภูมิ	292	268	91.78
นิคมน้ำอุน	157	47	29.94
วานรนิวาส	662	526	79.46
คำตากล้า	343	289	84.26
บ้านม่วง	238	171	71.85
อากาศอำนวย	929	813	87.51
สว่างแดนดิน	2,006	887	44.22
ส่องดาว	184	160	86.96
เต่างอย	636	189	29.72
โคกศรีสุพรรณ	831	520	62.58
เจริญศิลป์	992	449	45.26
โพนนาแก้ว	819	360	43.96
ภูพาน	387	344	88.89
รวมจังหวัดสกลนคร	13,864	8,310	59.94
รวมเขต 8	60,153	44,772	74.43
รวมประเทศไทย	802,771	553,302	68.92

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : การตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูง มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 52

จากตารางพบว่า ร้อยละการตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูง จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 ภาพรวมผ่านเกณฑ์ คือร้อยละ 59.94 รายอำเภอ ผ่านเกณฑ์ 12 อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 6 อำเภอ อำเภอที่ติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด ได้แก่ อำเภวาริชภูมิ อำเภอพังโคน อำเภอกุตุบาค คือ ร้อยละ 91.78,90.43 และ 90.04 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่าร้อยละการตรวจติดตามกลุ่มสงสัยป่วยโรคความดันโลหิตสูง จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ2563 น้อยกว่าของเขตสุขภาพที่8 และประเทศคือ เขตสุขภาพที่8 ร้อยละ 77.43 และประเทศ ร้อยละ 68.92

ตารางที่ 26 ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ2563

อำเภอ	ผู้ป่วยโรคเบาหวาน	ได้รับการตรวจHbA1c		ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี(จากHbA1c)	
	จำนวน(ราย)	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	10,450	5,718	54.72	1,954	18.70
กุสุมาลย์	2,368	180	7.60	74	3.13
กุตุบาค	1,792	503	28.07	186	10.38
พรรณานิคม	4,881	1,710	35.03	583	11.94
พังโคน	3,330	783	23.51	311	9.34
วาริชภูมิ	2,893	1,149	39.72	468	16.18
นิคมน้ำอูน	784	508	64.8	116	14.80
วานรนิวาส	6,614	2,236	33.81	788	11.91
คำตากล้า	2,230	800	35.87	196	8.79
บ้านม่วง	3,314	1,684	50.81	870	26.25
อากาศอำนวย	4,117	1,618	39.3	522	12.68
สว่างแดนดิน	8,618	3,695	42.88	1,442	16.73
ส่องดาว	1,616	338	20.92	123	7.61
เต่างอย	1,085	425	39.17	171	15.76
โคกศรีสุพรรณ	2,271	1,131	49.8	438	19.29
เจริญศิลป์	2,261	1,486	65.72	285	12.61
โพนนาแก้ว	1,993	43	2.16	20	1.00
ภูพาน	1,554	237	15.25	173	11.13
รวมจังหวัด	62,171	24,244	39.00	8,720	14.03
เขต8	301,618	163,108	54.08	65,693	21.78
ประเทศ	3,024,077	1,964,571	64.96	889,591	29.42

ที่มา :HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

จากตารางพบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งภาพรวม และรายอำเภอ เมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ พบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ 2563 ได้น้อยกว่าเขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ คือ เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 21.78 และประเทศ ร้อยละ 29.42 และในการตรวจ HbA1c จังหวัดสกลนคร ได้รับการตรวจน้อยกว่า เขตสุขภาพที่ 8 และประเทศ คือ จังหวัดสกลนคร ร้อยละ 39.00 เขตสุขภาพที่ 8 ร้อยละ 54.08 และประเทศร้อยละ 64.96 และควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี ร้อยละ 14.03

ตารางที่ 27 ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ดี จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ 2563

อำเภอ	ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง	ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ดี	
	จำนวน(ราย)	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	15,951	4,888	30.64
กุสุมาลย์	2,376	1,004	42.26
กุดบาก	2,468	1,208	48.95
พรรณานิคม	7,975	4,267	53.5
พังโคน	5,182	2,772	53.49
วาริชภูมิ	4,841	2,983	61.62
นิคมจำจาน	1,322	505	38.2
วานรนิวาส	9,362	4,008	42.81
คำตากล้า	3,459	1,341	38.77
บ้านม่วง	5,074	2,775	54.69
อากาศอำนวย	6,273	3,098	49.39
สว่างแดนดิน	12,308	6,538	53.12
ส่องดาว	2,213	1,157	52.28
เต่างอย	2,018	767	38.01
โคกศรีสุพรรณ	3,237	1,833	56.63
เจริญศิลป์	3,290	1,003	30.49
โพนนาแก้ว	3,036	1,733	57.08
ภูพาน	2,585	1,081	41.82
รวมจังหวัดสกลนคร	92,970	42,961	46.21
รวมเขต 8	465,113	217,665	46.80
รวมประเทศไทย	6,318,545	2,734,626	43.28

ที่มา :HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ดี มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

จากตารางพบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ดี จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ 2563 ภาพรวม ร้อยละ 46.21 ไม่ผ่านเกณฑ์ รายอำเภอ ผ่านเกณฑ์ 8 อำเภอ ไม่ผ่านเกณฑ์ 10 อำเภอ

อำเภอที่ผู้ป่วย โรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตได้ดี ได้แก่ อำเภวาริชภูมิ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอโคกศรีสุพรรณคือ ร้อยละ 61.62,57.08 และ 56.63 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเขตสุขภาพที่8 และประเทศ พบว่า ร้อยละผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงควบคุมความดันโลหิตได้ดี จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ2563 ได้น้อยกว่า เขตสุขภาพที่8 และมากกว่าประเทศ คือเขตสุขภาพที่8 ร้อยละ48.80 และประเทศ ร้อยละ 43.28

4.ปัญหา อุปสรรค

- 1.จากสถานการณ์โควิด-19 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพไม่สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องในช่วงมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 2.การติดตามดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังเพื่อรับยา และการตรวจภาวะแทรกซ้อนไม่ครอบคลุม เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19
- 3.ผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด และความดันโลหิตไม่ได้ดี เนื่องจาก มีพฤติกรรมการบริโภคไม่ถูกต้อง การขาดยา
- 4.ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจ HbA1cน้อย (ร้อยละ39) ทำให้ไม่สามารถประเมินคุณภาพการดูแลที่แท้จริงได้
- 5.ผู้ป่วยเบาหวาน และผู้ป่วยความดันโลหิตสูง รายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงผ่านเกณฑ์ แต่รายใหม่มาจากกลุ่มคัดกรองแล้วปกติ มีจำนวนมาก อาจปัจจัยมาจาก การให้รหัสวินิจฉัยที่คลาดเคลื่อน คุณภาพการคัดกรอง/การลงข้อมูลผิดพลาด (Human Error)เบาหวานอาจเกิดจาก สาเหตุเสี่ยงอื่น ที่ไม่เฉพาะจากน้ำตาล (อ้วน รอบเอวเกิน) ความดันโลหิตสูง จำนวนครั้งในการคัดกรองน้อย (มีเฉพาะไตรมาสแรก 1ครั้ง/ปี)

5.โอกาสพัฒนา

- 1.พัฒนาคุณภาพการคัดกรอง (คน เครื่องมือ) และ ความครอบคลุม/การเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมาย
- 2.พัฒนาเรื่องการลงบันทึกข้อมูล การลงรหัส ICD10ให้ถูกต้อง และนำมาวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด (กลุ่ม DM HT รายใหม่จำนวนมากที่ไม่ได้มาจากกลุ่มเสี่ยง)
- 3.การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการติดตามกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน นอกจากกลุ่มเสี่ยงจากFBS แล้ว เพิ่มกลุ่ม ที่คัดกรองแล้วค่าน้ำตาลปกติ แต่มี รอบเอว BMI เกิน
- 4.ให้Intervention ที่จำเป็นให้ครอบคลุมกลุ่ม ปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มป่วย
- 5.นำเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารทราบเรื่องHbA1c เพื่อพัฒนา/แนวทาง/นโยบายในระดับจังหวัดในการตรวจให้ครอบคลุม
- 6.ส่งเสริมการ Self care เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยDM HT
- 7.พัฒนาการระบบนัดผู้ป่วย การติดตามดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง
- 8.ป้องกัน ควบคุม โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ตั้งแต่วัยเด็ก คือ รมรงค์ในโรงเรียน สถานศึกษา ทุกระดับ และ ชุมชน

6.ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 1.ผู้บริหารเห็นความสำคัญ ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน กำหนดงานNCD เป็นนโยบาย
- 2.เจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ทำงานเป็นทีม
- 3.อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)มีความเข้มแข็ง เสียสละ มีจิตอาสา ทำงานเป็นทีม
- 4.ภาคีเครือข่ายให้การสนับสนุน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

7.นวัตกรรม

โล่ประกาศเกียรติคุณ รางวัลชนะเลิศ รางวัล R2R ระดับเขต ปี 2563 (ระดับปฐมภูมิ) “ผลของการใช้ กระบวนการ FAST ในการควบคุมระดับน้ำตาล ระดับความดันโลหิต และชะลอความเสี่ยงของไต ในผู้ป่วยเบาหวาน ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง” โดย นางขวัญชีวา อุดมสารเสวี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการและ น.ส.พัชราภา ถนอมสมบัติ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ รพ.สต.บ้านหนองแสง อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 30 ผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนคร

ระบบการบำบัดรักษา	เป้าหมาย	การบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การบำบัดรักษา ทั้ง 3 ระบบ	2,289	2,397	104.72
1.1 ระบบสมัครใจ			
• ในสถานพยาบาล	1,304	1,070	82.06
• ค่ายศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	700	603	86.14
1.2 ระบบบังคับบำบัด			
• แบบควบคุมตัว	30	51	> 100
• แบบไม่ควบคุมตัว	105	506	> 100
1.3 ระบบต้องโทษ			
• เรือนจำจังหวัดสกลนคร	100	117	> 100
• เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน	50	50	100
2. การติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา	3,114	1,779	57.13
3. ผู้ผ่านการบำบัดฯ ต้องการความช่วยเหลือ - เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	1,435	171	11.92

ที่มา : ระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ : บสต. (ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

จากตารางพบว่า มีผู้ใช้ ผู้เสพยาและผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการรักษา ทั้ง 3 ระบบ คิดเป็นร้อยละ 104.72 ซึ่งเกิดจากการทำงานแบบบูรณาการของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสกลนคร โดยนายมนต์สิทธิ์ ไพศาลธนวัฒน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ได้จัดทำโครงการ “คนดีศรีสกล ร่วมสร้างชุมชนมั่นคง และยั่งยืน” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผู้จบโปรแกรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทุกระบบ ป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำและยังขาดข้อมูลการติดตามเพื่อสอบถามความต้องการความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ

ตารางที่ 31 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้เสพยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

อำเภอ	ระบบสมัครใจ						สมัครใจ : ค่ายฯ			ระบบบังคับบำบัด			ระบบต้องโทษ		
	คัดกรอง			สมัครใจ : สถานพยาบาล			สมัครใจ : ค่ายฯ			บังคับบำบัด : ไม่ควบคุมตัว			ต้องโทษ		
	เป้าหมาย	ผลงาน		เป้าหมาย	ผลงาน		เป้าหมาย	ผลงาน		เป้าหมาย	ผลงาน		(ราย)	ผลงาน	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	200	231	>100.00	200	231	>100.00	50	16	32.00	25	84	>100.00	100	117	>100.00
กุสุมาลย์	60	21	35.00	60	34	46.67	36	37	>100.00	11	49	>100.00	-	-	-
กุดบาก	30	3	10.00	30	5	16.67	36	31	86.11	5	17	>100.00	-	-	-
พรรณานิคม	60	44	73.33	60	43	71.67	50	46	92.00	10	29	>100.00	-	-	-
พังโคน	85	34	40.00	85	53	62.35	45	30	66.67	10	13	>100.00	-	-	-
วาริชภูมิ	85	81	95.29	85	83	97.65	30	36	>100.00	10	17	>100.00	-	-	-
นิคมน้ำอูน	30	15	50.00	30	9	30.00	36	16	44.44	5	17	>100.00	-	-	-
วานรนิวาส	100	124	>100.00	100	130	>100.00	45	66	>100.00	25	70	>100.00	-	-	-
คำตากล้า	30	7	23.33	30	5	16.67	30	33	>100.00	5	18	>100.00	-	-	-
บ้านม่วง	84	39	46.43	84	53	63.09	45	60	>100.00	10	17	>100.00	-	-	-
อากาศอำนวย	100	79	79.00	100	80	80.00	48	25	52.08	25	27	>100.00	-	-	-
สว่างแดนดิน	200	241	>100.00	200	214	>100.00	45	42	93.33	25	53	>100.00	50	50	100.00
ส่องดาว	60	37	61.67	60	58	96.67	30	35	>100.00	10	19	>100.00	-	-	-
เต่างอย	30	9	30.00	30	10	26.67	36	22	61.11	5	19	>100.00	-	-	-
โคกศรีสุพรรณ	30	14	46.67	30	14	46.67	36	15	41.67	5	22	>100.00	-	-	-
เจริญศิลป์	60	9	15.00	60	29	48.33	30	23	76.67	10	9	90.00	-	-	-
โพนนาแก้ว	30	2	6.67	30	8	26.67	36	36	100.00	5	21	>100.00	-	-	-
ภูพาน	30	9	30.00	30	11	26.67	36	34	94.44	5	5	100.00	-	-	-
ภาพรวมจังหวัด	1,304	1,024	78.53	1,304	1,070	82.67	700	603	86.15	206	506	>100.00	150	167	>100.00
ภาพรวมประเทศ	195,101	187,389	97.07	195,101	189,389	97.07	33,201	25,985	78.27	36,000	74,643	>100.00	27,800	24,736	88.98

ที่มา : ระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ : บสต. (ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

จากตารางพบว่า จังหวัดสกลนครมีผู้ใช้ ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลระบบสมัครใจ คิดเป็นร้อยละ 82.67 และมีอำเภอที่มีผลการดำเนินงานมากกว่าเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ เมืองสกลนคร วานรนิวาส สว่างแดนดิน และอำเภอที่ต่ำกว่าเป้าหมาย ได้แก่ กุสุมาลย์ กุดบาก พรรณานิคม พังโคน วาริชภูมิ นิคมน้ำอูน คำตากล้า บ้านม่วง อากาศอำนวย ส่องดาว เต่างอย โคกศรีสุพรรณ เจริญศิลป์ โพนนาแก้ว ภูพาน

ตารางที่ 32 ผู้ป่วยยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและได้รับการติดตามดูแลต่อเนื่อง 1 ปี (Retention rate) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนคร

อำเภอ	ผู้บำบัดรักษา สถานะผู้ใช้ ผู้เสพและผู้ติดยา ที่ผ่านการบำบัดและได้รับการติดตาม อย่างน้อย 4 ครั้ง ใน 1 ปี หลังจากสรุปผลการบำบัดรักษา	ผู้บำบัดรักษา สถานะผู้ใช้ ผู้เสพ และผู้ติดยา ที่มีการประเมินผลการบำบัดรักษา ทั้งแบบครบโปรแกรม/ไม่ครบโปรแกรม (ไม่รวมจำหน่ายผลเสียชีวิต ถูกจับ)	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	261	67	25.67
กุสุมาลย์	44	18	40.91
กุดบาก	25	19	76.00
พรรณานิคม	54	6	11.11
พังโคน	109	13	11.93
วาริชภูมิ	80	42	52.50
นิคมน้ำอูน	20	6	30.00
วานรนิวาส	175	107	61.14
คำตากล้า	27	7	25.93
บ้านม่วง	102	33	32.35
อากาศอำนวย	135	110	81.48
สว่างแดนดิน	443	189	42.66
ส่องดาว	55	28	50.91
เต่างอย	28	13	46.43
โคกศรีสุพรรณ	26	12	46.15
เจริญศิลป์	50	24	48.00
โพนนาแก้ว	9	7	77.78
ภูพาน	12	4	33.33
ภาพรวมจังหวัด	1,655	705	42.60
ภาพรวมเขต 8	9,197	4,122	44.82
ภาพรวมประเทศ	110,818	49,151	44.35

ที่มา : ระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ : บสต. (ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

เกณฑ์ : ร้อยละ 50 ของผู้ป่วยยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและได้รับการติดตามดูแลต่อเนื่อง 1 ปี(Retention rate)

จากตารางพบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและติดตามดูแลต่อเนื่อง 1 ปี (Retention Rate) คิดเป็นร้อยละ 42.60 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ และพบว่า มี 6 อำเภอที่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ กุดบาก วาริชภูมิ วานรนิวาส ส่องดาว อากาศอำนวย โพนนาแก้ว

ตารางที่ 33 ผู้ป่วยยาเสพติดกลุ่มเสี่ยงก่อความรุนแรงได้รับการประเมินบำบัดรักษาและติดตามดูแลช่วยเหลือตามลำดับความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง (SMIV) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนคร

อำเภอ	ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงก่อความรุนแรง ที่ได้รับการประเมิน บำบัดรักษาและติดตามดูแล ช่วยเหลือตามระดับความรุนแรงอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 4 ครั้งภายใน 1 ปีหลังจากสรุปผลการรักษา	ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงก่อความรุนแรง ที่มีการประเมินผลการบำบัดรักษา ทั้งแบบครบโปรแกรม/ไม่ครบโปรแกรม (ไม่รวมจำหน่ายผลเสียชีวิต ถูกจับ)	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	72	16	22.22
กุสุมาลย์	0	0	00.00
กุศบาก	0	0	00.00
พรรณานิคม	0	0	00.00
พังโคน	1	0	00.00
วาริชภูมิ	1	1	100.00
นิคมน้ำอูน	0	0	00.00
วานรนิวาส	0	0	00.00
คำตากล้า	0	0	00.00
บ้านม่วง	0	0	00.00
อากาศอำนวย	4	2	50.00
สว่างแดนดิน	7	5	71.43
ส่องดาว	1	0	00.00
เต่างอย	10	4	40.00
โคกศรีสุพรรณ	2	0	00.00
เจริญศิลป์	0	0	00.00
โพนนาแก้ว	0	0	00.00
ภูพาน	0	0	00.00
ภาพรวมจังหวัด	98	28	28.57
ภาพรวมเขต 8	383	145	37.86
ภาพรวมประเทศ	3,479	1,573	45.21

ที่มา : ระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ : บสต. (ณ วันที่ 30 กันยายน 2563)

เกณฑ์ : ร้อยละ 60.00 ของผู้ป่วยยาเสพติดกลุ่มเสี่ยงก่อความรุนแรงได้รับการประเมินบำบัดรักษาและติดตามดูแลช่วยเหลือตามลำดับความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง (SMIV)

จากตารางพบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดกลุ่มเสี่ยงก่อความรุนแรงได้รับการประเมินบำบัดรักษาและติดตามดูแลช่วยเหลือตามลำดับความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง (SMIV) คิดเป็นร้อยละ 28.57 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ และพบว่ามี 2 อำเภอที่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ วาริชภูมิ และสว่างแดนดิน

ตารางที่ 34 ประชาชนเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนคร

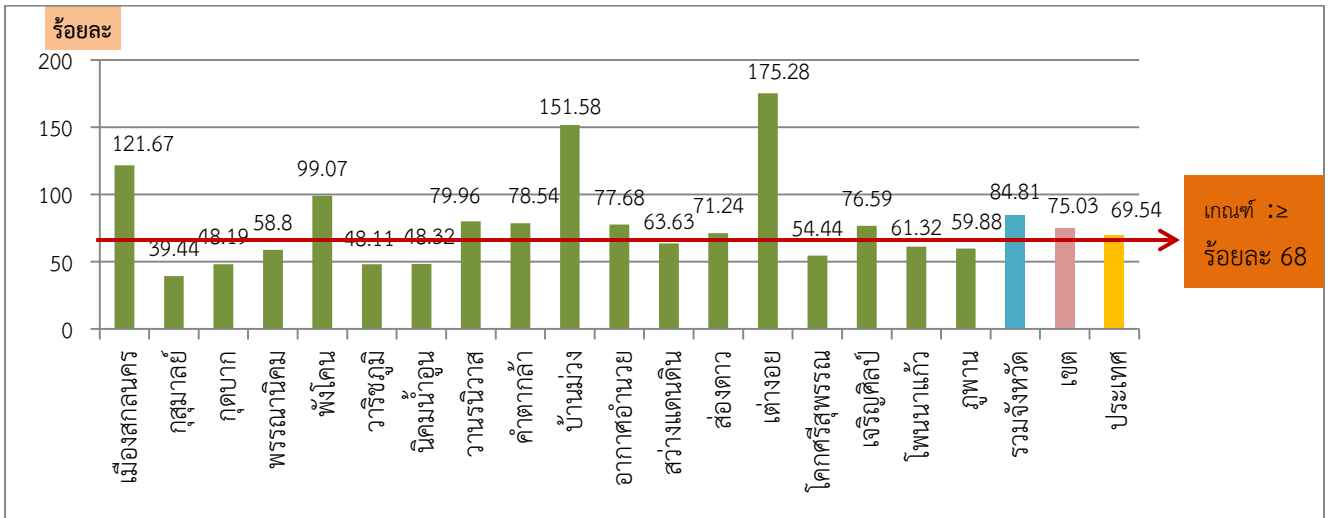
อำเภอ	ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ที่มาห้องฉุกเฉิน	ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่มาห้องฉุกเฉิน ด้วยระบบ EMS	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	1,161	1,890	61.43
กุสุมาลย์	87	171	50.88
กุดบาก	83	556	14.93
พรรณานิคม	1,384	1,618	85.54
พังโคน	226	556	40.65
วาริชภูมิ	298	594	50.17
นิคมคำนูน	28	77	36.36
วานรนิวาส	277	1,194	23.20
คำตากล้า	146	872	16.74
บ้านม่วง	230	2,252	10.21
อากาศอำนวย	211	740	28.51
สว่างแดนดิน	1,260	7,277	17.31
ส่องดาว	210	556	37.77
เต่างอย	92	259	35.52
โคกศรีสุพรรณ	128	432	29.63
เจริญศิลป์	123	166	74.10
โพนนาแก้ว	36	62	58.06
ภูพาน	145	488	29.71
รวม	6,125	19,760	31.00

ที่มา : โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดสกลนคร ณ วันที่ 30 กันยายน 2563

เกณฑ์ : ประชาชนเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 24

จากตารางพบว่า ภาพรวมจังหวัดสกลนคร มีประชากรเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ร้อยละ 31.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 24 โดยโรงพยาบาลที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่ โรงพยาบาลวานรนิวาส,โรงพยาบาลกุดบาก,โรงพยาบาลคำตากล้า,โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน และโรงพยาบาลบ้านม่วง ปัญหาและอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่ คือ ผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉินส่วนใหญ่ จะมีญาติหรือพลเมืองที่จะนำส่งโรงพยาบาลเอง เนื่องจากเห็นว่าเป็นการเจ็บป่วยที่ฉุกเฉิน การรอคอยชุดปฏิบัติการใช้เวลานานในบางพื้นที่ การแก้ปัญหาคือควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ระบบ 1669 ในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนรับทราบซึ่งจะทำให้การเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉินมีจำนวนเพิ่มขึ้น

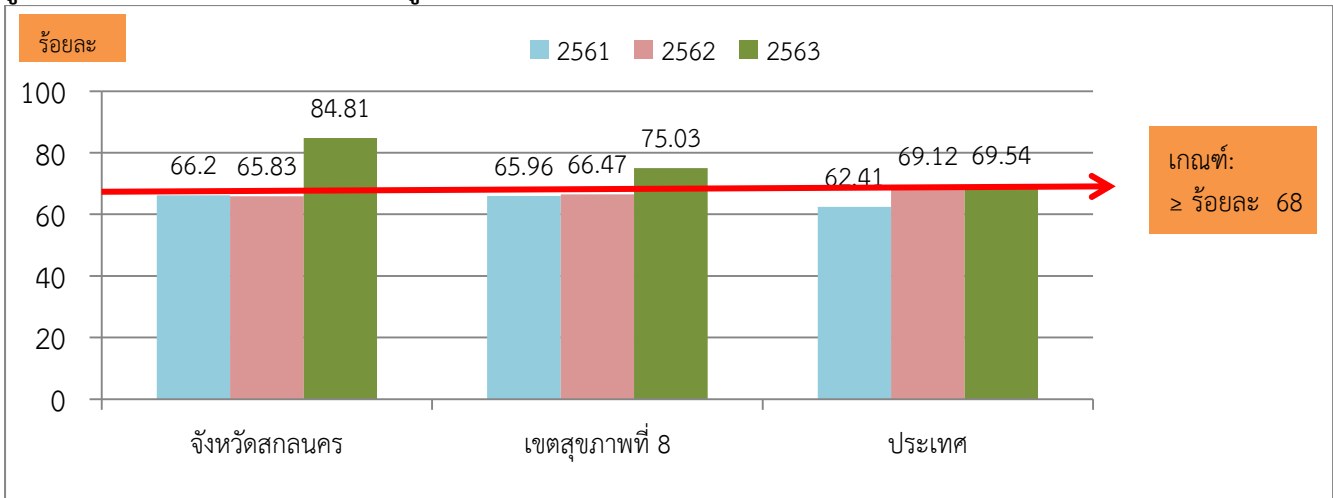
รูปภาพที่ 19 การเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ปี 2563 จังหวัดสกลนคร

ที่มา : (1) ข้อมูลประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี 2561 ได้จาก <http://stat.dopa.go.th> ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2562
 (2) อัตราความชุกจากการสำรวจระดับวิทยาของโรคซึมเศร้า ปี 2551 โดยกรมสุขภาพจิต
 (3) ข้อมูลผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ได้จาก HDC ณ 28 กันยายน 2563

เกณฑ์ : การเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ไม่น้อยต่ำกว่า ร้อยละ 68

รูปภาพที่ 20 การเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ปี 2561 - 2563 จังหวัดสกลนคร

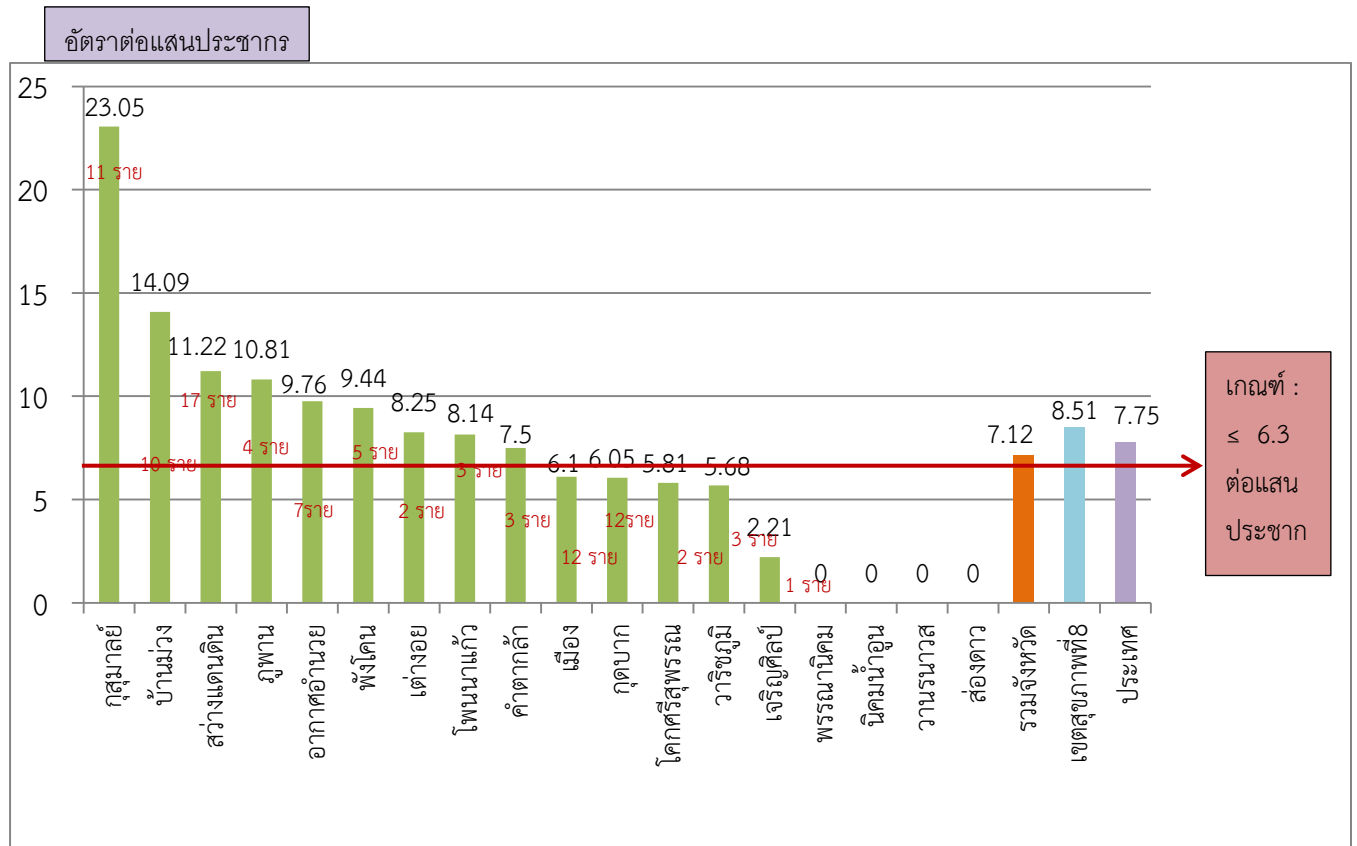
ที่มา : (1) ข้อมูลประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี 2561 ได้จาก <http://stat.dopa.go.th> ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2562
 (2) อัตราความชุกจากการสำรวจระดับวิทยาของโรคซึมเศร้า ปี 2551 โดยกรมสุขภาพจิต
 (3) ข้อมูลผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ได้จาก HDC ณ 28 กันยายน 2563

เกณฑ์: ร้อยละของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเข้าถึงบริการสุขภาพจิต ปีงบประมาณ 2563 $\geq$ ร้อยละ 68

จากรูปภาพ ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนคร มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้งหมด จำนวน 936,064 คน ผู้ป่วยคาดประมาณจากความชุกที่ได้จากการสำรวจ จำนวน 25,274 คน ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า (สะสม ตั้งแต่ ปี 2552 ถึง 28 กันยายน 2563) จำนวน 21,434 คน การเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ร้อยละ 84.81 ซึ่งผลงานอำเภอที่ผ่านเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ สูงสุด 3 อันดับ คือ อำเภอต่างอย, อำเภอบ้านม่วง และอำเภอเมืองสกลนคร อำเภอที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ คือ อำเภอ กุดบาก ร้อยละ 48.19 อำเภอ พรรณานิคม ร้อยละ 58.80 อำเภอวาริชภูมิ ร้อยละ 48.11 อำเภอนิคมน้ำอุ่น ร้อยละ 48.32 อำเภอสว่างแดนดิน ร้อยละ 63.63 อำเภอโคกศรีสุพรรณ ร้อยละ 54.44 อำเภอโพนนาแก้ว ร้อยละ 61.32 และอำเภอภูพาน ร้อยละ 59.88

รูปภาพที่ 21 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนคร

ที่มา : รายงานแบบเฝ้าระวัง การพยายามทำร้ายตนเอง กรณีเสียชีวิต : กรมสุขภาพจิต รง 506.S จากโรงพยาบาลทุกแห่ง และ
เว็บไซต์ศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตายระดับประเทศ: <https://www.suicide.dmh.go.th/> ณ วันที่ 30 กันยายน 2563
: ประชากรกลางปีจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

จากรูปภาพ พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนคร มีประชากรทั้งหมด 1,151,315 คน พบอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จจำนวน 82 คน อัตรา 7.12 ต่อแสนประชากร ซึ่งผลงานแต่ละอำเภอผ่านเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ คือ เกณฑ์ : อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ไม่เกิน 6.3 ต่อแสนประชากร ยกเว้นอำเภอกุสุมาลย์ อัตรา 23.05 ต่อแสนประชากร, อำเภอพังโคน อัตรา 9.44 ต่อแสนประชากร, อำเภอคำตากล้า อัตรา 7.50 ต่อแสนประชากร, อำเภอบ้านม่วง อัตรา 14.09 ต่อแสนประชากร, อำเภออากาศอำนวย อัตรา 9.76 ต่อแสนประชากร, อำเภอสว่างแดนดิน อัตรา 11.22 ต่อแสนประชากร อำเภอเต่างอย อัตรา 8.25 ต่อแสนประชากร อำเภอโพนนาแก้ว อัตรา 8.14 ต่อแสนประชากรและอำเภอภูพาน อัตรา 10.81 ต่อแสนประชากร ส่วนใหญ่อายุ 10 - 80 ปี เป็นเพศชาย ร้อยละ 91.46 ฆ่าตัวตายโดยวิธี ผูกคอ จำนวน 77 คน ร้อยละ 93.90 กระโดดจากที่สูง จำนวน 1 ราย ใช้ปืน จำนวน 1 คน, ใช้ของมีคม จำนวน 1 ราย กินยาเกินขนาด 1 ราย และรมควัน จำนวน 1 ราย ปัจจัยกระตุ้นสำคัญให้ลงมือทำร้ายตนเอง เรียงลำดับดังนี้ 1. การใช้สุรา ร้อยละ 18.38 2. ขัดแย้งกับคนใกล้ชิด ร้อยละ 17.64 3. ความรัก/หึงหวง ร้อยละ 15.44 4. ยาเสพติด ร้อยละ 11.03 5. เจ็บป่วยด้วยโรคทางจิต ร้อยละ 9.55 6. เจ็บป่วยด้วยโรคทางกาย ร้อยละ 8.82 7. เศรษฐกิจ/ตงงาน ร้อยละ 7.35 8. ไม่ทราบสาเหตุ ร้อยละ 5.88 9. อื่น ๆ ร้อยละ 4.41 10. การเรียน/การทำงาน ร้อยละ 1.47

ปัญหาอุปสรรค

การบันทึกข้อมูลลงเว็บไซต์ศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตายระดับประเทศไม่ตรงตามกำหนด ทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนมากพบว่าการฆ่าตัวตายสำเร็จในครั้งแรก ควรมีการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้ป่วยจิตเวชให้เข้าสู่ระบบการรักษาและปัญหาการใช้สุรา ยาเสพติดให้ได้รับการบำบัด และให้ค้นหาในกลุ่มเสี่ยงที่ไม่ผ่านการคัดกรอง
2. บูรณาการงานสุขภาพจิตร่วมกับโครงการ TO BE NUMBER ONE /เพื่อนช่วยเพื่อน และพชอ. ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุรา และยาเสพติด
3. ใช้หลักธรรมะให้พระสงฆ์มีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิตมากขึ้น
4. สร้างความเข้มแข็งเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัว
5. สนับสนุนให้มีการเฝ้าระวัง Dashboard ให้ครอบคลุมมากขึ้น

ตารางที่ 35 การดำเนินงาน ECS คุณภาพจังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

ชื่อตัวชี้วัด/เกณฑ์	Base Line			รพศ.สกลนคร (A)			รพร.สว่างแดนดิน (M1)			รพ.วานรนิวาส (M1)			ภาพรวมจังหวัด		
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563			ปี 2563			ปี 2563			ปี 2563		
				เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ/ อัตรา	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ/ อัตรา	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ/ อัตรา	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
				(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)		(ราย)	(ราย)	
1 อัตราการเสียชีวิตของผู้เจ็บป่วยวิกฤตฉุกเฉิน (Triagelevel 1) ภายใน 24 ชั่วโมง < 12%	2.24	1.63	4.95	5,582	372	7.70	2,574	89	3.46	533	15	2.81	8,689	476	5.48
2 อัตราผู้ป่วย Trauma triage level 1 และมีข้อบ่งชี้ในการผ่าตัดสามารถเข้าห้องผ่าตัดได้ภายใน 60 นาที > 80%	35.23	47.78	37.87	130	41	31.54	9	7	77.78	9	4	44.44	148	52	35.14
3 อัตราตายผู้ป่วย PS score >0.75	1.46	1.19	0.94	4,390	17	0.39	233	2	0.86	683	3	0.44	5,306	22	0.41
4 อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วย Severe Traumatic Brain Injury ที่เสียชีวิตในโรงพยาบาล <45%	51.09	41.91	33.06	142	51	35	56	23	41.07	24	9	37.50	222	83	37.39
5 อัตราของผู้ป่วย Triage level 1,2 ที่มีข้อบ่งชี้ การ Admit ได้รับการ admit ภายใน 2 ชั่วโมง > 60%		66.94	75.12	15,627	8,594	55	4,565	3178	69.62	726	459	63.22	20,918	12231	58.47
6 ร้อยละของประชากรเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉิน >24%	21.92	19.78	21.47	1,890	1,161	61.43	7,277	1,260	17.31	1194	277	23.20	19,760	6,125	31.00

ที่มา : จากงานER รพศ.สกลนคร ,รพร.สว่างแดนดิน และรพ.วานรนิวาส ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2563

จากตารางพบว่า อัตราการเสียชีวิตของผู้เจ็บป่วยวิกฤตฉุกเฉิน (Triagelevel 1) ภายใน 24 ชั่วโมง < 12% ภาพรวมจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 5.48 ผ่านเกณฑ์ อัตราผู้ป่วย Trauma triage level 1 และมีข้อบ่งชี้ในการผ่าตัดสามารถเข้าห้องผ่าตัดได้ภายใน 60 นาที > 80% พบว่าภาพรวมจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 35.14 ไม่ผ่านเกณฑ์ อัตราตายผู้ป่วย PS score มากกว่า0.75 ภาพรวมจังหวัดสกลนคร ร้อยละ0.41 ไม่ผ่านเกณฑ์ อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วย Severe Traumatic Brain Injury ที่เสียชีวิตในโรงพยาบาล น้อยกว่าร้อยละ45 ภาพรวมจังหวัดสกลนคร ร้อยละ5.48 ผ่านเกณฑ์ อัตราของผู้ป่วย Triage level 1,2 ที่มีข้อบ่งชี้ การ Admit ได้รับการ admit ภายใน 2 ชั่วโมง มากกว่าร้อยละ 60 พบว่าภาพรวมจังหวัด ร้อยละ 58.47 ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละของประชากรเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉินมากกว่าเท่ากับร้อยละ 24 พบว่าภาพรวมจังหวัด ร้อยละ 31.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์

ปัญหาและอุปสรรค

- 1.การจัดตั้ง TEA Unit ในโรงพยาบาลบางแห่ง ยังไม่สามารถจัดได้เต็มรูปแบบ ขาด Director และ Nurse Co-ordination
- 2.ขาดแคลนบุคลากร พยาบาลวิชาชีพเฉพาะทางด้านอุบัติเหตุและพยาบาลฉุกเฉิน EN/ENP
- 3.ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลยังไม่ถูกต้องและครบถ้วน และมีความซ้ำซ้อนในการลงบันทึกข้อมูล เช่น ITEMS , PHER accident , IS online
- 4.การเข้าถึงบริการการแพทย์ฉุกเฉินของประชาชนยังน้อย เนื่องจากองค์การบริการส่วนตำบล บางพื้นที่ยังไม่เข้าร่วมในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะ

- สนับสนุนแหล่งฝึกอบรม และสนับสนุนด้านอัตรากำลังแพทย์และพยาบาล และการพัฒนาบุคลากรในการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ทักษะ

ตารางที่ 36 ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง (CKD) ที่มีอัตราการลดลงของ eGFR < 5 mL/min/1.73m²/yr
จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง Stage 3-4 สัญชาติไทยในรอบปีปัจจุบัน ที่มารับ บริการที่โรงพยาบาลได้รับการตรวจ creatinine/มีผล eGFR ≥ 2 ค่า ย้อนหลัง 1 ปีงบประมาณ	ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง Stage 3-4 สัญชาติไทยใน รอบปีปัจจุบัน ที่มารับบริการที่โรงพยาบาล ได้รับการตรวจ creatinine/มีผล eGFR ≥ 2 ค่าย้อนหลัง 1 ปีงบประมาณ และมีค่าเฉลี่ยการ เปลี่ยนแปลง < 5	ร้อยละ
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	
เมืองสกลนคร	2,336	1,428	61.13
กุสุมาลย์	907	504	55.57
กุดบาก	685	440	64.23
พรรณานิคม	1,094	735	67.18
พังโคน	760	478	62.89
วาริชภูมิ	842	532	63.18
นิคมน้ำอูน	317	167	52.68
วานรนิวาส	1,756	1,217	69.31
คำตากล้า	594	424	71.38
บ้านม่วง	896	472	52.68
อากาศอำนวย	2,081	1,231	59.15
ส่องดาว	519	343	66.09
เต่างอย	547	438	80.07
โคกศรีสุพรรณ	609	437	71.76
เจริญศิลป์	352	183	51.99
โพนนาแก้ว	507	340	67.06
สว่างแดนดิน	2,224	1,535	69.02
ภูพาน	497	217	43.66
รวมจังหวัดสกลนคร	17,523	11,121	63.47
รวมเขต 8	70,989	44,635	62.88
รวมประเทศ	675,928	443,279	65.58

ที่มา : จากHDC วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด: การชะลอความเสื่อมของไต ผู้ป่วยมีอัตราการลดลงของ eGFR < 5 mL/min/1.73 m²/yr

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 66

จากตารางพบว่า: ผู้ป่วยมีอัตราการลดลงของ eGFR < 5 mL/min/1.73 m²/yr ภาพรวมจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 63.47 ไม่ผ่านเกณฑ์ แต่สูงกว่าระดับเขตและใกล้เคียงกับระดับประเทศ พิจารณารายอำเภอ พบว่าอำเภอที่ผ่านเกณฑ์คือ พรรณานิคม,วานรนิวาส,คำตากล้า,ส่องดาว,เต่างอย,โพนนาแก้ว และสว่างแดนดิน

ตารางที่ 37 อัตราการเปลี่ยนแปลงระยะของ CKD จากระยะ 3b สู่ระยะที่ 4 ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนคร

อำเภอ	ผู้ป่วย CKD ระยะ 3b ทั้งหมด	ผู้ป่วย CKD ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากระยะ 3b สู่ระยะที่ 4	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	259	54	20.85
กุสุมาลย์	283	60	21.2
กุดบาก	268	74	27.61
พรรณานิคม	496	99	19.96
พังโคน	175	49	28
วาริชภูมิ	301	22	7.31
นิคมน้ำอูน	123	44	35.77
วานรนิวาส	652	119	18.25
คำตากล้า	325	43	13.23
บ้านม่วง	407	74	18.18
อากาศอำนวย	469	57	12.15
ส่องดาว	22	6	27.27
เต่างอย	228	33	14.47
โคกศรีสุพรรณ	231	53	22.94
เจริญศิลป์	203	23	11.33
โพนนาแก้ว	144	31	21.53
สว่างแดนดิน	1,034	208	20.12
ภูพาน	9	4	44.44
รวมจังหวัดสกลนคร	5,629	1,053	18.71
รวมเขต 8	20,436	2,871	14.05

ที่มา : จาก COCKPIT61 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด: อัตราการเปลี่ยนแปลงระยะของ CKD จากระยะ 3b สู่ระยะที่ 4 ไม่เกินร้อยละ 14

จากตารางพบว่า: อัตราการเปลี่ยนแปลงระยะของ CKD จากระยะ 3b สู่ระยะที่ 4 ภาพรวมจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 18.71 ไม่ผ่านเกณฑ์ และระดับเขตร้อยละ 14.05 อำเภอที่มีผลงานดี คืออำเภอวาริชภูมิ ร้อยละ 7.31 อำเภอเจริญศิลป์ ร้อยละ 11.33 อำเภออากาศอำนวย ร้อยละ 12.15 และอำเภอคำตากล้า ร้อยละ 13.23 อำเภอที่ไม่ผ่านเกณฑ์คือ อำเภอภูพาน ร้อยละ 44.44 อำเภอนิคมน้ำอูน ร้อยละ 35.77 อำเภอพังโคน ร้อยละ 28 อำเภอ กุดบาก ร้อยละ 27.61 อำเภอส่องดาว ร้อยละ 27.27 อำเภอโคกศรีสุพรรณ, อำเภอโพนนาแก้ว, อำเภอกุสุมาลย์, อำเภอเมือง, อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอพรรณานิคม, อำเภอวานรนิวาส, อำเภอบ้านม่วง และอำเภอเต่างอย

ปัญหา อุปสรรค

1. การเจาะ lab ล่าช้า ทำให้วัดผลไม่ได้
2. การลงบันทึกไม่ตรง ไม่ครบ ทำให้การส่งออกไม่สมบูรณ์

ตารางที่ 38 อัตราตายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (I60-I69) ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนคร

อำเภอ	การจำหน่ายทุกสถานะของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จากทุกหอผู้ป่วยในเวลาเดียวกัน	การจำหน่ายผู้ป่วยโรคหลอดเลือด สมองตายจากทุกหอผู้ป่วย	
	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	1,911	156	8.16
กุสุมาลย์	6	0	0.00
กุดบาก	7	0	0
พรรณานิคม	13	0	0
พังโคน	17	0	0
วาริชภูมิ	4	0	0
นิคมน้ำอูน	3	0	0
วานรนิวาส	158	1	0.63
คำตากล้า	62	1	1.61
บ้านม่วง	79	1	1.27
อากาศอำนวย	18	0	0
สว่างแดนดิน	470	11	2.34
ส่องดาว	9	0	0
เต่างอย	5	0	0
โคกศรีสุพรรณ	12	0	0
เจริญศิลป์	10	0	0
โพนนาแก้ว	1	0	0
ภูพาน	19	0	0
รวมจังหวัดสกลนคร	2,805	170	6.06
รวมเขต 8	14,224	633	4.45
รวมประเทศ	175,100	14,020	8.01

ที่มา : จากHDC วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด: อัตราตายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (I60-I69) ไม่เกินร้อยละ 7

จากตารางพบว่า : อัตราตายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (I60-I69) จังหวัดสกลนครร้อยละ 6.06 ซึ่งผ่านเกณฑ์ พิจารณารายอำเภอพบว่าไม่ผ่านเกณฑ์ 1 อำเภอ คืออำเภอเมือง ร้อยละ 8.16

- ปัญหา อุปสรรค**
1. จากการลงติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ ประชาชนทั้งในกลุ่ม ปกติและ กลุ่มเสี่ยง ในบางส่วน ยังไม่ทราบอาการเตือนของโรคหลอดเลือดสมอง
  2. การประชาสัมพันธ์ อาการเตือน ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และยังไม่ต่อเนื่อง
  3. การเข้าถึงระบบ EMS 1669 ยังน้อย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ทีมงานเข้มแข็ง นโยบายชัดเจน
2. มี Node บริการทำให้รายละเอียดทางหลอดเลือดดำ (rtPA) ให้ครอบคลุม พื้นที่มากขึ้น
3. การคัดกรองกลุ่มเสี่ยงและจัดระบบบริการร่วมกับกลุ่ม NCDs

ตารางที่ 39 ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันเสียชีวิตในโรงพยาบาล จังหวัดสกลนคร
ปีงบประมาณ2563

อำเภอ	ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจ ตายเฉียบพลัน(STEMI) ทั้งหมด	ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อ หัวใจตายเฉียบพลัน (STEMI) ที่ได้รับ 99.10,00.66,37.68	ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย เฉียบพลัน(STEMI) เสียชีวิตใน โรงพยาบาล	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	399	310	18	5.81
กุสุมาลย์	0	0	0	0
กุศบาก	11	0	0	0
พรรณานิคม	3	3	0	0
พังโคน	3	0	0	0
วาริชภูมิ	0	0	0	0
นิคมจำจาน	0	0	0	0
วานรนิวาส	6	0	0	0
คำตากล้า	0	0	0	0
บ้านม่วง	3	1	0	0
อากาศอำนวย	28	0	0	0
ส่องดาว	2	0	0	0
เต่างอย	0	0	0	0
เจริญศิลป์	5	0	0	0
โพนนาแก้ว	8	2	0	0
สว่างแดนดิน	9	5	0	0
ภูพาน	0	0	0	0
รวมจังหวัดสกลนคร	490	321	18	5.61
รวมเขต 8	1,958	841	51	6.06
รวมประเทศ	27,249	10,558	796	7.54

ที่มา : จากHDC วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด : ร้อยละผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันเสียชีวิตในโรงพยาบาลไม่เกินร้อยละ 10

จากตารางพบว่าในจังหวัดสกลนครอัตราการเสียชีวิตในโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันชนิด STEMI ปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 5.61 การป้องกันและรักษาโรคหรือภาวะที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหลอดเลือดหัวใจ ซึ่งได้แก่ โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ การสูบบุหรี่ ความเครียด การไม่ออกกำลังกาย การไม่กินผักผลไม้ โรคอ้วนลงพุง จะช่วยลดอุบัติการณ์การเกิดภาวะหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันได้ และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชน ถึงอาการของโรควิธีปฏิบัติตัว เมื่อมีอาการ รวมถึงมีทีมงานซึ่งประกอบด้วยแพทย์ พยาบาลห้องสวนหัวใจ พยาบาลห้องผู้ป่วยหนัก และระบบเครือข่ายการส่งต่อผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้ผู้ป่วยฉุกเฉินโรคหัวใจมีอัตราการตายและผลแทรกซ้อนที่ลดลง

ตารางที่ 40 การให้การรักษาผู้ป่วย STEMI ได้ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนด จังหวัดสกลนคร ปี งบประมาณ 2563

อำเภอ	ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน รหัส ICD10 WHO ดังนี้ I21.0-I21.3 ทั้งหมด	จำนวนผู้ป่วยที่เป็นเป้าหมายที่ ได้รับ 99.10 (Thrombolytic agent) หรือ/และ 37.68,00.66(PPCI)	ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน รหัส ICD10 - WHO I21.0-I21.3 และรหัส ICD9-CM ที่ได้รับ 99.10 (Thrombolytic agent) หรือ/และ37.68,00.66(PPCI)	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	419	399	310	77.69
กุสุมาลย์	2	0	0	0
กุศบาก	17	11	0	0
พรรณานิคม	6	3	3	100
พังโคน	7	3	0	0
วาริชภูมิ	10	0	0	0
นิคมน้ำอุน	0	0	0	0
วานรนิวาส	33	6	0	0
คำตากล้า	6	0	0	0
บ้านม่วง	9	3	1	33.33
อากาศอำนวย	39	28	0	0
ส่องดาว	9	2	0	0
เต่างอย	4	0	0	0
โคกศรีสุพรรณ	22	13	0	0
เจริญศิลป์	22	5	0	0
โพนนาแก้ว	11	8	2	25
สว่างแดนดิน	22	9	5	55.56
ภูพาน	10	0	0	0
รวมจังหวัดสกลนคร	648	490	321	65.51
รวมเขต 8	2,917	1,958	841	42.95
รวมประเทศ	41,189	14,731	10,558	38.75

ที่มา : จากHDC วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด : ร้อยละของการให้การรักษาผู้ป่วย STEMI ได้ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนดร้อยละ 60 ภาพรวมในจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 65.51 ซึ่งผ่านเกณฑ์

จากตารางพบว่า ร้อยละของการให้การรักษาผู้ป่วย STEMI ได้ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนดภาพรวมในจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 65.51 ซึ่งผ่านเกณฑ์ อำเภอที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ คือ อำเภอบ้านม่วง ได้ร้อยละ33.33 ,อำเภอโพนนาแก้ว ได้ร้อยละ25 และอำเภอสว่างแดนดิน ได้ร้อยละ55.56

อำเภอที่ผ่านเกณฑ์ คือ อำเภอเมือง 77.69 และอำเภอพรรณานิคม ได้ร้อยละ 100

ตารางที่ 41 การตายผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community-acquired (รวม A40.0-A41.9)

อำเภอ	ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community-acquired (รวม A40.0-A41.9)	ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community-acquired (รวม A40.0-A41.9) เสียชีวิต	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	1,373	399	29.35
กุสุมาลย์	55	2	3.64
กุดบาก	169	3	1.78
พรรณานิคม	128	5	3.91
พังโคน	123	3	2.44
วาริชภูมิ	62	7	11.29
นิคมน้ำอูน	17	2	11.76
วานรนิวาส	333	17	5.11
คำตากล้า	81	2	2.47
บ้านม่วง	108	8	7.41
อากาศอำนวย	155	3	1.94
ส่องดาว	62	3	4.84
เต่างอย	27	0	0
โคกศรีสุพรรณ	106	2	1.89
เจริญศิลป์	92	5	5.43
โพนนาแก้ว	25	1	4
สว่างแดนดิน	389	87	22.37
ภูพาน	73	14	5.48
รวมจังหวัดสกลนคร	3,378	553	16.37
รวมเขต 8	18,752	2,927	15.61
รวมประเทศ	180,990	35,790	19.77

ในภาพรวมประเทศ อัตราตายผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community-acquired ปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 19.77 ในเขตสุขภาพที่ 8 อัตราตายผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community-acquired ปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 15.61

ในจังหวัดสกลนคร อัตราตายผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงชนิด community-acquired ปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 16.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 42 ข้อมูลการคัดกรองผู้สูบบุหรี่ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2561-2563

อำเภอ	ปี 2561					ปี 2562					ปี 2563				
	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			ผู้สูบบุหรี่(1B50)		ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			ผู้สูบบุหรี่(1B50)		ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			ผู้สูบบุหรี่(1B50)	
	จำนวน (คน)	ได้รับการคัดกรอง(1B6)		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ได้รับการคัดกรอง(1B6)		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ได้รับการคัดกรอง(1B6)		จำนวน (คน)	ร้อยละ
		จำนวน (คน)	ร้อยละ				จำนวน (คน)	ร้อยละ				จำนวน (คน)	ร้อยละ		
เมืองสกลนคร	146,015	32,195	22.05	13,538	42.05	143,639	33,523	23.34	9,616	28.68	142,748	32,498	29.39	6,012	14.33
กุสุมาลย์	27,249	3,858	14.16	1,850	47.95	27,004	7,078	26.21	1,617	22.85	27,379	3,199	12.83	264	7.51
กุศบาก	21,828	2,216	10.15	302	13.63	21,638	8,738	40.38	895	10.24	21,752	6,248	33.88	636	8.63
พรรณานิคม	49,001	1,787	3.65	398	22.27	46,814	15,320	32.73	3,345	21.83	47,597	6,784	17.33	1,137	13.78
พังโคน	35,092	4,311	12.28	381	8.84	34,929	9,711	27.80	2,097	21.59	33,510	6,665	21.27	353	4.95
วาริชภูมิ	35,209	3,660	10.40	811	22.16	34,196	18,620	54.45	3,515	18.88	34,044	12,726	44.69	1,612	10.60
นิคมน้ำอูน	8,229	2,590	31.47	508	19.61	8,057	3,900	48.41	505	12.95	8,151	2,387	35.71	416	14.29
วานรนิวาส	81,103	21,887	26.99	1,285	5.87	81,200	52,552	64.72	5,365	10.21	81,401	22,969	32.5	2,404	9.09
คำตากล้า	29,359	3,850	13.11	1,659	43.09	29,020	12,261	42.25	1,066	8.69	29,089	9,443	37.18	1,187	10.98
บ้านม่วง	36,229	7,936	21.91	2,854	35.96	35,347	26,631	75.34	3,076	11.55	36,161	13,764	44.96	1,415	8.70
อากาศอำนวย	45,444	16,973	37.35	2,259	13.31	45,000	20,511	45.58	4,501	21.94	45,824	19,712	51.04	2,554	10.92
สว่างแดนดิน	99,921	16,027	16.04	3,311	20.66	97,838	83,853	85.71	7,845	9.36	97,593	69,911	84.88	7,564	9.13
ส่องดาว	20,233	4,213	20.82	761	18.06	20,199	3,553	17.59	490	13.79	20,593	8,436	44.49	478	5.22
เต่างอย	13,711	9,809	71.54	821	8.37	13,665	8,849	64.76	1,052	11.89	13,876	7,380	66.95	1,275	13.72
โคกศรีสุพรรณ	20,768	1,571	7.56	239	15.21	20,647	12,758	61.79	1,712	13.42	20,747	7,665	49.86	1,550	14.98
เจริญศิลป์	28,447	6,918	24.32	184	2.66	28,466	7,330	25.75	2,491	33.98	29,109	7,441	32.51	2,006	21.20
โพนนาแก้ว	22,066	8,547	38.73	1,729	20.23	21,891	5,440	24.85	863	15.86	21,944	6,783	35.47	682	8.76
ภูพาน	25,254	5,682	22.50	588	10.35	24,939	5,088	20.40	371	7.29	24,821	1,853	9.88	284	11.58
รวม	745,158	154,030	20.67	33,478	21.73	734,489	335,716	45.71	50,422	15.02	736,339	245,864	40.01	31,829	10.80
รวมเขต 8	3,555,242	699,888	19.69	102,868	14.70	3,503,927	1,586,659	45.28	297,416	18.74	3,509,307	1,125,377	32.07	104,446	9.28
รวมประเทศ	37,631,536	9,816,280	26.09	1,373,640	13.99	36,976,816	17,919,653	48.46	2,816,736	15.72	36,975,311	15,281,599	41.33	1,548,287	10.13

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ความชุกของผู้สูบบุหรี่ อายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่เกินร้อยละ 16

ประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไป ได้รับการคัดกรองผู้สูบบุหรี่ โดยอสม.และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระหว่างปี 2561-2563 จากตารางพบว่า จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2561 มีอัตราการคัดกรองผู้สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 20.67

ปีงบประมาณ 2562 ร้อยละ 45.71 และปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 40.01 ความชุกของผู้สูบบุหรี่อายุ 15 ปีขึ้นไป จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2561 อัตราความชุกคิดเป็นร้อยละ 21.73 ปีงบประมาณ 2562 ร้อยละ 15.02

และปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 10.80

ตารางที่ 43 ข้อมูลการคัดกรองผู้ดื่มแอลกอฮอล์ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2563

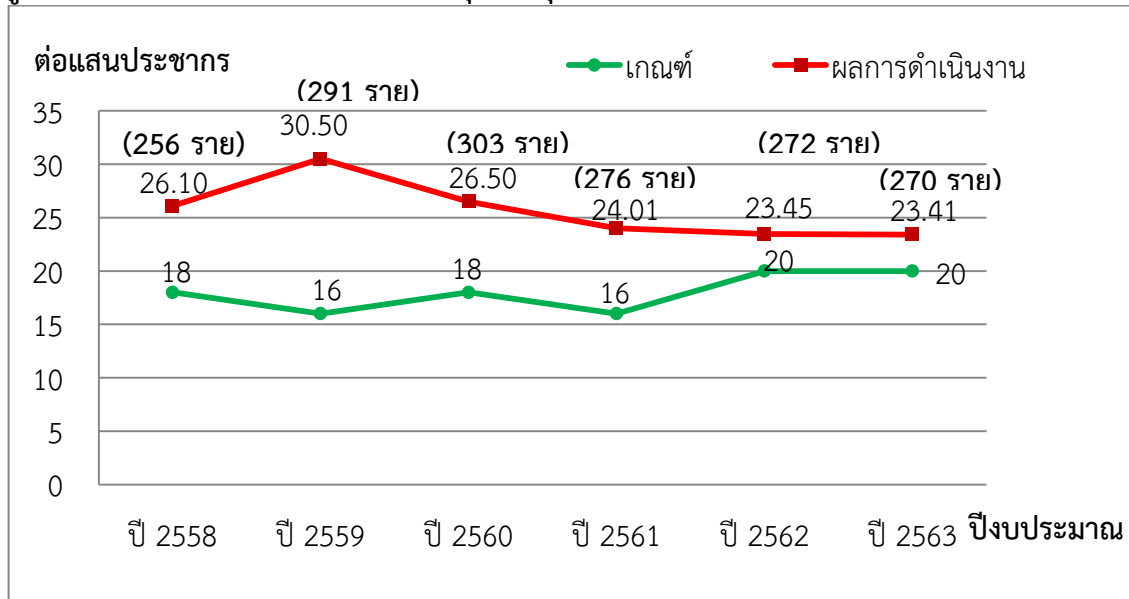
อำเภอ	ปี 2561					ปี 2562					ปี 2563				
	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			ดื่มสุรา (1B602+1B603+1B604)		ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			ดื่มสุรา (1B602+1B603+1B604)		ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			ดื่มสุรา (1B602+1B603+1B604)	
	จำนวน (คน)	ได้รับการคัดกรอง(1B6)		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ได้รับการคัดกรอง(1B6)		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ได้รับการคัดกรอง(1B6)		จำนวน (คน)	ร้อยละ
		จำนวน (คน)	ร้อยละ				จำนวน (คน)	ร้อยละ				จำนวน (คน)	ร้อยละ		
เมืองสกลนคร	141,940	21,354	15.04	8,795	41.19	143,636	29,181	20.32	9,235	31.65	142,748	41,322	28.95	10,948	26.49
กุสุมาลย์	25,930	844	3.25	45	5.33	27,038	3,752	13.88	823	21.93	27,379	2,124	7.76	212	9.98
กุดบาก	21,143	34	0.16	5	14.71	21,646	4,350	20.10	419	9.63	21,752	5,827	26.79	991	17.01
พรรณานิคม	46,553	22	0.05	7	31.82	46,841	5,530	11.81	901	16.29	47,597	6,370	13.38	768	12.06
พังโคน	34,644	209	0.60	13	6.22	34,933	3,822	10.94	904	23.65	33,510	2,191	6.54	617	28.16
วาริชภูมิ	34,388	142	0.41	28	19.72	34,189	7,411	21.68	1,405	18.96	34,044	11,736	34.47	1,631	13.90
นิคมน้ำอูน	7,978	5	0.06	2	40.00	8,055	2,923	36.29	618	21.14	8,151	2,665	32.7	604	22.66
วานรนิวาส	78,106	2,997	3.84	98	3.27	81,211	36,421	44.85	6,736	18.49	81,401	14,881	18.28	1,863	12.52
คำตากล้า	28,790	2,036	7.07	1,095	53.78	29,024	11,193	38.56	1,023	9.14	29,089	13,229	45.48	1,510	11.41
บ้านม่วง	35,044	1,368	3.90	297	21.71	35,345	16,229	45.92	1,617	9.96	36,161	14,238	39.37	1,452	10.20
อากาศอำนวย	44,290	1,862	4.20	27	1.45	45,004	19,475	43.27	3,603	18.50	45,824	22,405	48.89	5,415	24.17
สว่างแดนดิน	97,279	1,065	1.09	185	17.37	97,920	71,753	73.28	6,344	8.84	97,593	82,138	84.16	9,252	11.26
ส่องดาว	19,342	36	0.19	1	2.78	20,195	1,001	4.96	287	28.67	20,593	8,197	39.8	596	7.27
เต่างอย	13,217	851	6.44	84	9.87	13,651	8,236	60.33	752	9.13	13,876	8,717	62.82	1,209	13.87
โคกศรีสุพรรณ	20,007	10	0.05	5	50.00	20,645	70	0.34	35	50.00	20,747	10,250	49.4	2,493	24.32
เจริญศิลป์	27,015	836	3.09	5	0.60	28,303	1,833	6.48	47	2.56	29,109	5,521	18.97	658	11.92
โพนนาแก้ว	21,556	154	0.71	5	3.25	21,911	3,095	14.13	47	1.52	21,944	6,504	29.64	188	2.89
ภูพาน	24,393	1,776	7.28	740	41.67	25,127	2,623	10.44	1,441	54.94	24,821	3,045	12.27	2,006	65.88
รวม	721,615	35,601	4.93	11,437	32.13	734,674	228,898	31.16	36,237	15.83	736,339	261,360	35.49	42,413	16.23
รวมเขต 8	3,467,294	179,757	5.18	40,295	22.42	3,503,927	937,597	26.76	165,310	17.63	3,509,306	950,414	27.08	145,326	15.29
รวมประเทศ	36,817,263	2,294,985	6.23	313,365	13.65	36,976,595	12,109,487	32.75	1,471,513	12.15	36,975,317	12,609,605	34.1	1,461,11	11.59

ที่มา : HDC ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563

เกณฑ์ : ความชุกของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ อายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่เกินร้อยละ 27.00

ประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไป ได้รับการคัดกรองผู้ดื่มแอลกอฮอล์ โดย อสม.และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้ดื่มแอลกอฮอล์ ระหว่างปี 2561-2563 จากตารางพบว่า ปีงบประมาณ 2561 มีอัตราการคัดกรอง คิดเป็นร้อยละ 4.93 ปีงบประมาณ 2562 ร้อยละ 31.16 และปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 35.49 ความชุกของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ อายุ 15 ปีขึ้นไป ปีงบประมาณ 2561 มีอัตราการดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 32.13 ปีงบประมาณ 2562 ร้อยละ 15.83 และปีงบประมาณ 2563 มีอัตราการดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 16.23

รูปภาพที่ 22 แนวโน้มการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ปีงบประมาณ 2560 - 2563

ที่มา : 1. รายงานสอบสวนอุบัติเหตุทางถนน โรงพยาบาล และสาธารณสุขอำเภอ ทุกแห่ง
2. โปรแกรม PHER Accident จากโรงพยาบาล ทุกแห่ง

จังหวัดสกลนคร มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน จำนวน 270 ราย อัตรา 23.41 ต่อแสนประชากร สถานการณ์การเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางถนน เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า มีการเสียชีวิต รวมจำนวน 1,254 ราย อัตรา 22.6 ต่อแสนประชากร จังหวัดที่มีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงสุด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย 27.39 ต่อแสนประชากร, จังหวัดบึงกาฬ 25.22 ต่อแสนประชากร, จังหวัดหนองบัวลำภู 23.65 ต่อแสนประชากร, จังหวัดสกลนคร 23.41 ต่อแสนประชากร, จังหวัดอุดรธานี 23.06 ต่อแสนประชากร, จังหวัดนครพนม 20.52 ต่อแสนประชากร และจังหวัดเลย 15.90 ต่อแสนประชากร

ตารางที่ 44 การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน แยกรายอำเภอ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 จังหวัดสกลนคร

อำเภอ	การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน					
	(1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		(2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		(3) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน ประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน ประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน ประชากร
เมืองสกลนคร	65	33.18	71	36.11	64	32.50
กุสุมาลย์	11	23.12	10	20.96	20	41.72
กุดบาก	8	24.19	5	15.12	1	3.02
พรรณานิคม	22	27.33	15	18.60	14	17.34
พังโคน	11	20.76	18	33.99	9	16.96
วาริชภูมิ	5	9.49	11	20.81	13	24.58
นิคมน้ำอูน	1	6.70	3	20.28	1	6.74
วานรนิวาส	28	22.27	23	18.26	23	18.21
คำตากล้า	8	20.01	8	20.00	13	32.44
บ้านม่วง	10	14.10	15	21.13	10	14.07

อำเภอ	การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน					
	(1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		(2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		(3) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน ประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน ประชากร	จำนวน (ราย)	อัตราตาย ต่อแสน ประชากร
อากาศอำนวย	15	20.99	12	16.73	23	31.98
สว่างแดนดิน	44	29.05	29	19.14	30	19.79
ส่องดาว	6	17.26	9	25.89	3	8.61
ต่างอย	11	45.31	2	8.25	9	36.99
โคกศรีสุพรรณ	7	20.35	14	34.83	6	17.39
เจริญศิลป์	13	28.82	11	24.34	11	24.31
โพนนาแก้ว	5	13.59	7	19.00	11	29.82
ภูพาน	6	16.27	9	24.33	9	24.27
รวมจังหวัดสกลนคร	276	24.01	272	23.45	270	23.41
รวมเขตสุขภาพที่ 8	1,339	24.24	1,399	25.24	1,254	22.61
เกณฑ์ไม่เกิน	16 ต่อแสนประชากร		20 ต่อแสนประชากร		20 ต่อแสนประชากร	

ที่มา : 1. รายงานสอบสวนอุบัติเหตุทางถนน โรงพยาบาล และสาธารณสุขอำเภอ ทุกแห่ง
2. โปรแกรม PHER Accident จากโรงพยาบาล ทุกแห่ง

จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีผู้เสียชีวิต จำนวน 276 ราย อัตรา 24.01 ต่อแสนประชากร, ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผู้เสียชีวิต จำนวน 272 ราย อัตรา 23.45 ต่อแสนประชากร และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีผู้เสียชีวิต จำนวน 270 ราย อัตรา 23.41 ต่อแสนประชากร

อำเภอที่มีอัตราการเสียชีวิตสูงเกินเกณฑ์เกิน ได้แก่ อำเภอกุสุมาลย์ อัตรา 41.72 ต่อแสนประชากร, อำเภอต่างอย 36.99 ต่อแสนประชากร, อำเภอเมืองสกลนคร อัตรา 32.50 ต่อแสนประชากร, อำเภอคำตากล้า อัตรา 32.44 ต่อแสนประชากร, อำเภออากาศอำนวย อัตรา 31.98 ต่อแสนประชากร, อำเภอโพนนาแก้ว อัตรา 29.82 ต่อแสนประชากร, อำเภวาริชภูมิ 24.58 ต่อแสนประชากร, อำเภอเจริญศิลป์ 24.31 ต่อแสนประชากร และอำเภอภูพาน 24.27 ต่อแสนประชากร

การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา (วิเคราะห์โดยใช้สามเหลี่ยมปัจจัยกำหนดสุขภาพ)

1. **ปัจเจก (บุคคล)** จากการสอบสวนเชิงลึกของทีมสหวิชาชีพ และจากการวิเคราะห์ทางระบาดวิทยาผู้ที่เสียชีวิต จากอุบัติเหตุทางถนนในปีงบประมาณ 2563 พบว่า ส่วนมากเป็นเพศชาย ร้อยละ 81.85 เพศหญิง ร้อยละ 18.15 อายุที่เสียชีวิตมากที่สุด คืออายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 18.52 น. และอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 15.56 ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 83.33 เป็นผู้ขับขี่ ร้อยละ 79.63 โดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 96.19 และมีการดื่มสุรา ร้อยละ 30.37 ภูมิลำเนาของผู้ประสบเหตุเป็นคนในจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 87.04

2. **สภาพแวดล้อม** ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 **ด้านสังคม** จะเห็นได้ว่าอำเภอที่มีอัตราการเสียชีวิตเป็นลำดับต้นของจังหวัด เป็นอำเภอที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเส้นทางผ่านในการเดินทาง เช่น อำเภอกุสุมาลย์ เป็นเส้นทางที่เดินทางไปยังจังหวัดนครพนม อำเภอต่างอย เป็นเส้นทางหลักในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ภูเขาต่างอย และวัดถ้ำผาแด่น อีกทั้งยังเป็นเส้นทางลัด เพื่อไปยังจังหวัดใกล้เคียง เช่น อำเภออากาศอำนวย เพื่อผ่านไปยังจังหวัดบึงกาฬ นครพนม และ

หนองคาย, อำเภอต่างอย ผ่านไปยัง จังหวัดมุกดาหาร และกาฬสินธุ์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ในช่วงระหว่าง เดือน ตุลาคม – ธันวาคม ของทุกปี ยังเป็นห้วง เทศกาลและงานบุญประเพณีที่สำคัญของ จังหวัดสกลนคร ได้แก่ ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง, งานไหลเรือไฟ, งานแข่งขันเรือยาว เป็นต้น ซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาการดื่มสุราแล้วขับรถ ที่เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดอุบัติเหตุทางถนนจังหวัด

2.2 ด้านกายภาพ การเกิดอุบัติเหตุทางถนนส่วนใหญ่เกิดบนถนนสายหลัก ซึ่งจากการยิงพิกัด GIS ของศูนย์จราจรจังหวัดสกลนคร พบว่า เกิดบนถนนทางหลวง ร้อยละ 49.26 และรองลงมา คือ ถนนทางหลวงชนบท ร้อยละ 31.11 ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือช่วงเวลา 18.00-18.59 น. ร้อยละ 10.37 รองลงมา คือช่วงเวลา 19.00-19.59 น. ร้อยละ 7.04 น. ซึ่งหลายพื้นที่ถนนมีด แสงสว่างไม่เพียงพอ ส่งผลทำให้เกิดอุบัติเหตุ และนอกจากนี้ ยังพบว่า มีสิ่งกีดขวางบนถนน เช่น สัตว์เลี้ยง เช่น วัว สุนัข และแมว เป็นต้น ทำให้ผู้ขับขี่ไม่สามารถเบรกหรือหักพวงมาลัยได้ทัน หรือเบรกกระทันหัน ทำให้รถเสียหลักเกิดอุบัติเหตุ

3. ระบบที่เกี่ยวข้อง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้ร่วมบูรณาการกับภาคีเครือข่าย 5 เสาหลัก ในการดำเนินงานถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ 2563 ที่ผ่าน ยังมีประเด็นและระบบการบริหารจัดการที่ยังไม่ต่อเนื่อง และเป็นโอกาสที่ต้องพัฒนา ดังนี้

3.1 การตอบสนองหลักการเกิดเหตุ พบว่า ผู้ประสบเหตุเสียชีวิต ที่ห้องฉุกเฉิน ร้อยละ 26.30 และ ตึกผู้ป่วยใน ร้อยละ 22.22 ซึ่งทั้งนี้มาจากการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS) ผ่าน หมายเลข 1669 มากขึ้น แต่เนื่องจากความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุที่ผู้ประสบเหตุส่วนใหญ่อาการสาหัส จัดเป็น ผู้ป่วยสีแดงตั้งแต่อู่ในที่เกิดเหตุ

3.2 นอกจากนี้ยังมีทีมสืบสวนอุบัติเหตุทางถนน SRRT จากโรงพยาบาล และสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ ร่วมสอบสวนอุบัติเหตุกับ สหสาขาวิชาชีพ แต่การรายงานข้อมูลยังไม่สามารถสะท้อนข้อมูล ในเชิง ป้องกันและลดอุบัติเหตุด้านการรักษา และด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน ไปยังชุมชนได้ เนื่องจาก ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) ยังขาดความต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในหลายพื้นที่

3.3 การบังคับใช้กฎหมายยังขาดความเข้มข้น และตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2562 เป็นต้นมา ไม่มีการตั้งด่านตรวจเตือน เนื่องจากประชาชนในจังหวัดสกลนคร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้น้อย หากดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น ก็จะทำให้ข้อร้องเรียน และการต่อต้านจากประชาชน

3.4 การทำงานยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ซึ่งหลายหน่วยงานยังคงมีการแยกส่วน ในการทำงาน และยังไม่สามารถเชื่อมประสานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทุกแห่ง ซึ่งแต่ละหน่วยงาน มีกฎหมายของแต่ละหน่วยงานที่ต้องดำเนินการ ที่แตกต่างกัน

นวัตกรรม/ผลงานเด่น

1. โมเดลอุบัติเหตุทางถนนด้วยระบบเซ็นเซอร์ (Sakonkakhon Sensor Model)

กลวิธีการดำเนินงาน

1.1 การสำรวจความเสี่ยง (Survey) โดยแบ่งประเภทของความเสี่ยง ดังนี้

1) คนเสี่ยง ประกอบด้วย เด็กแว้นซ์ (ขับรถซิ่ง), ดื่มแอลกอฮอล์ประจำ, ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วขอขับรถ, ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วทะเลาะวิวาท, ผู้สูงอายุขับรถ, คนเร่ร่อนเดินถนน

2) รถเสี่ยง ประกอบด้วย รถจักรยานยนต์ดัดแปลง, รถจักรยานยนต์ 150 ซีซี ขึ้นไป, รถจักรยานยนต์ ที่อุปกรณ์ส่วนควบไม่พร้อมใช้, รถยนต์อุปกรณ์ส่วนควบไม่พร้อม, รถทางการเกษตร

3) ถนนเสี่ยงและสิ่งแวดล้อมเสี่ยง ประกอบด้วย ผิวจราจรชำรุด, ไม่มีไฟส่องสว่าง, ไม่มีสัญญาณไฟ, ร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.2 การจัดการความเสี่ยง (Safety) โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

- 1) ระยะเวลาปกติ เป็นการจัดการกลุ่มเสี่ยงเชิงรุก เช่น การดำเนินการป้องกันเด็กแว้นซ์ขับรถ โดยการตรวจสอบตั้งแต่อยู่ที่บ้านโดยผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ด้านการรักษากฎหมาย
- 2) ห่วงเทศกาลสำคัญ เน้น การจัดตั้งด่านครอบครัว รั้วชุมชน โดยมีการอบรมให้ความรู้กับผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู อาสาสมัคร จิตอาสา และเครือข่ายอื่น ๆ

1.3 การติดตามประเมินผล (Monitor and Evaluation for Sustainability)

- 1) การติดตามประเมินผล โดยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสกลนคร ทำหน้าที่เลขานุการในการรวบรวมข้อมูล และทีมงาน 5 เสือหลักร่วมวิเคราะห์ประเมินผล ประชุมชี้แจงและติดตามผลในที่ประชุม ศปด.จังหวัด ระบบรายงานรายเดือน และมีการนิเทศติดตามงานในพื้นที่
- 2) การดำเนินงานในพื้นที่เสี่ยงสีแดง คือ อำเภอเมืองสกลนคร, สีส้ม ได้แก่ อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอวานรนิวาส และอำเภออากาศอำนวย แบบมุ่งเป้าทำให้เกิดทีม ศปด.อำเภอ และตำบลนำร่องที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการคัดเลือกเป็นผลงานนำเสนอดีเด่น ในระดับประเทศ

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการสร้างและพัฒนากระบวนการตำบล และกระบวนการชุมชน เพื่อไปขับเคลื่อนมาตรการ “ขับเคลื่อนยานยนต์สวมหมวกนิรภัย 100%” อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร (PHANNA Model)

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เครื่องมือ problem base ได้แก่ เครื่องมือ 5 ชั้น และเครื่องมือ case base ได้แก่ Haddon matrix , Swiss cheese model และ story telling

2.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ มี 9 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์, กิจกรรมเสริมสร้างพลังทีม, กิจกรรมในอุบัติเหตุ 1 ครั้ง, กิจกรรมสองตัวเจ็บสองตัวตาย, กิจกรรมทำไมไม่สวมหมวกนิรภัย, กิจกรรมหมวกนิรภัยนั้นสำคัญ, กิจกรรมชวนคุยชวนคิด, กิจกรรมตัดรากถอนโคน และกิจกรรมการสร้างเครือข่าย 1:1

3. โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (r-RTI : Response-road traffic injuries) อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

เป็นโปรแกรมสำหรับอำนวยความสะดวกให้ผู้ปฏิบัติงาน ด้านอุบัติเหตุทางการจราจร โดยเน้นการทำงานที่ง่าย เป็นโปรแกรมพื้นฐานที่ใช้โดยทั่วไปอยู่แล้ว เมื่อกรอกข้อมูลจะสามารถวิเคราะห์ได้อัตโนมัติไม่จำเป็นต้องตั้งค่าการวิเคราะห์ โดยข้อมูลที่แสดงต้องแสดงให้เห็น 5 สิ่ง ได้แก่ คนเสี่ยง รถเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยง สิ่งแวดล้อมเสี่ยง และถนนเสี่ยง ซึ่งสามารถทำสถานการณ์แยกรายเดือน หรือรายกลุ่ม เช่น เฉพาะผู้เสียชีวิต ขึ้นกับข้อมูลที่บันทึก และสามารถ Print Out เป็นรายงานไปนำเสนอได้ทันทีเมื่อบันทึกข้อมูลเสร็จ

ผลงานและความภาคภูมิใจ

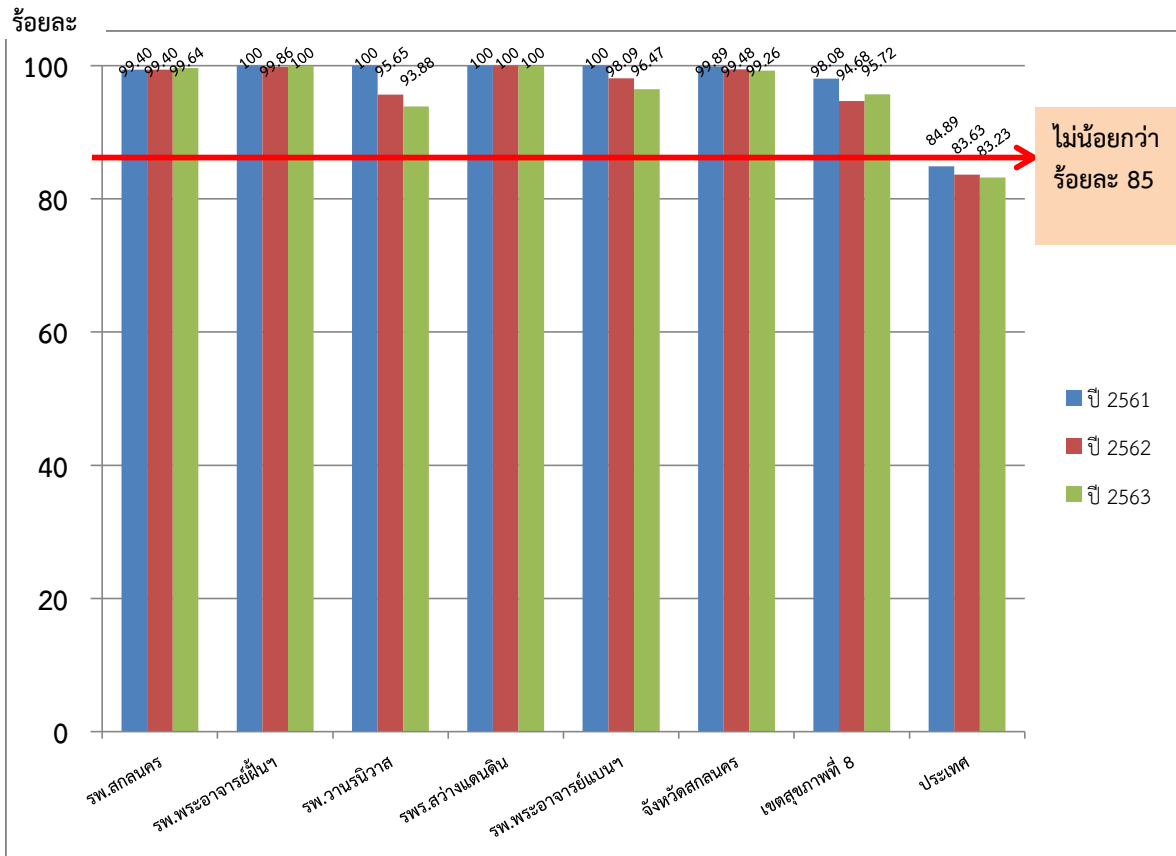
1. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดสกลนครผ่านการประเมินการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนระดับอำเภอ (District Road Traffic Injury Plus : D-RTI Plus) จากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2563

ระดับดีเยี่ยม (Advanced) จำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพังโคน, อำเภอวาริชภูมิ และอำเภอพรรณานิคม
ระดับดีมาก (Excellent) จำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเจริญศิลป์, อำเภอส่องดาว และอำเภอดงหลวง

2 โล่ประกาศเกียรติคุณ จังหวัดสกลนคร ผลงาน สาขาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ดีมาก ระดับเขตสุขภาพที่ 8 ปี 2563

ผู้สูงอายุตาบอดจากต้อกระจก (Blinding Cataract) ได้รับการผ่าตัดภายใน 30 วัน
 รูปภาพที่ 23 แสดงร้อยละผู้สูงอายุตาบอดจากต้อกระจก (Blinding Cataract) ได้รับการผ่าตัดภายใน 30 วัน
 ปี 2561 - 2563 จังหวัดสกลนคร

ที่มา : จาก <http://www.vision2020thailand.org> ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด : ร้อยละของผู้สูงอายุตาบอดจากต้อกระจก (Blinding Cataract) ได้รับการผ่าตัดภายใน 30 วัน

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

จากรูปภาพ ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนคร มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งหมด จำนวน 161,377 คน
 ได้รับการคัดกรองสายตา จำนวน 85,409 คน ร้อยละ 52.93 พบว่าตาบอดจากต้อกระจก (Blinding Cataract)
 จำนวน 1,350 คน ผู้สูงอายุตาบอดจากต้อกระจก (Blinding Cataract) ได้รับการผ่าตัดภายใน 30 วัน
 จำนวน 1,340 คน ร้อยละ 99.26 มีการผ่าตัดต้อกระจกใน 5 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลสกลนคร,
 โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร, โรงพยาบาลวานรนิวาส, โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน
 และโรงพยาบาลพระอาจารย์แบน ธนากโร

ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.2563
กลุ่มงานนิติการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

1 กลุ่มงานนิติการจัดทำโครงการจำนวน 2 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2563

1.2 โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2563

2 ผลการดำเนินการตามแผน และโครงการปรากฏ ดังนี้

2.1 กิจกรรมปลูกและปลูกจิตสำนึกบุคลากรให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและป้องกันการกระทำผิด

2.1.1 กล่าวคำปฏิญาณตนต่อต้านการทุจริตและMOU ร่วมต้านการทุจริต 19 หน่วยงาน ในวันที่ 2 ธันวาคม 2562

2.1.2 สวดมนต์ก่อนการประชุมทุกครั้ง

2.2 กิจกรรมพัฒนาความร่วมมือ/บูรณาการทำงานของหน่วยงานในการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีวินัยคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการกระทำผิด

2.2.1 จัดทำข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสริมสร้างให้มีวินัยคุณธรรม จริยธรรมและป้องกันการกระทำผิด ระดับผู้บริหาร ในวันที่ 2 ธันวาคม 2562 ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

2.2.2 เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ร่วมรณรงค์ต่อต้านคอร์ปชั่นร่วมกับปปช.จังหวัดสกลนคร ในวันที่ 9 ธันวาคม 2562

2.3 พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันปราบปรามการทุจริต

2.3.1 พัฒนาคู่มือการบริหารจัดการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนโดยการเพิ่มเติมตัวอย่างโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐกลุ่มต่าง ๆ

2.3.2 เผยแพร่รายงานการวิเคราะห์ผลตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.3.3 ประกาศเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครทุกเดือน

2.4 เสริมสร้างความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน

2.4.1 ประชุมอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม 200 คน วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563 ณ โรงพยาบาลสกลนคร

2.4.2 อบรมให้ความรู้บุคลากรด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ คปสอ.กุสุมาลย์

2.4.4 อบรมให้ความรู้บุคลากรด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ รพ.โพนนาแก้ว

2.4.5 อบรมให้ความรู้บุคลากรด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ สสอ.เมืองสกลนคร

2.4.6 อบรมให้ความรู้บุคลากรด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ สสอ.พรรณานิคม

2.4.7 อบรมให้ความรู้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ

3 **ผลการประเมินแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์** โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานภาค(ITA) ประจำปีงบประมาณ 2563 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

3.1 ผลการประเมินฯ หน่วยงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร จากเขตบริการสุขภาพที่ 8 ไตรมาสที่ 4 (EB1-EB26) ดังนี้

3.2 ผลการประเมินฯ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร จำนวน 36 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกอำเภอ

3.2.1 หน่วยงานโรงพยาบาล จำนวน 18 หน่วยงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 90 จำนวน 18 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

3.2.2 หน่วยงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 18 หน่วยงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 90 จำนวน 18 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

4. **การดำเนินบังคับใช้กฎหมายตามตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข** KPI 67 ร้อยละของกฎหมายที่ควรปรับปรุงได้รับการแก้ไขและมีการบังคับใช้

4.1 ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละความสำเร็จของการบังคับใช้กฎหมายครบองค์ประกอบที่กำหนดของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครมีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

- 1) พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- 2) พรบ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560
- 3) พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ.2541
- 4) พรบ.ควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2460
- 5) พรบ.สาธารณสุขพ.ศ.2535

4.2 ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดร้อยละ 80 ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย 5 องค์ประกอบ (อย่างน้อย 2 ฉบับ) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครมีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายครบ 5 องค์ประกอบ จำนวน 2 ฉบับ คือ พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ พรบ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีขั้นตอนในการบังคับใช้กฎหมาย 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1) มีการสร้างเครือข่ายการบังคับใช้กฎหมาย
- 2) จัดทำแผนบูรณาการ การดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย
- 3) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย การเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และการดำเนินคดี
- 4) ส่งเสริมพัฒนาความรู้การบังคับใช้กฎหมาย
- 5) สรุปผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางพัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย

5. **ข้อมูลการร้องเรียน และดำเนินการทางวินัย**

5.1 มีเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 - 30 กันยายน 2561 มีเรื่องร้องเรียน จำนวน 57 เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 57 เรื่อง

- พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล	จำนวน 16 เรื่อง
- เกี่ยวกับความประพฤติของเจ้าหน้าที่	จำนวน 12 เรื่อง
- การบริหารทั่วไป	จำนวน 11 เรื่อง
- เรื่องทุจริต/ประพฤติมิชอบ	จำนวน - เรื่อง
- การคุ้มครองผู้บริโภค	จำนวน 12 เรื่อง
- สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ	จำนวน 5 เรื่อง
- การขอความช่วยเหลือ	จำนวน 1 เรื่อง

- การจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน - เรื่อง
- อื่นๆ จำนวน - เรื่อง

5.1.1 ประเภทเรื่องร้องเรียนมากที่สุด คือ พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล จำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29

5.1.2 ประเภทเรื่องร้องเรียนรองลงมาคือ การคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22 และเกี่ยวกับความประพฤติของเจ้าหน้าที่ จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22

5.2 มีเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 61 - 30 กันยายน 2562 มีเรื่องร้องเรียน จำนวน 40 เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 40 เรื่อง

- พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล จำนวน 13 เรื่อง
- เกี่ยวกับความประพฤติของเจ้าหน้าที่ จำนวน 3 เรื่อง
- การบริหารทั่วไป จำนวน 3 เรื่อง
- เรื่องทุจริต/ประพฤตินิชอบ จำนวน - เรื่อง
- การคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 5 เรื่อง
- สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ จำนวน 9 เรื่อง
- การขอความช่วยเหลือ จำนวน 6 เรื่อง
- การจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน - เรื่อง
- อื่นๆ จำนวน 1 เรื่อง

5.2.1 ประเภทเรื่องร้องเรียนมากที่สุด คือ พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33

5.2.2 ประเภทเรื่องร้องเรียนรองลงมาคือ สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23

5.3 มีเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 62 - 31 สิงหาคม 2563 มีเรื่องร้องเรียน จำนวน 35 เรื่อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 35 เรื่อง

- พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล จำนวน 7 เรื่อง
- เกี่ยวกับความประพฤติของเจ้าหน้าที่ จำนวน 2 เรื่อง
- การบริหารทั่วไป จำนวน 2 เรื่อง
- เรื่องทุจริต/ประพฤตินิชอบ จำนวน - เรื่อง
- การคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 2 เรื่อง
- สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ จำนวน 16 เรื่อง
- การขอความช่วยเหลือ จำนวน - เรื่อง
- การจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 3 เรื่อง
- อื่นๆ จำนวน 3 เรื่อง

5.3.1 ประเภทเรื่องร้องเรียนมากที่สุด คือ สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ จำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 45.75

5.3.2 ประเภทเรื่องร้องเรียนรองลงมาคือ พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 45 เปรียบเทียบการรับเรื่องร้องเรียนตั้งแต่ ปี 2561 - 2563

ประเภทเรื่องร้องเรียน	ปี 2561/ จำนวนเรื่อง	ปี 2562/ จำนวนเรื่อง	ปี 2563/ จำนวนเรื่อง	สรุปภาพรวม
1. พฤติกรรมการให้บริการ/ การรักษาพยาบาล	16	13	7	ลดลง
2. เกี่ยวกับความประพฤติของเจ้าหน้าที่	12	3	2	ลดลง
3. การบริหารทั่วไป	11	3	2	ลดลง
4. เรื่องทุจริต/ประพฤติมิชอบ	-	-	-	-
5. การคุ้มครองผู้บริโภค	12	5	2	ลดลง
6. สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ	5	9	16	เพิ่มขึ้น
7. การขอความช่วยเหลือ	1	6	-	
8. การจัดซื้อจัดจ้าง	-	-	3	เพิ่มขึ้น
9. อื่นๆ	-	1	3	เพิ่มขึ้น

จากตารางเปรียบเทียบเรื่องร้องเรียนตั้งแต่ ปี 2561 - 2563 พบว่าเรื่องร้องเรียนที่แนวโน้มเพิ่มมากขึ้น คือ เรื่อง สิ่งแวดล้อม/เหตุรำคาญ และเรื่องร้องเรียนที่ลดลง คือ เรื่อง พฤติกรรมการให้บริการ/การรักษาพยาบาล, เกี่ยวกับความประพฤติของเจ้าหน้าที่ และการบริหารทั่วไปตามลำดับ

5.4 มีการดำเนินการทางวินัย จำนวน 9 เรื่อง

- ตรวจสอบข้อเท็จจริง 7 เรื่อง
- วินัยอย่างร้ายแรง 2 เรื่อง
- วินัยอย่างไม่ร้ายแรง - เรื่อง
- แล้วยเสร็จ 3 เรื่อง
- กำลังดำเนินการ 6 เรื่อง

6. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ(ITA) ประจำปีงบประมาณ 2563 สรุปปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการได้ดังนี้

6.1 หน่วยงานบางหน่วยยังขาดการแบ่งงานรับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด ตามลักษณะงานที่รับผิดชอบ (เก็บผลงานหลักฐานเชิงประจักษ์ตามตัวชี้วัดเป็นประจำและต่อเนื่อง)

6.2 หน่วยงานส่วนมากยังขาดการนำข้อมูลไปสื่อสารวิธีการดำเนินการและวิธีการประเมินเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันในองค์กรอย่างเข้มข้น

6.3 หน่วยงานส่วนมากยังขาดการวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับงาน ITA ร่วมกันภายในองค์กร ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

6.4 หน่วยงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ขาดการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้างในไตรมาสที่ 2 และ 4

6.5 ชมรมSTRONG ในภาพรวมจังหวัด ยังขาดความชัดเจนในเรื่องของการจัดทำกิจกรรม

6.6 ชมรมจริยธรรมในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ยังขาดความชัดเจนในการดำเนินการ และไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบในการดำเนินการของชมรม

7. แนวทางแก้ไขการดำเนินงาน

กลุ่มงานนิติการพิจารณาแล้วเห็นว่ากระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางการป้องกันปราบปรามการทุจริต โดยมุ่งเน้นประเด็นการป้องกันการทุจริตผ่าน 6 กระบวนการ ดังนี้

- 7.1 กระบวนการปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมทุจริต
- 7.2 กระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
- 7.3 กระบวนการสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติกับภาคเอกชนในการต่อต้านทุจริต
- 7.4 กระบวนการปราบปรามการทุจริต
- 7.5 กระบวนการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข
- 7.6 กระบวนการคุ้มครองจริยธรรม

ประเด็นการป้องกันการทุจริตทั้ง 6 กระบวนการนี้จะสำเร็จได้ มีหลายกลุ่มงานที่ต้องมีการพัฒนาร่วมกัน ดังนี้

- 1) ในระดับหน่วยงานย่อยในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครควรมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนป้องกันปราบปรามการทุจริตและดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ภายในองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) ผู้บริหารทุกระดับต้องให้ความสำคัญงานเกี่ยวกับการพัฒนา ITA โดยติดตามเป็นประจำและต่อเนื่อง
- 3) งานพัสดุ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร จะต้องวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นรายไตรมาส หรือทุก 2 ไตรมาส
- 4) กำหนดให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครทุกหน่วยงานระบุกิจกรรมของชมรม STRONG ในแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ 2564
- 5) กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร จะต้องมีการจัดแผนและกิจกรรมของชมรมฯ ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนครทราบด้วย
- 6) สร้างความตระหนักในการกระทำผิดวินัยของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุข โดยมุ่งเน้นหลักสูตรในการอบรมตามมาตรการป้องกันการทุจริต และแก้ไขการกระทำผิดวินัย ของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อันได้แก่ มาตรการการใช้รถราชการ มาตรการการเบิกค่าตอบแทน มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา และมาตรการการจัดหาพัสดุ

ตัวชี้วัด : ร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 0-12 ปีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free)

ตารางที่ 46 ร้อยละเด็กอายุ 12 ปีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free) จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	เด็กกลุ่มอายุ 12 ปีในเขตรับผิดชอบ			
	ทั้งหมด(C)	ได้รับการตรวจ สุขภาพช่องปาก (B)	ฟันดีไม่มีผุ(A)	อัตรา(A/B)*100
เมืองสกลนคร	2,114	580	568	97.9
กุสุมาลย์	616	126	126	100.0
กุดบาก	385	124	114	91.9
พรรณานิคม	884	625	598	95.7
พังโคน	618	468	453	96.8
วาริชภูมิ	608	363	348	95.9
นิคมนาอน	171	114	112	98.3
วานรนิวาส	1,629	1,043	1,019	97.7
คำตากล้า	547	381	314	82.4
บ้านม่วง	923	466	465	99.8
อากาศอำนวย	846	467	447	95.7
สว่างแดนดิน	1,888	1,254	1,249	99.6
ส่องดาว	432	217	212	97.7
เต่างอย	285	173	172	99.4
โคกศรีสุพรรณ	385	146	142	97.3
เจริญศิลป์	670	289	289	100.0
โพนนาแก้ว	446	95	89	93.7
ภูพาน	410	188	171	91.0
รวม	13,857	7,119	6,888	96.8

ที่มา : HDC service ณ 1 ตุลาคม 2563

เกณฑ์/ตัวชี้วัด : ร้อยละเด็กอายุ 12 ปีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free) ร้อยละ 95

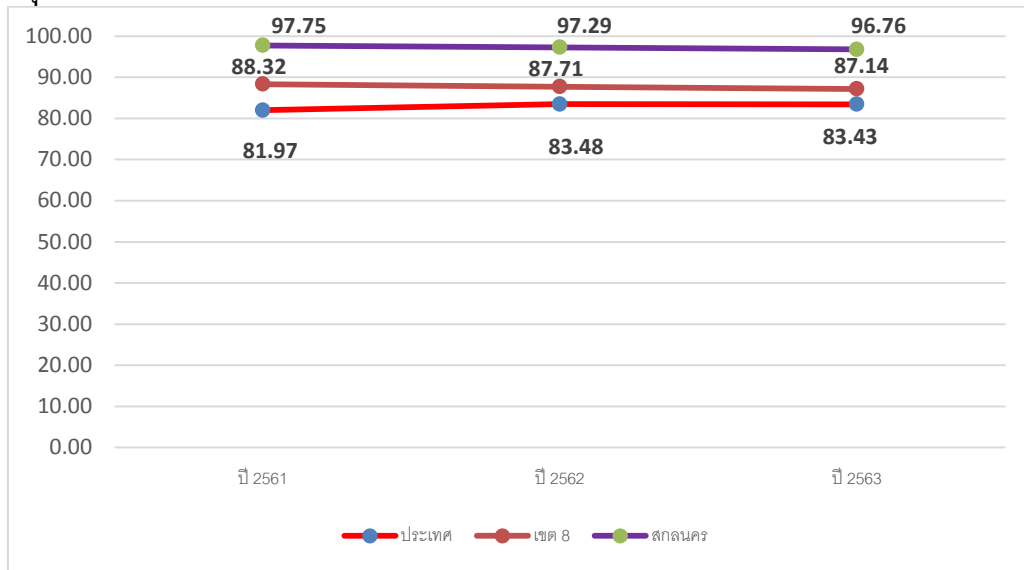
จากตาราง พบว่า เด็กอายุ 12 ปีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free) จังหวัดสกลนคร มีผลงาน ร้อยละ 96.8

อำเภอที่มีผลงานสูงสุด 3 อันดับแรก คือ อำเภอกุสุมาลย์(ร้อยละ 100.0) , อำเภอเจริญศิลป์(ร้อยละ 100.0) และ อำเภอบ้านม่วง(ร้อยละ 99.8)

ปัญหา/อุปสรรค : การงดให้บริการเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ในเดือน มีนาคม - พฤษภาคม 2563 ทำให้บริการทันตกรรมได้ผลงานน้อย

ข้อเสนอแนะ : ให้ คปสอ.จัดทำแผนออกให้บริการทันตกรรม ตั้งแต่เดือนตุลาคม เพื่อจะให้บริการทันตกรรม ครอบคลุมมากขึ้น

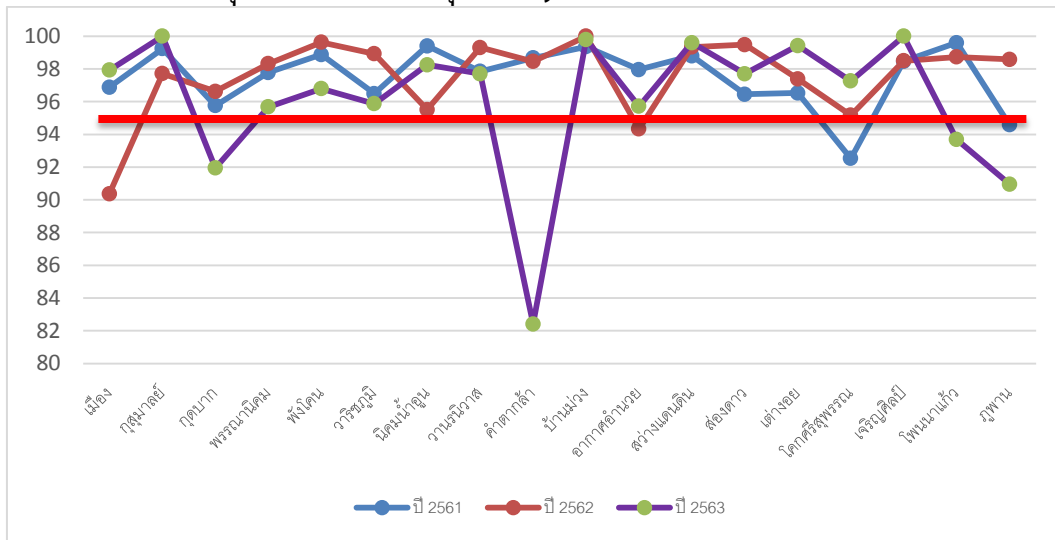
รูปภาพที่ 24 ร้อยละเด็กอายุ 12 ปี มีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free) เปรียบเทียบผลงานจังหวัดสกลนครกับระดับเขตสุขภาพที่ 8 และระดับประเทศ

รูปภาพที่ 24 แสดงร้อยละเด็กอายุ 12 ปี มีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free) ระดับประเทศ ,เขตสุขภาพที่ 8 และจังหวัดสกลนคร

จากกราฟ จังหวัดสกลนครผลงานสูงกว่าระดับเขตสุขภาพที่ 8 และระดับประเทศ ได้ลำดับที่ 1 ของประเทศ และเขตสุขภาพที่ 8 ทั้ง 3 ปี

รูปภาพที่ 25 ร้อยละเด็กอายุ 12 ปี มีฟันดีไม่มีผุ (Cavity Free) ผลงานรายอำเภอปีงบประมาณ 2561 - 2563

สรุปผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูพืชมพระราชทานและการส่งเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ

ตารางที่ 47 สรุปผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูพืชมพระราชทานและการส่งเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ ภายใต้แผนงาน งานทันตสุขภาพผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ.2558 – 2565 จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 (1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563)

อำเภอ	พืชมตั้งแต่ 16 ซี่ขึ้นไปถึงทั้งปาก		
	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	114	113	99.1
กุสุมาลย์	20	18	90.0
กุตบาก	10	9	90.0
พรรณานิคม	50	52	100.0
พังโคน	30	22	73.3
วาริชภูมิ	40	39	97.5
นิคมน้ำอูน	10	11	100.0
วานรนิวาส	80	57	72.5
คำตากล้า	30	24	80.0
บ้านม่วง	40	67	100.0
อากาศอำนวย	20	20	100.0
สว่างแดนดิน	70	67	95.7
ส่องดาว	20	20	100.0
เต่างอย	20	16	80.0
โคกศรีสุพรรณ	20	29	100.0
เจริญศิลป์	20	20	100.0
โพนนาแก้ว	20	53	100.0
ภูพาน	20	20	100.0
รวม	634	658	100.0

ที่มา : รายงานพืชมของพื้นที่ และสำนักทันตสาธารณสุข ของกระทรวงสาธารณสุข ณ 30 ก.ย. 2563

เกณฑ์ /ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุได้รับการใส่พืชมตามเป้าหมายที่กำหนด ร้อยละ 100

จากตาราง พบว่า ผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูพืชมพระราชทานและการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดสกลนคร ปี 2563 โดยการใส่พืชมตั้งแต่ 16 ซี่ขึ้นไปถึงทั้งปาก แก่ผู้สูงอายุมีเป้าหมาย 634 ราย มีผลงานการใส่พืชมทั้งจังหวัดจำนวน 658 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ในรายอำเภอพบว่ามี 9 อำเภอมีผลงานการใส่พืชมบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 100 ได้แก่ อำเภอพรรณานิคม, อำเภอนิคมน้ำอูน, อำเภอบ้านม่วง, อำเภออากาศอำนวย, อำเภอส่องดาว, อำเภอโคกศรีสุพรรณ, อำเภอเจริญศิลป์, อำเภอโพนนาแก้วและอำเภอภูพาน และมี 9 อำเภอที่มีผลงานการใส่พืชมไม่บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 100 คือ อำเภอเมืองสกลนคร(ร้อยละ 99.1), อำเภอวาริชภูมิ(ร้อยละ 97.5), อำเภอสว่างแดนดิน(ร้อยละ 95.7), อำเภอกุสุมาลย์(ร้อยละ 90.0), อำเภอกุตบาก(ร้อยละ 90.0) และอำเภอกุสุมาลย์(ร้อยละ 90.0)

ปัญหา/อุปสรรค :

- ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (Covid 19) ทำให้พื้นที่ไม่สามารถดำเนินงานการใส่ฟันเทียมให้บรรลุเป้าหมายได้
- การใส่ฟันเทียม ใช้ระยะเวลาในการทำมาก นัดมาทำหลายครั้ง ไม่สะดวกแก่ผู้สูงอายุ
- ทันตแพทย์มีการโยกย้ายบ่อย
- ประสบการณ์ของทันตแพทย์

ข้อเสนอแนะ :

- ถือเป็นนโยบายสำคัญ/ผู้บริหารให้ความสำคัญและติดตามงาน
- จัดประชุมวิชาการหรือเพิ่มทักษะ
- มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและรับบริการ
- ให้ รพ.สต.มีส่วนช่วยในการค้นหา ส่งต่อ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ
- มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลต่อที่ประชุมผู้บริหาร
- มีการปรับเป้าหมายใน รพ.ที่มีทันตแพทย์โยกย้าย

ตัวชี้วัด : ร้อยละของเด็กอายุ 6 เดือน – 1 ปี ได้รับการแจกและฝึกการใช้ถุงนิ้วเช็ดเหงือกและฟัน (คน)
ตารางที่ 48 ร้อยละเด็กอายุ 6 เดือน – 1 ปี ได้รับการแจกและฝึกการใช้ถุงนิ้วเช็ดเหงือกและฟัน (คน) จังหวัด
 สกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	907	137	15.1
กุสุมาลย์	286	151	52.8
กุดบาก	128	59	46.1
พรรณานิคม	429	216	50.4
พังโคน	215	104	48.4
วาริชภูมิ	247	107	43.3
นิคมน้ำอูน	80	61	76.3
วานรนิวาส	695	397	57.1
คำตากล้า	199	114	57.3
บ้านม่วง	328	142	43.3
อากาศอำนวย	376	224	59.6
สว่างแดนดิน	637	286	44.9
ส่องดาว	175	84	48.0
เต่างอย	124	41	33.1
โคกศรีสุพรรณ	153	78	51.0
เจริญศิลป์	265	118	44.5
โพนนาแก้ว	204	30	14.7
ภูพาน	183	93	50.8
รวม	5,631	2,442	43.4

ที่มา : Cockpit 63 จังหวัดสกลนคร ณ 30 กันยายน 2563

หมายเหตุ : เป้าหมาย หมายถึง จำนวนเด็กอายุ 6 เดือน – 12 เดือน 29 วัน ในเขตรับผิดชอบ ณ 1 มกราคม 2563

ผลงาน หมายถึง จำนวนเด็กอายุ 6 เดือน – 12 เดือน 29 วัน ณ 1 มกราคม 2563 ที่ได้รับการแจกและ
 ฝึกการใช้ถุงนิ้วเช็ดเหงือกในเขตรับผิดชอบ

เกณฑ์/ตัวชี้วัด : ร้อยละเด็กอายุ 6 เดือน – 1 ปี ได้รับการแจกและฝึกการใช้ถุงนิ้วเช็ดเหงือกและฟัน (คน) ร้อยละ 70

จากตาราง พบว่า เด็กอายุ 6 เดือน – 1 ปี ได้รับการแจกและฝึกการใช้ถุงนิ้วเช็ดเหงือกและฟัน จังหวัด
 สกลนคร ร้อยละ 43.4 อำเภอที่มีผลงานผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด 1 อำเภอ คือ อำเภอนิคมน้ำอูน (ร้อยละ 76.3)

ปัญหา/อุปสรรค : ช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม 2563 มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
 (โควิด -19) ไม่สามารถให้บริการทันตกรรมได้

ข้อเสนอแนะ : คปสอ.จัดทำแผนให้บริการเชิงรุก ตั้งแต่ ต้นปีงบประมาณ เพื่อจะให้บริการครอบคลุมมากขึ้น

ตัวชี้วัด : ร้อยละรพ.สต./ศสม.ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากผ่านเกณฑ์ 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม
 ตารางที่ 49 ร้อยละรพ.สต./ศสม.ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากผ่านเกณฑ์ 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม
 จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	จำนวน รพ.สต./ศสม. สังกัด สป.ทั้งหมด	6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	26	11	42.3
กุสุมาลย์	6	2	33.3
กุดบาก	5	5	100.0
พรรณานิคม	14	13	92.9
พังโคน	7	6	85.7
วาริชภูมิ	9	9	100.0
นิคมน้ำออน	4	2	50.0
วานรนิวาส	18	15	83.3
คำตากล้า	6	5	83.3
บ้านม่วง	10	8	80.0
อากาศอำนวย	11	7	63.6
สว่างแดนดิน	20	8	40.0
ส่องดาว	4	2	50.0
เต่างอย	4	2	50.0
โคกศรีสุพรรณ	5	3	60.0
เจริญศิลป์	6	1	16.7
โพนนาแก้ว	7	3	42.9
ภูพาน	8	3	37.5
รวม	170	105	61.8

ที่มา : Cockpit 63 จังหวัดสกลนคร ณ 30 กันยายน 2563

เกณฑ์ /ตัวชี้วัด : ร้อยละรพ.สต./ศสม.ที่จัดบริการสุขภาพช่องปากผ่านเกณฑ์ 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม ร้อยละ 60

จากตาราง พบว่า รพ.สต./ศสม.จัดบริการสุขภาพช่องปาก 6 กลุ่มเป้าหมาย 14 กิจกรรม จังหวัดสกลนคร ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด จำนวน 105 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.8 อำเภอที่มีผลงานสูงสุด 3 อันดับแรก คือ อำเภอกุดบาก (ร้อยละ 100.0), อำเภอวาริชภูมิ(ร้อยละ 100.0) รองลงมาคือ อำเภอพรรณานิคม(ร้อยละ 92.9) และอำเภอพังโคน(ร้อยละ 85.7)

ปัญหา /อุปสรรค : 1.รพ.สต.จัดบริการสุขภาพช่องปากไม่ครบทั้ง 14 กิจกรรม

2.ช่วงเดือนมีนาคม –พฤษภาคม 2563 มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(โควิด -19) ไม่สามารถให้บริการทันตกรรมที่พึงกระจายได้ ให้บริการเฉพาะถอนฟัน

ข้อเสนอแนะ : รพ.สต.จัดบริการสุขภาพช่องปากครบ 14 กิจกรรม มี 3 กิจกรรม ที่ผลงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
 ควรเร่งดำเนินงานก่อนกิจกรรมอื่น ได้แก่ กิจกรรมที่ 4, 7 และ 12

ตัวชี้วัด : ร้อยละการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากในทุกกลุ่มวัย

ตารางที่ 50 ร้อยละการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากในทุกกลุ่มวัย จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	173,397	50,556	29.2
กุสุมาลย์	35,241	10,123	28.7
กุศบาก	26,689	8,396	31.5
พรรณานิคม	59,173	25,845	43.7
พังโคน	41,332	12,323	29.8
วาริชภูมิ	42,342	15,945	37.7
นิคมνάอน	10,559	2,805	26.6
วานรนิวาส	103,833	48,161	46.4
คำตากล้า	35,999	11,200	31.1
บ้านม่วง	47,189	19,607	41.6
อากาศอ้านวย	57,457	17,445	30.4
สว่างแดนดิน	121,776	30,610	25.14
ส่องดาว	26,289	7,027	26.7
เต่างอย	17,746	8,435	47.5
โคกศรีสุพรรณ	25,762	8,970	34.8
เจริญศิลป์	37,259	12,783	34.3
โพนนาแก้ว	28,051	8,757	31.2
ภูพาน	30,725	7,042	22.9
รวม	920,819	306,030	33.3

ที่มา : Cockpit 63 จังหวัดสกลนคร ณ 30 กันยายน 2563

หมายเหตุ : เป้าหมาย หมายถึง ประชากรในเขตรับผิดชอบทั้งหมด

ผลงาน หมายถึง ประชากรในเขตรับผิดชอบที่ได้รับบริการทันตกรรม ไม่นับซ้ำ คนไข้ใหม่ในปีงบประมาณ

เกณฑ์ /ตัวชี้วัด : ร้อยละการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากในทุกกลุ่มวัย ร้อยละ 40

จากตาราง พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มวัยเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปาก จังหวัดสกลนคร ร้อยละ 33.3 อำเภอที่มีผลงานสูงสุด 3 อันดับแรก คือ อำเภอเต่างอย(ร้อยละ 47.5) รองลงมาคืออำเภอวานรนิวาส(ร้อยละ 46.4) และอำเภอบ้านม่วง(ร้อยละ 41.6)

ปัญหา/อุปสรรค : 1. ทัศนบุคลากรไม่ครบทุก รพ.สต. และหัตถการทันตกรรมเป็นหัตถการที่ต้องใช้เวลาในการให้บริการ

2. ช่วงเดือนมีนาคม -พฤษภาคม 2563 มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(โควิด -19) ไม่สามารถให้บริการทันตกรรมที่ฟุ้งกระจายได้ ให้บริการเฉพาะถอนฟัน

ข้อเสนอแนะ : ทุกอำเภอจัดทำแผนออกให้บริการหมุนเวียนใน รพ.สต.ที่ไม่มีทันตภิบาลประจำ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปาก และเพิ่มผลงานตรวจสุขภาพช่องปากทุกกลุ่มวัย

ตารางที่ 51 สรุปรายงานผลการดำเนินงานรายคปสอ.ตามประเด็นตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ ปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Agenda based	1.โครงการราชทัณฑ์ ปันสุขทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ผ่านระดับ 3	ระดับ 3		3 แห่ง 100	-
	2.ปัญหาทางการแพทย์ ร้อยละ 50 ของโรงพยาบาลมีการเปิดกัญชาทางการแพทย์	ร้อยละ 72.22 (13 แห่ง)	ยังไม่เปิด จำนวน 5 แห่ง (รพ.กุดบาก,อากาศฯ,ส่องดาวโพนนาแก้วและภูพาน)	13 แห่ง 72.22	5 แห่ง 27.78
	3.สมุนไพร (ขมิ้นชัน,ไพล,กระชายดำ,บัวบก โดยมุ่งเน้นที่ขมิ้นและไพล) ผ่านมาตรฐาน GMP-WHO ผลิตจากวัตถุดิบปลอดภัย	ร้อยละ 100 (1 แห่ง รพ.พระอาจารย์ฝันฯ)		100	
Function based	สุขภาพกลุ่มวัย สุขภาพแม่และเด็ก 4.อัตราการตายจากการตั้งครรภ์/คลอดไม่ เกินร้อยละ 7 ต่อแสนการเกิดมีชีพ		15.28 ต่อแสนการเกิดมีชีพ) จำนวน 1 ราย (อ.พรรณาฯ)		1
	5.อัตราทารกแรกเกิดมีภาวะขาดออกซิเจน ไม่เกิน 25 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน	17 อำเภอ ยกเว้นอำเภอเมืองสกลนคร	ร้อยละ 31.49 (206 คน) (เมือง จำนวน 178 คน)	17 แห่ง 94.44	1 แห่ง 5.56
	6.อัตราการคลอดก่อนกำหนด ไม่เกิน ร้อยละ 10	ร้อยละ 9.76	(เมือง,กุสุมาลย์,กุดบาก, พังโคน,อากาศ,บ้านม่วง, โคกศรีฯ)	11 แห่ง 61.11	7 แห่ง 38.89
	7.ร้อยละทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ไม่เกินร้อยละ 7	ร้อยละ 6.21	เมือง,สว่างฯ,เต่างอย, เจริญศิลป์,โพนนาแก้ว	13 แห่ง 72.22	5 แห่ง 27.78

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Function based (ต่อ)	8. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 90 มีการคัดกรอง พัฒนาการเด็กอายุ 0-5 ปี		ร้อยละ 72.54 ไม่ผ่านทั้ง 18 อำเภอ	-	18 แห่ง 100
	9. ร้อยละ 90 เด็กปฐมวัยที่พบพัฒนาการล่าช้า (ช่วงอายุ 9,18,30,42 และ60 เดือน)ได้รับการ กระตุ้น ภายใน 30 วัน		ร้อยละ 76.16 ไม่ผ่านทั้ง 18 อำเภอ		18 แห่ง 100
	10. เด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการล่าช้าได้รับการ กระตุ้นพัฒนาด้วย TEDA4I $\geq$ ร้อยละ 60	กุสุมาลย์, กุดบาก, พังโคน, วาริชและเต่างอย	ร้อยละ 48.25 เมือง, พรรณา, นิคม, วานร, คำตากล้า, อากาศ, บ้านม่วง ผลงาน 0 (พรรณา, นิคม, ส่องดาว, โคกศรี, เจริญศิลป์ และโพธิ์นาแก้ว	5 แห่ง 41.67	7 แห่ง 58.33
	11. ร้อยละ 80 ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับ การดูแลตาม Care Plan	ร้อยละ 89.57	กุสุมาลย์, สว่าง,	16 แห่ง 88.89	2 แห่ง 11.11
	12. ตำบล LTC ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ 93.60	ส่องดาว	17 แห่ง 94.44	1 แห่ง 5.56

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Function based (ต่อ)	ลดแออัด ลดรอคอย 13.ระบบสุขภาพปฐมภูมิ ปชก.40% มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแล ปชช.ตามหลักเวชศาสตร์	เมือง,วานร,อากาศ,สว่างฯ	ร้อยละ 27.03 กุสุมาลย์,กุดบาก,พรรณา พังโคน,วาริช,นิคม,คำตาก้า, บ้านม่วง,ส่องดาว,เต่างอย, โคกศรีฯ,เจริญศิลป์,โพนนาแก้ว และภูพาน	4 แห่ง 22.22	14 แห่ง 77.78
	14.ER คุณภาพ อัตราการเสียชีวิตของผู้เจ็บป่วยวิกฤติฉุกเฉิน (triage level) ภายใน 24 ชม. ใน รพ.ระดับ A,S,M1 (ทั้งที่ ER และAdmit) ไม่เกินร้อยละ 12	ร้อยละ 5.71		ผ่าน 100	-
	15.โรงพยาบาลระดับ F2 ขึ้นไป ที่ผ่านเกณฑ์ ประเมิน ECS คุณภาพ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50	ร้อยละ 62.83 ผ่านทั้ง 18 อำเภอ		ผ่าน 18 แห่ง 100	
	16.ร้อยละของประชากรเข้าถึงบริการ การแพทย์ฉุกเฉิน(รพ.ระดับ A,S,M1) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 24	ร้อยละ 14.73 ผ่านทั้งหมด 3 แห่ง รพศ.สกลนคร,วานร,สว่างฯ		3 แห่ง 100	
	17.หน่วยบริการมีผลการดำเนินงาน Smart Tools และ Smart Services -ร้อยละ80 ใน รพ.ระดับ A ,S,M1, M2	ร้อยละ 100			

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Function based (ต่อ)	ลดแออัด ลดรอคอย 13.ระบบสุขภาพปฐมภูมิ ปชก.40% มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแล ปชช.ตามหลักเวชศาสตร์	เมือง,วานร,อากาศ,สว่างฯ	ร้อยละ 27.03 กุสุมาลย์,กุดบาก,พรรณา พังโคน,วาริช,นิคม,คำตาก้า, บ้านม่วง,ส่องดาว,เต่างอย, โคกศรีฯ,เจริญศิลป์,โพนนาแก้ว และภูพาน	4 แห่ง 22.22	14 แห่ง 77.78
	14.ER คุณภาพ อัตราการเสียชีวิตของผู้เจ็บป่วยวิกฤติฉุกเฉิน (triage level) ภายใน 24 ชม. ใน รพ.ระดับ A,S,M1 (ทั้งที่ ER และAdmit) ไม่เกินร้อยละ 12	ร้อยละ 5.71 รพศ.สกลนคร,วานร,สว่างฯ		3 แห่ง 100	-
	15.โรงพยาบาลระดับ F2 ขึ้นไป ที่ผ่านเกณฑ์ ประเมิน ECS คุณภาพ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50	ร้อยละ 62.83 ผ่านทั้ง 18 อำเภอ		18 แห่ง 100	
	16.ร้อยละของประชากรเข้าถึงบริการ การแพทย์ฉุกเฉิน(รพ.ระดับ A,S,M1) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 24	ร้อยละ 14.73 รพศ.สกลนคร,วานร,สว่างฯ		3 แห่ง 100	
	17.หน่วยบริการมีผลการดำเนินงาน Smart Tools และ Smart Services -ร้อยละ80 ใน รพ.ระดับ A ,S,M1, M2	ร้อยละ 100 รพศ.สกลนคร,วานร,สว่างฯ		3 แห่ง 100	

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Function based (ต่อ)	18.หน่วยบริการมีผลการดำเนินงาน Smart Tools และ Smart Services -ร้อยละ50 ใน รพ.ระดับ F1,F2 ,F3	ร้อยละ 100 (15 แห่ง)		15 แห่ง 100	
	19.ร้อยละอัตราการตายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและระยะเวลาที่ได้รับการรักษาที่เหมาะสม > ร้อยละ ๗		ร้อยละ 33.29 ไม่ผ่าน ทั้ง 18 อำเภอ		18 แห่ง
	20.ร้อยละของผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดแบบ One Day Surgery ร้อยละ 60	ร้อยละ 100		3 แห่ง 100	
	21.Intermediate Care ร้อยละของโรงพยาบาล ระดับ M และ F ในจังหวัดที่ให้บริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลาง ร้อยละ 75	ร้อยละ 88.88		16 แห่ง 88.89	2 แห่ง 11.11
	22.ระบบรับยาที่ร้านยา การใช้ยาสมเหตุสมผล (RDU) ร้อยละของโรงพยาบาลใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล -RDU ชั้น 2 ร้อยละ 60 -RDU ชั้น 3 ร้อยละ 20	ชั้น 2 ร้อยละ 77.78 ชั้น 3 ร้อยละ 22.22	รพ.สกลนคร,พระอาจารย์ผืนฯ รพพร.สว่างฯและเจริญศิลป์	ระดับ 2 14 แห่ง (77.78) 4 แห่ง 22.22	4 แห่ง (22.22)

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Function based (ต่อ)	23.อสม.ประจำบ้าน ร้อยละ 100 ของ อสม.ที่ได้รับการพัฒนา ศักยภาพ เป็น อสม.ประจำบ้าน	ร้อยละ 100 ผ่านทั้ง 18 อำเภอ		18 แห่ง 100	
Area Based	STEMI 24.อัตราการตายโรคหลอดเลือดหัวใจ ไม่เกิน 25 ต่อแสน ปชก	ร้อยละ 15.00	เมือง,วาริช,คำตากล้า,เต่างอย และโคกศรี,	13 แห่ง 72.22	5 แห่ง 27.78
	26.ร้อยละของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจ ขาดเลือดเฉียบพลัน (STEME) ได้รับการขยาย หลอดเลือดหรือยาละลายลิ่มเลือดและหรือ การขยายหลอดเลือดหัวใจ $\geq$ ร้อยละ 80		76.06 อากาศ,โคกศรี,เจริญศิลป์และ โพนนาแก้ว		4 แห่ง
	27.ร้อยละผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อขาดเลือด เฉียบพลันเสียชีวิตในโรงพยาบาล $\leq$ ร้อยละ 9	ร้อยละ 5.76 เมือง,พรรณฯ,บ้านม่วง โคกศรี,โพนนาแก้ว		5 แห่ง 100	
	28.NCD -ร้อยละผู้ป่วย DM รายใหม่ จากกลุ่มเสี่ยงน้อยกว่า ร้อยละ 1.95	ร้อยละ 1.13 เมือง,กุสุมาลย์,กุดบาก, พรรณฯ,พังโคน,วาริช,นิคม, วานร,คำตากล้าอากาศ,บ้าน ม่วง,สว่าง,ส่องดาว,โคกศรี, เจริญศิลป์และภูพาน	เต่างอย,โพนนาแก้ว	16 แห่ง 88.89	2 แห่ง 11.11

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Area Based (ต่อ)	29.ร้อยละผู้ป่วย HT รายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงน้อยกว่า ร้อยละ 5	ร้อยละ 2.64 ผ่านทั้ง 18 อำเภอ		18 แห่ง 100	
	30.ใช้เลือดออกอัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกลดลง ร้อยละ 20	ร้อยละ 23.63 เมือง,กุสุมาลย์,พรรณาฯ, พังโคน,วาริช,นิคม,วานรฯ อากาศ,บ้านม่วง,เต่างอย, โคกศรี,เจริญศิลป์, โพนนาแก้ว,ภูพาน	กุศบาก,คำตากล้า,สว่างฯ, ส่องดาว	14 แห่ง 77.78	4 แห่ง 22.22
	31.อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไม่เกิน 20 ต่อแสน ปชก	ร้อยละ 15.46 เมือง,กุศบาก,พรรณา, พังโคน,นิคม,วานร, คำตากล้า,บ้านม่วง,สว่าง, ส่องดาว,โคกศรี,ภูพาน	กุสุมาลย์,วาริช,อากาศ, เต่างอย,เจริญศิลป์ โพนนาแก้ว	12 แห่ง 66.67	6 แห่ง 33.33
	32.อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ≤ 6.3 ต่อแสน ปชก	ร้อยละ 4.00 เมือง,กุศบาก,พรรณา, พังโคน,วาริช,นิคม,วานร, คำตากล้า,สว่าง,ส่องดาว ,เต่างอย,โคกศรี,เจริญศิลป์ โพนนาแก้ว,ภูพาน	กุสุมาลย์,อากาศ,บ้านม่วง	15 แห่ง 83.33	3 แห่ง 16.67

ประเด็น	KPI	ผลการดำเนินงาน		สรุปผลงาน ร้อยละของอำเภอ	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Area Based (ต่อ)	33.หน่วยงานในสังกัด สป ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ไตรมาส 3 ร้อยละ 85	ร้อยละ 94.59 เมือง, กุดบาก, พรรณาฯ พังโคน, วาริช, นิคม, วานร, คำตากล้า, อากาศ, บ้านม่วง สว่าง, ส่องดาว, เต่างอย โคกศรี, เจริญศิลป์, โพนนาแก้ว, ภูพาน	กุสุมาลย์	17 แห่ง 94.44	1 แห่ง 5.56
	34.ร้อยละของหน่วยบริการในจังหวัดไม่มี วิกฤติ ระดับ 7 ไม่เกิน ร้อยละ 4	0 ผ่านทั้ง 18 แห่ง		18 แห่ง 100	
	35.ร้อยละของหน่วยบริการวิกฤติ ระดับ 6 ไม่เกิน 1 แห่ง	ผ่าน	อากาศอำนวย	17 แห่ง 94.44	1 แห่ง 5.56

ที่มา : สรุปนิเทศงาน คปสอ.รายอำเภอ/รายงานผลการดำเนินงาน KPI สสจ.สกลนคร ณ สิงหาคม 2563

ตารางที่ 52 สรุปผลการดำเนินงานภาพรวม คปสอ.รอบ 2 ปี 2563

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงาน ภาพรวมจังหวัด
		เมือง	กุสุ มาลย์	กุศ บาก	พรรณา นิคม	พัง โคน	วาริช	นิคม	วานรฯ	คำตา กล้า	อากาศฯ	บ้าน ม่วง	สว่างฯ	ส่อง ดาว	เต่า งอย	โคกศรี สุพรรณ	เจริญ ศิลป์	โพพนา แก้ว	ภู พาน	
Agenda based 1.ระดับความสำเร็จในการ ดำเนินการพัฒนาระบบ บริการสาธารณสุข สำหรับ ผู้ต้องขังในเรือนจำ ตาม โครงการราชทัณฑ์ ปันสุข ทำความดี ด้วยหัวใจ	ระดับ 3 ขึ้นไป	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3 ผ่าน
2.กัญชาทางการแพทย์ และสมุนไพรเพื่อ เศรษฐกิจ 2.1 ร้อยละของ โรงพยาบาลมีการเปิด กัญชาทางการแพทย์	ร้อยละ 50	100	100	-	100	100	100	100	100	100	-	100	100	-	100	100	100	-	-	13แห่ง (72.22) ผ่าน
2.2 สมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ 2.2.1 สมุนไพรเพื่อ เศรษฐกิจและเมือง สมุนไพร (ขมิ้นชันไฟล, กระชายดำ,บัวบก,โดย มุ่งเน้นที่ขมิ้นชันและไฟล)	สมุนไพร(ขมิ้นชัน ไฟล,กระชายดำ, บัวบก,โดยมุ่งเน้น ที่ขมิ้นชันและ ไฟล) ผ่าน มาตรฐาน (GMP- WHO) ผลิตจาก วัตถุดิบปลอด สารพิษ				/															1 แห่ง ผ่าน

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงาน ภาพรวม จังหวัด
		เมือง	กุสุ มาลย์	กุดบาก	พรรณา	พังโคน	วาริช	นิคม	วานร	คำตา กล้า	อากาศ	บ้าน ม่วง	สว่าง	ส่อง ดาว	ต่างอย	โคกศรี สุพรรณ	เจริญ ศิลป์	โพนนา แก้ว	ภู พาน	
Functional Based 3.สุขภาพกลุ่มวัย 3.1 สุขภาพแม่และเด็ก -อัตราการตายจาก การตั้งครรภ์/คลอด	ไม่เกินร้อยละ 7ต่อ แสนการเกิดมีชีพ	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(1 ราย) 15.28 ต่อ แสนการเกิด มีชีพ (มผ)
-อัตราการรกแรกเกิดมี ภาวะขาดออกซิเจน	ไม่เกิน 25 ต่อ การเกิดมีชีพ 1,000 คน	27.21 (178)	0.15 (1)	0.15 (1)	0	0	0	0	1.07 (7)	0.15 (1)	0.3 (2)	0	1.52 (10)	0	0	0	0.3 (2)	0.15 (1)	0.45 (3)	31.49 (206) มผ
-อัตราการคลอดก่อน กำหนด	ไม่เกิน ร้อยละ 10	14.01	12.50	10.71	0	20.00	0	0	8.31	10.00	17.78	12.22	7.63	0	4.29	11.11	8.00	7.41	7.47	9.76 ผ่าน
ร้อยละทารกแรกเกิด น้ำหนักน้อยกว่า2,500กรัม	ไม่เกินร้อยละ 7	9.67	6.30	4.52	3.37	5.51	1.43	1.41	4.93	4.27	4.35	4.27	7.80	4.21	7.14	2.48	8.96	9.55	4.12	6.21 ผ่าน
-การคัดกรองพัฒนาการ เด็กอายุ 0-5 ปี	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ90 ขึ้นไป	66.64	72.31	75.37	78.58	81.92	70.94	66.35	76.36	73.60	75.44	74.38	81.87	54.03	68.97	66.08	64.87	74.76	59.08	72.54 มผ
-เด็กปฐมวัยที่พบ พัฒนาการล่าช้า (ช่วงอายุ 9,18,30,42 และ 60 เดือน) ได้รับการกระตุ้น ภายใน 30 วัน	ร้อยละ 90	80.15	54.88	100	69.91	77.29	75.00	76.60	75.95	70.10	84.21	84.92	76.77	75.00	66.67	67.92	51.32	80.56	79.21	76.16 มผ
-เด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการ ล่าช้าได้รับการกระตุ้น พัฒนาด้วย TEDA4I	≥ ร้อยละ 60	48.60	66.70	100	0	68.80	66.70	0	34.80	44.40	55.60	28.60	47.10	0	66.70	0	0	0	37.50	48.25 มผ
3.2 ผู้สูงอายุคุณภาพ -ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการดูแลตามCare Plan	ร้อยละ 80	89.83	77.05	86.21	98.35	99.36	84.62	81.18	96.62	85.87	84.79	86.98	76.19	99.65	100	100	91.42	100	100	89.57 ผ่าน
-ตำบล LTC ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ 80	93.75	100	100	100	80.00	100	100	100	100	100	100	100	75.00	100	100	100	80.00	100	93.60 ผ่าน

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงาน ภาพรวม จังหวัด
		เมือง	กุสุ มาลย์	กุดบาก	พรรณา	พังโคน	วาริช	นิคม	วานร	คำตา กล้า	อากาศ	บ้าน ม่วง	สว่าง	ส่อง ดาว	เต่า งอย	โคกศรี สุพรรณ	เจริญ ศิลป์	โพธินา แก้ว	ภู พาน	
Functional Based (ต่อ) 4.ลดแออัด ลดรอคอย 4.1 ระบบสุขภาพปฐมภูมิ	ปชก. 40 % มี แพทย์เวช ศาสตร์ ครอบครัวดูแล ปชช.ตามหลัก เวชศาสตร์	54.27 (8)	24.30 (1)	0	30.43 (2)	20.17 (1)	0	0	41.08 (4)	33.88 (1)	43.83 (2)	26.54 (1)	64.66 (4)	0	0	0	0	28.43 (1)	0	27.03 (25)
4.2 ER คุณภาพ -อัตราการเสียชีวิตของผู้ เจ็บป่วยวิกฤติฉุกเฉิน (triage level) ภายใน 24 ชม. ใน รพ.ระดับ A,S,M1 (ทั้งที่ ER และAdmit)	ไม่เกิน ร้อยละ 12	7.19	-	-	-	-	-	-	2.20	-	-	-	3.63	-	-	-	-	-	-	5.71 ผ่าน
4.2.1 โรงพยาบาลระดับ F2 ขึ้นไป ที่ผ่านเกณฑ์ ประเมิน ECS คุณภาพ	ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50	A 87.12	F2 53.51	F2 59.53	F2 60.22	F1 65.44	F2 61.16	F3 46.56	M1 63.33	F2 57.11	F2 68.39	F2 64.82	S 83.57	F2 61.65	F2 62.69	F2 53.35	F2 54.62	F2 57.03	F2 57.24	62.83 ผ่าน
4.2.2 ร้อยละของประชากร เข้าถึงบริการการแพทย์ ฉุกเฉิน(รพ.ระดับ A,S,M1)	ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 24	22.00	31.28	12.75	46.73	28.70	33.28	25.65	17.73	13.98	23.39	9.29	8.94	30.00	34.64	22.57	42.42	68.75	26.28	27.69 ผ่าน

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงาน ภาพรวม จังหวัด
		เมือง	กุสุ มาลย์	กุด บาก	พรรณา นิคม	พัง โคน	วาริช	นิคม	วานร	คำตา กล้า	อากาศ	บ้าน ม่วง	สว่าง	ส่อง ดาว	เต่างอย	โคกศรี สุพรรณ	เจริญ ศิลป์	โพธิ์นา แก้ว	ภูพาน	
Functional Based (ต่อ) 5.Smart Hospital 5.1 หน่วยบริการมีผลการ ดำเนินงาน Smart Tools และ Smart Services	-ร้อยละ 80 ในรพ.ระดับ A ,S M1,M2	100							100				100							100 (3) ผ่าน
	-ร้อยละ 50 ใน รพ.ระดับ F1,F2 และ F 3	-	100	100	100	100	100	100	-	100	100	100	-	100	100	100	100	100	100	100 (15) ผ่าน
5.2 ร้อยละอัตราการตาย ของผู้ป่วยโรคหลอดเลือด สมองและระยะเวลาที่ได้รับ การรักษาที่เหมาะสม	น้อยกว่า ร้อยละ 7	46.21	25.03	27.20	26.01	24.50	41.60	26.97	15.84	37.43	20.86	32.35	46.83	28.69	41.10	37.67	30.94	21.69	35.06	33.29 มพ
5.3 ร้อยละของผู้ป่วยที่เข้า รับการผ่าตัดแบบ One Day Surgery	ร้อยละ 60	100							100				100							100 ผ่าน
6.Intermediate Care 6.1 ร้อยละของ โรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัดที่ให้การบริบาล ฟื้นฟูสภาพระยะกลาง	ร้อยละ 75	100	100	100	100	100	100	-	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	100	88.88 ผ่าน

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงาน ภาพรวม จังหวัด
		เมือง	กุสุ มาลย์	กุด บาก	พรรณา นิคม	พัง โคน	วาริช	นิคม	วานร	คำตา กล้า	อากาศ	บ้าน ม่วง	สว่าง	ส่อง ดาว	เต่างอย	โคกศรี สุพรรณ	เจริญ ศิลป์	โพพนา แก้ว	ภูพาน	
Functional Based (ต่อ) 7.ระบบรับยาที่ร้านยา 7.1 การใช้ยาสมเหตุสมผล (RDU)	ร้อยละของ โรงพยาบาลใช้ ยาอย่าง สมเหตุสมผล -RDU ชั้น 2 60% -RDU ชั้น 3 20%	1	2	2	1	2	3	2	2	3	2	3	1	2	2	2	1	3	2	ชั้น 2 ขึ้นไป (14 แห่ง) 77.78 ผ่าน ชั้น 3 (4 แห่ง) 22.22 ผ่าน
8. อสม.ประจำบ้าน	ร้อยละ 100 ของ อสม.ที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพ เป็น อสม.ประจำ บ้าน	100 (231)	100 (71)	100 (41)	100 (147)	100 (71)	100 (76)	100 (29)	100 (187)	100 (66)	100 (101)	100 (94)	100 (192)	100 (47)	100 (35)	100 (54)	100 (61)	100 (53)	100 (65)	100 (1,621) ผ่าน
Area Based 9.STEMI 9.1 อัตราตายโรคหลอดเลือดหัวใจ	ไม่เกิน 25 ต่อ แสน ปชก.	25.39	12.52	6.04	11.15	9.42	28.36	6.74	11.88	19.96	13.91	9.85	10.55	8.61	20.55	20.28	13.26	13.56	8.09	15.00 ผ่าน
9.2 ร้อยละของผู้ป่วยโรค กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เฉียบพลัน (STEMI) ด้รับ การขยายหลอดเลือดหรือ ยาละลายลิ่มเลือดและหรือ การขยายหลอดเลือดหัวใจ	-เป้าหมาย ≥ 80 -ร้อยละผู้ป่วยโรค กล้ามเนื้อขาด เลือดเฉียบพลัน เสียชีวิตใน โรงพยาบาล $\leq 9\%$	62(53)	-	-	-	-	-	-	-	-	3(0)	1(1)	-	-	-	2(0)	1(0)	2(0)	-	71 (54) 76.06 มผ 278(16) 5.76 ผ่าน

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงานภาพรวมจังหวัด
		เมือง	กุสุมาลย์	กุดบาก	พรรณานิคม	พังโคน	วาริช	นิคม	วานร	คำตากล้า	อากาศ	บ้านม่วง	สว่าง	ส่องดาว	ต่างอย	โคกศรีสุพรรณ	เจริญศิลป์	โพนนาแก้ว	ภูพาน	
10.NCDs -ร้อยละผู้ป่วย DM รายใหม่จากกลุ่มเสี่ยง DM	น้อยกว่าร้อยละ 1.95	1.14	1.70	1.47	0.80	1.55	0.57	1.30	1.10	0.67	0.95	0.93	0.94	0.71	2.22	1.69	1.75	2.29	1.05	1.13 ผ่าน
-ร้อยละผู้ป่วย HT รายใหม่จากกลุ่มเสี่ยง HT	น้อยกว่าร้อยละ 5	4.63	3.05	1.65	1.97	2.84	7.14	1.11	1.50	2.86	2.41	2.30	2.41	2.17	0.70	1.08	3.74	4.57	1.79	2.64 ผ่าน
11.ใช้เลือดออก -อัตราป่วยด้วยโรคใช้เลือดออกลดลง	ร้อยละ 20	32.04 ผ่าน	14.67 ผ่าน	48.37 มผ	32.25 ผ่าน	5.67 ผ่าน	3.78 ผ่าน	20.28 ผ่าน	7.14 ผ่าน	35.0 มผ	8.36 ผ่าน	16.90 ผ่าน	57.43 มผ	11.51 มผ	16.50 ผ่าน	14.51 ผ่าน	4.43 ผ่าน	0 ผ่าน	24.33 ผ่าน	23.63 ผ่าน
12.อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน	ไม่เกิน 20 ต่อแสน ปชก.	16.27	29.34	0	12.40	11.33	20.81	0	15.08	10.00	23.70	8.45	13.20	8.63	28.88	11.61	22.13	24.43	16.22	15.46 ผ่าน
13.อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ	≤6.3 ต่อแสน ปชก	5.09	8.38	3.02	0	0	3.78	0	0	5.00	8.45	8.36	5.94	0	4.13	5.81	0	2.71	5.41	4.00 ผ่าน
14. หน่วยงานในสังกัด สป ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	ไตรมาส 3 ร้อยละ 85 ในโรงพยาบาล	100	73.08	100	88.46	92.31	100	100	100	96.15	96.15	100	100	92.31	100	88.46	96.15	100	100	ผ่าน 94.59
15.ร้อยละของหน่วยบริการในจังหวัดไม่มีวิกฤติ ระดับ 7	ไม่เกินร้อยละ 4	2.00	0	0	3.00	3.00	1.00	0	1.00	0.00	6.00	3.00	2.00	0.00	1.00	3.00	1.00	0	1.00	0 ผ่าน 18แห่ง
16.ร้อยละของหน่วยบริการวิกฤติระดับ 6	ไม่เกิน 1 แห่ง	2.00	0	0	3.00	3.00	1.00	0	1.00	0.00	6.00	3.00	2.00	0.00	1.00	3.00	1.00	0	1.00	1 แห่ง ผ่าน
17.ร้อยละของหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิที่เปิดดำเนินการในพื้นที่	ร้อยละ 25	47.25	24.30	0	30.43	20.71	0	0	41.08	33.88	43.83	26.54	64.66	0	0	0	0	28.43	0	27.03 ผ่าน

ประเด็น KPI	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน																		ผลงานภาพรวมจังหวัด		
		เมือง	กุสุมาลย์	กุศบาก	พรรณานิคม	พังโคน	วาริช	นิคม	วานร	คำตากล้า	อากาศ	บ้านม่วง	สว่าง	ส่องดาว	เต่างอย	โคกศรีสุพรรณ	เจริญศิลป์	โพนนาแก้ว	ภูพาน			
18.ร้อยละของ รพ.สต.ที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว	ร้อยละ 75	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	ผ่าน	
19.ร้อยละของอำเภอผ่านเกณฑ์การประเมินการพัฒนาคุณภาพที่มีคุณภาพ	ร้อยละ 70	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	ผ่าน
20.ร้อยละความสำเร็จของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐผ่านเกณฑ์ที่กำหนด	ระดับ 5 ร้อยละ 90	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 5	100 ผ่าน
21.ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีคุณภาพมาตรฐานผ่านการรับรอง ชั้น 3	รพศ.ร้อยละ 100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	รพช.ร้อยละ 90	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา : สรุปรูปเทตงาน คปสอ.รายอำเภอ/รายงานผลการดำเนินงาน KPI สสจ.สกลนคร ณ สิงหาคม 2563

ตัวชี้วัดที่ : ร้อยละของหน่วยบริการที่เป็น Smart Hospital

ตารางที่ 53 แสดงข้อมูลร้อยละของหน่วยบริการที่มีผลการดำเนินการ Smart Hospital ในไตรมาสที่ 3 จังหวัดสกลนคร

โรงพยาบาล	1.Smart Place		2.Smart Tools			3.Smart Services					ผลการประเมิน
	HIS	ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงพยาบาล Green and Clean & Digital Look	Queue: มีหน้าจอแสดงลำดับคิว ในจุดที่เหมาะสม เพื่อลดความแออัดบริเวณจุดบริการ และหน้าห้องตรวจ	Queue: มีช่องทางออนไลน์ หรือ ช่องทางแจ้งเตือน คิวรับบริการ อย่างน้อย 1 จุด เช่น คิวพบแพทย์	Devices: มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเครื่องแพทย์ (Vital Sign) อย่างน้อย 1 อุปกรณ์ เข้าสู่ HIS อัตโนมัติ	ยกเลิกการเรียนรู้สำหรับประชาชนและเอกสารอื่นที่ออกโดยราชการ จากผู้รับบริการ	มีการจัดเก็บข้อมูลเวชระเบียนผู้ป่วยด้วยรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (EMR : Electronic Medical Records)	มีการใช้ใบสั่งยาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (OPD ทุกห้องตรวจ)	มีข้อมูลระยะเวลาการคอยรับบริการ อย่างน้อย 1 จุด บริการ OPD	มีบริการนัดหมายแบบทลอมเวลา หรือมีการจัดกลุ่มผู้รับบริการ 1 ได้รับบริการตรงเวลาหรือแตกต่างเล็กน้อยอย่างเหมาะสม	
รพศ.สกลนคร	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล	ไม่บันทึกข้อมูล
รพ.กุสุมาลย์	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	/	x	/
รพ.กุดบาก	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	x	x	x
รพ.พระอาจารย์ฝั้นอาจาโร	HOSxP	/	/	/	x	/	/	/	/	x	/
รพ.พังโคน	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	x	x	x
รพ.วาริชภูมิ	HOSxP	/	/	/	x	/	/	/	/	x	/
รพ.นิคมน้ำอูน	HOSxP	/	x	x	x	x	x	x	/	x	x
รพ.วานรนิวาส	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	x	x	x
รพ.คำตากล้า	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	x	/	/
รพ.บ้านม่วง	HOSxP	x	/	/	x	/	/	/	/	x	x
รพ.อากาศอำนวย	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	x	/	/

โรงพยาบาล	1.Smart Place		2.Smart Tools				3.Smart Services				ผลการประเมิน
	HIS	ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โรงพยาบาล Green and Clean & Digital Look	Queue: มีหน้าจอแสดงลำดับคิว ในจุดที่เหมาะสม เพื่อลดความแออัดบริเวณจุดบริการ และหน้าห้องตรวจ	Queue: มีช่องทางออนไลน์ หรือ ช่องทางแจ้งเตือน คิวรับบริการ อย่างน้อย 1 จุด เช่น คิวพบแพทย์	Devices: มีการเชื่อมต่อข้อมูลของเครื่องมือแพทย์ (Vital Sign) อย่างน้อย 1 อุปกรณ์ เข้าสู่ HIS อัตโนมัติ	ยกเลิกการเรียกรับสำเนาบัตรประชาชนและเอกสารอื่น ที่ออกโดยราชการ จากผู้รับบริการ	มีการจัดเก็บข้อมูลเวชระเบียนผู้ป่วยด้วยรูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์ (EMR : Electronic Medical Records)	มีการใช้ใบสั่งยาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (OPD ทุกห้องตรวจ)	มีข้อมูลระยะเวลาคอยรับบริการ อย่างน้อย 1 จุด บริการ OPD	มีบริการนัดหมายแบบเปลือมเวลา หรือมีการจัดกลุ่ม ผู้รับบริการ ได้รับบริการตรงเวลาหรือแตกต่างเล็กน้อย อย่างเหมาะสม	
รพร.สว่างแดนดิน	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
รพ.ส่องดาว	HOSxP	/	/	/	x	/	/	/	/	/	/
รพ.เต่างอย	HOSxP	/	/	/	/	/	x	/	x	x	x
รพ.โคกศรีสุพรรณ	HOSxP	/	/	/	x	/	/	/	/	/	/
รพ.เจริญศิลป์	HOSxP	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
รพ.โพนนาแก้ว	HOSxP	/	x	/	/	x	x	/	x	x	x
รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร	HOSxP	/	x	/	x	x	/	/	/	x	x
ร้อยละ		88.89	77.78	88.89	55.56	77.78	77.78	88.89	55.56	33.33	50.00

ที่มา : โปรแกรมติดตามรายงานผล Smart Hospital (<http://203.157.3.213/smart-hospital>) ข้อมูลไตรมาสที่ 2-3 ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2563

เกณฑ์ : หน่วยบริการที่มีผลการดำเนินการ Smart tools และ Smart service ร้อยละ 80

จากตาราง พบว่า ร้อยละหน่วยบริการที่มีการดำเนินการร้อยละ 50 โดยผ่านการประเมิน 9 แห่ง และไม่ผ่าน 8 แห่ง มีหน่วยบริการที่ไม่บันทึกข้อมูล จำนวน 1 แห่ง คือ รพศ.สกลนคร

สุขภาพแม่และเด็ก

ตัวชี้วัด : อัตราการตายของมารดาเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอด (ไม่เกิน 17 ต่อแสนการเกิดมีชีพ)

สถานการณ์

ตารางที่ 54 อัตราการตายของมารดาเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอด ปีงบประมาณ 2560 - 2563

อำเภอ	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562			ปี 2563		
	เด็กเกิดมีชีพทั้งหมด	จำนวนมารดาตาย (คน)	อัตรา	เด็กเกิดมีชีพทั้งหมด	จำนวนมารดาตาย (คน)	อัตรา	เด็กเกิดมีชีพทั้งหมด	จำนวนมารดาตาย (คน)	อัตรา	เด็กเกิดมีชีพทั้งหมด	จำนวนมารดาตาย (คน)	อัตรา
เมืองสกลนคร	4,476	0	0	4,275	1	23.39	3,712	0	0	2,005	0	0
กุสุมาลย์	219	0	0	196	0	0	181	0	0	81	0	0
กุศบก	205	0	0	169	0	0	149	0	0	75	0	0
พรรณานิคม	281	0	0	292	0	0	258	0	0	140	1	714.3
พังโคน	898	0	0	926	0	0	729	0	0	386	0	0
วาริชภูมิ	130	0	0	141	0	0	114	0	0	62	0	0
นิคมน้ำอุน	49	0	0	38	0	0	29	0	0	0	0	0
วานรนิวาส	633	0	0	631	0	0	840	0	0	544	0	0
คำตากล้า	184	0	0	191	0	0	175	0	0	74	0	0
บ้านม่วง	547	2	365.63	534	1	187.27	455	0	0	179	0	0
อากาศอำนวย	515	0	0	462	0	0	418	1	239.23	198	0	0
สว่างแดนดิน	2,067	0	0	2,003	1	49.93	1,986	0	0	1,009	0	0
ส่องดาว	152	0	0	150	0	0	108	0	0	71	0	0
เต่างอย	133	1	751.88	118	0	0	75	0	0	52	0	0
โคกศรีสุพรรณ	163	0	0	153	0	0	145	0	0	72	0	0
เจริญศิลป์	120	0	0	110	0	0	82	0	0	48	0	0
โพนนาแก้ว	142	0	0	167	0	0	137	0	0	67	0	0
ภูพาน	188	0	0	161	0	0	125	0	0	63	0	0
รวม	11,102	3	27.02	10,717	3	27.99	9,718	1	10.29	5,126	1	19.51

ที่มา : ข้อมูลจากห้องคลอดของโรงพยาบาล ตัวชี้วัดกระทรวง ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2563

เกณฑ์ : อัตราการตายของมารดา เนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอด ไม่เกิน 17 ต่อแสนการเกิดมีชีพ

จากตาราง พบว่า ปี 2560 - 2562 อัตราการตายของมารดาเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอดสูงในปี 2560-61 และเริ่มลดลงในปี 2562 โดยปี 2560 อัตรา 27.02 (3 ราย), ปี 2561 อัตรา 27.99 (3 ราย) และ ปี 2562 อัตรา 10.29 (1 ราย) ต่อแสนการเกิดมีชีพตามลำดับ และมีอัตราที่สูงกว่าระดับเขต และระดับประเทศในปี 2560 และ 2561 ส่วนในปี 2562 มีมารดาตาย 1 ราย อำเภออากาศอำนวย สาเหตุตกเลือดหลังคลอด

ในปี 2563 (ต.ค.62 - เม.ย.63) มีมารดาตาย 1 ราย อำเภอพรรณานิคม สาเหตุ CA Beast จังหวัดสกลนครได้ตระหนักถึงปัญหาการตายของมารดาเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอด จึงได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงาน ได้แก่ ประชุม MCH Board จังหวัด 2 เดือน/ครั้ง ประชุมหัวหน้าห้องคลอดเป็นประจำทุกเดือน การประชุมหัวหน้างานฝากครรภ์ทุก เดือน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการจัดการกับความเสี่ยงทางสูติกรรม เพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงระบบ การจัดตั้งคลินิก High Risk ANC ฝึกทักษะให้กับแพทย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในภาวะวิกฤตในห้องคลอด, การเฝ้าระวังหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเสี่ยงสูง, การป้องกันและคัดกรองหญิงตั้งครรภ์ที่มีโรคทางอายุรกรรม โดยเฉพาะโรคหัวใจ,โรคมะเร็ง การประชุม Referral Conference, การประชุม MM Conference การเยี่ยมเสริมพลังโรงพยาบาลเพื่อพัฒนางาน การประเมินมาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก การออกตรวจ High Risk ANC แก่โรงพยาบาลลูกข่าย การ Round ห้องคลอด เวลา 09.00 น. และ เวลา 15.00 น. ในลักษณะ One Province One labour การรายงาน Case Near missed ทุกสัปดาห์ นอกจากนี้ยังมีกลไก อ.ส.ม.ในการค้นหา ติดตามให้มีการดูแลหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอดในชุมชน

ตารางที่ 55 อัตราทารกแรกเกิดมีภาวะขาดออกซิเจน ปีงบประมาณ 2560 - 2563

อำเภอ	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562			เป้า หมาย	ผล งาน	อัตรา
	เป้าหมาย	ผล งาน	อัตรา	เป้าหมาย	ผล งาน	อัตรา	เป้าหมาย	ผล งาน	อัตรา			
เมืองสกลนคร	4,476	270	60.32	4,275	278	65.03	3,712	220	59.27	2,005	134	66.83
กุสุมาลย์	219	3	13.70	196	5	25.51	181	2	11.05	81	0	0
กุดบาก	205	3	14.63	169	2	11.83	149	1	6.71	75	1	13.33
พรรณานิคม	281	1	3.56	292	2	6.85	258	1	3.88	140	0	0
พังโคน	898	2	2.23	926	0	0.00	729	2	2.74	386	0	0
วาริชภูมิ	130	1	7.69	141	1	7.09	114	1	8.77	62	0	0
นิคมนาอัน	49	1	20.41	38	0	0.00	29	1	34.48	0	0	0
วานรนิวาส	633	14	22.12	631	23	36.45	840	13	15.48	544	7	12.87
คำตากล้า	184	2	10.87	191	3	15.71	175	1	5.71	74	1	13.51
บ้านม่วง	547	3	5.48	534	7	13.11	455	0	0	179	0	0
อากาศอำนวย	515	8	15.53	462	4	8.66	418	1	2.39	198	1	5.05
สว่างแดนดิน	2,067	30	14.51	2,003	20	9.99	1,986	24	12.08	1,009	5	4.96
ส่องดาว	152	3	19.74	150	1	6.67	108	0	0	71	0	0
เต่างอย	133	1	7.52	118	1	8.47	75	1	13.33	52	0	0
โคกศรีสุพรรณ	163	1	6.13	153	0	0.00	145	1	6.9	72	0	0
เจริญศิลป์	120	1	8.33	110	2	18.18	82	3	36.59	48	1	20.83
โพนนาแก้ว	142	1	7.04	167	2	11.98	137	0	0	67	1	14.93
ภูพาน	188	8	42.55	161	2	12.42	125	0	0	63	1	15.87
รวม	11,102	353	31.80	10,717	353	32.94	9,718	272	27.99	5,126	152	29.65

ที่มา : ข้อมูลจากห้องคลอดของโรงพยาบาล ตัวชี้วัดกระทรวง ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2563

เกณฑ์ : อัตราทารกแรกเกิดมีภาวะขาดออกซิเจน ไม่เกิน 25 ต่อการเกิดมีชีพพันคน

จากตารางพบว่า ปี 2560 - 2562 อัตราทารกแรกเกิดมีภาวะขาดออกซิเจนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตรา 31.80, 32.94 และอัตรา 27.99 ต่อการเกิดมีชีพพันคน ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกปี สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการคลอดก่อนกำหนด การดูแลขณะคลอด

ในปี 2563 (ต.ค.62 - เม.ย.63) อำเภอที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ เมืองสกลนคร อัตรา 66.83 (134 ราย) ซึ่งต้องรับreferจาก รพ. , เจริญศิลป์ 20.83 (1ราย) และ ภูพาน 15.87 (1ราย) ตามลำดับ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการคลอดก่อนกำหนด จังหวัดจึงได้กำหนดทิศทาง เป้าหมายในการดำเนินงาน ได้แก่ การป้องกันการคลอดก่อนกำหนดด้วยการดูแลระยะตั้งครรรภ์ และในหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนดทุกรายด้วยยา micronized progesterone และใช้ยา Utrogestan โดยความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย การให้ความช่วยเหลือขณะคลอดเพื่อให้ทารกแรกเกิดไม่มีภาวะขาดออกซิเจน

ตารางที่ 56 ร้อยละการคลอดก่อนกำหนด ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562			เป้า หมาย	ผล งาน	อัตรา
	เป้าหมาย	ผล งาน	อัตรา	เป้าหมาย	ผล งาน	อัตรา	เป้าหมาย	ผล งาน	อัตรา			
เมืองสกลนคร	4,510	293	6.50	4,307	311	7.22	3,733	387	10.37	2,011	191	9.5
กุสุมาลย์	220	27	12.27	197	14	7.11	180	13	7.22	81	4	4.94
กุดบาก	205	10	4.88	169	5	2.96	149	8	5.37	75	2	2.67
พรรณานิคม	281	2	0.71	293	10	3.41	258	11	4.26	140	1	0.71
พังโคน	903	40	4.43	920	40	4.35	722	22	3.05	386	2	0.52
วาริชภูมิ	131	6	4.58	141	7	4.96	114	3	2.63	62	1	1.62
นิคมνάอน	49	2	4.08	38	0	0.00	29	0	0	0	0	0
วานรนิวาส	631	29	4.60	634	30	4.73	835	50	5.99	543	42	7.73
คำตากล้า	184	1	0.54	191	1	0.52	175	11	6.29	74	2	2.7
บ้านม่วง	544	9	1.65	538	4	0.74	454	8	1.76	179	1	0.56
อากาศอำนวย	515	15	2.91	463	14	3.02	419	11	2.63	198	5	2.53
สว่างแดนดิน	2,068	114	5.51	2,002	91	4.55	1,979	145	7.33	1,003	93	9.27
ส่องดาว	152	6	3.95	150	5	3.33	109	1	0.92	71	2	2.82
เต่างอย	133	2	1.50	118	2	1.69	75	0	0	52	0	0
โคกศรีสุพรรณ	164	6	3.66	153	5	3.27	145	7	4.83	72	4	5.56
เจริญศิลป์	121	3	2.48	111	3	2.70	82	13	15.85	48	3	6.25
โพนนาแก้ว	142	4	2.82	166	14	8.43	137	2	1.46	68	3	4.41
ภูพาน	188	19	10.11	161	4	2.48	125	7	5.6	63	3	4.76
รวม	11,141	588	5.28	10,752	560	5.21	9,720	699	7.19	5,126	359	7

ที่มา : ข้อมูลจากห้องคลอดของโรงพยาบาล ตัวชี้วัดกระทรวง ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2563

เกณฑ์ : ร้อยละของการคลอดก่อนกำหนด ไม่เกินร้อยละ 10

จากตารางพบว่า ปี 2560 - 2562 ร้อยละการคลอดก่อนกำหนด มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 5.28, 5.21 และร้อยละ 7.19 ตามลำดับ ส่วนในปี 2563 (ต.ค.62 - เม.ย.63) ผ่านเกณฑ์เป้าหมายทุกอำเภอ นอกจากนี้จังหวัดได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงาน ได้แก่ การป้องกันการคลอดก่อนกำหนดในหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนดทุกรายด้วยวิธีการเหน็บยา micronized progesterone และใช้ยา Utrogestan โดยความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย และมีแผนดำเนินงานต้นแบบการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด ด้วยการดูแลขณะตั้งครรภ์นำร่องที่อำเภอกุสุมาลย์ โพนนาแก้ว กุดบาก

ตารางที่ 57 Near missed ลดลงร้อยละ50 ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ปี 2562	ปี 2563 (1 ต.ค. - 15 พ.ค. 63)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	8 (นอกเขต5ราย)	7	87.15
กุสุมาลย์	0	0	0
กุศบาก	0	0	0
พรรณานิคม	1	0	0
พังโคน	0	0	0
วาริชภูมิ	0	0	0
นิคมน้ำร้อน	0	0	0
วานรนิวาส	3	0	0
คำตากล้า	0	0	0
บ้านม่วง	1	2	-50
อากาศอำนวย	0	1	-50
สว่างแดนดิน	3	0	0
ส่องดาว	2	1	50
เต่างอย	2	0	0
โคกศรีสุพรรณ	1	0	0
เจริญศิลป์	0	0	0
โพนนาแก้ว	0	0	0
ภูพาน	1	0	0
นอกเขต(นครพนม)	5	1	0
รวม	27	12	44.44

ที่มา : ข้อมูลจากห้องคลอดของโรงพยาบาล ตัวชี้วัดกระทรวง ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2563

เกณฑ์ : near missed ลดลงร้อยละ 50

จากตารางพบว่า ปี 2562 - 2563 case near missed มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2562 จะพบว่ามี case near missed ทั้งหมด 27 ราย แบ่งเป็นในเขตพื้นที่ 22 รายและนอกเขตพื้นที่ 5 ราย อำเภอที่มี case near missed มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอวานรนิวาส และอำเภอสว่างแดนดิน ส่วนในปี 2563 (ต.ค.62 - 15พ.ค.63) อำเภอที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอบ้านม่วง (2 ราย), อากาศอำนวย อัตรา (1ราย) และ อำเภอเมืองสกลนคร 87.15 (7ราย) ตามลำดับ สาเหตุส่วนใหญ่คือ มีภาวะตกเลือดและตัดมดลูก รongลงมาคือ ชัก ในขณะที่คลอด จังหวัดจึงได้กำหนดทิศทาง เป้าหมายในการดำเนินงาน ได้แก่ การดูแลระยะตั้งครรภ์เพื่อป้องกัน อุบัติการณ์ที่เกิดแก่มารดาและทารกโดยใช้ Sakon Nakhon Model การป้องกันอุบัติการณ์ในหญิงตั้งครรภ์โดยมีการ จำแนกครรภ์เสี่ยงในการฝากครรภ์เป็น 4 ระดับได้แก่ เสี่ยงต่ำมาก เสี่ยงต่ำ เสี่ยงสูง เสี่ยงสูงมาก ในการฝากครรภ์มี แนวทางปฏิบัติในการดูแลหญิงตั้งครรภ์เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนในหญิงตั้งครรภ์และลดอุบัติการณ์ Near missed ที่ จะเกิดขึ้นในมารดาและทารก

ตารางที่ 58 การคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 0-5 ปี (ช่วงอายุ 9 18 30 42 และ 60 เดือน) ปี 2563

อำเภอ	จำนวนเด็กทั้งหมด (คน)	จำนวนเด็กที่ได้รับการคัดกรอง (คน)	ร้อยละ	ผลการตรวจคัดกรองพัฒนาการครั้งแรก			
				จำนวนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย(คน)	ร้อยละ	จำนวนเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า (คน)	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	4,366	3,044	69.72	2,239	51.28	795	26.12
กุสุมาลย์	1,218	721	59.20	639	52.46	82	11.37
กุดบาก	722	467	64.68	442	61.22	25	5.353
พรรณานิคม	1,835	1,364	74.33	1,015	55.31	349	25.59
พังโคน	1,215	958	78.85	750	61.73	208	21.71
วาริชภูมิ	1,195	866	72.47	705	59.00	161	18.59
นิคมνάฮูน	371	168	45.28	121	32.61	47	27.98
วานรนิวาส	3,425	2,252	65.75	1,795	52.41	455	20.2
คำตากล้า	996	706	70.88	608	61.04	97	13.74
บ้านม่วง	1,632	1,160	71.08	854	52.33	306	26.38
อากาศอานวย	1,719	1,267	73.71	1,137	66.14	130	10.26
สว่างแดนดิน	3,098	2,156	69.59	1,902	61.39	254	11.78
ส่องดาว	846	386	45.63	366	43.26	20	5.181
เต่างอย	689	474	68.80	410	59.51	64	13.5
โคกศรีสุพรรณ	819	375	45.79	269	32.84	106	28.27
เจริญศิลป์	1,324	675	50.98	597	45.09	78	11.56
โพนนาแก้ว	936	669	71.47	524	55.98	145	21.67
ภูพาน	946	533	56.34	355	37.53	178	33.4
รวม	27,352	18,241	66.69	14,728	53.85	3,500	19.19

ที่มา : รายงานฐานข้อมูล HDC ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2563

จากตารางพบว่าผลการตรวจคัดกรองพัฒนาการในเด็กอายุ 9, 18, 30, 42 และ 60 เดือน ในภาพรวมของจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 66.69 เพิ่มขึ้นจากผลงานช่วงตรวจราชการรอบที่ 1 เพียงร้อยละ 1.03 ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ (เกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) ปัญหาอุปสรรค คือสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค COVID-19 ซึ่งแนวทางการดำเนินงานของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ เน้นตรวจในเด็ก ที่มีความผิดปกติหรือมีปัญหา LBW หรือในเด็กที่มารับวัคซีน โดยไม่มุ่งเน้นให้ติดตามเด็กปกติ และเด็กที่เลี้ยงดูโดยผู้สูงอายุ จะถูกจำกัดการออกนอกเคหะสถาน จึงส่งผลกระทบต่อความครอบคลุมเป็นอย่างมาก โดยอำเภอที่สามารถคัดกรองได้ครอบคลุมมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1.อำเภอพังโคน (ร้อยละ 78.85) 2.อำเภอพรรณานิคม (ร้อยละ 74.33) และ 3. อำเภออากาศอานวย (ร้อยละ 73.71) โดยอำเภอที่ค้นพบเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้ามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ 1 อำเภอภูพาน ร้อยละ 33.4 รองลงมาคืออำเภอโคกศรีสุพรรณ ร้อยละ 28.27 และอำเภอนิคมน้ำฮูน ร้อยละ 27.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 59 การประเมินพัฒนาการช้าภายใน 30 วัน ในเด็กปฐมวัยที่พบพัฒนาการสงสัยล่าช้า
ช่วงอายุ 9, 18, 30, 42 และ 60 เดือน

อำเภอ	จำนวนเด็กที่พบสงสัยล่าช้าทั้งหมด (คน)	จำนวนเด็กที่ได้รับการประเมินพัฒนาการช้าใน 30 วัน (คน)	ร้อยละ	ผลการประเมินพัฒนาการช้า				
				สมวัย (คน)	ร้อยละ	ล่าช้า/ส่งต่อ (คน)	ร้อยละ	รอติดตาม (คน)
เมืองสกลนคร	795	622	80.15	599	96.30	23	3.70	25
กุสุมาลย์	82	45	54.88	44	97.78	1	2.22	2
กุศุดบาก	25	18	72.00	16	88.89	2	11.11	0
พรรณานิคม	349	244	69.91	244	100.00	0	0	28
พังโคน	208	160	77.29	155	96.88	5	0	14
วาริชภูมิ	161	120	75.00	118	98.33	2	1.67	9
นิคมคำนูน	47	36	76.60	36	100.00	0	0	0
วานรนิวาส	455	341	75.95	335	98.24	6	1.76	11
คำตากล้า	97	68	70.10	68	100.00	0	0	7
บ้านม่วง	306	256	84.21	256	100.00	0	0	9
อากาศอำนวย	130	107	84.92	104	97.20	3	2.80	6
สว่างแดนดิน	254	195	76.77	195	100.00	0	0	9
ส่องดาว	20	15	75.00	15	0.00	0	0	0
เต่างอย	64	40	66.67	33	82.50	7	7.50	4
โคกศรีสุพรรณ	106	72	67.92	72	100.00	0	0	3
เจริญศิลป์	78	39	51.32	38	97.44	1	0	7
โพนนาแก้ว	145	116	80.56	116	100.00	0	0	6
ภูพาน	178	141	79.21	134	95.04	7	5.96	0
รวม	3500	2,635	76.16	2578	97.80	52	2.20	140

ที่มา : รายงานฐานข้อมูล HDC ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2563

จากตารางพบว่า ในภาพรวมของจังหวัดยังไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยช้าภายใน 30 วัน ได้อย่างครอบคลุม (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) จังหวัดสกลนคร มีผลงานร้อยละ 76.19 เพิ่มขึ้นจากผลงานช่วงตรวจราชการรอบที่ 1 เพียงร้อยละ 27.60 และเมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่าอำเภอที่สามารถติดตามตรวจประเมินพัฒนาการช้าได้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภออากาศอำนวย อำเภอบ้านม่วงและอำเภอโพนนาแก้ว ร้อยละ 84.92, 84.21 และ 80.56 ตามลำดับ ส่วนผลการตรวจประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยภายใน 30 วัน พบว่าภายหลังจากได้รับการกระตุ้นเด็กกลุ่มสงสัยล่าช้ากลับมาพัฒนาการสมวัยถึงร้อยละ 97.80 และพบว่ายังมีเด็กที่พัฒนาการล่าช้า ได้รับการส่งต่อร้อยละ 2.20

ตารางที่ 60 เด็กปฐมวัยที่พบพัฒนาการล่าช้า ช่วงอายุ 9, 18, 30, 42 และ 60 เดือน ได้รับการกระตุ้นแก้ไขพัฒนาการด้วย คู่มือ TEDA4I คู่มือมาตรฐาน

อำเภอ	จำนวนเด็กพัฒนาการล่าช้าทั้งหมด	จำนวนเด็กที่ได้รับการกระตุ้นแก้ไข	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	59	32	54.24
กุสุมาลย์	2	2	100
กุตุบาก	2	2	100
พรรณานิคม	1	-	0
พังโคน	9	7	77.78
วาริชภูมิ	4	3	75
นิคมน้ำออน	1	0	0
วานรนิวาส	17	2	11.76
คำตากล้า	3	2	66.67
บ้านม่วง	5	1	20
อากาศอำนวย	9	4	44.44
สว่างแดนดิน	8	6	75
ส่องดาว	0	0	0
เต่างอย	14	7	50
โคกศรีสุพรรณ	2	0	0
เจริญศิลป์	4	-	0
โพนนาแก้ว	2	0	0
ภูพาน	5	1	20
รวม	147	69	46.94

ที่มา : รายงานฐานข้อมูล HDC ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2563

จากตารางพบว่าในภาพรวมของจังหวัดยังไม่สามารถดำเนินการกระตุ้นแก้ไขพัฒนาการล่าช้าได้อย่างครอบคลุม (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) จังหวัดสกลนคร มีผลงานร้อยละ 46.94 (เขต8 ร้อยละ 57.42 ประเทศ ร้อยละ 52.97) และเมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่าอำเภอสามารถติดตามตรวจประเมินแก้ไขพัฒนาการได้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.อำเภอกุสุมาลย์ และ 2. อำเภอกุตุบาก ร้อยละ 100 ส่วนอันดับที่ 3 คืออำเภอพังโคน 77.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 61 ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงตีสมส่วน และส่วนสูงเฉลี่ยที่อายุ 5 ปี

อำเภอ	จำนวนเด็ก 0-5 ปี ที่ซ้่งหนักวัดส่วนสูงทั้งหมด (คน)	จำนวนเด็กที่มีรูปร่างสูงตีสมส่วน (คน)	ร้อยละ	ส่วนสูงเฉลี่ยที่อายุ 5 ปี	
				ส่วนสูงเฉลี่ย (ชาย) เซนติเมตร	ส่วนสูงเฉลี่ย (หญิง) เซนติเมตร
เมืองสกลนคร	6,297	3,824	60.73	107.73	108.35
กุสุมาลย์	1,256	597	47.53	106.04	107.42
กุศบาก	926	505	54.54	109.95	108.75
พรรณานิคม	1,962	1,920	65.75	108.82	108.83
พังโคน	1,804	1,020	56.54	107.28	106.80
วาริชภูมิ	2,181	1,314	60.25	107.51	106.80
นิคมน้ำอูน	381	245	64.30	109.95	109.74
วานรนิวาส	4,568	2,549	55.80	106.63	106.23
คำตากล้า	1,360	651	47.87	106.68	106.27
บ้านม่วง	2,749	1,697	61.71	104.38	106.00
อากาศอำนวย	2,290	1,354	59.13	108.93	109.17
สว่างแดนดิน	6,399	3,327	51.99	106.50	105.87
ส่องดาว	1,197	657	54.89	114.94	113.17
เต่างอย	1,043	490	46.98	104.99	111.28
โคกศรีสุพรรณ	1,147	500	43.59	105.94	105.85
เจริญศิลป์	1,692	853	50.41	104.07	105.62
โพนนาแก้ว	1,515	837	55.25	107.71	107.85
ภูพาน	1,004	479	47.71	106.47	103.31
รวม	39,771	22,189	55.79	107.19	107.20

ที่มา: รายงานฐานข้อมูล HDC ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2563

จากตารางพบว่าเด็ก 0 – 5 ปี ในภาพรวมของจังหวัดสกลนคร มีรูปร่างสูงตีสมส่วนร้อยละ 55.79 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 57) และเมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่าอำเภอผ่านเกณฑ์ได้แก่ อำเภอพรรณานิคม ร้อยละ 65.75, อำเภอนิคมน้ำอูน ร้อยละ 64.30, อำเภอบ้านม่วง ร้อยละ 61.71, อำเภอเมือง ร้อยละ 60.73 , อำเภอวาริชภูมิ ร้อยละ 60.25 และอำเภออากาศอำนวย 59.13 โดยส่วนสูงเฉลี่ยเด็กชายที่อายุ 5 ปี ในภาพรวมจังหวัด 107.19 (เกณฑ์ความสูงเฉลี่ยเด็กชาย 113 เซนติเมตร) และส่วนสูงเฉลี่ยเด็กหญิงที่อายุ 5 ปี ในภาพรวมจังหวัด 107.20 แต่ย้งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (เกณฑ์ความสูงเฉลี่ยเด็กหญิง 112 เซนติเมตร) โดยมีเพียงอำเภอส่องดาว อำเภอเดียวที่มีความสูงเฉลี่ยเมื่ออายุ 5 ปี ผ่านตามเกณฑ์

กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น

ตารางที่ 62 ร้อยละของเด็กอายุ 6 - 18 ปี ได้รับการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง เทอมละ 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ร้อยละของเด็กอายุ 6 - 18 (สูงที่สุดส่วน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 66

อำเภอ	อายุ 6-14ปี					อายุ 15-18 ปี					อายุ 6-18 ปี				ร้อยละ ความ ครอบคลุม
	เป้าหมาย(A)	ชั่งน้ำหนักวัด ส่วนสูง(B)	त्मส่วน(C)	ร้อยละत्मส่วน (B/C)	ร้อยละ วม คคอบคคุม(A/B)	เป้าหมาย(A)	ชั่งน้ำหนักวัด ส่วนสูง(B)	त्मส่วน(C)	ร้อยละत्मส่วน (B/C)	ร้อยละ วม คคอบคคุม(A/B)	เป้าหมายรวม	วมत्मส่วน	วม ชั่งน้ำหนัก	ร้อยละ त्मส่วน	
เมืองสกลนคร	21,297	7,196	4,787	66.52	33.79	10,045	1,160	781	67.33	11.55	31,342	5,568	8,356	66.63	26.66
กุสุมาลย์	5,882	2,496	1,369	54.85	42.43	2,787	699	394	56.37	25.08	8,669	1,763	3,195	55.18	36.86
กุตบก	3,354	2,775	1,851	66.70	82.74	1,530	506	332	65.61	33.07	4,884	2,183	3,281	66.53	67.18
พรรณานิคม	8,365	644	433	67.24	7.70	3,936	37	26	70.27	0.94	12,301	459	681	67.40	5.54
พังโคน	5,590	4,845	3,058	63.12	86.67	2,645	1,046	741	70.84	39.55	8,235	3,799	5,891	64.49	71.54
วาริชภูมิ	5,942	3,321	1,704	51.31	55.89	2,477	663	437	65.91	26.77	8,419	2,141	3,984	53.74	47.32
นิคมน้ำอูน	1,749	345	228	66.09	19.73	754	15	11	73.33	1.99	2,503	239	360	66.39	14.38
วานรนิวาส	15,118	12,933	7,936	61.36	85.55	6,862	3,165	2,151	67.96	46.12	21,980	10,087	16,098	62.66	73.24
คำตากล้า	4,979	2,355	1,000	42.46	47.30	2,257	831	465	55.96	36.82	7,236	1,465	3,186	45.98	44.03
บ้านม่วง	8,967	5,646	3,806	67.41	62.96	4,040	1,305	818	62.68	32.30	13,007	4,624	6,951	66.52	53.44
อากาศอำนวย	8,397	108	69	63.89	1.29	3,896	-	-	-	-	12,293	69	108	63.89	0.88
สว่างแดนดิน	17,146	9,347	5,282	56.51	54.51	7,834	2,011	1,269	63.10	25.67	24,980	6,551	11,358	57.68	45.47
ส่องดาว	4,313	1,710	1,087	63.57	39.65	1,870	777	452	58.17	41.55	6,183	1,539	2,487	61.88	40.22
เต่างอย	2,669	1,606	895	55.73	60.17	1,283	487	271	55.65	37.96	3,952	1,166	2,093	55.71	52.96
โคกศรีสุพรรณ	3,538	2,838	1,561	55.00	80.21	1,569	694	370	53.31	44.23	5,107	1,931	3,532	54.67	69.16
เจริญศิลป์	5,551	2,163	1,285	59.41	38.97	2,511	445	241	54.16	17.72	8,062	1,526	2,608	58.51	32.35
โพนนาแก้ว	4,148	2,894	1,696	58.60	69.77	1,933	399	249	62.41	20.64	6,081	1,945	3,293	59.06	54.15
ภูพาน	4,140	1,799	1,244	69.15	43.45	1,877	328	199	60.67	17.47	6,017	1,443	2,127	67.84	35.35
รวม	131,145	65,021	39,291	60.43	49.58	60,106	14,568	9,207	63.20	24.24	191,251	48,498	79,589	60.94	41.61
เขตสุขภาพ	618,300	440,036	272,404	61.90	71.17	283,841	98,620	60,985	61.84	34.74	902,141	333,389	538,656	61.89	59.71
ประเทศ	7,207,502	5,112,275	3,212,284	62.83	70.93	3,239,562	1,131,964	671,304	59.30	34.94	10,447,064	3,883,588	6,244,239	62.19	59.77

จากตารางพบว่า 1.ตัวชี้วัดร้อยละเด็ก 6-14 ปี สูงที่สุดส่วน (ร้อยละ60.43) 2.ตัวชี้วัดร้อยละเด็ก 15-18 ปี สูงที่สุดส่วน (ร้อยละ63.20) 3.ความครอบคลุมร้อยละของเด็กอายุ 6 - 18 ปี ได้รับการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง เทอมละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 41.61)

3.1 ความครอบคลุมร้อยละของเด็กอายุ 6-14 ปี (ร้อยละ 49.58)

3.2 ความครอบคลุมร้อยละของเด็กอายุ 15-18 ปี (ร้อยละ 24.24)

ในภาพรวมเด็ก 6- 18 ปี จังหวัดสกลนคร ได้รับการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง เทอมละ 1 ครั้ง จังหวัดสกลนครความครอบคลุม ร้อยละ 41.61 ยังไม่ผ่านเกณฑ์(ไม่น้อยกว่าร้อยละ90) โดยอำเภอที่มีผลงานความครอบคลุมสูงสุด ได้แก่ อำเภอมารวิชัย อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอกุดบาก ผลงานร้อยละ 73.24 , 69.16 , 67.18 ตามลำดับ และ เด็ก 6- 18 ปีสูงตีสมส่วน ร้อยละ 60.94 ยังไม่ผ่านเกณฑ์ (เกณฑ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 66)

ปัญหาที่พบอาจเป็นเพราะว่าการนำเข้าของกลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะพื้นที่ ทำให้ประชากรในกลุ่มที่เป็นนักเรียนที่ไปเรียนต่างอำเภอชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงแล้ว ไม่ได้รับบันทึกข้อมูลในพื้นที่ และทำให้ความครอบคลุมในการได้รับการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานใน ระดับจังหวัดและพื้นที่ และสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการจัดเก็บและการบันทึกข้อมูล สถานการณ์สุขภาพเด็กอายุ 6-18 ปี

ตารางที่ 63 ร้อยละตั้งครรรค์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี (ไม่เกินร้อยละ 10)

อำเภอ	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562			ปี 2563 (ต.ค.62-พ.ค.63)		
	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
เมืองสกลนคร	316	47	14.9	432	66	15.3	349	34	9.7	162	17	10.5
กุสุมาลย์	55	17	30.9	25	3	12.0	28	3	10.7	10	0	0
กุศบาก	35	2	5.7	38	2	5.3	20	2	10.0	9	0	0
พรรณานิคม	44	9	20.5	41	9	22.0	35	5	14.3	14	1	7.1
พังโคน	118	13	11.0	113	15	13.3	52	5	9.6	24	2	8.3
วาริชภูมิ	27	1	3.7	23	5	21.7	7	1	14.3	3	1	33.3
นิคมน้ำอูน	5	0	0.0	5	1	20.0	3	0	0.0	0	0	0
วานรนิวาส	159	21	13.2	105	10	9.5	134	8	6.0	57	2	3.5
คำตากล้า	36	6	16.7	24	3	12.5	32	5	15.6	6	0	0
บ้านม่วง	104	14	13.5	90	19	21.1	85	13	15.3	30	2	6.7
อากาศอำนวย	119	16	13.4	92	8	8.7	57	7	12.3	13	1	7.7
สว่างแดนดิน	319	46	14.4	203	16	7.9	233	27	11.6	123	18	14.6
ส่องดาว	34	3	8.8	37	7	18.9	11	3	27.3	9	0	0
เต่างอย	14	0	0.0	23	4	17.4	20	4	20.0	10	2	20.0
โคกศรีสุพรรณ	43	4	9.3	16	4	25.0	13	1	7.7	2	0	0
เจริญศิลป์	30	8	26.7	30	6	20.0	24	7	29.2	15	2	13.3
โพนนาแก้ว	24	3	12.5	32	8	25.0	15	6	40.0	8	0	0
ภูพาน	56	10	17.9	25	4	16.0	18	3	16.7	13	0	0
รวม	1,538	220	14.3	1354	190	14.0	1136	134	11.8	508	48	9.4
เขตสุขภาพ	7,418	1,077	14.5	5,911	896	15.2	5,142	718	13.96	2,465	314	12.74
ประเทศ	74,474	12,674	17.0	60,256	9,628	16.0	50,031	7,435	14.86	26,328	3,754	14.26

จากตาราง พบว่าใน ปี2563 (ต.ค.62- พ.ค.63) การตั้งครรภ์ซ้ำในจังหวัดสกลนคร ร้อยละ 9.4 ยังไม่เกินเกณฑ์ (ไม่เกินร้อยละ 10) ในไตรมาส2 ปีงบประมาณ 2563 มี 5 อำเภอที่มีผลงานการตั้งครรภ์ซ้ำยังไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ อำเภวาริชภูมิ อำเภอเต่างอย อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอเจริญศิลป์และอำเภอเมืองสกลนคร

จากสถานการณ์การตั้งครรภ์ซ้ำจังหวัดสกลนคร พบว่ามีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มในระยะต่อไป จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้ง อัตราคลอดหญิง 10-14 ปี และ 15-19 ปี ต่อ 1000 ประชากร ย้อนหลัง ปี 2560-2562 พบว่ามีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่อง ที่อัตรา 1.06 , 0.98 , 0.85 (10-14 ปี) และ 32.54 , 29.42 , 21.3 (15-19 ปี) ตามลำดับ

และปัจจัยในการลดลงของอัตราคลอดในแม่วัยรุ่นที่ลดลงพบว่าการส่งเสริมด้านอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่นมีความปลอดภัยและสามารถเข้าถึงมากขึ้น เช่น คลินิกวัยรุ่นที่มีในทุกสถานบริการสาธารณสุข ทั้งในระดับโรงพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในการให้ความรู้ ให้คำปรึกษาที่เหมาะสมและจำเป็นต่อวัยรุ่น และยังมีบริการในการวางแผนครอบครัว การคุมกำเนิดฟรี ในหญิงไทยอายุน้อยกว่า 20 ปีทุกราย ทั้งก่อนตั้งครรภ์และหลังคลอด และจากข้อมูลการคุมกำเนิดในหญิงวัยรุ่นหลังคลอดและหลังแท้งในปี 2562 ที่ ผ่านมาเทียบกับ ปี 2563 ไตรมาส3 พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น จาก ร้อยละ 19.9 เป็น 25.0

การบริหารจัดการแก้ไขปัญหา

1. จัดกิจกรรมเชิงรุกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่น และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. จัดระบบช่วยเหลือส่งต่อด้านอนามัยเจริญพันธุ์ที่เหมาะสม และตรงตามสภาพปัญหาของวัยรุ่น
3. ต้องมีการให้การคุมกำเนิดทุกรายหลังคลอดหรือยุติการตั้งครรภ์เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ
4. ให้บริการคุมกำเนิดและบันทึกข้อมูลในระบบตามเงื่อนไข ภายใน 42 วันหลังคลอดหรือยุติการตั้งครรภ์
5. พัฒนาบุคลากรในการให้บริการอนามัยเจริญพันธุ์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

(ปี 2563 จังหวัดสกลนครได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมการฝังยาคุมกำเนิดเพิ่มจำนวน 8 ราย) ดังนี้

- โรงพยาบาลคำตากล้า 1 คน
- โรงพยาบาลวาริชภูมิ 1 คน
- โรงพยาบาลกุดบาก 1 คน
- โรงพยาบาลสว่างแดนดิน 1 คน
- โรงพยาบาลส่องดาว 2 คน
- โรงพยาบาลสกลนคร 1 คน

การประเมินผล การบันทึกการคัดกรองสุขภาพข้อมูล 43 แห่งตามตัวชี้วัดดังนี้ (ต.ค.62-พ.ค.63)

1. ร้อยละตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 9.45)
2. อัตราการคลอดในหญิงอายุ 10-14 ปี (อัตรา 0.3)
3. อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปี (อัตรา 11.3)
4. ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง (ร้อยละ 25.0)

กลุ่มวัยทำงาน

ตัวชี้วัด : ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ร้อยละ 49

ตารางที่ 64 ประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ร้อยละ 49

อำเภอ	จำนวนประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี	ความครอบคลุมการบันทึกข้อมูลร้อยละ	ปกติร้อยละ	ผอมร้อยละ	น้ำหนักเกินร้อยละ	อ้วนระดับ1ร้อยละ	อ้วนระดับ2ร้อยละ
เมืองสกลนคร	110,215	48.39	47.46	5.61	19.98	20.91	6.04
กุสุมาลย์	20,856	48.63	46.34	4.74	24.28	19.78	4.86
กุดบาก	15,983	58.77	49.86	5.45	19.74	20.08	4.88
พรรณานิคม	33,375	52.91	42.05	5.06	21.25	25.52	6.12
พังโคน	26,058	54.15	42.13	4.53	21.92	24.08	7.35
วาริชภูมิ	24,621	57.62	47.92	4.57	20.75	21.28	5.48
นิคมสร้างนอน	5,695	49.73	42.30	4.06	21.65	25.74	6.25
วานรนิวาส	61,862	54.64	49.56	3.88	22.24	19.55	4.77
คำตากล้า	22,414	50.46	42.94	3.62	25.74	21.69	6.01
บ้านม่วง	25,844	48.33	42.28	4.54	21.04	25.45	6.69
อากาศอำนวย	33,954	59.60	42.84	4.93	20.87	24.65	6.71
สว่างแดนดิน	72,572	63.35	45.38	5.09	21.39	22.46	5.68
ส่องดาว	14,988	57.39	45.33	1.35	31.66	17.52	4.15
เต่างอย	10,010	58.34	45.39	7.57	18.66	23.01	5.36
โคกศรีสุพรรณ	14,244	57.85	46.00	5.76	20.52	22.46	5.25
เจริญศิลป์	22,069	58.26	44.78	3.87	25.15	21.07	5.13
โพนนาแก้ว	15,809	52.98	40.08	6.63	20.24	25.99	7.06
ภูพาน	19,084	58.34	52.24	4.01	19.99	19.22	4.54
รวม	549,653	54.67	45.84	4.80	21.68	21.95	5.72

เกณฑ์ประเมินค่าดัชนีมวลกาย

BMI	<18.5	18.5-22.9	23.0-24.9	25.0-29.9	≥30
	ผอม	ปกติ	น้ำหนักเกิน	อ้วนระดับ1	อ้วนระดับ2

จากตารางพบว่า จังหวัดสกลนครมีประชากรวัยทำงาน อายุ 18-59 ปีทั้งหมด จำนวน 549,653 คน ได้รับการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง จำนวน 300,517 คน คิดเป็นร้อยละ 54.67 มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ร้อยละ 45.84 มีภาวะผอม ร้อยละ 4.80 น้ำหนักเกิน ร้อยละ 21.68 อ้วนระดับ 1 ร้อยละ 21.95 อ้วนระดับ 2 ร้อยละ 5.72 ในไตรมาสที่ 2 ภาพรวมจังหวัดยังไม่ผ่านเกณฑ์ มีอำเภอที่มีผลงานผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 3 อำเภอ คือ อำเภอภูพาน อำเภอกุศบาก และ อำเภอมารวิลาส

จากสถานการณ์สุขภาพประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี เมื่อประเมินตามค่าดัชนีมวลกายแล้ว พบว่ามีประชากรวัยทำงานที่มีค่าดัชนีมวลกายปกติเพียงร้อยละ 48.84 และมีกลุ่มที่น้ำหนักเกินถึงร้อยละ 22.68 ซึ่งกลุ่มนี้โอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มอ้วนระดับ 1 และอ้วนระดับ 2 ในอนาคต เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคอาหาร การออกกำลังกายที่ไม่เหมาะสม เพราะขาดความตระหนักหรือให้ความสำคัญกับภาวะสุขภาพของตนเอง เมื่อพิจารณาในภาพรวมของประชากรที่มีค่าดัชนีมวลกายเกินเกณฑ์ พบว่ามีประชากรที่มีมากถึงร้อยละ 49.35 หรือเกือบครึ่งของประชากรวัยทำงานทั้งหมด ซึ่งประชากรกลุ่มนี้เสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังซึ่งจะเป็นปัญหาในระบบสุขภาพในอนาคต และยังพบว่าประชากรวัยทำงาน มีภาวะผอม ร้อยละ 4.80 ที่ต้องติดตามเพื่อให้มีค่าดัชนีมวลกายที่เหมาะสม

การบริหารจัดการแก้ไขปัญหา รณรงค์ สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ แนวทางการออกกำลังกาย การรับประทาน อาหารที่เหมาะสม ที่หลากหลายประเภท เช่น การรับประทานอาหารคีโตเจนิค อาหารลดแป้ง การรับประทาน อาหารแบบนับแคลอรี การออกกำลังกายประเภทต่างๆ ทั้งกลางแจ้ง และที่สามารถทำได้เองที่บ้านหรือที่ทำงาน เพื่อเป็นแนวทางในการออกกำลังกายแก่ประชาชนทั่วไป ส่งเสริมให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ประชาสัมพันธ์ แอปพลิเคชัน ที่จะสามารถเป็นผู้ช่วยในการออกกำลังกาย ให้มีความสนุกสนานไม่เครียด จนเกินไป ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงาน เช่น โครงการ 10 ล้านครอบครัวไทยออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมก้าวทำใจ กิจกรรม self monitoring เป็นต้น

การประเมินผล การบันทึกการคัดกรองสุขภาพข้อมูล 43 แห่ง ตามตัวชี้วัดดังนี้

1. ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ
2. ร้อยละของประชากรวัยทำงานตอนต้น อายุ 18-29 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ
3. ร้อยละของประชากรวัยทำงานตอนกลาง อายุ 30-44 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ
4. ร้อยละของประชากรวัยทำงานตอนปลาย อายุ 45-59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ

กลุ่มผู้สูงอายุ

สถานการณ์ผู้สูงอายุ

จังหวัดสกลนคร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 919,110คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริงจำนวนทั้งหมด 150,494 คน โดยคิดเป็นร้อยละของประชากรผู้สูงอายุ 16.37 จากสถานการณ์ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครได้เล็งเห็นความสำคัญของสังคมผู้สูงอายุ โดยได้ดำเนินการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้แบบประเมินการคัดกรองสุขภาพ Geriatric Syndromes ของกรมการแพทย์ และได้มีการประมวลผลโดยโปรแกรม HDC พัฒนาโดยกระทรวงสาธารณสุข ผลการคัดกรองผู้สูงอายุพบว่าโรคที่พบบ่อยมี 10 ลำดับดังนี้

ตารางที่ 65 การคัดกรอง 10โรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ ปี 2563 (ต.ค 62-พ.ค 63)

โรคที่คัดกรองจำนวน 10 โรค	คัดกรอง(คน)	ร้อยละ	กลุ่มเสี่ยง	ร้อยละ
1.โรคความดันโลหิตสูง	85,541	56.84	140,896	12.74
2.เบาหวาน	102,511	68.12	11,693	11.41
3.โรคหัวใจและหลอดเลือด (CVD)	40,805	27.11	17,695	43.36
4.ข้อเข่าเสื่อม	78,546	52.19	6,731	8.57
5.ภาวะพลัดตกหกล้ม	79,553	52.86	2,065	2.59
6.สมองเสื่อม AMT	77,069	51.21	709	0.92
7. ภาวะช่องปาก	75,451	50.14	2,219	2.9
8.BMI เกิน	132,218	87.86	34,521	26.11
9.ADL ติดเตียง	80,837	53.71	258	0.32
10.ซีมีตรา2Q	83,157	55.26	145	0.17

ทั้งนี้จังหวัดสกลนคร เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัจจุบันคิดเป็นร้อยละ 16.37 ดังนั้นทางจังหวัดสกลนครจึงได้วางแผนส่งเสริมดูแลป้องกันและฟื้นฟูบำบัด การจัดบริการการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มพึ่งพิงโดยการวางแผนพัฒนาศักยภาพ Care Manager มีจำนวน 191 คน และมี Care Giver ด้านการดูแลผู้สูงอายุ 1,473 คน เป้าหมายการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มพึ่งพิง ปี 2563 จากทั้งหมดจำนวน 125 ตำบลผ่าน 118 ตำบล จำนวนตำบล LTC ผ่านเกณฑ์เสนอ care plan 118/125 คิดเป็นร้อยละ 94

-ตำบลที่เข้าร่วม LTC มีจำนวน 125 ตำบล เข้าร่วมทั้งหมด 125 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 100

-จำนวน ปี 2561 มีจำนวน care plan ทั้งหมด 713

-จำนวน ปี 2562 มีจำนวน care plan ทั้งหมด 803

- จำนวน ปี 2563 (ตค62-พค63) มีจำนวน care plan ทั้งหมด 2,538

-จะเห็นได้ว่าจำนวน cp มีเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 90.08

-จำนวนตำบล LTC ผ่านเกณฑ์ อปท.โอนเงินแล้ว 135แห่ง/อปท.ทั้งหมด140 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 96.4

(ข้อมูลจากการโอนเงิน NHSO Budget ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2563)

ตารางที่ 66 ข้อมูลตำบล (Long Term Care ปี 2559-2563

ปี	ข้อมูลตำบล (Long Term Care 3) ปีย้อนหลัง		
	จำนวนตำบล LTC ทั้งหมด	จำนวนตำบลผ่านเกณฑ์	คิดเป็นร้อยละ
2559	125	78	62.4
2560	125	98	78.4
2561	125	112	89.6
2562	125	117	94
2563	125	118	94.4

จากตารางข้อมูลตำบล LTC ย้อนหลัง 4 ปี พบว่าจังหวัดสกลนครมีตำบล LTC ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปี 2563 มีผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 118 คิดเป็นร้อยละ 94.4 ในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80

ตารางที่ 67 ข้อมูลอำเภอที่ผ่านเกณฑ์

อำเภอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	องค์ประกอบที่ไม่ผ่าน			
			1	2	3	4
เมืองสกลนคร	15	1	1	1	1	1
กุสุมาลย์	5	0	0	0	0	0
กุศบาก	3	0	0	0	0	0
พรรณานิคม	9	1	1	1	1	1
พังโคน	4	1	1	1	1	1
วาริชภูมิ	4	1	0	0	0	1
นิคมน้ำอูน	4	0	0	0	0	0
วานรนิวาส	14	0	0	0	0	0
คำตากล้า	4	0	0	0	0	0
บ้านม่วง	9	0	0	0	0	0
อากาศอำนวย	8	0	0	0	0	0
สว่างแดนดิน	15	1	1	1	1	1
ส่องดาว	3	1	1	1	1	1
เต่างอย	4	0	0	0	0	0
โคกศรีสุพรรณ	4	0	0	0	0	0
เจริญศิลป์	5	0	0	0	0	0
โพนนาแก้ว	4	1	1	1	1	1
ภูพาน	4	0	0	0	0	0
รวม	118	7	6	6	6	7

ที่มา : โปรแกรม LTC 3C กรมอนามัย วันที่ 28 พฤษภาคม 2563

http://ltc.anamai.moph.go.th/reportnumelder_host

ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

- 1.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งขาดความเข้าใจในการดำเนินงาน Long Term Care ทำให้ไม่สามารถเบิกงบประมาณเพื่อใช้ในดูแลผู้สูงอายุระยะยาวได้
- 2.Care manager มีการโยกย้าย เปลี่ยนงานรับผิดชอบ หรือเกษียณอายุราชการ ทำให้หลายพื้นที่ขาดผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล
- 3.Care manager ขาดทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและความเข้าใจการใช้งานโปรแกรมของกรมอนามัยและ สปสช.8
4. Care Giver ลาออกไปรับงานเอกชน ย้ายถิ่นฐาน ทำให้ขาดบุคลากร

การบริหารจัดการด้านการเงินการคลังสุขภาพ

ตัวชี้วัด : ร้อยละของหน่วยบริการที่ประสบภาวะวิกฤติทางการเงิน

เป้าหมาย : หน่วยบริการที่ประสบภาวะวิกฤติทางการเงิน ระดับ 7 ไม่เกินร้อยละ 4 ระดับ 6 ไม่เกินร้อยละ 8
สถานการณ์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเงินการคลังของหน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร เปรียบเทียบข้อมูล ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ 2561 – 2563 ในภาพรวม จังหวัดสกลนคร พบว่า ทุนสำรองสุทธิ : NWC ของ จังหวัดสกลนคร ในปีงบประมาณ 2561 จำนวน 295.29 ล้านบาท มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือในปีงบประมาณ 2562 มีจำนวน 310.16 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2563 มีจำนวน 338.64 ล้านบาท ทั้งนี้ร้อยละการเพิ่มของทุนสำรองสุทธิ ในปีงบประมาณ 2563 เพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 14.7 จากปีงบประมาณ 2561 สำหรับทุนสำรองสุทธิ ณ สิ้นไตรมาส 1/2564 มีจำนวน 713.39 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูล ณ สิ้นไตรมาส 1/2563 พบว่า ภาพรวม จังหวัดสกลนคร มีทุนสำรองสุทธิ จำนวน 465.85 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จำนวน 247.54 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 53.1

เมื่อพิจารณาผลประกอบการกำไรที่เป็นเงินสด (EBITDA) เปรียบเทียบ ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาส 4 ของปีงบประมาณ 2561 – 2563 พบว่าภาพรวมของหน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร ในปีงบประมาณ 2561 มีจำนวน 312.66 ล้านบาท และพบว่าลดลงในปีงบประมาณ 2562 เหลือจำนวน 195.51 ล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 298.18 ล้านบาท ร้อยละของ EBITDA ที่เพิ่มขึ้นจากปี 2562 เท่ากับ ร้อยละ 52.5

ตาราง 68 แสดงแนวโน้มทุนสำรองสุทธิ : NWC และผลประกอบการกำไรที่เป็นเงินสด : EBITDA จังหวัดสกลนคร

ปีงบประมาณ	NWC : ล้านบาท	EBITDA : ล้านบาท	หมายเหตุ
Q4/2561	295.29	312.66	NWC ณ ไตรมาส 4/2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับ ไตรมาส 4/2561 เพิ่มขึ้น จำนวน 43.35 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.7 ส่วน EBITDA ณ ไตรมาส 4/2563 เมื่อเทียบกับ ไตรมาส 4/2562 เพิ่มขึ้น จำนวน 102.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 52.5
Q4/2562	310.16	195.51	
Q4/2563	338.64	298.18	
Q1/2564	713.39	398.41	

ตาราง 69 แสดงร้อยละหน่วยบริการที่ประสบภาวะวิกฤติทางการเงิน จ.สกลนคร ปีงบประมาณ 2561 - 2563

ปีงบประมาณ	Risk Score ระดับ7 จำนวน (%)	Risk Score ระดับ6 จำนวน (%)	หมายเหตุ
Q4/2561	0	5 (27.78)	ระดับ 6 ได้แก่ รพ.พังโคน, บ้านม่วง, อากาศฯ, วานรฯ และ รพ.โคกศรีสุพรรณ
Q4/2562	0	4 (22.22)	ระดับ 6 ได้แก่ รพ.พังโคน, บ้านม่วง อากาศอำนาจ และ รพ.โคกศรีสุพรรณ
Q4/2563	1 (5.55)	2 (11.11)	ระดับ 7 ได้แก่ รพ.พังโคน ระดับ 6 ได้แก่ รพ. อากาศอำนาจ และ รพ.โคกศรีสุพรรณ
Q1/2563	0	0	-

ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์เป้าหมาย ข้อมูล ณ ไตรมาส 1/2564 ในภาพรวมหน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร พบว่าไม่มี รพ.วิกฤติ ทั้งระดับ 7 และระดับ 6 ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย และมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เมื่อเทียบกับ ไตรมาส 1/2563 ที่พบว่ามีหน่วยบริการวิกฤติ ระดับ 6 จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ รพ.อากาศอำนาจ ข้อมูล ณ ไตรมาสที่ 1/2564 พบว่า รพ.อากาศอำนาจ มี Risk score ระดับ 4

ตารางที่ 70 แสดงผลการวิเคราะห์ Risk Score หน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร เปรียบเทียบข้อมูลระหว่าง
ณ สิ้นไตรมาส 4/2562 และสิ้นไตรมาส 4/2563

โรงพยาบาล	Risk Score		EBITDA Q4/63 ล้านบาท	สถานการณ์ กลุ่มเสี่ยง (62-63)	Risk Score Q1/64 (ธ.ค.63)			EBITDA เขต 8 ล้านบาท
	Q4/62	Q4/63			NI สธ.	NI เขต 8	EBITDA เขต 8	
สกลนคร	3	2	210.15	ปกติ	2	2	2	145.94
กุสุมาลย์	3	1	4.91	ปกติ	0	0	0	4.07
กุดบาก	0	1	-3.11	ปกติ	0	0	0	1.68
พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	4	3	5.23	ดีขึ้น	2	3	3	3.78
พังโคน	6	7	4.11	กลุ่มวิกฤติ 7 เรือธง	2	3	3	5.64
วาริชภูมิ	3	1	6.25	ปกติ	0	0	0	2.77
นิคมน้ำออน	0	1	1.13	ปกติ	0	0	0	2.58
วานรนิวาส	2	0	25.86	ปกติ	0	0	0	3.26
คำตากล้า	1	0	3.81	ปกติ	0	0	0	2.25
บ้านม่วง	6	5	6.77	กลุ่มเสี่ยง 4 - 6	2	7	7	-3.45
อากาศอำนวย	6	6	13.94	กลุ่มเสี่ยง 4 - 6	4	4	5	5.41
สว่างแดนดิน	2	3	-21.05	ปกติ	0	0	0	37.91
ส่องดาว	1	0	3.16	ปกติ	0	0	0	1.71
เต่างอย	2	2	0.505	ปกติ	0	0	0	2.61
โคกศรีสุพรรณ	6	6	6.93	กลุ่มเสี่ยง 4 - 6	1	3	3	3.52
เจริญศิลป์	3	1	6.85	ปกติ	0	1	1	4.37
โพนนาแก้ว	0	0	7.81	ผลงานเยี่ยม	0	0	0	3.45
พระอาจารย์แบน ธนากโร	5	1	14.86	ดีขึ้น	0	0	0	7.36

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ Risk Score หน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร เปรียบเทียบข้อมูลระหว่าง ณ สิ้น
ไตรมาส 4/2562 และสิ้นไตรมาส 4/2563 สามารถจัดกลุ่มสถานการณ์ด้านการเงินการคลังของหน่วยบริการ จังหวัด
สกลนคร ได้เป็น 5 กลุ่ม ตามรายละเอียด ดังนี้

1. **กลุ่มผลงานเยี่ยม** : เป็นกลุ่มที่มี Risk Score ระดับ 0 ในปี 2562 และในปี 2563 มีจำนวน 1 แห่ง คิด
เป็น ร้อยละ 5.6 ได้แก่ รพ.โพนนาแก้ว
2. **กลุ่มปกติ** : เป็นกลุ่มที่มี Risk Score อยู่ระหว่าง 0 – 3 (ปกติ) ในปี 2562 และในปี 2563 มีจำนวน 11
แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.1 ได้แก่ รพ.สกลนคร, รพ.สว่างแดนดิน, วานรนิวาส, กุสุมาลย์,วาริชภูมิ
เจริญศิลป์, คำตากล้า, ส่องดาว, กุดบาก, เต่างอย และ รพ.นิคมน้ำออน
3. **กลุ่มดีขึ้น** : เป็นกลุ่มที่มี Risk Score ระดับ 4 – 7 ในปี 2562 เป็นระดับ 0 – 3 (ปกติ) ในปี 2563 มี
จำนวน 2 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 11.11 ได้แก่ รพ.พระอาจารย์ฝั้นฯ และ รพ.พระอาจารย์แบนฯ
4. **กลุ่มเสี่ยงระดับ 4 – 6** : เป็นกลุ่มที่มี Risk Score ระดับ 4 – 6 ในปี 2562 และในปี 2563 มีจำนวน 3
แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 16.7 ได้แก่ บ้านม่วง, อากาศอำนวย และ รพ.โคกศรีสุพรรณ
5. **กลุ่มวิกฤติ 7 เรือธง** : เป็นกลุ่มที่มี Risk Score ระดับ 4 – 7 ในปี 2562 และ ในปี 2563 มีจำนวน 1
แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 5.6 ได้แก่ รพ.พังโคน

วิเคราะห์สภาพปัญหา

- จากการวิเคราะห์หน่วยบริการกลุ่มเสี่ยง ระดับ 4 – 6 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 – 2563 พบว่าส่วนใหญ่
จะอยู่ในกลุ่มหน่วยบริการที่มีขนาดกลาง ระดับ F1 ได้แก่ รพ.อากาศอำนวย, รพ. บ้านม่วง และ รพ.พังโคน ซึ่งเป็น
กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการจัดสรรงบ UC แบบ Step Ladder และแบบ K – Factor ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560
เป็นต้นมา สำหรับ รพ.วานรนิวาส ที่มีขนาด M1 ประสิทธิภาพวิกฤติ ระดับ 6 ในปีงบประมาณ 2561 เนื่องจากการ

ขยายบริการ และจากการเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง พบว่า รพ.วานรนิวาส เริ่มเก็บเกี่ยวรายได้จากการขยายบริการได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลการประเมิน Risk score ณ สิ้นไตรมาส 4/2562 อยู่ที่ ระดับ 2 และ ณ สิ้นไตรมาส 4/2563 ระดับ 0

- หน่วยบริการต้องรับภาระการจ่ายค่าตอบแทน ตามประกาศฯ ฉบับที่ 11 เนื่องจากได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณไม่เพียงพอ หลังจากหักค่าตอบแทน ฉบับที่ 11 ให้กับ รพ.สต. แล้ว พบว่า ในปีงบประมาณ 2564 ภาพรวมของ รพ. ได้รับงบประมาณค่าตอบแทน ตามประกาศฯ ฉบับที่ 11 เฉลี่ย ประมาณ 1.7 เดือนเท่านั้น ทำให้ส่งผลกระทบต่อ รพ.ในกลุ่มเสี่ยง 4 – 6 อย่างยิ่ง เนื่องจากมีความมั่นคงทางการเงินต่ำเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

- อย่างไรก็ตามจากการประเมิน ติดตาม กำกับ หน่วยบริการที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง 4 – 6 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 – ปัจจุบัน พบว่าหน่วยบริการทุกแห่ง ได้เพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ตามข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของทีม CFO จังหวัดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีทุนสำรองสุทธิเพิ่มขึ้นทุกปี และมีผลประกอบการที่เป็นเงินสด (EBITDA) เป็นบวกทุกปี

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

1. การปรับเกลี่ยงบ UC ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จังหวัดสกลนคร ได้มีการกำหนดเกณฑ์ปรับเกลี่ยช่วยเหลือหน่วยบริการที่มีแนวโน้มจะประสบกับภาวะวิกฤติทางการเงิน (เกณฑ์ความมั่นคง) และที่สำคัญคณะกรรมการ CFO จังหวัดได้กำหนดเกณฑ์การปรับเกลี่ยงบ UC ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ คือการปกป้อง CUP เล็ก ที่มีประชากรเบาบาง และมีศักยภาพในการหารายได้ที่จำกัด เช่น CUP นิคมน้ำอูน (ปชก. UC 10,626 คน) แม้ว่าจะได้รับประโยชน์จากการจัดสรรงบ UC แบบ Step Ladder และแบบ K – Factor ก็ตามแต่ก็ยังมีปัญหาในการหารายได้ที่ไม่สมดุลกับค่าใช้จ่าย Fixed cost การปรับเกลี่ยงบ UC ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ด้วยเกณฑ์ปกป้อง CUP เล็ก ของจังหวัดสกลนคร ส่งผลให้สามารถแก้ไขปัญหาให้กับ รพ.นิคมน้ำอูน ได้เป็นอย่างดี จากวิกฤติ ระดับ 7 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2560 เป็น ระดับ 1 ณ สิ้นปีงบประมาณ 2561 และ เป็น ระดับ 0 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2562 ตามลำดับ
  2. การปรับเกลี่ยเงินกันระดับเขต/จังหวัด ในระหว่างปี เพื่อช่วยเหลือหน่วยบริการที่ประสบกับภาวะวิกฤติทางการเงิน นอกจากใช้เกณฑ์ความมั่นคงแล้ว ได้กำหนดจัดสรรตามเกณฑ์ประสิทธิภาพด้วย เพื่อกระตุ้นให้หน่วยบริการในกลุ่มขาดสภาพคล่อง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ตามเป้าหมายของจังหวัดที่กำหนดไว้ว่า หน่วยบริการขาดสภาพคล่องภายใต้การบริหารจัดการดี ส่งผลให้หน่วยบริการในกลุ่มเสี่ยง 4 – 6 มีการปรับประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เช่น **รพ.อากาศอำนวย** ทำให้มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบลดลงเรื่อยๆ ทุกปี ดังนี้
    - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2560 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 21.3 ล้านบาท
    - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2561 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 19.3 ล้านบาท (NWC เพิ่มขึ้น 2 ล้านบาท)
    - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2562 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 15.1 ล้านบาท (NWC เพิ่มขึ้น 4.2 ล้านบาท)
    - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2563 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 12.2 ล้านบาท (NWC เพิ่มขึ้น 2.9 ล้านบาท)
- รพ.บ้านม่วง** เป็นหน่วยบริการในกลุ่มเสี่ยง 4 – 6 มีการปรับประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีทุนสำรองสุทธิ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังนี้
- ณ สิ้นปีงบประมาณ 2560 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 9.7 ล้านบาท
  - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2561 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 6.2 ล้านบาท (NWC เพิ่มขึ้น 3.5 ล้านบาท)
  - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2562 มีทุนสำรองสุทธิ ติดลบ 2.1 ล้านบาท (NWC เพิ่มขึ้น 4.1 ล้านบาท)
  - ณ สิ้นปีงบประมาณ 2563 มีทุนสำรองสุทธิ เป็นบวก 0.665 ล้านบาท (NWC เพิ่มขึ้น 2.7 ล้านบาท)
3. ทีม CFO จังหวัดออกตรวจเยี่ยมหน้างาน สำหรับหน่วยบริการที่มีแนวโน้มจะประสบกับภาวะวิกฤติทางการเงินการคลัง เพื่อร่วมกับทีม CFO หน่วยบริการ วิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

4. หน่วยบริการที่ขาดสภาพคล่องทางการเงินการคลัง จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการปรับประสิทธิภาพ กับทีม CFO จังหวัด ผลการประเมินตาม MOU จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการปรับเกลี่ยเงินช่วยเหลือต่อไป
5. คณะกรรมการ CFO จังหวัดสกลนคร เจรจาขอลดหนี้ตามจ่าย กรณีผู้ป่วยนอกส่งต่อข้าม CUP ภายในจังหวัด กับ รพศ.สกลนคร ลดหนี้ค้างชำระ ภาพรวมจังหวัดลดให้ ร้อยละ 65

ผลการดำเนินงานภาพรวมจังหวัด ในปีงบประมาณ 2563

1. ผลงานดีเด่น ภาพรวมจังหวัด Medical Audit Award 2020 “Best Medical Record Audit”
2. ผลการประเมินระบบควบคุมภายในด้วยอิเล็กทรอนิกส์ 5 มิติ (Electronics Internal Audit : EIA) ของโรงพยาบาลทุกแห่ง ในปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1-2 ภาพรวมจังหวัด รวม 5 มิติ ได้ร้อยละ 92.39 เป็นอันดับที่ 1 ของเขตสุขภาพที่ 8
3. ผลการประเมิน มิติการจัดเก็บรายได้ คะแนน ภาพรวมจังหวัด ร้อยละ 92.51 เมื่อพิจารณาราย รพ. สามารถจัดกลุ่ม รพ. เพื่อพัฒนา จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่
  - 3.1 กลุ่มได้คะแนนเต็มร้อยละ 100 มีจำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.2 ได้แก่ รพ.กุดบาก, รพ.นิคมน้ำอุ่น, รพ.พังโคน และ รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร
  - 3.2 กลุ่มได้คะแนนร้อยละ 95 ขึ้นไป มีจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.9 ได้แก่ รพ.คำตากล้า, รพ.บ้านม่วง, รพ.วานรนิวาส, รพช.สว่างแดนดิน, ส่องดาว, เต่างอย และ รพ.โพนนาแก้ว
  - 3.3 กลุ่มที่ได้คะแนนร้อยละ 90 ขึ้นไป มีจำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.2 ได้แก่ รพศ.สกลนคร รพ.วาริชภูมิ, รพ.อากาศอำนวย และ รพ.เจริญศิลป์
  - 3.4 กลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 90 ไม่ผ่านเกณฑ์ มีจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.7 ได้แก่ รพ.กุสุมาลย์ และ รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร (ร้อยละ 82.61) รพ.โคกศรีสุพรรณ (ร้อยละ 65.22) ดังนั้นหน่วยบริการที่อยู่ในกลุ่มนี้ ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานตามเครื่องมือการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านการเงินการคลัง หน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร

1. ผลการประเมินความเสี่ยงทางการเงินของโรงพยาบาลจังหวัดสกลนครตามดัชนีเฝ้าระวังของกระทรวงสาธารณสุข (สูตร NI MOPH)

ผลการประเมิน Risk Score (สูตร NI MOPH) ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาสที่ 1/2564 (ณ 31 ธันวาคม 2564) สามารถจัดกลุ่มหน่วยบริการ จำนวน 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 กลุ่ม Risk score ระดับ 0 : มีจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.7 ได้แก่ รพ.สว่างแดนดิน รพ.วานรนิวาส, รพ.กุสุมาลย์, รพ.วาริชภูมิ, รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร, รพ.เจริญศิลป์, รพ.คำตากล้า, รพ.โพนนาแก้ว, รพ.ส่องดาว, รพ.กุดบาก, รพ.เต่างอย และ รพ.นิคมน้ำอุ่น
- 1.2 กลุ่ม Risk score ระดับ 1 : มีจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.6 ได้แก่ รพ.โคกศรีสุพรรณ
- 1.3 กลุ่ม Risk score ระดับ 2 : มีจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.7 ได้แก่ รพศ.สกลนคร, รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร และ รพ.บ้านม่วง
- 1.4 กลุ่ม Risk score ระดับ 4 : มีจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.6 ได้แก่ รพ.อากาศอำนวย

2. ผลการประเมิน Risk score เปรียบเทียบ 3 สูตร ได้แก่ สูตร NI (MOPH), สูตร NI (เขต 8) และสูตร EBITDA (เขต 8)

ผลการประเมินเปรียบเทียบ Risk score เปรียบเทียบ 3 สูตร ได้แก่ สูตร NI (MOPH), สูตร NI (เขต 8) และสูตร EBITDA (เขต 8) ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาสที่ 1/2564 (ณ 31 ธันวาคม 2564) พบว่าหน่วยบริการที่อยู่ในกลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ได้แก่

- 1) รพ.บ้านม่วง มี Risk score สูตร NI (MOPH), สูตร NI (เขต 8) และสูตร EBITDA (เขต 8) เท่ากับ 2 – 7 – 7 ตามลำดับ
- 2) รพ.อากาศอำนวย มี Risk score สูตร NI (MOPH), สูตร NI (เขต 8) และสูตร EBITDA (เขต 8) เท่ากับ 4 – 4 – 5 ตามลำดับ

3. ผลการประเมิน 7 Plus Efficiency

ผลการประเมิน 7 ตัวชี้วัด ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ในภาพรวม พบว่ามีหน่วยบริการที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตั้งแต่ 5 ตัวชี้วัด (เกรด B) ขึ้นไป จำนวน 3 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 16.7 ได้แก่ รพ.พังโคน ผ่านเกณฑ์ 6 ตัวชี้วัด (เกรด A-) , รพ.วานรนิวาส และ รพ.โพนนาแก้ว ผ่านเกณฑ์ 5 ตัวชี้วัด (เกรด B) สำหรับ รพ.ที่เหลือไม่ผ่านเกณฑ์ สามารถจัดกลุ่ม เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) เกรด B- : ผ่านเกณฑ์ 4 ตัวชี้วัด มีจำนวน 8 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 44.5 ได้แก่ รพ. สกลนคร,สว่างแดนดิน, อ.ผื่นฯ, อากาศอำนวย, โคกศรีสุพรรณ, กุดบาก, คำตากล้า และ รพ.เจริญศิลป์
- 2) เกรด C : ผ่านเกณฑ์ 3 ตัวชี้วัด มีจำนวน 7 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 38.8 ได้แก่ รพ. บ้านม่วง, กุสุมาลย์, วาริชภูมิ, ส่องดาว, อ.แบนฯ, เต่างอย และ รพ.นิคมน้ำออน

สำหรับตัวชี้วัดที่ หน่วยบริการ ไม่ผ่านมากที่สุด ได้แก่ การบริหารเวชภัณฑ์คงคลัง และระยะเวลาถวัลยในการเก็บลูกหนี้สิทธิประกันสังคม ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์รายงานการจ่ายชดเชย กองทุนผู้ป่วยในทั่วไป (IP Normal) ตาม Statement

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายรับ IP ของหน่วยบริการ ณ ไตรมาส 1/2564 (ข้อมูล ณ ต.ค. – ธ.ค. 63) เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ณ ไตรมาสที่ 1/2564 ประมาณ ร้อยละ 25 เทียบกับประมาณการรายรับ IP ขึ้นต่ำ ปี 2564 (หลังปรับลดค่าแรง) พบว่า

- 1) หน่วยบริการส่วนใหญ่ จำนวน 13 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 72.2 ที่ผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ เป้าหมาย คือมีรายรับ IP $\geq$ ร้อยละ 25 เมื่อพิจารณารายหน่วยบริการ พบว่า หน่วยบริการที่มีรายรับ IP มากที่สุด ได้แก่ รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร ร้อยละ 51.7 รองลงมา คือ รพ.วานรนิวาส ร้อยละ 36.9 และ รพ.เต่างอย ร้อยละ 34.2 ตามลำดับ
- 2) หน่วยบริการที่มีรายรับ IP $<$ ร้อยละ 25 มีจำนวน 5 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 27.8 ได้แก่ รพ. โคกศรีสุพรรณ (ร้อยละ 12.0), รพ.นิคมน้ำออน (ร้อยละ 16.8), รพ.กุดบาก (ร้อยละ 20.7), รพ.คำตากล้า (ร้อยละ 21.0) และ รพ.พังโคน (ร้อยละ 22.38) เป็นต้น

5. ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล จำนวนผู้ป่วยใน จาก 12 แพ้ม (ทุกประเภทสิทธิ) ผ่านโปรแกรม DRGs Index ของหน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ ไตรมาสที่ 1/2563 และ ข้อมูล ณ ไตรมาส1/2564

ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล จำนวนผู้ป่วยใน จาก 12 แพ้ม (ทุกประเภทสิทธิ) ผ่านโปรแกรม DRGs Index ของหน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ ไตรมาสที่ 1/2563 และ ข้อมูล ณ ไตรมาส1/2564 พบว่า

- 1) ภาพรวมหน่วยบริการ จังหวัดสกลนคร พบว่า จำนวนผู้ป่วยใน ณ ไตรมาส 1/2563 และ ณ ไตรมาส 1/2564 มีจำนวน 32,982 ราย เท่ากัน ส่วนข้อมูล จำนวน AdjRW ณ ไตรมาสที่ 1/2564 ภาพรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น จากไตรมาสที่ 1/2563 จำนวน 1,108.4910 AdjRW เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.85
- 2) ร้อยละ AdjRW ณ ไตรมาสที่ 1/2564 เมื่อเทียบกับข้อมูล ณ ไตรมาส 1/2563 พบว่าหน่วยบริการที่มีผลงานเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร เพิ่มขึ้น ร้อยละ 70.6 รองลงมา คือ รพ.นิคมน้ำออน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.9 และ รพ.อากาศอำนวย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.6 ตามลำดับ
- 3) ร้อยละ AdjRW ณ ไตรมาสที่ 1/2564 เมื่อเทียบกับข้อมูล ณ ไตรมาส 1/2563 พบว่าหน่วยบริการที่มีผลงานลดลงมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รพ.โคกศรีสุพรรณ ลดลง ร้อยละ 34.6 รองลงมา คือ รพ.คำตากล้า ลดลง ร้อยละ 21.3 และ รพ.พังโคน ลดลง ร้อยละ 18.6 ตามลำดับ

6. ผลการวิเคราะห์แผนประมาณการรายได้ – ประมาณการค่าใช้จ่าย (Planfin) ณ ไตรมาสที่ 1/2564 (ข้อมูล ณ ตุลาคม 63 – ธันวาคม 63)

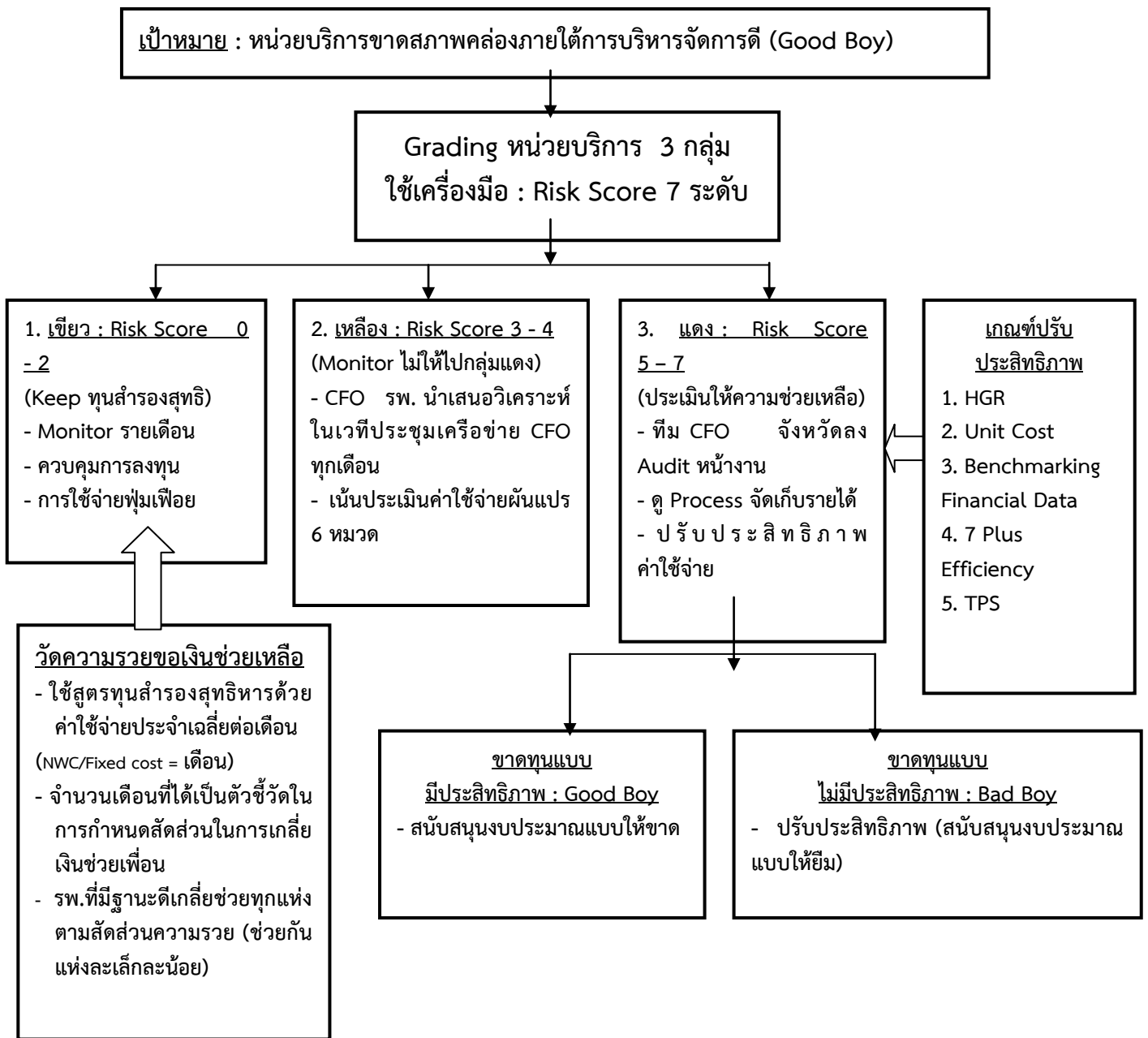
ผลการประเมินแผน Planfin ณ ไตรมาสที่ 1/2564 พบว่ารายได้จริง เมื่อเปรียบเทียบกับแผนที่ควรเป็น ภาพรวมจังหวัด พบว่า มีรายได้เพิ่มขึ้นจากแผน ร้อยละ 22.9 ในส่วนของค่าใช้จ่าย ภาพรวมจังหวัด ลดลงจากแผน ร้อยละ 1.40 เมื่อพิจารณารายหน่วยบริการ พบว่า หน่วยบริการที่มีผลค่าใช้จ่ายจริง เปรียบเทียบกับแผน

แตกต่างกันไม่เกิน บวกหรือลบ ร้อยละ 5 มีจำนวน 9 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 50 ได้แก่ 1) รพ.สกลนคร (ร้อยละ -4.5) 2) รพ.กุดบาก (ร้อยละ -0.39) 3) รพ.อ.ผื่นฯ (ร้อยละ 4.2) 4) รพ.พังโคน (ร้อยละ -2.6) 5) รพ.วาริชภูมิ (ร้อยละ -0.44) 6) รพ.นิคมน้ำอูน (ร้อยละ 4.3) 7) รพ.ส่องดาว (ร้อยละ 0.21) 8) รพ. โคกศรีสุพรรณ (ร้อยละ 3.2) และ 9) รพ. โพนนาแก้ว (ร้อยละ -0.83) เป็นต้น

7. ผลการประเมินต้นทุนบริการ Quick Method ไตรมาสที่ 1/2564 (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2563)

ผลการประเมินต้นทุนบริการ Quick Method ไตรมาสที่ 1/2564 (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2563) เปรียบเทียบกับ Mean + 1SD ของไตรมาสที่ 1/2564 พบว่า OP Cost มี รพ. ที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 17 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 94.4 ในส่วนของ IP Cost พบว่า รพ.ทุกแห่งผ่านเกณฑ์ คิดเป็น ร้อยละ 100

รูปภาพที่ 26 กรอบการดำเนินงานบริหารการเงินการคลัง จังหวัดสกลนคร ปี 2564

งบประมาณ : มาจากมาตรการ ยืม ปรับเกลี่ยเงินระหว่างปี ในจังหวัด โดยจังหวัดเป็น Clearing House ในปีถัดไป (ปรับเกลี่ยเงินคืนให้กับ รพ.ที่เกลี่ยช่วยเพื่อนในปีถัดไป) (จังหวัดเก็บข้อมูลต้นทุนประสิทธิภาพของ รพ.ขาดทุน เป็นฐานในการปรับเกลี่ยเงินอย่างมีประสิทธิภาพในปีถัดไป)

แนวทางการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือหน่วยบริการที่ขาดสภาพคล่องทางการเงิน จังหวัดสกลนคร ปี 2564

- กำหนดแม่ข่ายและเครือข่ายด้าน CFO ของจังหวัดสกลนคร จำนวน 3 เครือข่าย ได้แก่
  - 1) แม่ข่าย รพศ.สกลนคร (A) : ดูแลหน่วยบริการในเครือข่าย จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ รพ.โคกศรีสุพรรณ, เต่างอย, พระอาจารย์แบนฯ, โพนนาแก้ว, กุสุมาลย์ และ รพ.พระอาจารย์ฝั้นฯ
  - 2) แม่ข่าย รพร.สว่างแดนดิน (M1) : ดูแลหน่วยบริการในเครือข่าย จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ รพ.พังโคน เจริญศิลป์, ส่องดาว, วาริชภูมิ, นิคมน้ำอูน และ รพ.กุดบาก
  - 3) แม่ข่าย รพ.วานรนิวาส (M1) : ดูแลหน่วยบริการในเครือข่าย จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ รพ.คำตากล้า อากาศอำนวย และ รพ.บ้านม่วง
- ในเบื้องต้น เนื่องจากแม่ข่ายที่ 3 รพ.วานรนิวาส และลูกข่าย 2 แห่ง ได้แก่ รพ.อากาศ-อำนวย และ รพ.บ้านม่วง มีความเสี่ยงที่จะประสบกับภาวะวิกฤติ ระดับ 7 จึงให้แม่ข่ายที่ 1 รพศ.สกลนคร ดูแลแม่ข่ายที่ 3 ด้วยจนกว่าแม่ข่ายที่ 3 จะสามารถดูแลตนเองได้
- ทั้งนี้ทีม CFO รพ. แม่ข่ายทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ รพศ.สกลนคร, รพร.สว่างแดนดิน และ รพ.วานรนิวาส จะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้เข้มแข็ง เพื่อที่จะได้ดูแลลูกข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทาง CFO จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2564

เป้าหมาย : สร้างความเข้มแข็งเครือข่าย CFO จำนวน 3 เครือข่าย

รูปแบบ : ทีม CFO ระดับจังหวัด เป็นทีมครุฝึก เพื่อพัฒนาศักยภาพทีม CFO แม่ข่ายทั้ง 3 เครือข่าย ด้วยวิธีเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงที่หน่วยงานในพื้นที่หน่วยบริการลูกข่ายที่มีปัญหาด้านการเงินการคลัง

แผนงาน/โครงการ ด้านบริหารการเงินการคลัง จังหวัดสกลนคร ประจำปีงบประมาณ 2564

1. โครงการพัฒนาระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และระบบบัญชี GFMS งบประมาณ จำนวน 158,000 บาท ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมหลักที่ 1 : จัดอบรมเพื่อพัฒนาการบันทึกบัญชีให้เป็นแนวทางเดียวและวิธีการตรวจสอบงบทดลองที่ส่งให้ ส.พ.ค. พร้อมทั้งวิเคราะห์ดัชนีทางการเงินที่สำคัญในการนำไปใช้ ทุกเดือน

กิจกรรมหลักที่ 2 : จัดประชุมเพื่อตรวจสอบงบทดลอง บข 11 เพื่อส่งเข้าในระบบ GFMS ทุกเดือน

2. โครงการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง งบประมาณ จำนวน 46,500 บาท ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมหลักที่ 1 : จัดประชุมพิจารณาการจัดสรรเงินเหมาจ่ายรายหัว (UC) ปีงบประมาณ 2564

กิจกรรมหลักที่ 2 : จัดประชุมคณะกรรมการ CFO จังหวัดสกลนคร

กิจกรรมหลักที่ 3 : จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและประเมินแผนรายได้ – ค่าใช้จ่าย (Planfin) และแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของ สสอ./รพ.สต.

กิจกรรมหลักที่ 4 : จัดประชุมเครือข่าย CFO ระดับอำเภอ/จังหวัด

กิจกรรมหลักที่ 5 : จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหัวหน้างานประกันสุขภาพและผู้รับผิดชอบการเรียกเก็บและชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ในหน่วยบริการ

ตัวชี้วัด ร้อยละของ รพ.สต. ที่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพ รพ.สต. ตีตรา ผ่าน 5 ดาวแบบสะสม
สถานการณ์/สภาพปัญหา

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมตำบล(รพ.สต.) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน อันจะนำไปสู่วิสัยทัศน์ของกระทรวงสาธารณสุข คือ เป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพที่รวมพลังสังคม เพื่อประชาชนสุขภาพดี โดยมียุทธศาสตร์ 4 ด้าน ดังนี้ คือ 1. การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (PP& Excellence) 2. ระบบบริการ(Service Excellence) 3. การพัฒนาคน (People Excellence) และ 4. ระบบบริหารจัดการ (Governance Excellence) ในขณะเดียวกันบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขก็มีความนิยมในการขับเคลื่อนงานร่วมกัน 4 ด้าน โดยนำตัวอย่างจากชื่อกระทรวงสาธารณสุข คือ MOPH ประกอบด้วย M คือ Mastery คือบุคลากรเป็นนายของตัวเอง ที่ต้องเอาชนะโลก โจรร หลงให้ได้ O คือ Originality สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ P คือ People Centered Approach เอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง และ H คือ Humility อ่อนน้อมถ่อมตน

ซึ่งจังหวัดสกลนครมีสถานบริการทั้งหมด จำนวน 188 แห่ง แยกเป็น รพ.สต. จำนวน 168 แห่ง ผ่านระดับ 5 ดาวในปี 2560 จำนวน 123 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.65 ศสช.โรงพยาบาล จำนวน 16 แห่ง ผ่านระดับ 5 ดาว จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 และศสม. จำนวน 6 แห่ง ผ่านระดับ 5 ดาว จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดังนั้นเป้าหมายการดำเนินงานในปี 2561 คือ รพ.สต.จำนวน 44 แห่ง ศสช.โรงพยาบาล จำนวน 1 แห่ง และ ศสม. จำนวน 4 แห่งเป็น 49 แห่งที่เหลืออีก ร้อยละ 26.06 สรุปในปี 2562 มี 5 ดาวสะสม จำนวน 188 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับในปี 2563 มีรพ.สต.ที่ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ปี 2560 จำนวนหน่วยปฐมภูมิที่ผ่าน รพ.สต. 5 ดาว 139 แห่งต้อง reaccreditในปี 2563 โดยจังหวัดสกลนครวางแผนผ่านตามระดับประเทศ ร้อยละ 100 ฉะนั้นต้องทำให้ผ่านจำนวน 139 แห่ง (ทีมสะสมที่มีอยู่ จำนวน 49 แห่ง ผ่านปี 2561)

กระบวนการดำเนินงาน

1. เป้าหมายการดำเนินงาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.ตีตรา) เพื่อให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 5 ดาว 5 ดี โดยกำหนด ดังนี้

ตารางที่ 71 แสดงเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ตีตรา

เป้าหมาย	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ประเมินรับรองคุณภาพ	139 แห่ง 73.94%	49 แห่ง 26.06%	-	139 แห่ง 73.94%
คงสภาพ รพ.สต. 5 ดาว (สะสม)	139 แห่ง 73.20%	188 แห่ง 100%	188 แห่ง 100%	เป้าหมายร้อยละ 100 คิดเป็น 139 แห่ง

ทั้งนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร มีกระบวนการในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.ตีตรา) ดังนี้

2 กระบวนการดำเนินงาน

2.1 ด้านการบริหาร

- กำหนดเป็นนโยบายจังหวัด
- ทบทวนคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนระบบสุขภาพอำเภอและระบบปฐมภูมิ

จังหวัดสกลนคร (พชอ./PCC/รพ.สต.ติดดาว)

- แต่งตั้งทีมพี่เลี้ยงและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว
- ประชุมชี้แจงนโยบายการดำเนินงานปฐมภูมิ (รพ.สต.ติดดาว)
- ประชุมชี้แจงเกณฑ์ รพ.สต.ติดดาว ปี 2563 วันที่ 26 กุมภาพันธ์

2.2 ด้านการสนับสนุน

- สนับสนุนทรัพยากร/ข้อมูลวิชาการพัฒนารพ.สต.ติดดาว
- สนับสนุนพัฒนาศักยภาพทีมพี่เลี้ยงและทีมประเมินระดับจังหวัด/อำเภอ
- พัฒนาเกณฑ์คุณภาพ รพ.สต.ติดดาว จังหวัดสกลนคร ปี 2563
- พัฒนาศักยภาพทีมพี่เลี้ยง รพ.สต.ติดดาว จังหวัดสกลนคร ปี 2563
- พัฒนาทีมพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว จังหวัดสกลนคร ปี 2563
- พัฒนาศักยภาพทีมโค้ช รพ.สต.ติดดาว จังหวัดสกลนคร ปี 2563
- ชี้แจงเกณฑ์การประเมิน รพ.สต.ติดดาว สำหรับทีมพี่เลี้ยงอำเภอ/พื้นที่เป้าหมาย

2.3 ด้านกำกับติดตามประเมินผล

- รพ.สต.ประเมินตนเอง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยืนยันการประเมินเพื่อเตรียมประเมินระดับอำเภอ/จังหวัด/เขต ปี 2563
- ประเมินคุณภาพ รพ.สต.ติดดาวระดับอำเภอ/จังหวัด ปี 2563
- พัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว The Best จังหวัดเข้ารับการประเมินระดับเขต
- สรุปลงบทเรียนการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว

นอกจากนี้ แล้ว มีการควบคุมกำกับติดตามการดำเนินงานผ่าน House Model เพื่อติดตามระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้มีคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ตามรายไตรมาส โดยมีระดับความสำเร็จในแต่ละไตรมาส ดังนี้

ตารางที่ 72 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ไตรมาสที่ 1 ต.ค.-ธ.ค.2562	ไตรมาสที่ 2 ม.ค. - มี.ค. 2563	ไตรมาสที่ 3 เม.ย. - มิ.ย. 2563	ไตรมาสที่ 4 ก.ค. - ก.ย. 2563
1.ประชุมรับทราบนโยบายระดับประเทศจากส่วนกลาง 2.อบรมครู ก ระดับกระทรวง 3.แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนระบบสุขภาพอำเภอและปฐมภูมิจังหวัด	1.แต่งตั้งทีมพี่เลี้ยง/พัฒนา รพ.สต.ติดดาวประชุมชี้แจงเกณฑ์ 2.ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทีมพี่เลี้ยงและทีมประเมิน จังหวัด/อำเภอ 3.รพ.สต.ประเมินตนเอง 4.ทีมพี่เลี้ยงอำเภอ/เครือข่ายโซนร่วมพัฒนา 5.ทีมอำเภอประเมินรับรอง	1.ทีมจังหวัดประเมินรับรอง 2.รายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบ 3. พัฒนารพ.สต.ติดดาว The best เพื่อเตรียมรับการประเมินระดับเขต 4. เขตประเมิน รพ.สต.ติดดาว The best จังหวัด	1. รพ.สต. ผ่านเกณฑ์คุณภาพ 2. รพ.สต.ติดดาว The Best ผ่านการประเมินรับรองคุณภาพระดับเขต 3. ประชุมสรุปบทเรียนการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ปี 2563 และวางแผนการพัฒนาต่อเนื่องในปี 2564

ผลการดำเนินงาน

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดตาม จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 73 ข้อมูลเชิงคุณภาพการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดตาม จังหวัดสกลนคร

1. จังหวัดรับทราบ นโยบาย รพ.สต.ติดตาม		2.จังหวัดมี คณะทำงาน รพ. สต.ติดตาม	3. จังหวัดมี แผนรองรับ รพ.สต.ติด ดาว	4. จังหวัดสื่อสารนโยบายสู่ระดับอำเภอ (ทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย คู่มือพัฒนา/ ประเมิน รพ.สต.ติดตาม)
ระดับประเทศ	ระดับ เขต			
ประชุมรับทราบ นโยบายงาน ปฐมภูมิจาก ส่วนกลางใน วันที่ 23 ธันวาคม 2563	-	1. มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการ ขับเคลื่อนระบบ สุขภาพอำเภอและ ปฐมภูมิ ระดับ จังหวัด 2.มีคำสั่งแต่งตั้งทีม เลี้ยง รพ.สต.ติดตาม ระดับจังหวัด และ ระดับอำเภอ 3.แต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินงานระบบ บริการปฐมภูมิ รพ. สต.ติดตาม และ ระบบสุขภาพอำเภอ เพิ่มเติม	มีแผนงาน/ โครงการ พัฒนา คุณภาพ รพ.สต.ติด ดาว จังหวัด สกลนคร ปี 2563	1.ชี้แจงนโยบายการขับเคลื่อนงานปฐมภูมิ ผ่านเวทีประชุมทำแผนยุทธศาสตร์ สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ปี 2563 ช่วง เดือน กันยายน 2563 ณ สสจ.สกลนคร 2.อบรมเชิงปฏิบัติการระดับอำเภอ 1 ครั้ง วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 เป้าหมาย 120 คน 3.อบรมเชิงปฏิบัติการระดับจังหวัด 1 ครั้ง วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563 เป้าหมาย 50 คน 4.รพ.สต.ทุกแห่งประเมินตนเองใน โปรแกรม (http://gishealth.moph.go.th/pcu) เพื่อวางแผนพัฒนา แล้วเสร็จ 5. อำเภอยั่งยืนผลการประเมินรพ.สต.ติด ดาวในโปรแกรม (http://gishealth.moph.go.th/pcu)แล้ว เสร็จภายใน ๒๙ พฤษภาคม 2563 6.จังหวัดยั่งยืนการประเมิน รพ.สต.ติดตาม ในโปรแกรม (http://gishealth.moph.go.th/pcu) ภายใน 15 มิถุนายน 2563 6. กลุ่มงานปฐมภูมิและองค์กรร่วม(PCU) ของทุกโรงพยาบาลประเมินตนเองManual และสำเนาส่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สกลนคร

2. แผนงาน/โครงการที่รองรับ

ตารางที่ 74 แสดงแผนงานโครงการ

แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ บาท	กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ระยะเวลา
การพัฒนา คุณภาพ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ตำบล(รพ.สต.) จังหวัดสกลนคร	18,000 บาท รอบแรก	1.ประชุม คกก. ปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศจังหวัด	คกก.ปฐมนิเทศ / คณะทำงาน	61 คน	ม.ค.63- ก.ค.63
		2.ประชุมทีมพี่ เลี้ยงรพ.สต. จังหวัด/อำเภอ			
		2.ประชุมทีมพี่ เลี้ยง รพ.สต.จังหวัด/ อำเภอ	ทีมพี่เลี้ยงจังหวัด/ อำเภอ	144 คน	ม.ค.63-กพ.63
	รอบที่ 2 9,900 บาท	3. ประเมิน คุณภาพ	ประเมิน รพ.สต.ติดตาม	18 แห่ง	ก.ค.63
		4.ประชุมสรุป บทเรียน	ทีมพี่เลี้ยง รพ.สต.ติด ดาว	100 คน	ก.ค.63

ปัญหาอุปสรรค

- บุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในบางแห่งไม่มีบุคลากรให้บริการได้แก่ ทันตสาธารณสุขและแพทย์แผนไทย
- ภาระงานและการประเมินที่หลากหลายของแต่ละงานที่ลงไปสู่วิทยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- เนื่องจากสถานการณ์ การระบาด COVID-19 เป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะประเมิน พ.สต.ติดตามได้ตามระบบ

ข้อเสนอแนะ

- บูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดตามเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน
- ผสมผสานเกณฑ์การพัฒนาและการเยี่ยมประเมินด้านต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน
- สร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อให้เห็นความสำคัญการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดตาม
- พัฒนาทีมพี่เลี้ยงและทีมประเมินระดับอำเภอและจังหวัดอย่างต่อเนื่องหลัง COVID-19
- ประเมินตนเองในโปรแกรม <http://gishealth.moph.go.th/pcu> ระดับอำเภอยืนยันผลการประเมิน จังหวัดรับรองการประเมิน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

สถานการณ์

การดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ จังหวัดสกลนคร เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เกิดการบูรณาการเป้าหมาย ทิศทางและยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเป็นองค์รวม เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีพื้นที่เป็นฐานและประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีความเป็นเจ้าของและการทำงานร่วมกัน จังหวัดสกลนครมีต้นทุนเดิมจากการดำเนินงานในรูปแบบสภาพสุขภาพอำเภอ ซึ่งเป็นความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการวางกรอบงานด้านสุขภาพ ทั้งนี้ได้ดำเนินการให้ทุกอำเภอจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอและขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ในปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนครประกอบด้วย 18 อำเภอ ทุกอำเภอได้ทบทวนคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ และมีการประชุมทีมเลขานุการ พชอ.ทุกอำเภอ อำเภอละ 3 -4 คน รวม 60 คน จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุมพุทธรักษาชั้น 2 อาคารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร หลังใหม่ ครั้งที่ 2 ในระหว่างวันที่ 2 – 5 มิถุนายน 2563 ณ ห้องประชุมอินทนิลชั้น 2 อาคารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร หลังเก่า เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดประเด็นปัญหา และจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอของตนเอง และนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด -19 ทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตตามประเด็นปัญหาของแต่ละอำเภอเกิดการชะงัก เนื่องจากต้องให้ความสำคัญกับโรคโควิด -19 ก่อนเนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่และมีการกระจายอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้การประเมินผลเกิดความล่าช้า และบางอำเภอมีความประสงค์จะปรับแก้ประเด็นปัญหาของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิต

ในปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนครได้รับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน พชอ. จากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อำเภอละ 20,000 บาท 18 อำเภอ รวมเป็นเงิน 360,000 บาท ในส่วนของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) จังหวัดสกลนคร ประจำปี 2563 โดยใช้งบประมาณจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจำนวน 16,500 บาท เพื่อใช้ในการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต

อำเภอ	แผนการขับเคลื่อน พขอ. (กิจกรรม/โครงการ)	ประเด็นตามเป้าหมายและปัญหาตาม บริบท(จำนวน ๒ ประเด็น)
กุสุมาลย์	1. โครงการป้องกันและความปลอดภัยทางถนน(RTI)	1. การป้องกันและความปลอดภัยทางถนน (RTI)
	2. โครงการแก้ไขปัญหาไข้เลือดออก	2. การแก้ไขปัญหาไข้เลือดออก
กุดบาก	1. โครงการตำบลต้นแบบเพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน อำเภอ กุดบาก จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2562	1. การป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนน
	2. โครงการการจัดการขยะในชุมชนแบบครบวงจร	2. การจัดการขยะในชุมชนแบบครบวงจร
พังโคน	1. สร้างเครือข่ายป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดและติดตามการบำบัดโดยกรมมีส่วนร่วมของชุมชนพื้นที่นำร่อง ตำบลไฮหย่อง อำเภอพังโคน	1. ลดปัญหา ยาเสพติด
	2. โครงการพัฒนาเยาวชนปัญญาเด็กนักเรียนประถมศึกษา	2. พัฒนาการเยาวชนปัญญาและพัฒนาการเด็ก
วาริชภูมิ	1. โครงการรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	1. การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอุบัติเหตุจราจร
	2. โครงการวาริชภูมิ ๓ ดี	2. ส่งเสริมสุขภาพและจัดการสิ่งแวดล้อม
คำตากล้า	1.โครงการหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและโรงเรียนสุขบัญญัติ ลดเสี่ยง ลดโรค อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร	1.หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและโรงเรียนสุขบัญญัติแห่งชาติ
	2.โครงการขับเคลื่อน นโยบาย 3 ก (กิน กระตุ้น กระตุ้น) เพื่อยกระดับไอคิวและพัฒนาคุณภาพชีวิต อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร	2. เด็กคำตากล้า สมองดี อารมณ์ดี สุขภาพดี มีคุณธรรม
โคกศรีสุพรรณ	1.โครงการส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์เพื่อผลักดันไอคิวเด็ก ปี 2563	1.การดูแลสุขภาพแม่และพัฒนาการเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี
	2.โครงการอบรมสร้างแกนนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอำเภอโคกศรีสุพรรณ	2.การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน
ภูพาน	1. โครงการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยติดเตียง อำเภอภูพาน	1. การดูแลผู้ป่วยเรื้อรังในชุมชน
	2. โครงการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ของเกษตรกร ในอำเภอภูพาน	2. การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
โพนนาแก้ว	1. โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	1. ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
	2. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
นิคมน้ำออน	1. โครงการป้องกันและควบคุมโรคเบาหวาน	1. โรคเบาหวาน
	2. โครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้ใช้สารเสพติด และผู้มีปัญหาสุขภาพจิต งานยาเสพติด	2. งานสุขภาพจิตยาเสพติด
วานรนิวาส	1. โครงการป้องกันและลดการบาดเจ็บเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน	1. การป้องกัน และลดอุบัติเหตุทางถนน (RTI)
	2. โครงการขับเคลื่อน นโยบาย 3 ก (กิน กระตุ้น กระตุ้น) เพื่อยกระดับไอคิว และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนวานรนิวาส	2. พัฒนาการสมวัย เด็กไทวานร
	3. อบรม ครู ก. สอนจินตคณิต กลุ่มเป้าหมาย ครูอนุบาล ครู ศพด. และครูประถมศึกษา เขตอำเภovanรนิวาส	
	4. กิจกรรม จินตคณิตใน โรงเรียน อสม.	3. พัฒนาการเยาวชนปัญญาและพัฒนาการเด็ก

อำเภอ	แผนการขับเคลื่อน พขอ. (กิจกรรม/โครงการ)	ประเด็นตามเป้าหมายและปัญหาตาม บริบท(จำนวน ๒ ประเด็น)
พรรณานิคม	1. โครงการพรรณานิคมเมืองหมวกนิรภัย	1. การควบคุมป้องกันอุบัติเหตุทางถนน
	2.โครงการกินกอดเล่นเล่นนอนผ้าดูฟัง	2. อนามัยแม่และเด็ก (เน้นเรื่อง IQ)
อากาศอำนวย	1. โครงการแก้ไขปัญหาพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา (IQ)	1. การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
	2. โครงการรณรงค์ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	2. การควบคุมป้องกันอุบัติเหตุทางถนน
เมือง	1. การอบรมจินตคณิตสำหรับครูศูนย์เด็กเล็ก/ชั้นอนุบาล/ ชั้นประถมศึกษา	1.การพัฒนากระบวนการศึกษา เซาว์ปัญญา และการเรียนรู้
	2. การอบรมหลักสูตรการประเมินไอคิวสำหรับครูศูนย์เด็กเล็ก /ชั้นอนุบาล/ชั้นประถมศึกษา	
	3. การคัดแยกขยะในครัวเรือน หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน	2.การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
	4. การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกในหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน	
เต่างอย	1. โครงการรณรงค์ ป้องกันและลดความรุนแรงจากอุบัติเหตุ	1. การควบคุมป้องกันอุบัติเหตุทางถนน
	2. โครงการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ	2. การป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ
เจริญศิลป์	1. ประกวดหมู่บ้านสะอาด/ตำบลสะอาด	1. เจริญศิลป์เมืองสะอาด
	2. จัดตั้งธนาคารขยะในหมู่บ้าน /ชุมชน โรงเรียนและศูนย์เด็กเล็ก	
	3. สร้างภาคีเครือข่ายจิตอาสาร่วมเฝ้าระวัง และบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม 1 ตำบล 1 ทีม	
	4. เน้นค้นหาและส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ก่อน12 สัปดาห์ และครบ 5 ครั้ง ตามเกณฑ์คุณภาพ	2. การจัดการงานอนามัยแม่และเด็กอย่าง ยั่งยืน
	5. อบรมให้ความรู้พัฒนาการเด็กแก่ครูโรงเรียน/ศพด. และ ผู้ปกครอง	
	6. ติดตามประเมินผลภาวะโภชนาการ และตรวจประเมินพัฒนา ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา การคิด การใช้เหตุผล การคำนวณ การ เชื่อมโยง (IQ)	3. พัฒนาการเชาว์ปัญญาและพัฒนาการ เด็ก
บ้านม่วง	1. โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาคู่หูอุบัติเหตุจราจร	1. การป้องกันแก้ไขปัญหาคู่หูอุบัติเหตุจราจร
	2. โครงการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วม	2. การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วม
สว่างแดนดิน	1. สร้างตำบลต้นแบบป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	1. การแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากการ บาดเจ็บทางถนน (RTI)
	2. ขับขี่สวมหมวกนิรภัยปลอดภัยทุกหน่วยราชการ	
	3. อบรมภัยใกล้ตัวในเด็กวัยเรียน เชิงป้องกันด้านจราจร และการ ปฐมพยาบาล	
	4. จัดการอบรม พ่อ-แม่ ผู้ปกครองและผู้เลี้ยงเด็ก เรื่องการจัด เมนูอาหาร การส่งเสริมพัฒนาการ ด้วยนโยบาย 3 ก	2. การแก้ไขปัญหาพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา (IQ)
	5. พัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมจินตคณิต/ เวชคณิต (Finger math) ใน ศพด.และชั้นอนุบาล	
	6. สนับสนุนอาหารเสริมนมรสจืด วันละ 3 กล่อง/คน แก่หญิงตั้งครรภ์	
ส่องดาว	1. โครงการขยับขยื้อน IQ อำเภอส่องดาว	1. ปัญหาเด็กไอคิวต่ำกว่าเกณฑ์
	2. โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดอำเภอส่องดาว	2. ปัญหายาเสพติด

ประเด็นปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ จังหวัดสกลนคร

จำนวน 18 อำเภอๆละ 2 ประเด็น

ประเด็น	รวม	ร้อยละ
พัฒนาการเด็ก / IQ (แม่และเด็ก)	11	30.56
การป้องกันและความปลอดภัยทางถนน(RTI)	9	25.00
การจัดการขยะ/สิ่งแวดล้อมในชุมชน	6	16.67
ยาเสพติด	3	8.33
การดูแลผู้ป่วยเรื้อรังในชุมชน/DM HT	2	5.56
การแก้ไขปัญหาไข้เลือดออก	1	2.78
หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและโรงเรียนสุขบัญญัติแห่งชาติ	1	2.78
การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	1	2.78
การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	1	2.78
การป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ	1	2.78

การบริหารจัดการ (กระบวนการ / ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาในแต่ละ KPI)

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. 2561 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 135 ตอนพิเศษ 54 ง วันที่ 9 มีนาคม 2561 ซึ่งทุกอำเภอ สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน

2. ทุกอำเภอมีการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อำเภอละ 20,000 บาท และกำลังดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อำเภอละ 60,000 บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจำนวน 306,000 บาท (17,000 บาท/อำเภอ) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

3. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) มีการประชุม จัดทำแผนการดำเนินการ และคัดเลือกประเด็นที่สำคัญตามบริบทในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตมาดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา อย่างน้อย 2 ประเด็น ที่เชื่อมโยงระบบบริการปฐมภูมิกับชุมชนและท้องถิ่น ตามองค์ประกอบ UCCARE

แผนการดำเนินงานการแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

จังหวัดมีการประชุมชี้แจงผ่านการประชุม คปสจ. และ E-meeting และส่งแนวทางการดำเนินงาน พชอ. ให้ทุกอำเภอ และมีการติดตามการดำเนินงานพร้อมทั้งสนับสนุนข้อมูลวิชาการ สนับสนุนการ ขับเคลื่อนตามนโยบายโดยให้อาเภอมีรายงานให้ทราบทุกเดือน ดังนี้

1. แผนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างน้อยอำเภอละ 2 เรื่อง
2. ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ
3. มีกลไกการติดตามให้คำปรึกษาการพัฒนาแก้ไขคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (UCCARE)

การประเมินผล : ร้อยละของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ที่มีคุณภาพ
 สรุปรการประเมินตนเองตามแนวทาง UCCARE งาน พชอ. ปี 2563 รอบที่ 1

คะแนนรวมเฉลี่ย ภาพรวมจังหวัด เท่ากับ 2

อำเภอที่คะแนนรวมเฉลี่ยตั้งแต่ 3 คะแนนขึ้นไป จำนวน 4 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 22.22

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- อำเภอใหญ่มีจำนวนหน่วยงาน ภาคีเครือข่าย ค่อนข้างมากทำให้ต้องใช้เวลาในการคัดเลือกผู้แทน
 เพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

- การระบาดของโรคโควิด -19

แผนงาน/โครงการพัฒนางานในปีงบประมาณ 2563

- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 (งบ สป.)

- โครงการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อการขับเคลื่อนสุขภาวะระดับพื้นที่แก่คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ
 ชีวิตระดับอำเภอ จังหวัดสกลนคร ปี 2563 (งบ สสส.)

ตัวชี้วัด : จำนวน อสม.ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็น อสม.หมอประจำบ้าน

สถานการณ์

ในปี 2562 รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาระดับความรู้ อสม. ให้เป็น อสม.หมอประจำบ้าน ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางการแพทย์ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริการสาธารณสุขในชุมชน ผ่านการพัฒนาระบบการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ เข้าถึงข้อมูลสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนพึ่งตนเอง ด้านสุขภาพได้ โดยเริ่มขับเคลื่อนและพัฒนา อสม.หมอประจำบ้าน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 เป็นต้นไป กระทรวงสาธารณสุขคาดหวังว่าการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว จะแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน ในการเดินทางไปพบแพทย์ ลดโรคและปัญหาสุขภาพ และลดความแออัดของโรงพยาบาล ลดการพึ่งพา โรงพยาบาลได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) บทบาท อสม.หมอประจำบ้านปรับเปลี่ยนตามมาตรการและแนวทางการปฏิบัติของการควบคุมโรคติดต่อ

แนวทางการดำเนินงาน

1. ประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลฯ สู่การปฏิบัติ ให้กับผู้รับผิดชอบงานสุขภาพภาคประชาชนระดับอำเภอและระดับตำบล และคณะกรรมการชมรม อสม.จังหวัดสกลนคร ทั้ง 18 อำเภอ ในเดือนตุลาคม 2562
2. จังหวัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่มหาวิทยาลัย อสม. หมอประจำบ้าน และอสม.ดีเด่นสู่ความเป็นเลิศ ให้กับผู้รับผิดชอบงานสุขภาพภาคประชาชนระดับอำเภอและระดับตำบล ทั้ง 18 อำเภอ จำนวน 151 คน ในวันที่ 10 มกราคม 2563
3. กำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพ อสม. เป็น อสม. หมอประจำบ้าน โดยคัดเลือกจากประธาน อสม. ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ผอ.ร.ร.อสม. และ อสม.ดีเด่นระดับจังหวัดขึ้นไป มบ./ชุมชนละ 1 คน รวม 1,621 คน
- 4 อำเภอจัดอบรมตามหลักสูตร อสม.หมอประจำบ้าน ระหว่างวันที่ 13 – 17 มกราคม 2563 สถานที่ ณ พื้นที่ 18 อำเภอในจังหวัดสกลนคร โดยจัดรูปแบบการอบรมแบบ บรรยาย จำนวน 2 วัน และฝึกปฏิบัติใน รพ./รพ.สต.ต้นสังกัด อีก 1 วัน รวม 3 วัน

ผลการดำเนินงาน

มี อสม. ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร อสม.หมอประจำบ้าน จำนวน 18 อำเภอ โดยดำเนินการอบรมในระหว่างวันที่ 13 - 17 มกราคม 2563 โดยได้รับสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ 8 (ศบส.8) ภายใต้โครงการส่งเสริม พัฒนา และเพิ่มศักยภาพประชาชนและภาคีเครือข่าย ในการจัดการสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นจำนวนเงิน 324,200 บาท และคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและคู่มืออบรม อสม.หมอประจำบ้าน มีจำนวน อสม. ที่ผ่านการอบรมทั้งหมด 1,621 คน ดังนี้

ตารางที่ 75 ชื่อตัวชี้วัด/เกณฑ์

ตัวชี้วัด/เกณฑ์	Base Line			ปี 2563 (ต.ค.-ม.ค.63)		
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2563	เป้าหมาย (ราย)	ผลงาน (ราย)	ร้อยละ
จำนวน อสม.ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ เป็น อสม.หมอประจำบ้าน	-	-	-	1,621	1,621	100

ตารางที่ 76 กลุ่มเป้าหมายอบรม อสม.หมอประจำบ้าน(๑,๖๒๑ คน)ระยะแรกแยกรายอำเภอ

อำเภอ	กลุ่มเป้าหมายอบรม อสม.หมอประจำบ้าน(๑,๖๒๑ คน)ระยะแรก				
	ปร.มบ./ ชุมชน/ ตำบล/อำเภอ	ผอ.ร.ร.อสม.ที่ ไม่ได้เป็นประธาน หมู่บ้าน	อสม.ดีเด่นระดับ จังหวัด/เขต/ ภาค/ชาติ	รวม	วันอบรม
เมืองสกลนคร	228	2	1	231	15-16 มค.63
กุสุมาลย์	71			71	14-15 มค.63
กุดบาก	40	1		41	15-16 มค.63
พรรณานิคม	143	1	3	147	15-16 มค.63
พังโคน	69		2	71	15-16 มค.63
วาริชภูมิ	71	1	4	76	14-15 มค.63
นิคมน้ำอูน	29			29	14-15 มค.63
วานรนิวาส	182	1	4	187	13-14 มค.63
คำตากล้า	61	1	4	66	14-15 มค.63
บ้านม่วง	98	1	2	101	14-15 มค.63
อากาศอำนวย	94			94	14-15 มค.63
สว่างแดนดิน	187	1	4	192	14-15 มค.63
ส่องดาว	46		1	47	15-16 มค.63
เต่างอย	32		3	35	15-16 มค.63
โคกศรีสุพรรณ	53	1		54	15-16 มค.63
เจริญศิลป์	59	1	1	61	15-16 มค.63
โพนนาแก้ว	53			53	14-15 มค.63
ภูพาน	65			65	15-16 มค.63
รวม	1,581	11	29	1621	

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ/นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี

1. การชี้แจงนโยบายสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และหลายรูปแบบ เช่น การประชุม กลุ่มไลน์
2. การมีทีมวิทยากรดำเนินงาน ภาควิชาที่เชี่ยวชาญที่เข้มแข็ง
3. อสม. มีพื้นฐานความรู้ที่ดี และมีความเข้มแข็ง ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ง่าย

ปัญหาอุปสรรค

1. งบประมาณมีไม่เพียงพอ หากมีงบประมาณที่เพียงพอ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ในบางอำเภอจึงได้รับสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากชมรม อสม.ระดับอำเภอ
2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล ของผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการดูแลจาก อสม. หมอประจำบ้าน ซึ่งมีวิธีจัดเก็บข้อมูลจาก อสม. รายงานผลผ่าน Application " SMART อสม" ด้วยตนเอง ประเด็นปัญหา คือ อสม.บางส่วน ยังเป็นกลุ่มผู้สูงอายุอยู่ ไม่มีความชำนาญ และใช้ไม่เป็น
3. การรายงานผ่าน Application " SMART อสม. " ด้วยตนเอง ต้องมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ถึงจะใช้งานระบบนี้ได้ ซึ่ง อสม. บางกลุ่มยังไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เป็นระบบเก่าอยู่ จึงเป็นปัญหาในการจัดเก็บข้อมูล
4. จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถจัดอบรมเพิ่มพูนทักษะ อสม.หมอประจำบ้าน ในกลุ่มประธาน อสม.ตำบลได้

แนวทางการพัฒนา

1. ขยายผลการเพิ่มจำนวน อสม.หมอประจำบ้านไปยัง อสม.กลุ่มอื่นๆในโรงเรียน อสม. ทุกหน่วย บริการสาธารณสุข ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ และบูรณาการควบคู่กับการดำเนินงาน อสค.
2. บูรณาการร่วมกับการดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต
3. เพิ่มพูนทักษะ อสม.หมอประจำบ้านในกลุ่มประธาน อสม.ตำบล ในขณะที่ออกปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับ ทีมสหวิชาชีพ หรือ ทีมหมอครอบครัว

การพัฒนาองค์กรคุณภาพ (Hospital Accreditation : HA)

สถานการณ์

จังหวัดสกลนคร มีการพัฒนาคุณภาพบริการ (Quality of service) ตามแผนการพัฒนาคูณภาพบริการของจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสุขภาพอย่างมีมาตรฐาน มีความปลอดภัย และเพื่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยมีการบูรณาการ การดำเนินงานของสถานบริการสุขภาพในจังหวัดสกลนครทุกระดับ (ปฐมภูมิ ทติยภูมิ ตติยภูมิ) ครอบคลุมโรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 17 แห่ง และโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม 1 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) 189 แห่ง เพื่อเอื้อต่อการเข้าถึงบริการ ส่งเสริมให้มีความต่อเนื่องในการจัดบริการ ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) หรือสรพ. โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสถานบริการระดับทุติยภูมิและตติยภูมิที่พัฒนาโดยใช้มาตรฐาน HA ของ สรพ. ซึ่งผลลัพธ์ในการพัฒนาดังกล่าว ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพบริการของโรงพยาบาลที่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อการดูแลผู้ป่วย หรือผู้รับบริการอย่างครอบคลุม และปลอดภัยตามเป้าหมายของโรงพยาบาลในการรักษาพยาบาลตามมาตรฐาน โดยจังหวัดสกลนครใช้รูปแบบการพัฒนาคูณภาพบริการของสถานพยาบาลมาตรฐาน HA โดยเครือข่ายพี่เลี้ยง Quality Learning Network: QLN ทำหน้าที่พี่เลี้ยงสร้างการเรียนรู้ระบบคุณภาพแก่เครือข่าย

นอกจากนี้เครือข่ายพัฒนาคูณภาพและมาตรฐานบริการจังหวัดสกลนคร มีและเชื่อมโยงระบบบริการแต่ละระดับเข้าด้วยกัน โดยใช้มาตรฐานตามนโยบายกระทรวงฯ และมีมาตรฐานที่หลากหลายเหมาะสมสำหรับหน่วยบริการแต่ละระดับ ได้แก่การต่อยอดกระบวนการพัฒนาคูณภาพสู่การรับรองมาตรฐานเครือข่ายระดับจังหวัด โดยปี 2560 ประเมินและรับรองมาตรฐานเครือข่ายระดับจังหวัดโรคหลอดเลือดสมอง : PNC Stroke และในปี 2562 ประเมินและรับรองมาตรฐานเครือข่ายระดับจังหวัด PNC ACS(สาขาโรคหัวใจ STEMI and Non STEMI) และ PNC MCH(แม่และเด็ก) รวมถึงการพัฒนาสู่การรับรองระบบสุขภาพระดับอำเภอ District Health System Accreditation : DHSA

ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

จังหวัดสกลนคร มีกระบวนการพัฒนาคูณภาพโดยรูปพัฒนาคูณภาพแบบมีพี่เลี้ยง Quality Learning Network : QLN ตั้งแต่ปี 2555 ถึงปี 2562 เป็นเครือข่าย QLN สกลนคร และมีพี่เลี้ยงคูณภาพรุ่นที่ 1 จำนวน 11 คน มีแผนงานสำคัญดังต่อไปนี้

- พัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยง QLN โดยหลักสูตรมาตรฐานจาก สรพ.(Gin Conference Shared Vision)
- ส่งเสริมโรงพยาบาลเข้าร่วมโครงการ 2P Safety กับ สรพ. ตามโครงการ NRLS (National Reporting and Learning System ; NRLS)
- บูรณาการกระบวนการพัฒนาคูณภาพ HA สู่การพัฒนาและรับรองคูณภาพระบบสุขภาพอำเภอ (DHSA) โดยเน้นกลุ่มที่ประเมินรับรองซ้ำ Re - accreditation ปี 2562
- กระตุ้นและส่งเสริม สนับสนุนหน่วยบริการพัฒนาคูณภาพบริการตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อประชาชนได้รับบริการที่มีมาตรฐานตามวิชาชีพ และปลอดภัย 2P Safety และเน้นการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยกลุ่มโรคสำคัญที่เป็นปัญหาของพื้นที่ ตัวชี้วัดสำคัญของกระทรวง และเขต

ผลการพัฒนาคูณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA

จังหวัดสกลนคร พัฒนาคูณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA อย่างต่อเนื่องและผ่านการรับรอง HA 100% เมื่อปี 2558 รับเกียรติบัตรจาก สรพ. และได้พัฒนาคูณภาพอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 77 แสดงจำนวนร้อยละหน่วยบริการโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	รวม
ร้อยละของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมี คุณภาพมาตรฐาน ผ่านการรับรอง HA ชั้น 3 ร้อยละ ๙0	เป้าหมาย	18
	ผลงาน	18
	อัตรา/ร้อยละ	100
รพศ. รพท. สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เป้าหมาย	1
	ผลงาน	1
	อัตรา/ร้อยละ	100
ร้อยละของ รพช. ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข ผ่านการรับรอง HA ชั้น 3 มากกว่าร้อยละ 90	เป้าหมาย	17
	ผลงาน	17
	อัตรา/ร้อยละ	100

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิ.ย. 2562

ตารางที่ 78 แสดงผลการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน HA จังหวัดสกลนคร ปี 2563

โรงพยาบาล	ระดับ รพ.	จำนวน เตียง ตามกรอบ	จำนวนเตียง จริง	วันที่รับรอง	วันที่หมดอายุ
รพ.ศ.สกลนคร	A	768	768	25 มิ.ย. 62	24 มิ.ย. 65
รพ.กุสุมาลย์	F2	60	40	28 เม.ย. 63	27 เม.ย. 66
รพ.กุดบาก	F2	30	41	14 ก.พ. 63	13 ก.พ. 64
รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	F2	90	116	22 ส.ค. 60	21 ส.ค. 63
รพ.พังโคน	F1	120	85	18 ธ.ค. 61	17 ธ.ค. 64
รพ.วาริชภูมิ	F2	30	36	11 ก.พ. 63	10 ก.พ. 66
รพ.นิคมน้ำออน	F3	10	17	รอวันเยี่ยม	เลื่อน Covid
รพ.วานรนิวาส	M1	120	186	21 ม.ค. 63	20 ม.ค. 66
รพ.คำตากล้า	F2	30	40	22 ต.ค. 61	21 ต.ค. 64
รพ.บ้านม่วง	F1	70	78	21 ก.พ. 62	20 ก.พ. 65
รพ.อากาศอำนวย	F1	90	120	24 ก.ค. 61	23 ก.ค. 64
รพ.สว่างแดนดิน	M1	320	240	25 ก.ย. 61	24 ก.ย. 64
รพ.ส่องดาว	F2	30	41	29 ต.ค. 62	28 ต.ค. 65
รพ.เต่างอย	F2	30	30	รอประกาศผล	
รพ.โคกศรีสุพรรณ	F2	30	52	14 ก.พ. 63	13 ก.พ. 64
รพ.เจริญศิลป์	F2	30	40	19 ก.ย. 60	18 ก.ย. 63
รพ.โพนนาแก้ว	F2	30	41	18 ก.พ. 63	17 ก.พ. 66
รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร	F2	30	40	14 ส.ค. 61	13 ส.ค. 64
รพ.ค่ายกฤณสีวะรา (กลาโหม)	-	30	30	25 มิ.ย. 60	26 มิ.ย. 63

กระบวนการพัฒนางานที่สำคัญและความสำเร็จ

1. ทีมผู้บริหารสูงสุดขององค์กรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและกำหนดเป็นตัวชี้วัดสำคัญของผู้บริหาร ส่งผลถึงกระบวนการพัฒนาคุณภาพในองค์กรที่มีความต่อเนื่อง พัฒนาปรับปรุงระบบบริการที่เน้นความปลอดภัยของผู้รับบริการตามนโยบาย 2P Safety
2. การสนับสนุนระบบการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล จากองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาคุณภาพ HA และเครือข่าย QLN
3. ทีมผู้บริหารโรงพยาบาล ผู้จัดการกระบวนการคุณภาพ QMR หัวหน้ากลุ่มงานต่างๆ รวมถึงบุคลากรในโรงพยาบาลให้ความสำคัญและสร้างการเรียนรู้คุณภาพอย่างต่อเนื่องภายในองค์กร
4. สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) (สรพ.) สนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพกับพี่เลี้ยงจังหวัด, โปรแกรมพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยง QLN โดย สรพ.

การพัฒนาคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานเครือข่ายระดับจังหวัด “PNC : Provincial Network Certification

- สิงหาคม 2560รับรองมาตรฐาน PNC STROKE เครือข่ายการพัฒนาาระบบบริการโรคหลอดเลือด
- ปี 2562 ผ่านการรับรองมาตรฐาน PNC 2 เครือข่ายได้แก่
  - 1.PNC ACS : โรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน
  - 2.PNC MCH : อนามัยแม่และเด็ก

พัฒนาคุณภาพจาก HA สู่อำเภอประเมินรับรองระบบสุขภาพอำเภอ DHSA โดยเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง และมีความพร้อมสามารถประเมินมาตรฐาน HA พร้อมกับ DHSA โดยมีเครือข่ายที่ผ่านการรับรอง DHSA ดังนี้

- 1.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอรณนิवास (ปี 2561)
- 2.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอสว่างแดนดิน (ปี 2562)
- 3.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอโคกศรีสุพรรณ (ปี 2562)
- 4.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอฟังโคน (ปี 2562)
- 5.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอบ้านม่วง (ปี 2562)
- 6.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอส่องดาว (ปี 2562)
- 7.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภวาริชภูมิ (ปี 2562)
- 8.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอโพธิ์นาแก (ปี 2562)
- 9.เครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอเต่างอย (ปี 2562) รอประกาศผล

สรุปผลงาน Service Plan IMC รอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2562 - มีนาคม 63) จังหวัดสกลนคร

สถานการณ์

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดนโยบายสู่การปฏิบัติในการให้บริบาลฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยระยะกลาง (Intermediate Care) เพื่อเพิ่มสมรรถนะร่างกาย จิตใจ ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และลดความพิการ หรือภาวะทุพพลภาพ รวมทั้งกลับสู่สังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครได้รับทราบนโยบาย และเริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2561 จังหวัดสกลนครมีโรงพยาบาลระดับ M1 จำนวน 2 แห่ง ระดับ F1 จำนวน 3 แห่ง ระดับ F2 จำนวน 11 แห่ง และระดับ F3 จำนวน 1 แห่ง รวมมีโรงพยาบาลระดับ M และ F จำนวน 17 แห่ง ซึ่งขณะนี้ เปิดให้บริการบริบาล ฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน 16 แห่ง คือโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จำนวน 5 เตียง, โรงพยาบาลวานรนิวาส จำนวน 8 เตียง, โรงพยาบาลพังโคน จำนวน 4 เตียง, โรงพยาบาลบ้านม่วง จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลอากาศอำนวย จำนวน 4 เตียง, โรงพยาบาลกุสุมาลย์ จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลวาริชภูมิ จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลคำตากล้า จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลส่องดาว จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลเต่างอย จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลโคกศรีสุพรรณ จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลเจริญศิลป์ จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลกุดบาก จำนวน 2 เตียง, โรงพยาบาลพระอาจารย์แบน ธนากโร จำนวน 2 เตียง และโรงพยาบาลโพนนาแก้ว จำนวน 2 เตียง

ผลงานตามตัวชี้วัดเปรียบเทียบ 3 ปี (รายจังหวัด)

ตารางที่ 79 ร้อยละของโรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัดที่ให้บริการบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน (intermediate bed/ward)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ปี 2561	ปี 2562			ปี 2563 (1 ต.ค. 2562 – 31 มี.ค. 2563)		
			เป้าหมาย	ผลงาน	อัตรา (ร้อยละ)	เป้าหมาย	ผลงาน	อัตรา (ร้อยละ)
ร้อยละของโรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัดที่ให้บริการบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน (intermediate bed/ward)	ปี 2562 ร้อยละ 50 ปี 2563 ร้อยละ 75	-	16	15	93.75	16	15	93.75

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สสจ.สกลนคร

เกณฑ์/ตัวชี้วัด : ร้อยละของโรงพยาบาลระดับ M และ F ในจังหวัดที่ให้บริการบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน (intermediate bed/ward) ร้อยละ 75

จากตารางพบว่า จังหวัดสกลนครให้การบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน (intermediate bed/ward) ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 80 ข้อมูลการดำเนินการของโรงพยาบาลในจังหวัดที่ให้การบริบาลฟื้นฟูสภาพระยะกลางแบบผู้ป่วยใน (intermediate bed/ward)

โรงพยาบาล	ระดับ	ดำเนินการ	จำนวน เตียง IMC	หมายเหตุ
โรงพยาบาลศูนย์สกลนคร	A	√	-	โรงพยาบาลแม่ข่าย
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน	M1	√	5	มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการ
โรงพยาบาลวานรนิวาส	M1	√	8	ห้องน้ำตามเกณฑ์ 3 ห้อง มี 1 ห้องต้องปรับปรุง
โรงพยาบาลพังโคน	F1	√	4	ห้องน้ำแบบรวม 2 ห้อง
โรงพยาบาลบ้านม่วง	F1	√	2	
โรงพยาบาลอากาศอำนวย	F1	√	4	ห้องน้ำแบบรวม 2 ห้อง
โรงพยาบาลกุสุมาลย์	F2	√	2	
โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	F2	√	2	มีห้องน้ำ 1 ห้อง
โรงพยาบาลวาริชภูมิ	F2	√	2	
โรงพยาบาลคำตากล้า	F2	√	2	มีห้องน้ำเรียบร้อย
โรงพยาบาลส่องดาว	F2	√	2	มีห้องน้ำ 1 ห้อง
โรงพยาบาลเต่างอย	F2	√	2	กำลังปรับปรุงห้องน้ำ
โรงพยาบาลโคกศรีสุพรรณ	F2	√	2	
โรงพยาบาลเจริญศิลป์	F2	√	2	
โรงพยาบาลโพนนาแก้ว	F2	√	0	มีห้องน้ำ 2 ห้อง แต่ยังไม่มีเตียง
โรงพยาบาลกุดบาก	F2	√	2	รอปรับปรุงห้องน้ำ
โรงพยาบาลพระอาจารย์แบน ธนากโร	F2	√	2	มีห้องน้ำ 1 ห้อง
โรงพยาบาลนิคมน้ำอูน	F3	×	0	ยังไม่มีเตียง

ตารางที่ 81 เป้าหมาย ผู้ป่วย Stroke, Traumatic Brain injury และ Spinal Cord Injury ที่รอดชีวิตและมีคะแนน Barthel index < 15 รวมทั้งคะแนน Barthel index ≥ with multiple impairment ได้รับการบริหารฟื้นฟูสภาพระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน หรือจน Barthel index = 20

ผลงาน	เป้าหมาย ผู้ป่วย Stroke, Traumatic Brain injury และ Spinal Cord Injury ที่รอดชีวิตและมีคะแนน Barthel index < 15 รวมทั้งคะแนน Barthel index ≥ with multiple impairment	ผู้ป่วย Stroke, Traumatic Brain injury และ Spinal Cord Injury ที่รอดชีวิตและมีคะแนน Barthel index < 15 รวมทั้งคะแนน Barthel index ≥ with multiple impairment ที่ได้รับการบริหารฟื้นฟูสภาพระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน หรือ Barthel index = 20	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	อัตรา (ร้อยละ)
ปี 2561	-	-	-
ปี 2562	1,068	431	40.35
ปี 2563	1,272	761	59.83

ผลงานตามแผนการวาง Service (ตามแผน 5 ปี)

ตารางที่ 82 แสดงแผนการวาง service node สาขา Intermediate Care ปี 63-67 ของจังหวัดสกลนคร

แผนวาง Service (Node) สาขา Intermediate Care ปี 63-67 (ข้อมูล ณ ปี 63)							
Service Delivery	จังหวัด	ชื่อ รพ.	ปี				
			63	64	65	66	67
North node	สกลนคร	รพ.วานรนิวาส	/				
Middle node / IMC ward	สกลนคร	รพศ.สกลนคร	/				
South node	สกลนคร	รพ.โคกศรีสุพรรณ	/				
IMC Hospital bed/ ward	สกลนคร	รพร.สว่างแดนดิน					/

จากข้อมูลในตารางพบว่า ได้มีการดำเนินการจัดตั้ง service node สาขา Intermediate Care โดยกำหนดให้ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน เป็นโรงพยาบาลนำร่องในการเป็น service node ของโรงพยาบาลศูนย์สกลนคร พร้อมทั้งให้มีการดำเนินการดูแลผู้ป่วยสาขา Intermediate Care ได้เองโดยอิสระ ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคไวรัส COVID-19 ส่งผลทำให้กำหนดการประชุมจัดตั้ง service node สาขา Intermediate Care ของอีก 2 แห่งต้องเลื่อนออกไปก่อน เพื่อรอให้สถานการณ์ การระบาดของโรคไวรัส COVID-19 ดีขึ้น คาดการณ์ว่าจะสามารถตั้ง service node ได้ครบภายในปี 2563

ตารางที่ 83 แสดงผลการดำเนินการด้านอัตรากำลังคนในการดูแลผู้ป่วยสาขา Intermediate Care

แผนวางอัตรากำลังคน												
จังหวัด	โรงพยาบาล	เฉพาะทางสาขา	เป้าหมาย (คน)	มีแล้ว (คน)	มีในต่อ (คน)+ปีที่ จบ	ขาด (คน)	แผนส่งไปเรียน / ปีที่จบ ตามแผน ของรพ.					
							64	65	66	67	68	69
สกลนคร	สกลนคร	นักกิจกรรมบำบัด	5	0	1 (เม.ย.63)	5	1	1	1	1	1	0

จากตารางพบว่าผลการดำเนินงานด้านอัตรากำลังคน คือ นักกิจกรรมบำบัดที่จะสำเร็จการศึกษาในเดือนเมษายน 2563 จำนวน 1 คน แต่เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคไวรัส COVID-19 จึงทำให้บุคลากรดังกล่าวยังไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตรงตามกำหนด โดยคาดการณ์ว่าทางโรงพยาบาลศูนย์สกลนคร จะได้นักกิจกรรมบำบัดตามแผนที่วางไว้ในปี 2563 ในช่วงต้นเทอมแรกของปีการศึกษา 2564

ปัญหา/อุปสรรค

- มีโรงพยาบาลระดับ F3 จำนวน 1 แห่ง ยังไม่เปิดดำเนินการ คือ โรงพยาบาลนิคมน้ำอูน
- ผลรวมร้อยละของการติดตามดูแลผู้ป่วยสาขา Intermediate Care ที่ได้รับการบริหารฟื้นฟูสภาพระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน หรือ Barthel index = 20 ยังไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 60 ซึ่งอาจเกิดจากการผิดพลาดทางการส่งต่อข้อมูล หรือ การตอบกลับข้อมูลที่ยังไม่ครบสมบูรณ์ จึงทำให้ได้จำนวนร้อยละโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ที่น้อยกว่ากำหนด

กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ หัวข้อ “กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ”

สถานการณ์

จังหวัดสกลนคร เป็นจังหวัดต้นแบบในการดำเนินการกัญชาทางการแพทย์ (SAKOL MODEL) ภายใต้การดำเนินงานในภาพรวมของจังหวัดสกลนคร โดยการบูรณาการร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยดำเนินการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังนี้

ต้นทาง ด้านการปลูกกัญชา จังหวัดสกลนครมีหน่วยงานที่ได้รับใบอนุญาตให้ปลูกกัญชาทางการแพทย์ จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้ว จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร ซึ่งได้ดำเนินการปลูกกัญชาทางการแพทย์รอบที่ 1 และเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการปลูกกัญชาทางการแพทย์ รอบที่ 2 และจังหวัดสกลนคร ยังเป็นพื้นที่นำร่องในการปลูกกัญชาทางการแพทย์ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยร่วมกับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะดำเนินการปลูกกัญชาทางการแพทย์ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนายอเหนือ อำเภออากาศอำนวย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้างโรงเรือน

กลางทาง ด้านการผลิต จังหวัดสกลนครมีโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตกัญชาทางการแพทย์ โดยได้ดำเนินการผลิตยาแผนไทยตำรับเข้ากัญชา จำนวน 16 ตำรับ ให้กับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระจายให้กับหน่วยบริการทั่วประเทศ และกำลังจะดำเนินการจัดซื้อเครื่อง Supercritical fluid extraction โดยใช้งบประมาณจากแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ 2563 ซึ่งจะสามารถสกัดสาร THC และ CBD เพื่อใช้ในทางการแพทย์ได้ นอกจากนี้ยังมีตำรับน้ำมันกัญชาของวัดคำประมงและหมอฟันบ้าน ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการขออนุญาตตามกฎหมาย

ปลายทาง ด้านการบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ จังหวัดสกลนครมีการดำเนินการขออนุญาตเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์แล้ว ครอบคลุมทั้ง 18 อำเภอ (19 โรงพยาบาล)

จังหวัดสกลนคร มีบุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วยแพทย์ ทันตแพทย์และเภสัชกรของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่งเข้ารับการอบรมการใช้สารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ของกรมการแพทย์ และบุคลากรแพทย์แผนไทยที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้กัญชาทางการแพทย์แผนไทยของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมประมาณ 300 คน

ตารางที่ 84 ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับกัญชาทางการแพทย์ในโรงพยาบาล ทั้ง 18 แห่ง และการขอใบอนุญาตเกี่ยวกับกัญชา (ข้อมูล ณ 23 มกราคม 2563 ไม่รวมการอบรมออนไลน์)

โรงพยาบาล	บุคลากรทางการแพทย์ที่ผ่านการอบรม (คน)					รวม	การขออนุญาต (แห่ง)		
	แพทย์	ทันตะ	เภสัช	พท.	พยาบาล		จำหน่าย	ครอบครอง	ผลิต
รพ.พระอาจารย์ฝั้น	2	1	3	4	4	14	/	/	/
รพ.วานรนิวาส	3	1	2	4	1	11	/	/	-
รพ.สว่างแดนดิน	2	0	2	9	0	13	/	/	-
รพ.ศ.สกลนคร	7	0	9	7	6	29	/	-	-
รพ.พระอาจารย์แบน	1	0	2	1	0	4	/	-	-
รพ.โพนนาแก้ว	1	0	1	2	0	4	/	-	-
รพ.เจริญศิลป์	1	1	2	3	0	7	/	-	-
รพ.โคกศรีสุพรรณ	1	0	1	2	0	4	/	-	-
รพ.เต่างอย	1	1	1	2	1	6	/	-	-
รพ.ส่องดาว	1	0	0	2	0	3	/	-	-
รพ.อากาศอำนวย	2	0	1	3	0	6	/	-	-
รพ.บ้านม่วง	1	0	1	2	0	4	/	-	-
รพ.คำตากล้า	2	0	1	1	1	5	/	-	-
รพ.นิคมน้ำอูน	1	0	1	1	0	3	/	-	-
รพ.วาริชภูมิ	1	0	1	3	0	5	/	-	-
รพ.พังโคน	2	0	1	4	1	8	/	-	-
รพ.กุศบาก	1	1	1	3	0	6	/	-	-
รพ.กุสุมาลย์	1	0	1	2	0	4	/	-	-
รวม	31	5	31	55	14	136	18	3	1

และจัดอบรมหลักสูตรการใช้กัญชาทางการแพทย์แผนไทยของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำหรับหมอพื้นบ้าน ในวันที่ 17 มิถุนายน 2563

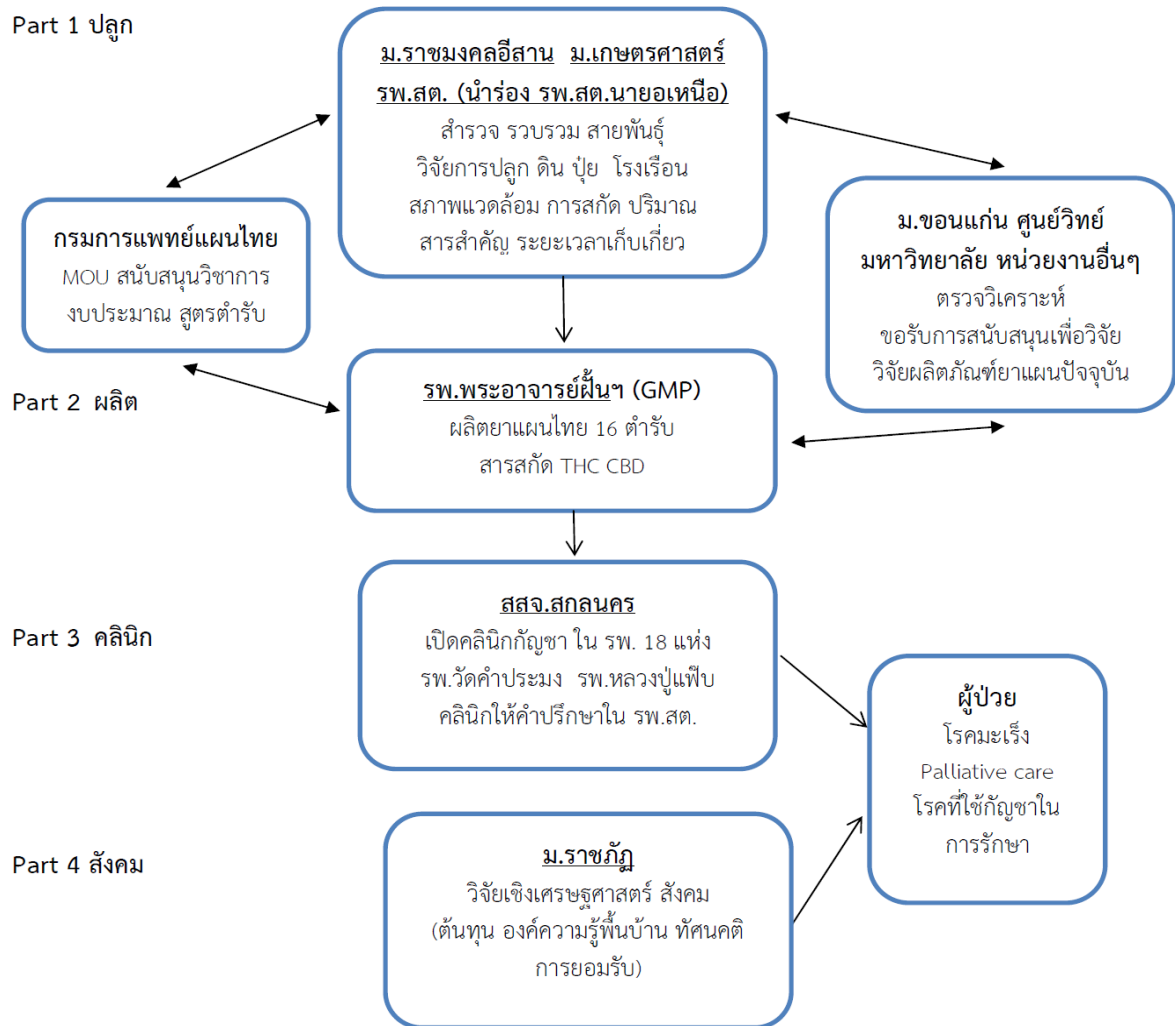
การดำเนินงาน

จังหวัดสกลนคร เป็นหนึ่งในพื้นที่นำร่องในการดำเนินงานกัญชาทางการแพทย์ เนื่องจากความเหมาะสมทางภูมิศาสตร์ ตลอดทั้งเป็นแหล่งกำเนิดพันธุ์พืชกัญชาที่ดีที่สุดในอดีต และในปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดสกลนครยังสามารถพบกัญชาที่ขึ้นเองตามธรรมชาติได้ในพื้นที่

การดำเนินงานกัญชาทางการแพทย์จังหวัดสกลนคร (SAKOL MODEL) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปลูก
2. ด้านการผลิต
3. ด้านคลินิก
4. ด้านสังคม

กัญชาทางการแพทย์สกลนคร (SAKOL MODEL)

การดำเนินงานของ รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร รพ.สว่างแดนดิน และ รพ.วานรนิวาส

มีการจัดตั้งคณะกรรมการกัญชาทางการแพทย์ซึ่งเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้สารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ และแพทย์แผนไทย

มีระบบการลงทะเบียนผู้ป่วยในการให้บริการรักษา ส่งจ่ายยา ติดตามผลการรักษา ทุกราย และทุกครั้งที่มีมารับบริการ ด้วยโปรแกรม Red cap / ระบบรายงาน สปสช./ ระบบรายงาน AUR/SAS ของ อย. และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาล (Hos-xp) โดยผู้ป่วยที่ขอรับบริการในคลินิกกัญชาทางการแพทย์แผนไทยทุกรายต้องได้รับการประเมินตามแบบคัดกรองตามแบบโครงการวิจัยฯ / แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ / แบบสอบถามด้านสุขภาพที่มีการประเมินคุณภาพชีวิตตามแบบ ESAS และ แบบ EQ5D5L ที่ต้องประเมินทุก 1 เดือนเป็นระยะเวลา 3 เดือน และลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการ (inform consent) พร้อมได้รับคำแนะนำการใช้ยา ผลข้างเคียงอาการไม่พึงประสงค์และสอนวิธีการใช้ยาจากเภสัชกร และติดตามเฝ้าระวังผลข้างเคียง อาการแสดงทางกายและจิตที่ไม่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง

มีการจัดทำทะเบียนน้ำมันกัญชาทั้งในส่วนของระบบยา ซึ่งเป็นโปรแกรมของสปสช./อย. และของโรงพยาบาล ซึ่งมีระบบควบคุมดูแลจากคลัง มี Stock Card ที่ระบุ Serial Number ตั้งแต่รับยาเข้าคลัง และจ่ายให้ผู้ป่วย มีการตรวจสอบสำรองทุกเดือน และมีรายงานเข้าระบบยาเสพติดส่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนครและ อย. ทุกเดือนมีระบบการส่งต่อผู้ป่วย กรณีเกิดอาการข้างเคียง ผลที่ไม่พึงประสงค์ของยา และมาขอรับการรักษาผ่านแนวทางการปฏิบัติเมื่อพบผู้ป่วยเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา

การดำเนินงานของโรงพยาบาลสกลนคร

มีการจัดตั้งคณะกรรมการกัญชาทางการแพทย์ ซึ่งเป็นทีมผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้สารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร พยาบาล แพทย์แผนไทย มีระบบการลงทะเบียนผู้ป่วย ในการให้บริการรักษา ส่งจ่ายยา ติดตามผลการรักษา ทุกราย และทุกครั้งที่มาใช้บริการ ด้วยโปรแกรม C-MOPH และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาล ผู้ป่วยที่ขอรับบริการในคลินิกกัญชาทางการแพทย์ทุกรายต้องได้รับการประเมินตามแบบคัดกรอง C-MOPH 1 ที่มีการประเมินคุณภาพชีวิต (EQ-5D-5L) และผู้ป่วยทุกรายที่แพทย์สั่งใช้สารสกัดกัญชา จะไม่มีข้อห้ามใช้และผ่านการประเมินตามแบบคัดกรอง C-MOPH 1 ลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการ พร้อมได้รับคำแนะนำการใช้ยา ผลข้างเคียงอาการไม่พึงประสงค์และสอนวิธีการใช้ยาจากเภสัชกร และติดตามเฝ้าระวังผลข้างเคียง อาการแสดงทางกาย และจิตที่ไม่พึงประสงค์ และผลการบำบัดรักษาตลอดระยะเวลาการรักษาด้วยสารสกัดกัญชาทุกราย

มีการจัดทำทะเบียนสารสกัดจากกัญชาทั้งในส่วนของระบบยา ซึ่งเป็นโปรแกรมของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และของโรงพยาบาล ซึ่งมีระบบควบคุมดูแลจากคลัง มี Stock Card ที่ระบุ Serial Number ตั้งแต่รับยาเข้าคลัง เบิกสำรองที่หน่วยให้บริการและจ่ายให้ผู้ป่วย มีการตรวจสอบสำรองทุกเดือน และมีรายงานเข้าระบบยาเสพติดส่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ทุกเดือน

มีระบบการส่งต่อผู้ป่วย กรณีเกิดอาการข้างเคียง ผลที่ไม่พึงประสงค์ของยา และมาขอรับการรักษาที่โรงพยาบาลสกลนครผ่านแนวทางการปฏิบัติเมื่อพบผู้ป่วยเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้สารสกัดกัญชาของศูนย์แพทย์ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ส่วนการส่งต่อผู้ป่วยจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ก็ปฏิบัติตามแนวทางเมื่อพบผู้ป่วยเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้สารสกัดกัญชา

ผู้ป่วยที่ขอรับบริการในคลินิกกัญชาทางการแพทย์จะได้รับการตรวจสอบสารสกัดจากกัญชาในปัสสาวะทุกราย ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงานของคลินิก ในส่วนของผลิตภัณฑ์สารสกัดกัญชาได้รับการวิเคราะห์จากองค์การเภสัชกรรม

ผลการดำเนินงาน

ชื่อโรงพยาบาล	ระบุช่วงเวลาเปิดให้บริการ	จำนวนวันที่ให้บริการ	ระบุวันที่เปิดให้บริการ	หมายเหตุ
1. โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	08.00-16.00 น.	1 วัน/สัปดาห์	วันอังคาร	เปิดให้บริการแล้ว
2. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน	08.30-16.30น.	1 วัน/สัปดาห์	วันจันทร์	เปิดให้บริการแล้ว

ชื่อโรงพยาบาล	ระบุช่วงเวลาเปิดให้บริการ	จำนวนวันที่ให้บริการ	ระบุวันที่เปิดให้บริการ	หมายเหตุ
3. โรงพยาบาลวานรนิวาส	13.00-16.30 น.	2 วัน/สัปดาห์	วันจันทร์และศุกร์	เปิดให้บริการแล้ว
4. โรงพยาบาลเต่างอย	13.00-16.30 น.	1 วัน/สัปดาห์	วันพฤหัสบดี	รอเปิดหลังระบาศ COVID-19
5. โรงพยาบาลศูนย์สกลนคร	08.00- 16.30 น.	1 วัน/สัปดาห์	วันศุกร์	เปิดให้บริการแล้ว
6. โรงพยาบาลคำตากล้า	13.00-16.30 น.	1 วัน/เดือน	วันศุกร์	รอเปิดหลังระบาศ COVID-19
7. โรงพยาบาลวาริชภูมิ	13.00-16.30 น.	1 วัน/สัปดาห์	วันจันทร์	เปิดให้บริการแล้ว
8. โรงพยาบาลพังโคน	13.00-16.30 น.	1 วัน/สัปดาห์	วันพุธ	เปิดให้บริการแล้ว
9. โรงพยาบาลบ้านม่วง	13.00-16.30 น.	1 วัน/สัปดาห์	วันพฤหัสบดี	เปิดให้บริการแล้ว
10.โรงพยาบาลกุสุมาลย์	13.00-16.30 น.	2 วัน/สัปดาห์	วันอังคารและวันพฤหัสบดี	รอเปิดหลังระบาศ COVID-19
11. โรงพยาบาลเจริญศิลป์	13.00-16.30 น.	1 วัน/เดือน	วันพุธ	เปิดให้บริการแล้ว
12. โรงพยาบาลโคกศรีสุพรรณ	13.00-16.30 น.	1 วัน/เดือน	วันพฤหัสบดี	เปิดให้บริการแล้ว
13. โรงพยาบาลนิคมน้ำอูน	13.00-16.30 น.	1 วัน/เดือน	วันพฤหัสบดี	รอเปิดหลังระบาศ COVID-19
14.โรงพยาบาลหลวงปู่แห้ว สุภัทโท	08.00- 16.30 น.	2 วัน/สัปดาห์	วันพฤหัสบดีและวันศุกร์	เปิดให้บริการแล้ว

ชื่อโรงพยาบาลที่เปิดบริการ	วันที่เปิดให้บริการ	สารสกัด กัญชา	น้ำมัน หอม เตชา	ประเภทของยาตำรับแพทย์แผนไทย						
				ศุขไสยาสน์	ทำลาย พระสุเมธ	แก้ลม แก้เส้น	ยาทา ริดสีดวง และโรค ผิวหนัง	ไฟ อาวุธ	อโยสาลี	อัมฤตย์ โอสถ
1. รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	ทุกวันอังคาร	-	/	/	/	/	/	/	/	/
2. รพ.สว่างแดนดิน	ทุกวันจันทร์	-	/	/	/	/	-	-	-	-
3. รพ. วานรนิवास	ทุกวันจันทร์ และ วันศุกร์	-	/	/	/	/	-	-	-	-
4. รพ.เต่างอย	ทุกวันพฤหัสบดี	-	-	/	/	-	-	-	-	-
5. รพ.ศ.สกลนคร	ทุกวันศุกร์	/	-	/	/	/	-	-	-	-
6. รพ.คำตากล้า	ทุกวันศุกร์	-	-	/	/	/	-	-	-	-
7. รพ.วาริชภูมิ	ทุกวันจันทร์	-	-	/	/	/	-	-	-	-
8. รพ.พังโคน	ทุกวันพุธ	-	-	/	/	/	-	-	-	-
9. รพ.บ้านม่วง	ทุกวันพฤหัสบดี	-	-	/	/	/	-	-	-	-
10. รพ.กุสุมาลย์	วันอังคารและวันพฤหัสบดี	-	-	/	/	/	-	-	-	-
11. รพ.เจริญศิลป์	วันพุธ	-	-	/	/	/	-	-	-	-
12. รพ. โคกศรีสุพรรณ	วันพฤหัสบดี	-	-	/	/	/	-	-	-	-
13. รพ. นิคมสร้างมั่น	วันพฤหัสบดี	-	-	/	/	/	-	-	-	-
14. รพ. หลวงปู่เทีศ์ สุภัทโท	วันพฤหัสบดีและวันศุกร์	-	-	/	/	/	-	-	-	-
รวม		1	3	14	14	14	1	1	1	1

ปัญหาอุปสรรค

1. การเข้าถึงบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ยังไม่ครอบคลุมทุกอำเภอ
2. ยาแผนไทยที่มีกัญชาเป็นส่วนผสมยังไม่สามารถผลิตได้ทั้ง 16 ตำรับ เนื่องจากกัญชาไม่เพียงพอ
3. มีคนใช้จำนวนมากที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา และยังใช้กัญชาใต้ดินเป็นจำนวนมาก
4. ขั้นตอนการขออนุญาตปลูกจากผู้อนุญาตมีความเข้มงวด และต้องลงทุนสูง
5. ตลาดหรือแหล่งกระจาย ยังถูกจำกัด โดยต้องผ่านกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
6. การขออนุญาตทุกกระบวนการ (ผู้ปลูก ผู้ซื้อ ผู้ขาย) ยุ่งยาก
7. ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์กัญชาทางการแพทย์ค่อนข้างสูง
8. ขั้นตอนการวิจัยกัญชาทางการแพทย์ยังถูกจำกัดด้วยกฎหมาย
9. การประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลให้ประชาชนคาดหวังผลจากการใช้กัญชาที่มากเกินไป
10. ระบบการเก็บข้อมูลของกระทรวงมีรายละเอียดมาก ทำให้ใช้เวลานานในการบันทึกข้อมูล
11. ผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้น บุคลากรมีไม่เพียงพอต่อจำนวนคนไข้/วัน
12. ผู้ป่วยรายเก่า ไม่มาตามนัด
13. ผู้ป่วยรายใหม่ไม่โทรสอบถามหรือประสานคลินิกเบื้องต้นก่อนเข้ารับบริการและจองคิว ทำให้บางคนไม่ได้รับบริการวันนั้นๆหรือไม่ผ่านเกณฑ์คัดกรองจนเสียเวลาเดินทาง
14. ผู้ป่วยส่วนใหญ่มาด้วยความคาดหวังว่าจะได้รับน้ำมันกัญชา ดังนั้นต้องใช้เวลาในการซักซ้อมความเข้าใจเรื่องเกณฑ์การคัดกรอง อธิบายถึงคุณประโยชน์และโทษของน้ำมันกัญชาให้ผู้ป่วยเข้าใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพิ่มขึ้น
2. สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องกัญชาทางการแพทย์ให้ประชาชน
3. ควรมีหลักสูตรอบรมบุคลากรเพิ่มในบางสาขาเช่น พยาบาล, นักเทคนิคการแพทย์, นักวิชาการสาธารณสุข ฯลฯ
4. ควรเปิดให้บริการเพิ่มเป็น อาทิตย์ละ 2 วัน และแผนการเพิ่มอัตรากำลังในคลินิกในอนาคต
5. ควรลดการรายงานที่ซ้ำซ้อนหลายโปรแกรมเพื่อลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ลง
6. สนับสนุนงบประมาณในการเปิดคลินิกกัญชาทางการแพทย์ โดยเฉพาะต้นทุนเรื่องยา และบุคลากรในการจัดบริการ

นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง

- การปลูกกัญชาทางการแพทย์ ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร และ ใน รพ.สต. ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจ
- การผลิตยาแผนไทย 16 ตำรับ ของโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
- การขึ้นทะเบียนตำรับยาสมุนไพรที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ ของหมอพื้นบ้าน

กัญชาทางการแพทย์และสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ”

สถานการณ์

จังหวัดสกลนคร ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองสมุนไพร ตั้งแต่ปี 2559 โดยพัฒนาจังหวัดสกลนคร ให้เป็นเมืองสมุนไพร ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ “สกลนคร มหาเวชนครแห่งพุกขเวช” ซึ่งมีต้นทุนการดำเนินงาน ดังนี้

ต้นทุนทาง

จังหวัดสกลนครตั้งอยู่ในอ้อมกอดของเทือกเขาภูพาน มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งในเรื่องของ ดิน น้ำอันเป็นที่มาของพืชพันธุ์นานาชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พืชสมุนไพร การดำเนินการ “เมืองสมุนไพรสกลนครมหานครแห่งพุกขเวช บนฐานรากประชารัฐ” โดยภาคีเครือข่าย จึงใช้ข้อได้เปรียบนี้ วางแผนระยะยาวเพื่อได้แหล่งที่มาของวัตถุดิบอย่างยั่งยืน มีการวางแผนการปลูกและทำ Mapping จำนวนและชนิดของสมุนไพรว่ามาจากที่ไหน ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์สมุนไพรสกลนครเพื่อหาแหล่งทุน สร้างแรงงานที่มีคุณภาพ ดำเนินการในกระบวนการของธุรกิจ โดยในปีที่ 1 ได้ผลจากการดำเนินการ ดังนี้

1. มีพื้นที่การปลูกสมุนไพรที่ได้รับ GAP/อินทรีย์ เป็นแปลงต้นแบบ จำนวน 80 แปลง
2. มีสมาชิกสหกรณ์สมุนไพรสกลนคร จำนวน 265 ราย
3. เกิดโมเดลการปลูกสมุนไพร 1 ไร่/ 100,000 บาท
4. ประชาชนมีความรู้เรื่องการเพาะปลูกและเพาะพันธุ์พืชสมุนไพร
5. เกษตรกรลดการใช้สารเคมีทำให้มีสุขภาพที่ดี

กลางทาง

ภาคีเครือข่ายการดำเนินงานโครงการ “เมืองสมุนไพรสกลนครมหานครแห่งพุกขเวช บนฐานรากประชารัฐ” ได้วางแผนกระบวนการในการจัดการวัตถุดิบสมุนไพรที่ลำเลียงมาจาก “ต้นทุน” เพื่อนำมาสู่การแปรรูป เพื่อก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพ จึงได้ร่วมมือกันทุกภาคส่วนโดยมี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร เป็นหัวเรือใหญ่ เพื่อให้โรงงานผลิตยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพรในจังหวัดสกลนครผ่านเกณฑ์มาตรฐาน GMP/ Pics และ ฮาลาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเพื่อประชาชน และจัดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ มีเป้าหมายในการพัฒนา “กลางทาง” ดังนี้

1. มุ่งเน้นงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์
2. สร้างเกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด
3. พัฒนา รพ.พระอาจารย์ผื่นฯ ก้าวไปสู่ GMP/Pics และฮาลาล
4. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมจากสมุนไพร
5. ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในปศุสัตว์
6. ส่งเสริมการผลิตเวชสำอาง

ปลายทาง

เพื่อให้สินค้าและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ของจังหวัดสกลนคร ไปถึงประชาชนและผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ภาคีเครือข่ายการดำเนินงานโครงการ “เมืองสมุนไพรสกลนครมหานครแห่งพฤษภเวช บนฐานรากประชารัฐ” ได้วางแผนการดำเนินงานเพื่อเชื่อมต่อกับนโยบาย “บริษัทประชารัฐ” ของรัฐบาล โดยมีการดำเนินงาน ในการประชาสัมพันธ์ และสร้างช่องทางในการจัดจำหน่ายทางอินเทอร์เน็ต ให้ สกลนครเป็นเมืองน่าเที่ยว ประชาชนมีสุขภาพดี มีรายได้ เป็นศูนย์กลางแห่งสมุนไพร ผลิตภัณฑ์สุขภาพและระบบบริการแพทย์แผนไทยที่ได้มาตรฐานระดับอาเซียน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา “ปลายทาง” ดังนี้

1. ประชาชนดูแลตัวเองได้ด้วยสมุนไพร
2. นักท่องเที่ยวเดินทางมาที่จังหวัดสกลนครมากขึ้น
3. จำหน่ายยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
4. จำหน่ายอาหารเสริมสมุนไพร
5. จำหน่ายเวชสำอางค์จากสมุนไพร
6. จำหน่ายอาหารและยาสำหรับสัตว์

การดำเนินงาน

1. แผนบูรณาการพัฒนาเมืองสมุนไพร ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด

จังหวัดสกลนคร จัดทำแผนการพัฒนาเมืองสมุนไพรจังหวัดสกลนคร ภายใต้ชื่อ “สกลนครมหานครแห่งพฤษภเวช” โดยร่วมกับสำนักงานจังหวัดสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร และหน่วยงานภาคีอื่นๆ โดยกำหนดแผนยุทธศาสตร์ไว้ 4 ยุทธศาสตร์ คือ

1. สร้างและจัดการองค์ความรู้ด้านสมุนไพร
2. พัฒนาระบบเครือข่ายสมุนไพรในชุมชน
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน
4. การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การตลาด และการท่องเที่ยว

2. การจัดตั้งคณะกรรมการโครงการเมืองสมุนไพรจังหวัดสกลนคร

จังหวัดสกลนคร ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสมุนไพรจังหวัดสกลนคร ลงวันที่ 3 มีนาคม 2559 จำนวน 29 คน และแต่งตั้งคณะกรรมการสมุนไพรจังหวัดสกลนคร เพิ่มเติม ลงวันที่ 29 เมษายน 2559 จำนวน 11 คน รวมคณะกรรมการฯ จำนวน 40 คน และได้มีการประชุมคณะกรรมการฯ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

3. การคัดเลือกกลุ่มแกนนำด้านสมุนไพรในจังหวัด และขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพร

จังหวัดสกลนครดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ห่วงโซ่สมุนไพร ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสกลนคร และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มแกนนำด้านสมุนไพร 4 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มคลัสเตอร์สมุนไพรไทยสกล
2. กลุ่มธรณีอินทรีย์ PGS (การปลูกพืชผักและสมุนไพร บนมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดย

การมีส่วนร่วม)

3. กลุ่มสหกรณ์สมุนไพรสกลนคร
4. กลุ่มอินแปง
4. การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน GAP/GACP/Organic

โครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

  - 1) การจัดทำระบบฐานข้อมูลภูมิศาสตร์สมุนไพรป่าเศรษฐกิจครอบครัว
  - 2) การส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในแปลงสาธิตต้นแบบ
  - 3) การแปรรูปสมุนไพรจากแปลงสาธิตให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ได้และมีมาตรฐาน (จำแนกเป็นอาหารสัตว์ อาหารสุขภาพคน ผลิตภัณฑ์ และเวชสำอาง) มีการจัดสิทธิภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์สมุนไพรจังหวัด 2 รายการ ได้แก่ พรหมมิ-บัวบก แคปซูล และเครื่องดื่ม
5. การพัฒนาคุณภาพโรงงานผลิตยา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสู่มาตรฐาน GMP

มีโรงงานผลิตยาสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GMP WHO แล้ว คือ โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร และกำลังพัฒนาโรงงานผลิตยาสมุนไพรให้ผ่านมาตรฐาน GMP PICS

ในปี 2563 มีการจัดตั้งโรงงานผลิตยาสมุนไพร/อาหารเสริม เพื่อส่งเสริมการผลิตภาคประชาชนที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
6. การขยายช่องทางการตลาด

ดำเนินการตามโครงการ ดังนี้

  1. กิจกรรมที่ดำเนินการโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จัด “มหกรรมภูมิปัญญาสมุนไพรกลุ่มสนุก” เปิดตัวสินค้าสมุนไพรของกลุ่มสนุก
  2. สร้างอาคารอายุรเวทของโลก ณ รพ.สว่างแดนดิน อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร
  3. จัดทำ DISPLAY “สมุนไพรกลุ่มสนุก” จำนวน 45 ชุด เพื่อเผยแพร่และจำหน่ายสินค้าจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสนุก ทั่วประเทศ
  4. จัดทำ application เพื่อส่งเสริมการขายสินค้า
7. การกำหนดยา ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อใช้ทดแทนยาแผนปัจจุบันในสถานบริการทุกระดับ

มีประกาศสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร เรื่อง การใช้ยาสมุนไพรทดแทนยาแผนปัจจุบัน ลงวันที่ 30 มีนาคม 2558 จำนวน 9 รายการ ดังนี้

1. ยาขมิ้นชัน	ใช้ทดแทนยา	Ranitidine
2. ยาธาตุนอบชัย	ใช้ทดแทนยา	Mix Carminative , Simethicone
3. ยาเพชรสังฆาต	ใช้ทดแทนยา	Draflon , Sidual
4. ยาหีสธารา	ใช้ทดแทนยา	Ophenadrine+paracetamol
5. ยาหม่องไหล	ใช้ทดแทนยา	Analgesic Balm
6. ยาแก้ไอมะขามป้อม	ใช้ทดแทนยา	M.tussis
7. ยาอมมะแว้ง	ใช้ทดแทนยา	Bromhexine
8. ยาประสะไหล	ใช้ทดแทนยา	Mefenamic acid
9. ยาพญาหอ	ใช้ทดแทนยา	Acyclovir cream

การดำเนินงาน

ตัวชี้วัด ยาสมุนไพรจากขมิ้นชันหรือโพลีที่ผลิตจากเมืองสมุนไพร 14 จังหวัด ผลิตจากวัตถุดิบปลอดภัย

ผลการดำเนินงาน จังหวัดสกลนคร มีโรงงานผลิตยาสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GMP WHO แล้ว คือ โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ดังนั้น ตามมาตรฐาน GMP ยาขมิ้นชันซึ่งเป็นยาแคปซูล วัตถุดิบที่จะใช้ผลิตต้องผ่านมาตรฐาน มีใบรับรองและผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพ โดยโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร จะส่งตรวจวิเคราะห์คุณภาพผงขมิ้นชัน ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทุก Lot การผลิต (ตัวอย่างผลการตรวจวิเคราะห์ตามเอกสารแนบ) โดยพบว่า ผงขมิ้นชันผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ปลอดภัย ส่วนโพลี นำมาผลิตเป็นน้ำมันโพลี ซึ่งเป็นยาใช้ภายนอก ทางโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโรจะตรวจเฉพาะลักษณะกายภาพภายนอก ตามมาตรฐาน GMP ไม่ต้องตรวจวิเคราะห์ ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์

ตัวชี้วัดเมืองสมุนไพร

ตามที่กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้จังหวัดสกลนคร อยู่ในกลุ่มคลัสเตอร์ เกษตรวัตถุดิบสมุนไพร โดยมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ดังนี้

- 1.จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเมืองสมุนไพรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 จากปีที่ผ่านมา
การดำเนินงานโครงการเมืองสมุนไพรสกลนคร ในปี 2562 มีแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 24 แปลง โดยในปีงบประมาณ 2563 มีแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 30 แปลง
- 2.จำนวนเกษตรกรรายใหม่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่อง GAP/ORGANICS สมุนไพรปีละ 50 ราย
- 3.มีการส่งเสริมปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง Organic/SDG PGS อย่างน้อย 1 แห่ง
แปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 24 แปลง ผ่านการรับรอง Organic ทั้ง 24 แปลง
- 4.จำนวนรายการวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน 2 รายการ
มีการส่งตรวจวิเคราะห์สมุนไพรขมิ้นชัน และโพลี พบว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกรายการ
- 5.มีฐานข้อมูลผู้ปลูก/พื้นที่ปลูกสมุนไพรระดับจังหวัด
จังหวัดสกลนคร ได้จัดทำเว็บไซต์ <http://www.herbalcitysanuk.com> โดยใช้งบประมาณจากกลุ่มจังหวัดสนุก ซึ่งจะประกอบด้วยข้อมูลผู้ปลูก พื้นที่ปลูก ซึ่งสามารถดูแปลงปลูกได้ 360 องศา และมีข้อมูลการซื้อขายสมุนไพรระดับจังหวัด ผ่านแอปพลิเคชันด้วย
- 6.จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่แปรรูปจากสมุนไพรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 จากปีที่ผ่านมา
จังหวัดสกลนคร มีการส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่ม OTOP ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนที่แปรรูปจากสมุนไพร 6 รายการ

ปัญหาอุปสรรค

1. งบประมาณในการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ไม่มีงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุข ต้องของบประมาณจากงบจังหวัด กลุ่มจังหวัด
2. การจัดทำแผนและวิเคราะห์ความต้องการวัตถุดิบ/ผลิตภัณฑ์สมุนไพรในพื้นที่ (Demand & Supply Matching) ของโรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ไม่ชัดเจน

3. การบูรณาการและสร้างแผนการดำเนินงานเมืองสมุนไพรกับหน่วยงานจากกระทรวงอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4. การถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ในบางพื้นที่ยังไม่ให้ความสำคัญของการดำเนินงานเมืองสมุนไพร
5. ประชาชนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพร มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการตั้งงบประมาณในการดำเนินงานต่อเนื่องทุกปี
2. โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ควรจัดทำ Demand & Supply Matching ที่ชัดเจน และกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกควรประสานจัดทำ Demand & Supply Matching ของเมืองสมุนไพรกับผู้ประกอบการสมุนไพรระดับประเทศ ที่สามารถดำเนินงานได้จริงอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการบูรณาการงานในระดับกระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งต่อเป็นนโยบายระดับจังหวัด โดยผู้ว่าราชการเป็นประธาน
4. สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามนโยบายเมืองสมุนไพรในทุกระดับ
5. เพิ่มการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์สมุนไพรกับประชาชน

ผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยงได้รับการตรวจสอบมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด

ยุทธศาสตร์กระทรวง : PP & P Excellence แผนงานที่ 3 การป้องกันควบคุมโรคและลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ

1. โครงการหลัก : โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและบริการสุขภาพ
2. ตัวชี้วัด: ร้อยละ 80 ของผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยงได้รับการตรวจสอบมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตัวชี้วัดย่อย

- 1) ร้อยละ 80 ของผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการตรวจสอบได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด (ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรืออาหาร กลุ่มเป้าหมายที่พบสารที่มีฤทธิ์ในการลดน้ำหนักหรือสร้างสมรรถภาพทางเพศ)
- 2) ร้อยละ 80 ของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้รับการตรวจสอบได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด (เครื่องสำอางกลุ่มเสี่ยง, แอลกอฮอล์เพื่อสุขอนามัยมือ)

คำนิยาม

ผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยง หมายถึง

1. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรืออาหารกลุ่มเสี่ยง หมายถึง ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร กาแฟ หรือเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท หรืออาหารที่ผลการตรวจวิเคราะห์ในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ พบการปลอมปนสารที่มีฤทธิ์ในการลดน้ำหนักหรือเสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศ
2. เครื่องสำอางกลุ่มเสี่ยง หมายถึง เครื่องสำอางที่จัดแจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นผลิตภัณฑ์ในประเภทแอลกอฮอล์เพื่อสุขอนามัยสำหรับมือ

เกณฑ์ความถูกต้องตามที่กำหนด หมายถึง

1. เครื่องสำอางมีฉลากภาษาไทย
2. เครื่องสำอางแสดงฉลากภาษาไทยครบถ้วน ถูกต้อง ตามข้อ ๑ - ข้อ ๕ ในประกาศคณะกรรมการเครื่องสำอาง เรื่อง ฉลากของเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๖๒
3. เกณฑ์ความปลอดภัยตามที่กำหนด หมายถึง เครื่องสำอางที่สุ่มตรวจวิเคราะห์ ไม่พบสารห้ามใช้ได้แก่ เมทิลแอลกอฮอล์ (เมทานอล) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๖๑ และเรื่อง ชื่อวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๙ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

สถานการณ์

ตารางที่ 85 ผลการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2563

ตัวชี้วัด	ปี 2561			ปี 2562			ปี 2563			รวม		
	ตรวจ	ผ่าน	ร้อยละ	ตรวจ	ผ่าน	ร้อยละ	ตรวจ	ผ่าน	ร้อยละ	ตรวจ	ผ่าน	ร้อยละ
ร้อยละของผลิตภัณฑ์สุขภาพกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการตรวจสอบได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด												
ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรืออาหารกลุ่มเสี่ยง	14	5	35.7	19	16	84.2	4	3	75.0	37	24	64.86

ตารางที่ 86 จำนวนผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรืออาหารที่ตรวจพบสารที่มีฤทธิ์ในการลดน้ำหนักหรือเสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศ ระหว่างปีประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

ชนิดยาแผนปัจจุบันที่ตรวจพบ	ปี 2561 (จำนวน)	ปี 2562 (จำนวน)	ปี 2563 (จำนวน)	รวม	ร้อยละ
sibutramine	7	1	1	9	69.24
sibutramine และ fluoxetine	1	-	-	1	7.69
bisacodyl	1	-	-	1	7.69
sildenafil	-	2	-	2	15.38
รวม	9	3	1	13	

1. จากสถานการณ์ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและอาหารกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการตรวจสอบหาการปลอมปนยาแผนปัจจุบันที่มีฤทธิ์ในการลดน้ำหนักหรือเสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศ จังหวัดสกลนคร ระหว่างปี 2561 - 2563 ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 35.7, 84.21 และ 75 ตามลำดับ
2. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ตรวจพบการปลอมปนยาแผนปัจจุบัน พบทั้งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตผลิต (มีเลขสารบบอาหาร) และผลิตภัณฑ์ที่แสดงฉลากไม่ถูกต้อง (ไม่มีเลขสารบบอาหาร หรือใช้เลขสารบบอาหารของผลิตภัณฑ์อื่น) ผู้จำหน่ายและผู้บริโภคไม่สามารถทราบได้ว่ามีการปลอมปนสารที่มีฤทธิ์ทางยาแผนปัจจุบัน

สภาพปัญหา

1. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเฉพาะในจังหวัดที่มีสถานที่ผลิต/ นำเข้าผลิตภัณฑ์ blacklist ตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 9 จังหวัด และจังหวัดที่มีสถานที่ผลิต/ นำเข้าผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร จำนวน 52 จังหวัด ที่ไม่มีประวัติตรวจพบผลิตภัณฑ์ Blacklist ซึ่ง จังหวัดสกลนคร ไม่มีสถานที่ผลิต/ นำเข้าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในพื้นที่ จึงไม่ใช่จังหวัดเป้าหมายและไม่ได้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน
2. งบประมาณในการเก็บตัวอย่างและค่าตรวจวิเคราะห์มีไม่เพียงพอในการดำเนินการ การเก็บตัวอย่างจึงไม่ครอบคลุมปัญหา
3. การบังคับใช้กฎหมาย และดำเนินคดีกับผู้จำหน่ายที่ตรวจพบการปลอมปน พนักงานสอบสวนมีความเห็นไม่ฟ้อง เนื่องจากพิจารณาจากหลักฐานเกี่ยวกับเจตนาของผู้จำหน่าย และผลิตภัณฑ์ที่ตรวจพบเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตผลิต
4. ผลิตภัณฑ์ที่ตรวจพบการปลอมปนยาแผนปัจจุบัน มีแหล่งที่มาหรือมีสถานที่ผลิตภายนอกพื้นที่จังหวัดสกลนคร จึงต้องรายงานและแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของแหล่งผลิต ดำเนินการตรวจสอบ

การบริหารจัดการ

กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ได้จัดทำแผนงานโครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตสุภาพ จังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (อยู่ระหว่างรอรับการสนับสนุนงบประมาณ) โดยกำหนดกิจกรรม ดังนี้

5. ตรวจสอบเฝ้าระวังสถานประกอบการผลิต/จำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหาร หรืออาหาร ณ อำเภอเมืองสกลนคร, อำเภอสว่างแดนดิน, อำเภอพังโคน และอำเภอดงเจริญ
6. เก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและอาหารกลุ่มเป้าหมาย (Blacklist) จำนวน 10 ตัวอย่าง และส่งตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์หาชนิดและปริมาณสารที่มีฤทธิ์ในการลดน้ำหนักหรือเสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศ ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี
7. เก็บตัวอย่างอาหารส่งตรวจวิเคราะห์ กรณีเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคหรือหน่วยงานราชการ
8. กรณีผลการตรวจสอบสถานที่ผลิต/นำเข้า/จัดจำหน่าย หรือผลการตรวจวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ให้ดำเนินการทางกฎหมายตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
9. จัดทำประกาศผลตรวจพิสูจน์อาหาร เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบ

การประเมินผล

2. รายงานผลการตรวจวิเคราะห์
3. สรุปผลการดำเนินงาน บังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดี

นวัตกรรม

4. ไลน์ FDA sakon เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุภาพและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาต
5. Facebook กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข สสจ.สกลนคร เพื่อประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนภัยข้อมูลผลิตภัณฑ์สุภาพให้ประชาชนและผู้บริโภคทราบ

การใช้ยาอย่างสมเหตุผล

ยุทธศาสตร์กระทรวง : Service Excellence (บริการเป็นเลิศ)

โครงการหลัก : โครงการป้องกันและควบคุมการดื้อยาต้านจุลชีพ (AMR) และโครงการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU)

- ตัวชี้วัด: 1.การใช้ยาอย่างสมเหตุผล ผ่านเกณฑ์ RDU ชั้นที่ 2 ≥ 62 %
2.การใช้ยาอย่างสมเหตุผล ผ่านเกณฑ์ RDU ชั้นที่ 3 ≥ 32 %

คำนิยาม

(1) RDU : โครงการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU)

(1) RDU เป็นการประเมินการดำเนินงานระดับอำเภอ โดยมีโรงพยาบาล/ศูนย์บริการสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานระดับที่สูงกว่า ระดับเดียวกันหรือระดับรองลงมา ซึ่งประกอบด้วยประเมิน RDU Hospital, RDU PCU และ RDU community

- RDU Hospital หมายถึงโรงพยาบาลสังกัดสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข (รพศ./รพท./รพช.)/โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์/โรงพยาบาลสังกัดกรมสุขภาพจิต/โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย/โรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร
- RDU PCU หมายถึง รพ.สต.และหน่วยบริการปฐมภูมิที่เรียกในชื่ออื่น
- RDU community หมายถึงการดำเนินการเพื่อทำให้เกิด RDU ในระดับอำเภอ/เขตของกรุงเทพมหานคร

1.1 การพัฒนาสู่การเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล มี 3 ระดับดังนี้

• RDU ชั้นที่ 1 หมายถึงการดำเนินการผ่านเงื่อนไขต่อไปนี้

RDU Hospital (R1)	RDU PCU (R2)
1. อัตราการสั่งใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 2. การดำเนินงานของ PTC ผ่านเกณฑ์ระดับ 3 3. รายการยาที่ควรพิจารณาตัดออก 8 รายการ ซึ่งยังคงมีอยู่ในบัญชีรายการยาของโรงพยาบาลไม่เกิน 1 รายการ 4. จัดทำฉลากยามาตรฐาน ผ่านเกณฑ์ระดับ 3 5. การส่งเสริมจริยธรรมในการจัดซื้อจัดหายาและการส่งเสริมการขายยา ผ่านระดับ 3	จำนวน รพ.สต.ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของ รพ.สต.ทั้งหมดในเครือข่ายระดับอำเภอที่มีอัตราการใช้ยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันผ่านเกณฑ์เป้าหมายทั้ง 2 โรค

• RDU ชั้นที่ 2 หมายถึง การดำเนินการผ่านเงื่อนไขต่อไปนี้

RDU Hospital (R1)	RDU PCU (R2)
1. ผลการดำเนินงานของตัวชี้วัด จำนวน 5 ตัวชี้วัดตาม RDU ชั้นที่ 1 2. อัตราการใช้ยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน แผลสด อุบัติเหตุ และสตรีคลอดปกติครบกำหนดคลอดทางช่องคลอด ไม่เกินค่าเฉลี่ยของประเทศ ทั้ง 4 ตัวชี้วัด (เกณฑ์ RI รพศ./รพท. ≤ 30 % และ รพช. ≤ 20 %, AD ≤ 20 %, FTW ≤ 50 %, APL ≤ 15 %)	จำนวน รพ.สต.ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของ รพ.สต.ทั้งหมดในเครือข่ายระดับอำเภอ ที่มีอัตราการใช้ยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันผ่านเกณฑ์เป้าหมายทั้ง 2 โรค (เกณฑ์ RI ≤ 20 %, AD ≤ 20 %)

<p>3. การใช้ยา NSAIDs ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระดับ 3 ขึ้นไป ไม่เกินร้อยละ 10</p> <p>4. การใช้ยา glibenclamide ในผู้ป่วยสูงอายุ หรือไตทำงานบกพร่อง ไม่เกินร้อยละ 5</p> <p>5. การไม่ใช้ยาที่ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์ ได้แก่ warfarin*, statins, ergots (* ยกเว้นกรณีใส่ mechanical heart valve)</p>	
--	--

• RDU ชั้นที่ 3 หมายถึง การดำเนินการผ่านเงื่อนไขต่อไปนี้

RDU Hospital (R1)	RDU PCU (R2)
<p>1. ผลการดำเนินงานของตัวชี้วัด จำนวน ๙ ตัวชี้วัด ตาม RDU ชั้นที่ ๑ และ ๒ แต่ใช้เกณฑ์ RI $\leq$ 20 %, AD $\leq$ 20 %, FTW $\leq$ 40 %, APL $\leq$ 10 %</p> <p>2. การใช้ยา Metformin เพื่อรักษาผู้ป่วยเบาหวาน เป็นยาชนิดเดียวหรือร่วมกับยาอื่น เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยไม่มีข้อห้ามใช้ ($\geq$ ร้อยละ 80)</p> <p>3. ผู้ป่วยหอบหืดเรื้อรัง ที่ได้รับยา Inhaled corticosteroid ($\geq$ ร้อยละ ๘๐)</p> <p>4. การไม่ใช้ยา RAS blockade (ACEI/ARB/Renin inhibitor) 2 ชนิดร่วมกันในรักษาผู้ป่วยความดันเลือดสูงทั่วไป (ร้อยละ 0)</p> <p>5. การไม่ใช้ยากลุ่ม NSAIDs ซ้ำซ้อน ($\leq$ ร้อยละ 5)</p> <p>6. การใช้ยา long acting benzodiazepine ซึ่งควรหลีกเลี่ยงการใช้ในผู้สูงอายุ ($\leq$ ร้อยละ 5)</p> <p>7. ลดใช้ยาต้านฮีสตามีนชนิด non-sedating ในผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ ($\leq$ ร้อยละ 20)</p>	<p>จำนวน รพ.สต. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ รพ.สต. ทั้งหมดในเครือข่ายระดับอำเภอ ที่มีอัตราการใช้ยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันผ่านเกณฑ์เป้าหมายทั้ง 2 โรค</p>

• RDU ชั้นที่ 3 plus หมายถึง การดำเนินการผ่านเงื่อนไขต่อไปนี้

RDU Hospital (R1)	RDU PCU (R2)
<p>1. ผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ RDU ชั้น 1, 2 และ 3 ตามตัวชี้วัด 18 ตัวชี้วัด ตามเกณฑ์ในคู่มือ RDU Service plan ()</p> <p>2. ตัวชี้วัดเฉพาะตามสภาพปัญหา (problem based indicators) โดยอาจเป็นตัวชี้วัดร่วมระดับเขต ระดับจังหวัด หรือเฉพาะระดับ รพ. หรือในเครือข่ายโรงพยาบาล หรือตัวชี้วัดตามกลุ่มโรค/กลุ่มยาที่เป็นปัญหาใน service plan อื่น</p>	<p>จำนวน รพ.สต. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ รพ.สต. ทั้งหมดในเครือข่ายระดับอำเภอ ที่มีอัตราการใช้ยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันผ่านเกณฑ์เป้าหมายทั้ง 2 โรค</p>

1.2. การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU Community) (ดูคำนิยามในหมายเหตุท้ายเอกสาร)

เกณฑ์ผ่านตัวชี้วัด: ระดับความสำเร็จการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน ผ่านเกณฑ์ระดับ 3 หน่วยวัด ระดับจังหวัด

คำอธิบาย แต่ละจังหวัด มีการออกแบบบริหารจัดการเพื่อให้มีการดำเนินงานส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน อย่างน้อย 1 อำเภอ ซึ่งแต่ละอำเภอดำเนินการ อย่างน้อย 1 ตำบล โดยกำหนดให้มีผู้ประสานงานระดับจังหวัด และอำเภอ (RDU coordinator) โดยมีโรงพยาบาล/ศูนย์บริการสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานระดับที่สูงกว่า หน่วยงานระดับเดียวกันหรือระดับรองลงมา ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จนถึงชุมชน และเครือข่ายอื่น ๆ ในชุมชน ภายใต้กลไกคณะกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ คณะกรรมการหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ คณะกรรมการธรรมนูญสุขภาพอำเภอ คณะกรรมการประสานงานด้านสาธารณสุขระดับอำเภอ เป็นต้น การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน ดำเนินการ 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. การเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาเชิงรุกในโรงพยาบาล (Proactive Hospital based surveillance)

เพื่อจัดระบบเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพเชิงรุก รวมถึงปัจจัยเสี่ยงที่เกิดผลกระทบต่อสุขภาพในโรงพยาบาล เพื่อนำไปสู่การจัดการความเสี่ยงในชุมชน

2. การเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาเชิงรุกในชุมชน (Active Community based Surveillance) เพื่อให้มีระบบค้นหาปัญหาเชิงรุก การสร้างระบบเฝ้าระวังด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน และวางระบบเชื่อมต่อการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาในชุมชนและสถานบริการสุขภาพส่งต่อไปสู่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา

3. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Community Participation) เพื่อสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและจัดการปัญหาการใช้ยาไม่สมเหตุผล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้สามารถจัดการปัญหาการใช้ยาไม่สมเหตุผลในชุมชน

4. การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในภาคเอกชน (Good Private Sector) เช่น ร้านชำ ร้านยา คลินิก โรงพยาบาลเอกชน โดยสร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในสถานบริการสุขภาพภาคเอกชนและสถานที่จำหน่ายยา รวมถึงร้านชำ หรือร้านสะดวกซื้อ ไม่จำหน่ายยาที่ห้ามจำหน่าย

5. การสร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลของประชาชน (RDU Literacy) เพื่อพัฒนากลไกการสร้างความรู้รอบรู้ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน รวมถึงการประเมินผล

ระดับความสำเร็จ	คำอธิบาย
ระดับ 1	1.จังหวัดออกแบบระบบบริหารจัดการ ได้แก่ กำหนดองค์ประกอบโครงสร้างการจัดการ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบติดตามประเมินผล และระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง 2.โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่งในพื้นที่อำเภอ เป้าหมาย หรือศูนย์บริการสาธารณสุข กทม. หรือหน่วยบริการสุขภาพสังกัดอื่น ที่สมัครใจ ดำเนินการ Proactive Hospital based surveillance
ระดับ 2	ผ่านเกณฑ์ระดับ 1 และดำเนินการกิจกรรมหลัก Active Community based Surveillance
ระดับ 3	ผ่านเกณฑ์ระดับ 2 และดำเนินการกิจกรรมหลัก community participation
ระดับ 4	ผ่านเกณฑ์ระดับ 3 และมีการดำเนินการกิจกรรมหลักที่เหลือ อย่างน้อย 1 ข้อ
ระดับ 5	ดำเนินการครบ 5 กิจกรรมหลัก

1. สถานการณ์

ระดับจังหวัด

- มีการแต่งตั้งคณะทำงานโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผล จังหวัดสกลนคร โดยมีสหสาขาวิชาชีพ แพทย์ เภสัชกร กำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงาน ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ/ house model ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ให้เกิดการใช้อย่างสมเหตุผลทั้งในระดับโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หน่วยบริการปฐมภูมิ และการในระดับชุมชน
- ด้านวิชาการ มีการจัดทำ CPG/guideline การใช้ยาสมุนไพรกับโรคที่ไม่ใช่การติดเชื้อ ในกลุ่มโรคทางเดินหายใจและทางเดินอาหาร กำหนดให้เป็นแนวทางมาตรฐานของจังหวัด
- กำหนดให้ประเด็น RDU เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดประเมินผลงานระดับจังหวัด
- ติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ในการประชุมคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับจังหวัด (คปสจ)

การดำเนินงานระดับเครือข่ายบริการ/ โรงพยาบาล

- ในโรงพยาบาลใช้คู่มือ PLEASE เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน
- วิเคราะห์การสั่งใช้ยาของแพทย์/ พยาบาล รายบุคคล สะท้อนข้อมูลผู้มีการสั่งใช้ยาปฏิชีวนะสูงให้ทราบ
- ทำ case review ในตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด
- จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ป่วยที่รอตรวจ, รอรับยา
- ติดตามผลการดำเนินงานของ รพ.สต. รายแห่ง สะท้อนผลการดำเนินงานให้ผู้บริหาร CUP รับทราบในที่ประชุม คป.สอ.

การดำเนินงานระดับชุมชน

มีการพัฒนาชุมชนต้นแบบตามแนวทาง RDU community อำเภอละ 1 ชุมชน โดยมุ่งเน้นการดำเนินงาน 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาในหน่วยบริการสุขภาพ 2) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อการใช้อย่างสมเหตุผล 3) การเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาเชิงรุกในชุมชน 4) ส่งเสริมการใช้อย่างสมเหตุผลในภาคเอกชน 5) การสร้างความรอบรู้ด้านการใช้อย่างสมเหตุผลของประชาชน (RDU Literacy) โดยมีนโยบายการขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั้งจังหวัดโดยการส่งเสริมให้ดำเนินการทั้ง 18 อำเภอในจังหวัดสกลนคร

2. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

ผลการดำเนินงาน RDU ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดสกลนคร (ต.ค. 63- ธ.ค. 63) ข้อมูลจาก HDC ณ 6 มกราคม 2564																				
ตัวชี้วัด	เกณฑ์	เมือง	กลุ่มมาลัย	กุดบาก	พรรณานิคม	พังโคน	วาริชภูมิ	นิคมสร้างนอน	วานรนิวาส	คำตากล้า	บ้านม่วง	อากาศอำนวย	ส่องดาว	เต่างอย	โคกศรีสุพรรณ	เจริญศิลป์	โพนนาแก้ว	สว่างแดนดิน	ภูพาน	ที่มาข้อมูล
ตัวชี้วัด 1 ED : NED	≥ xx %	92.35	96.04	96.94	92.62	99.02	97.56	97.57	95.58	93.66	96.25	99.99	98.43	99.99	97.87	96.87	99.98	97.10	95.59	HDC
ตัวชี้วัด 3 : ฉลากยา	ระดับ 3	ระดับ 5	ระดับ 3	ระดับ 5	ระดับ 5	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 5	ระดับ 4	
ตัวชี้วัด 4 : รายการคัดออก	≤ 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ตัวชี้วัด 5 : จริยธรรม	ระดับ 3	ระดับ 5	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 3	
ตัวชี้วัด 2 : รพสต ผ่าน RI&AD	≥ 60%	44.83	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	94.44	100.00	100.00	63.64	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	90.48	75.00	
ตัวชี้วัด 6 : RI	≤ 20-30%	21.4	14.20	9.75	15.68	19.56	11.88	14.04	19.01	15.53	10.93	13.38	14.47	2.42	8.35	7.51	14.16	14.30	30.86	
ตัวชี้วัด 7 : AD	≤ 20 %	26.32	20.91	9.24	8.14	23.36	19.08	15.38	12.96	9.04	10.85	11.21	6.19	8.09	7.78	10.27	9.47	11.28	23.17	
ตัวชี้วัด 8 : FTW	≤ 40-50 %	27.70	51.84	44.06	52.52	41.55	30.64	36.56	42.94	37.99	37.50	0	30.08	17.90	32.39	30.85	36.13	30.85	46.88	
ตัวชี้วัด 9 : APL	≤10- 15 %	1.05	6.25	0	12.24	0	0	0	1.96	4.76	0	0	14.29	0	0	7.14	16.67	11.76	12.50	
ตัวชี้วัด 10 : RAS Blockade	ร้อยละ 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.02	0	0	0	0	0	0	0	
ตัวชี้วัด 11 : Glıben	≤ 5 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ตัวชี้วัด 12 : Metformin	≥ 80%	89.03	91.46	93.51	86.11	94.99	90.50	96.80	85.98	95.27	95.87	92.92	96.30	89.31	92.63	95.83	91.53	88.67	95.19	
ตัวชี้วัด 13 : NSAIDs ซ้ำซ้อน	≤ 5 %	0	0.13	0	0.02	0	0.13	0.14	0.12	0	0.07	0	0	0.12	0	0	0	0.02	0.23	
ตัวชี้วัด 14 : CKD ใช้ NSAIDs	≤ 10 %	2.47	0	0.63	0.11	0	0.28	5.85	0.69	1.63	1.29	0.39	3.37	0	0.74	1.10	0.23	0.40	0.87	
ตัวชี้วัด 15 : ICS	≥ 80%	67.56	78.95	83.03	89.36	76.85	99.55	84.09	84.69	89.84	99.63	81.77	70.87	86.60	88.07	87.11	87.10	82.84	89.19	
ตัวชี้วัด 16 : Benzodiazepine	≤ 5 %	0.43	0.56	0.37	0.59	1.61	1.31	0.41	0.19	0.55	0.42	0.23	0.71	0.39	0.45	0.26	0.35	0.22	0.35	
ตัวชี้วัด 17 : Pregnancy	0 ราย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ตัวชี้วัด 18 : Non sedative Kid	≤ 20 %	14.50	0	0.62	1.40	4.49	4.57	0	7.78	0	0.17	1.52	0	0	2.96	1.67	0.45	16.12	0.65	

3. ผลการดำเนินงานโครงการตามตัวชี้วัดในภาพรวม

	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	ภาพรวมจังหวัด ปีงบประมาณ 2563 (คค 63- ธค 63)
1	ร้อยละของโรงพยาบาลที่ใช้อย่างสมเหตุผล (โรงพยาบาลผ่านเงื่อนไขตาม RDU1 และ รพ.สต.ผ่านเงื่อนไขตามRDU2) เกณฑ์ตัวชี้วัด: 1. RDU ชั้นที่ 1 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรพ. ทั้งหมด 2. RDU ชั้นที่ 2 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของรพ. ทั้งหมด 3. RDU ชั้นที่ 3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของ รพ. ทั้งหมด	เป้าหมาย (จำนวน รพ.ทั้งหมด)	18
		ผลงาน	18
		1. จำนวน รพ. ผ่าน RDU ชั้นที่ 1 RDU ชั้นที่ 1 ร้อยละ	100.00
		2. จำนวน รพ.ผ่าน RDU ชั้นที่ 2 RDU ชั้นที่ 2 ร้อยละ	12 66.67
		3.จำนวน รพ.ผ่าน RDU ชั้นที่ 3 RDU ชั้นที่ 3 ร้อยละ	10 55.56

ที่มา <https://hdcservice.moph.go.th> ข้อมูล ณ วันที่ 6 มกราคม 2564

สภาพปัญหา

1. ข้อมูลที่มีการส่งให้ส่วนกลาง ส่งแล้วไม่มีการส่งต่อกลับมาให้แต่ละโรงพยาบาลใช้ประโยชน์ ขอให้ส่วนกลาง รวบรวมข้อมูลที่ได้ วิเคราะห์และเสนอแนวทางที่จะช่วยให้โรงพยาบาลได้ประโยชน์ต่อได้
2. ข้อมูลตัวชี้วัดของโรงพยาบาลกับข้อมูลจากระบบประมวลผลของ HDC ไม่สอดคล้องกัน กบรส. ครรมีแนวทางในการรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด ที่สามารถใช้จากหน่วยงานกลางที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย
3. การประมวลผลของHDCมีข้อมูลรบกวนบางตัวชี้วัด ต้องนำมากรองข้อมูลก่อนรายงาน เช่น การมารับการรักษาที่ห้องอุบัติเหตุของคนไข้ Asthma ที่ต้องได้รับ ICS แต่มารับบริการด้วยโรคหรือการวินิจฉัยอื่น ทำให้ไม่ได้รับยา ICS และ การใช้ยา RAS blockade ซ้ำซ้อน เป็นต้น

การบริหารจัดการ

1. พัฒนาระบบสารสนเทศในการเก็บรวบรวมผลการดำเนินงานในระดับ รพ.สต. เช่น ผลการสำรวจร้านค้า การเยี่ยมบ้าน/การดูแลผู้ป่วยกลุ่มต่าง ๆ การดูแลยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในครัวเรือน การให้ความรู้และคำแนะนำในครัวเรือนการรับยาเหลือใช้จากผู้ป่วย ฯลฯ โดยพัฒนาโปรแกรม JHCIS ให้มีห้องสำหรับบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในระดับ รพ.สต. เพื่อให้สามารถประมวลผลการดำเนินงานในระดับ รพ.สต.ในภาพจังหวัดได้
2. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ในวงกว้าง เพื่อให้เกิดกระแสความตื่นตัวในกลุ่มประชาชน และกลุ่มเป้าหมายในทุกระดับ

3. มีการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสร้างความตระหนักในผู้สั่งใช้ยา โดยคณะกรรมการโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU team) ควบคุมกำกับและรับทราบปัญหาในการดำเนินงานตาม ตัวชี้วัดของพื้นที่
4. มีการควบคุมกำกับติดตามข้อมูลหลายระดับ มีการรายงานผลการดำเนินงานในระดับ กระทรวงในทุก 3 เดือนผ่านระบบรายงานพิเศษ มีการสรุปผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการในระดับจังหวัด ทราบทุก 1 เดือน และ มีการวางแผนในการรายงานข้อมูลในผู้บริหารในระดับจังหวัดทราบอย่างสม่ำเสมอเพื่อ สื่อสารข้อมูลกลับไปยังหน่วยบริการ และยังมีการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์หรือที่เป็น ปัญหาในการดำเนินไปยัง service plan สาขาที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
5. ประสานงานร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศในการจัดการข้อมูลในระดับจังหวัด

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพสังกัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมภายใต้
โครงการ GREEN & CLEAN Hospital

สถานการณ์/ความเป็นมาของปัญหา

ตารางที่ 87 การดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital

โรงพยาบาล	ระดับดี	ระดับดีมาก	ระดับดีมาก PLUS
รพศ.สกลนคร		✓	
รพ.กุสุมาลย์		✓	
รพ.กุศบาก	✓		
รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร		✓	
รพ.พังโคน		✓	
รพ.วาริชภูมิ		✓	
รพ.นิคมน้ำอุ่น	✓		
รพ.วานรนิวาส			✓
รพ. คำตากล้า	✓		
รพ.บ้านม่วง			✓
รพ. อากาศอำนวย	✓		
รพ.สว่างแดนดิน		✓	
รพ.ส่องดาว		✓	
รพ.เต่างอย		✓	
รพ.โคกศรีสุพรรณ		✓	
รพ.เจริญศิลป์	✓		
รพ.โพนนาแก้ว	✓		
รพ.พระอาจารย์แบน ธนากโร			✓
รพ. ค่ายกฤษณ์สีวะรา			✓

ในการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ในปี 2562 โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
จำนวน 18 แห่ง มีผลการดำเนินงานดังนี้

ผ่านมาตรฐานระดับดีมาก PLUS จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.7

ผ่านมาตรฐานระดับดีมาก จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.0

ผ่านมาตรฐานระดับดี จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.3

โรงพยาบาลนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลค่ายกฤษณ์สีวะรา ผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก
plus

แผนการดำเนินงานโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐาน GREEN & CLEAN Hospital ปีงบประมาณ 2563

1. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ ระดับดีมากขึ้นไป ร้อยละ 75
2. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก Plus ร้อยละ 30
3. มีชุมชนต้นแบบ Active Community ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

สภาพปัญหา

การดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ปีงบประมาณ 2562 มีประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

3.1. การดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ตัวชี้วัดที่มีชุมชนต้นแบบ Active Community ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผลการดำเนินงานชุมชนต้นแบบ Active Community ปีงบประมาณ 2562 ร้อยละ 44.88 ซึ่งอาจเกิดจากการลงข้อมูลในระบบที่ไม่ครบถ้วน

3.2. ปัญหาในเรื่องของโครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โครงสร้างที่พิกษยะติดเชื้อ โครงสร้างโรงครัว โรงอาหาร และโครงสร้างห้องน้ำห้องส้วม ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการซ่อมบำรุงระบบ

3.3. ปัญหางบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการปรุงและประกอบอาหารในโรงพยาบาล อาหารปลอดภัย ซึ่งต้องมีแหล่งซื้อวัตถุดิบที่ได้มาตรฐานและมีการใช้งบประมาณในการซื้อสูง โดยมีราคาสูงกว่าราคาวัตถุดิบตามท้องตลาดประมาณ ร้อยละ 30 และจะต้องมีรายงานการเก็บข้อมูลรายการวัตถุดิบจึงได้มีการพัฒนาจัดทำระบบการจดทะเบียนข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เพื่อสะดวกและประหยัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4. การบริหารจัดการการจดทะเบียนพิกษยะติดเชื้อในชุมชนและสถานพยาบาลเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังไม่สามารถเข้ามาดำเนินการจดทะเบียนให้ได้ ใช้งบประมาณในการจัดการที่สูง และต้องมีการติดตามรอยจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อจากบริษัทรับเก็บขนและกำจัด

4. ประเด็นเน้นการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ปีงบประมาณ 2563

4.1. มูลฝอยติดเชื้อจากทุกแหล่งกำเนิดได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มูลฝอยติดเชื้อได้รับการกำจัดร้อยละ 100 มีข้อมูลสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ/Manifest

4.2. เน้นคุณภาพระบบบำบัดน้ำเสียโรงพยาบาล (สำรวจความเร่งด่วนในการวางแผนพัฒนา)และพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบบำบัด

4.3. ขยายการดำเนินงาน GCH สู่ รพ.สต./รพ. สังกัดอื่น/ชุมชน และสร้างต้นแบบ รพ.สต. ลดก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริม รพ. Carbon ต่ำ/ โปรแกรม Carbon Footprint และประกวดนวัตกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต

ประเด็นการจัดการภัยคุกคามความมั่นคงทางสุขภาพ

“ยุติการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีอันตรายสูง 3 ชนิด ภายในปี 2563”

ประเด็น : สารเคมี ตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ : ร้อยละของจังหวัดมีการขับเคลื่อนมาตรการยุติการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีอันตรายสูง ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับส่วนกลาง และภูมิภาค อย่างน้อยจังหวัดละ 1 เรื่อง

- **แต่งตั้ง กกก.** พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร พวจ.ลงนามเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2563 (พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2563 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562)

- **มาตรการระดับ จว.** ขับเคลื่อนหน่วยบริการ สธ. ดำเนินงานอาชีวอนามัยให้ผ่านมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ระดับ เริ่มต้นพัฒนา ขึ้นไป 100 %

- **มาตรการระดับพื้นที่** เช่น นโยบาย พขอ./พชต. , ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี, เกษตรอินทรีย์, อาหารปลอดภัย, เกษตรแปลงใหญ่, ตลาดสีเขียว ฯลฯ

ตัวชี้วัดที่ : ร้อยละของจังหวัดมีระบบรับแจ้งข่าว การใช้ / ป่วย จากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร ๓ ชนิด (พาราควอต คลอร์ไพริฟอส ไกลโฟเสต) โดยประชาชน / อสม. ผ่าน Mobile Application อสม. ออนไลน์ สู่หน่วยบริการ (คลินิกสารเคมีเกษตร หรือเดิมเรียก คลินิกสุขภาพเกษตรกร / คลินิกโรคจากการทำงาน)

1. การสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเคมีในครัวเรือน และการเจ็บป่วยที่ไม่ได้ไปรับการรักษา
2. คำถาม 8 ข้อ (ใช่,ไม่ใช่ / เคย,ไม่เคย / ระบุ)
3. ผ่าน application ในโทรศัพท์มือถือ (อสม ออนไลน์)
4. รอบที่ 1 : เดือนมกราคม (วันที่ 6 – 31 มกราคม 2563)
5. รอบที่ 2 : เดือนกรกฎาคม (วันที่ 1 – 31 กรกฎาคม 2563)
6. ข้อมูลลงทะเบียนการใช้งานแอปพลิเคชันเอไอเอส อสม.ออนไลน์ สำหรับ ผอ.รพ.สต. / ผู้รับผิดชอบงาน ของ รพ. / รพ.สต. <http://www.ais.co.th/aorsormor/RegisterForm.aspx>

หากมีปัญหาในเรื่อง การเข้าใช้งานหรือรับรหัสสามารถสอบถาม ผ่านเบอร์โทร 06 2520 1999 หรือแอดไลน์ @aorsormor จะมีแอดมิน ตรวจสอบหรือรีเซ็ตรหัสให้

7. สำหรับ สสจ. / สสอ. โปรดกรอกข้อมูลผ่าน Link ดังต่อไปนี้

<https://forms.gle/FEdyYEJ1oVXzb9EOA>

ในหัวข้อ "อีเมลล์สำหรับแจ้งรหัสผ่าน" ...ใส่ e-mail ใด ขอให้แจ้งกลุ่มงาน / ฝ่าย อื่นๆ ทราบด้วย เพราะอนาคตจะได้ใช้ด้วยกันกับกลุ่มโรคอื่นๆ

ตัวชี้วัดที่ : ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile : OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)

1. รพ. / สสอ. / รพ.สต. / ศบส. จัดทำข้อมูล OEHP
2. แบบสำรวจสารเคมีที่ใช้มาก 10 อันดับ และพิกัดร้านจำหน่ายวัตถุอันตรายทางการเกษตร เพื่อทำ Mapping และพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร
3. ข้อมูลการคัดกรองตาม นบค.1-56 , ข้อมูลการตรวจเลือดย้อนหลัง 3 – 5 ปี
4. รายงานโรค รหัส T60 จำแนกรายเดือน ต.ค.62 – ปัจจุบัน (และย้อนหลัง 3 – 5 ปี)
T60.0 – T60.4 , T60.8 – T60.9

(โดยตัด X68 การตั้งใจทำร้ายตนเองด้วยพิษจากยาฆ่าศัตรูพืชและสัตว์)

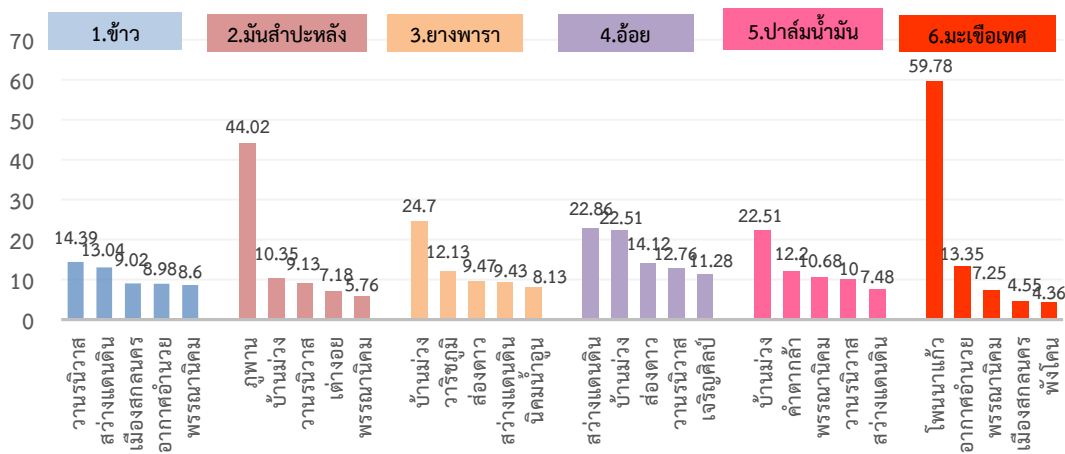
ตารางที่ 88 รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ		
		2560	2561	2562
1. ร้อยละของจังหวัดมีการขับเคลื่อนมาตรการยูทิลิตี้การใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีอันตรายสูงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับส่วนกลางและภูมิภาค อย่างน้อยจังหวัดละ 1 เรื่อง	ร้อยละ 100	ตัวชี้วัดใหม่ ปี 2563		
2. ร้อยละของจังหวัดมีระบบรับแจ้งข่าว การใช้/ป่วย จากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร 3 ชนิด โดยประชาชน/อสม.ผ่าน Mobile Application สู่หน่วยบริการ (คลินิกสารเคมีเกษตร หรือคลินิกโรคจากการทำงาน)	ร้อยละ 100			
3. ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)	ร้อยละ 100			

สถานการณ์

จังหวัดสกลนคร มีพื้นที่ทั้งหมด 6,003,602 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 3,148,103 ไร่ (52.44% ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ป่าไม้ 1,015,511 ไร่ (16.92% ของพื้นที่ทั้งหมด) และเป็นพื้นที่อื่นๆ 1,839,988 ไร่ (๓๐.๖๕% ของพื้นที่ทั้งหมด) ซึ่งเกษตรกรมีการปลูกพืชทางการเกษตรหลายชนิด นอกจากข้าวแล้ว ยังมีอ้อย ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด มะเขือเทศโรงงาน พริก พักแพง และฟักทอง มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรเพื่อกำจัดศัตรูพืช ทั้งวัชพืชและแมลงเป็นจำนวนมาก จากการสุ่มสำรวจปริมาณสารเคมีในพื้นที่จังหวัดสกลนคร จำนวน 149 ร้าน จาก 275 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 54.18 พบว่ามีสารพาราควอตที่ตรวจพบได้ ปริมาณ 7,538 ลิตร สารคลอร์ไพริฟอส ปริมาณ 999.7 ลิตร และสารไกลโฟเสต ปริมาณ 20,242 ลิตร (ข้อมูลจาก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร ณ วันที่ 29 มกราคม 2563)

รูปภาพที่ 27 แสดงพื้นที่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ จำแนกรายอำเภอ จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2562

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เพื่อจัดทำ OEHP ด้านการเกษตร

จากรายงาน OCC-นบ 01 Rev.62 พบอัตราป่วยรวมจากพิษสารกำจัดศัตรูพืชของจังหวัดสกลนคร ตั้งแต่ปี 2559-2562 พบว่าอัตราป่วยจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช ซึ่งผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากสถานพยาบาลว่าป่วยจากสารกำจัดศัตรูพืช (ICD-10 TM CODE T60.0 T60.1 T60.2 T60.3 T60.4 T60.8 T60.9) ไม่รวมการตั้งใจทำร้ายตัวเอง หรือ ฆ่าตัวตาย (ICD10-10 TM สาเหตุภายนอกคือ X68) มีอัตราป่วยรวมพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช ปี 2560-2562 คือ 45.81 , 22.71 และ 18.67 ต่อประชากรแสนคน จากข้อมูลดังกล่าว อัตราป่วยรวมพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช ในปี 2560 , 2561 และ 2562 มีค่าเกินเกณฑ์ที่กำหนด คือ อัตราป่วยรวมพิษจากสารกำจัดศัตรูพืชไม่เกินร้อยละ 8 ต่อแสนประชากร ต่อปี

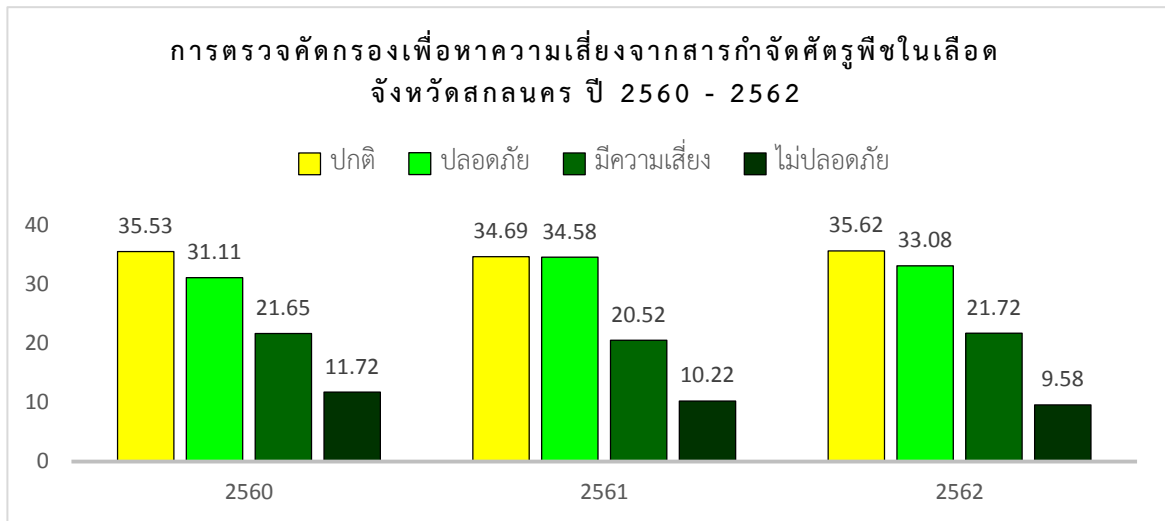
รูปภาพที่ 28 อัตราป่วยรวมพิษจากสารกำจัดศัตรูพืชจังหวัดสกลนคร ปี 2560-2562

ตารางที่ 89 รายงาน OCC-นบ 01 Rev.62 ผลการตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืช (การตรวจหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรส) โดยใช้กระดาษทดสอบพิเศษ (Reactive Paper) จังหวัดสกลนคร ปี 2560 - 2562

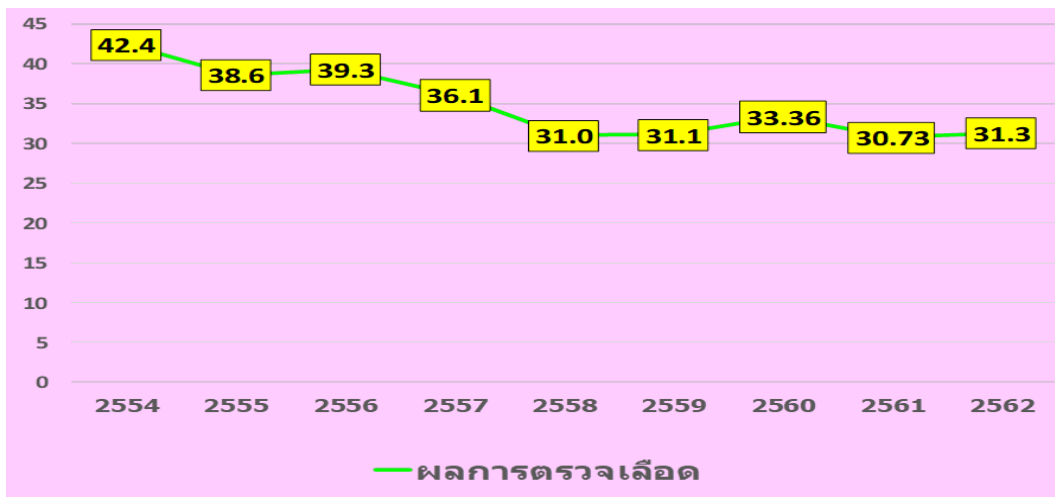
รายงานการตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืช (การตรวจหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรส) โดยใช้กระดาษทดสอบพิเศษ (Reactive Paper) จังหวัดสกลนคร ปี 2560 - 2562									
ปีงบประมาณ	จำนวนผู้ที่ได้รับการคัดกรองฯ	ระดับการตรวจหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรส							
		ปกติ		ปลอดภัย		มีความเสี่ยง		ไม่ปลอดภัย	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ปี 2560	47,759	16,970	35.53	14,856	31.11	10,338	21.65	5,595	11.72
ปี 2561	38,864	13,481	34.69	13,439	34.58	7,973	20.52	3,971	10.22
ปี 2562	43,642	15,546	35.62	14,435	33.08	9,478	21.72	4,183	9.58

รูปภาพที่ 29 การตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืชในเลือด จังหวัดสกลนคร

จากการดำเนินงานเฝ้าระวังและส่งเสริมสุขภาพเชิงรุก โดยการตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืชในเลือดเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ปี 2560-2562 พบว่ามีความเสี่ยง ร้อยละ 21.65 , 20.52 และ 21.72 ตามลำดับ และมีผลการตรวจเลือดอยู่ในระดับไม่ปลอดภัย ร้อยละ 11.72 , 10.22 และ 9.58 ตามลำดับ

รูปภาพที่ 30 การตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืชในเลือดเกษตรกรและประชาชนทั่วไป

จากข้อมูลการเฝ้าระวังและส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่ปี 2554 - 2562 โดยการตรวจคัดกรองเพื่อหาความเสี่ยงจากสารกำจัดศัตรูพืชในเลือดเกษตรกรและประชาชนทั่วไป พบว่า มีความเสี่ยงและไม่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 34.88 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรและประชาชนทั่วไปยังมีความเสี่ยงที่จะได้รับสารกำจัดศัตรูพืชเพิ่มขึ้น จึงควรมีการรณรงค์เลิกใช้สารกำจัดศัตรูพืช และมีการตรวจคัดกรองเพื่อเฝ้าระวังสุขภาพอย่างต่อเนื่องทุกปี

ตารางที่ 90 แผนการดำเนินงาน (มาตรการ/แนวทาง/Small Success 3m,6m,9m,12m)

ตัวชี้วัด	Small Success 3 m	Small Success 6 m	Small Success 9 m	Small Success 12 m
ร้อยละของจังหวัดที่มีการขับเคลื่อนมาตรการยุติการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีอันตรายสูงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับส่วนกลางและภูมิภาค อย่างน้อยจังหวัดละ 1 เรื่อง	สสจ.จัดทำคำสั่ง/ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด	คณะกรรมการฯ จังหวัดประชุมจัดทำมาตรการยุติการใช้สารเคมีระดับจังหวัด/ทำแผนขับเคลื่อนยุติการใช้สารเคมี	จังหวัดขับเคลื่อนมาตรการยุติการใช้สารเคมีร่วมกับชุมชน /รายงานสถานการณ์ต่อที่ประชุม คกก. คณะกรรมการจังหวัด	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สรุปรายงานผล/สรุปผลการขับเคลื่อนตามมาตรการยุติการใช้สารเคมี
ร้อยละของจังหวัด มีระบบรับแจ้งข่าว การใช้/ป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร 3 ชนิด โดยประชาชน/อสม. ผ่าน Mobile Application สู่หน่วยบริการ (คลินิกสารเคมีเกษตร หรือคลินิกโรคจากการทำงาน)	รับการถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานสำรวจการใช้สารเคมีฯ จาก สคร.	อสม. สำรวจการใช้สารเคมีฯ โดยใช้ App ครั้งที่ 1 (1-31 ม.ค. 63) สสจ. สคร. สนับสนุน ติดตาม	จัดทำสถานการณ์จากการสำรวจ ฯ สสจ.นำข้อมูลสถานการณ์ฯ ไปขับเคลื่อน มาตรการยุติการใช้สารเคมีฯ ของจังหวัด	อสม. สำรวจการใช้สารเคมีฯ ครั้งที่ 2 (1-31 ก.ค. 63) สสจ.รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล/นำข้อมูลเสนอ คณะกรรมการฯ
ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพ อนามัยและสิ่งแวดล้อม(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)	สสจ. จัดทำไฟล์ OEHP ด้านเกษตรกรรม ส่ง สคร. (15 ธ.ค.) สสจ. ทำรายงาน T60 รายเดือน ส่ง สคร. (ทุกวันที่ 1 ของเดือน)	สสจ.ประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมในข้อมูล OEHP สสจ.รายงานข้อมูล OEHP และT60 ต่อคณะกรรมการฯจังหวัด	สสจ. จัดทำ OEHP ด้านเกษตรกรรม ฉบับสมบูรณ์ ส่ง สคร. (15 มิ.ย. 2563)	สสจ. รายงานการพัฒนาระบบบันทึกข้อมูล T60 / ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานรอบ 12 เดือน

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2562 และ ปีงบประมาณ 2563 (ตุลาคม 2562- พฤษภาคม 2563)

1. ขับเคลื่อนการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี 2560 – 2562 ในหน่วยบริการสาธารณสุขทุกสังกัดได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 193 แห่ง

- โรงพยาบาล 19 แห่ง ผ่านการประเมินระดับ	ดีเด่น	9 แห่ง	ร้อยละ 47.4
	ดีมาก	3 แห่ง	ร้อยละ 15.8
	ดี	3 แห่ง	ร้อยละ 15.8
	เริ่มต้นพัฒนา	4 แห่ง	ร้อยละ 21.1
(บูรณาการกับงาน Green & Clean Hospital Plus	4 แห่ง	ร้อยละ 21.1)	
- รพ./รพ.สต./PCC/ศบส. ผ่านการประเมินระดับ	ดีเด่น	83 แห่ง	ร้อยละ 43.0
	ดีมาก	68 แห่ง	ร้อยละ 35.2
	ดี	15 แห่ง	ร้อยละ 7.8
	เริ่มต้นพัฒนา	20 แห่ง	ร้อยละ 10.4
	ไม่ผ่าน	7 แห่ง	ร้อยละ 3.6

2. การสนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนมาตรการเลิกใช้สารเคมีเกษตรอันตราย 3 ชนิด แสดงพลังขับเคลื่อนประชาสัมพันธ์ติดป้ายแบนสารเคมีเกษตรที่เป็นอันตราย 3 ชนิด ในหน่วยบริการสาธารณสุขทุกแห่ง

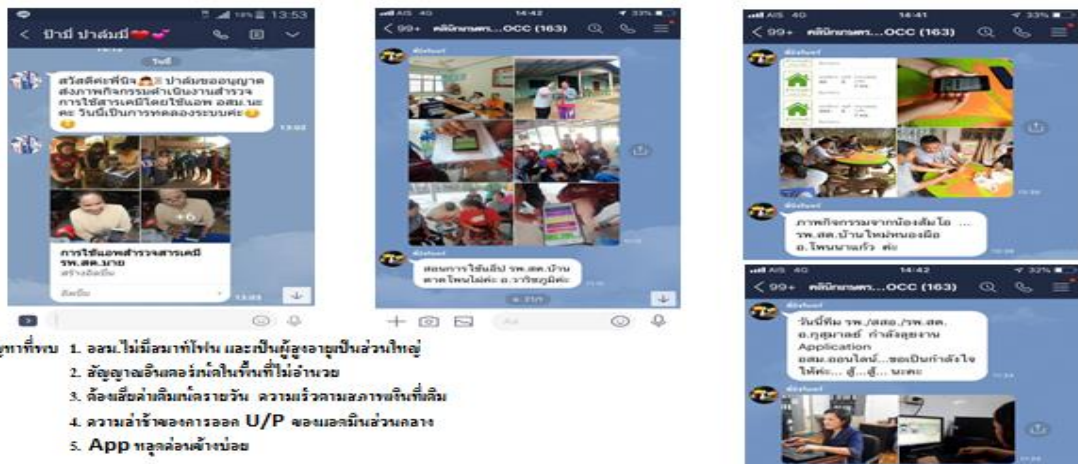

3. มีการตรวจคัดกรองสุขภาพเกษตรกร การบันทึกเวชระเบียนการให้บริการรักษาพยาบาลแก่เกษตรกร ประชาชนทั่วไป และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสารเคมีเกษตรอย่างมีคุณภาพ มีการซักประวัติ คัดกรอง และการลงบันทึก ICD-10 กลุ่มโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม และการวางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเกษตรกรและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสารเคมีอันตราย

4. เป็นวิทยากรชี้แจงการใช้ Mobile Application อสม. Online แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้รับผิดชอบงานสุขภาพภาคประชาชนของ รพ./สสอ./รพ.สต. และชี้แจงในเวทีประชุมเครือข่ายสกลนครเมืองน่าอยู่

Mobile Application อสม. Online

5. ขี้แจงนโยบายและการใช้ Mobile Application อสม. Online ในเวทিনিเทศ ติดตามงาน คปสอ.

6. แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด ตามคำสั่งจังหวัดสกลนคร ที่ 210/2563 ลงวันที่ 17 มกราคม 2563 เพื่อดำเนินการหามาตรการขับเคลื่อนในการยุติการใช้สารเคมี

7. รายงานการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9 จังหวัดสกลนคร เดือน ตุลาคม - พฤษภาคม 2563 (โดยตัด X68 การตั้งใจทำร้ายตนเองด้วยพิษจากยาฆ่าศัตรูพืชและสัตว์)

ตารางที่ 91 จำนวน และอัตราป่วยที่มีสาเหตุของการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9
จังหวัดสกลนคร ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562 - 31 พฤษภาคม 2563

อำเภอ	ประชากร เป้าหมาย	รวมพิษสารกำจัด ศัตรูพืช (T60.0-T60.9)		สารกำจัดแมลง (T60.0 - T60.2)		สารกำจัดวัชพืช (T60.3)		สารกำจัดศัตรูพืช อื่นๆ (T60.4 - T60.9)	
		ป่วย (ราย)	อัตรา	ป่วย (ราย)	อัตรา	ป่วย (ราย)	อัตรา	ป่วย (ราย)	อัตรา
เมืองสกลนคร	196,626	7	3.56	2	1.02	4	2.03	1	0.51
กุสุมาลย์	47,715	0	-	0	-	0	-	0	-
กุศบาก	33,076	0	-	0	-	0	-	0	-
พรรณานิคม	80,630	1	1.24	1	1.24	0	-	0	-
พังโคน	52,951	1	1.89	0	-	0	-	1	1.89
วาริชภูมิ	52,859	3	5.68	1	1.89	0	-	2	3.78
นิคมนาอูน	14,794	0	-	0	-	0	-	0	-
วานรนิวาส	125,976	1	0.79	0	-	0	-	1	0.79
คำตากล้า	39,997	3	7.50	1	2.50	0	-	2	5.00
บ้านม่วง	70,989	0	-	0	-	0	-	0	-
อากาศอำนวย	71,734	9	12.55	0	-	0	-	9	12.55
สว่างแดนดิน	151,489	5	3.30	5	3.30	0	-	0	-
ส่องดาว	34,763	0	-	0	-	0	-	0	-
เต่างอย	24,239	1	4.13	0	-	0	-	1	4.13
โคกศรีสุพรรณ	34,451	1	2.90	1	2.90	0	-	0	-
เจริญศิลป์	45,197	1	2.21	1	2.21	0	-	0	-
โพนนาแก้ว	36,838	0	-	0	-	0	-	0	-
ภูพาน	36,991	1	2.70	0	-	0	-	1	2.70
รวม	1,151,315	34	2.95	12	1.04	4	0.35	18	1.56

จากข้อมูลตารางพบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 - 31 พฤษภาคม 2563 จังหวัดสกลนคร มีผู้ป่วยที่มีสาเหตุการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตรรหัส T60.0-T60.9 ทั้งหมด 34 คน คิดเป็นอัตรา 2.95 ต่อประชากรแสนคน ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด และพบว่ามีอัตราป่วยรวมพิษจากสารกำจัดศัตรูพืชมากที่สุดที่อำเภออากาศอำนวย อำเภอคำตากล้า อำเภอวาริชภูมิ และอำเภอเต่างอย คิดเป็นอัตรา 12.55 7.50 5.68 และ 4.13 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. Mobile Application อสม.ออนไลน์ ยังไม่สามารถใช้ได้อย่างสมบูรณ์ อสม. ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีข้อจำกัดในเรื่องการใช้โทรศัพท์ ไม่มีสมาร์ตโฟน โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้
2. สัญญาณอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ไม่อำนวย
3. อสม. ต้องเสียค่าเติมเน็ตรายวัน ความเร็วตามสภาพเงินที่เติม
4. ความล่าช้าของการออก Username/Password ของแอดมินส่วนกลาง
5. App หลุดค่อนข้างบ่อย
6. งบประมาณในการจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ยังไม่ได้รับโอนงบประมาณเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
7. ข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ครอบคลุม
8. การขับเคลื่อนการเลิกใช้สารเคมีทางการเกษตรในส่วนภูมิภาค ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งทางด้านองค์ความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน สื่อประชาสัมพันธ์ กระดาษทดสอบพิเศษ (Reactive Paper) รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินการ
9. การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
  - ระดับอำเภอ ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) หรือสภาสุขภาพระดับอำเภอ และคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ
  - ระดับตำบล ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) หรือสภาสุขภาพระดับตำบล ในเวทีประชุมผู้นำชุมชน และในโรงเรียน อสม.